

Nositelj izrade Plana:

REPUBLIKA HRVATSKA
MEĐIMURSKA ŽUPANIJA
OPĆINA MALA SUBOTICA
OPĆINSKO VIJEĆE MALA SUBOTICA

Izrađivač Plana:

"Arhitekt-ATELJE" d.o.o.,
Čakovec, I. Gundulića 5,
tel/fax 040-312-759
E-mail: arhitekt-atelj@ck.htnet.hr.

Koordinator izrade Plana:

Armin Sovar dipl. ing. arh.

Stručni tim u izradi Plana:

Armin Sovar dipl. ing. arh.
Sandra Bakoš dipl. ing. arh.
Sanda Grgurić-Sovar dipl. ing. arh.
Marina Kögl dipl. ing. arh.
Krešimir Ružaj građ. teh.

Grafička obrada i obrada teksta (digitalna): Sandra Bakoš dipl. ing. arh.
Armin Sovar dipl. ing. arh.

Vanjska suradnja i podaci:

Zavod za prostorno uređenje
Međimurske županije

Jadranka Grgan-Makovec dipl. ing. arh.
Dragomir Sutlar dipl. ing. arh.
Mirjana Pintar dipl. ing. arh.
Sandra Golubić dipl. ing. agr.

Ministarstvo kulture,
Uprava za zaštitu kulturne baštine,
Konzervatorski odjel u Varaždinu

Davorka Kovač dipl. ing. arh.

Hrvatske šume – Koprivnica

Dalibor Štorga dipl. ing. šum.

Hrvatske vode

Ivica Mustač dipl. ing. građ.
Antun Hlatki građ. teh.

Međimurske vode

Dario Ban dipl. ing. građ.

Međimurje plin

Vlado Bratić dipl. ing. građ.
Danijel Lisjak dipl. ing. stroj.

HEP-Elektra - Čakovec

Dinko Kancijan dipl. ing. el.

HT-TK centar - Čakovec

Marinko Franin dipl. ing. el.

Općina Mala Subotica

Josip Šegović – načelnik Općine
Franjo Janković – pročelnik Općine
Nikola Štampar – predsjednik Općinskog
vijeća

Fotografije korištene u tekstualnom dijelu:

Armin Sovar dipl. ing. arh.
Davorka Kovač dipl. ing. arh.

Č a k o v e c , o ž u j a k 2 0 0 5 .

SADRŽAJ

Opći dio

- Izvod iz sudskog registra
- Suglasnost za upis u sudski registar nadležnog ministarstva
- Rješenje o upisu u imenik ovlaštenih arhitekata i inženjera u graditeljstvu

SUGLASNOSTI

- Suglasnost ureda državne uprave u Međimurskoj županiji – Služba za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i graditeljstvo
- Suglasnost Ministarstva kulture – Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Varaždinu

MIŠLJENJA

- Mišljenje Zavoda za prostorno uređenje Međimurske županije
- Mišljenje Ureda državne uprave u Međimurskoj županiji – Služba za gospodarstvo i imovinsko pravne poslove
- Zahtjev Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva za izdavanje Mišljenja

I. Obrazloženje

UVOD	1
1. POLAZIŠTA	2
1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Općine u odnosu na prostor i sustave Županije i Države	2
1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru (tablica 1. i 2. prema pravilniku)	3
1.1.1.1. Površina, stanovništvo, naseljenost	3
1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke	9
1.1.2.1. Zemljopisna obilježja	9
1.1.2.2. Područja pretežitih djelatnosti u odnosu na prirodne resurse	13
1.1.2.3. Komunalna infrastruktura	25

1.1.2.4.	Društvena infrastruktura	34
1.1.2.5.	Graditeljska i kulturna baština	39
1.1.2.6.	Prirodna baština	48
1.1.3.	Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova	54
1.1.3.1.	Obveze iz Programa i Strategije prostornog uređenja RH	54
1.1.3.2.	Obveze iz prostornog uređenja Međimurske županije	59
1.1.3.3.	Ocjena postojećih prostornih planova	65
1.1.4.	Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke, te prostorne pokazatelje	66
2.	CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA	72
2.1.	Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja	72
2.1.1.	Razvoj naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava	72
2.1.1.1.	Razvoj naselja posebnih funkcija	72
2.1.1.2.	Razvoj infrastrukturnih sustava	73
2.1.2.	Racionalno korištenje prirodnih izvora	75
2.1.3.	Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša	77
2.2.	Ciljevi prostornog razvoja općinskog značaja	80
2.2.1.	Demografski razvoj	80
2.2.2.	Odabir prostorno razvojne strukture	82
2.2.2.1.	Gospodarstvo	83
2.2.2.2.	Poljodjelstvo	83
2.2.2.3.	Šumarstvo	83
2.2.2.4.	Rekreacija i turizam	84
2.2.3.	Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture	84
2.2.3.1.	Razvoj naselja	84
2.2.3.2.	Razvoj društvene infrastrukture	86
2.2.3.3.	Razvoj prometne i komunalne infrastrukture	87
2.2.4.	Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina	89
2.2.4.1.	Zaštita prirodnih vrijednosti i posebnosti	89
2.2.4.2.	Zaštita kulturno povijesnih cjelina	91
2.3.	Ciljevi prostornog uređenja naselja na području Općine	92

2.3.1.	Racionalno korištenje i zaštita prostora	92
2.3.2.	Utvrđivanje građevinskih područja naselja	92
2.3.3.	Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture	94
3.	PLAN PROSTORNOG UREĐENJA	96
3.1.	Prikaz prostornog razvoja na području Općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu Županije	96
3.2.	Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina	97
3.2.1.	Osnovna organizacija prostora	97
3.2.2.	Građevinska područja naselja	98
3.2.3.	Izgrađene strukture van građevinskog područja naselja	105
3.2.3.1.	Postojeće namjene izgrađenih struktura izvan građevinskog područja naselja	105
3.2.3.2.	Planirane namjene izvan građevinskih područja naselja	105
3.2.4.	Neizgrađene površine van građevinskog područja naselja	108
3.2.4.1.	Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene	109
3.2.4.2.	Šume isključivo osnovne namjene	109
3.2.4.3.	Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište	109
3.2.4.4.	Vodne površine	109
3.2.5.	Tablica 3a prema pravilniku – iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture van naselja)	110
3.3.	Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti	111
3.3.1.	Gospodarske djelatnosti	111
3.3.2.	Društvene djelatnosti	114
3.4.	Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora	118
3.4.1.	Područja posebnih uvjeta korištenja	119
3.4.2.	Područja posebnih ograničenja u korištenju	123
3.4.3.	Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite	124
3.5.	Razvoj infrastrukturnih sustava	127
3.5.1.	Prometni sustavi	127
3.5.2.	Energetski sustavi	131
3.5.3.	Vodnogospodarski sustav	134
3.6.	Postupanje s otpadom	138
3.7.	Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš	140

PREGLED KORIŠTENJA RELEVANTNIH DOKUMENATA

ODLUKA

- Odluka o donošenju Prostornog plana uređenja Općine Mala Subotica

II. Odredbe za provođenje

OPĆE ODREDBE	1
1. UVJETI ZA ODREĐIVANJE NAMJENA POVRŠINA NA PODRUČJU OPĆINE	5
2. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA	7
2.1. Građevine od važnosti za Državu i Županiju	7
2.1.1. Zahvati u prostoru od važnosti za Državu	7
2.1.2. Zahvati u prostoru od važnosti za Županiju	7
2.2. Građevinska područja naselja	8
2.2.1. Zone mješovite, pretežito stambene namjene	9
2.2.2. Zone zelenila, športa i rekreacije	25
2.2.3. Prostori izuzeti od nove gradnje unutar građevinskog područja naselja	26
2.3. Izgrađene strukture izvan građevinskog područja	26
2.3.1. Građevine u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti	27
2.3.2. Građevine za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina	31
2.3.3. Športsko-rekreacijske i prateće ugostiteljsko-turističke građevine	32
2.3.4. Manje vjerske građevine i spomenici	33
2.3.5. Postojeća gradnja izvan građevinskog područja	33
3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI	34
4. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI	36
5. UVJETI UTVRĐIVANJA KORIDORA/TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA	39
6. MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA	48
6.1. Zaštićeni dijelovi prirode	48
6.2. Ostale krajobrazne i prirodne vrijednosti	49
6.3. Kulturna baština	49

7.	POSTUPANJE S OTPADOM	53
8.	MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ	54
9.	MJERE PROVEDBE PLANA	58
9.1.	Obveza izrade prostornih planova	58
9.2.	Primjena posebnih razvojnih i drugih mjera	60
9.3.	Mjere zaštite od ratnih razaranja i elementarnih nepogoda	61
9.4.	Postupanje s bespravnom izgradnjom	62
9.5.	Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni	63
	ZAVRŠNE ODREDBE	64

III. Grafički dio – kartografski prikazi

1. KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA

2. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

- 2.a. Prometna infrastruktura - promet
- 2.b. Prometna infrastruktura – pošta i telekomunikacije
- 2.c. Energetski sustav – plinoopskrba i cijevni transport nafte
- 2.d. Energetski sustav - elektroopskrba
- 2.e. Vodnogospodarski sustav – vodoopskrba, odvodnja, uređenje vodotoka i voda

3. UVJETI ZA KORIŠTENJE, UREĐENJE I ZAŠTITU PROSTORA

4. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA

- 4.a. Građevinsko područje naselja Držimurec i naselja Strelec
- 4.b. Građevinsko područje naselja Mala Subotica
- 4.c. Građevinsko područje naselja Palovec
- 4.d. Građevinsko područje naselja Piškorovec
- 4.e. Građevinsko područje naselja Sveti Križ
- 4.f. Građevinsko područje naselja Štefanec

I. OBRAZLOŽENJE

UVOD

Općina Mala Subotica formirana je kao zasebna teritorijalna jedinica i jedinica lokalne samouprave novim ustrojstvom 1992.g.

Do 1992. godine područje Općine Male Subotice bilo je u sastavu bivše Općine Čakovec. Na osnovu izmjene *Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj* (NN br. 90/92, 29/94 i 10/97) iz siječnja 1997.g. iz sastava Općine Male Subotice izdvojila su se naselja Orehovica, Podbrest i Vularija. Nakon te izmjene u sastav Općine Male Subotice ulaze naselja: Držimurec, M. Subotica, Palovec, Strelec, Sveti Križ i Štefanec, te izdvojeno naselje Roma – Piškorovec.

U skladu s *Ustavom Republike Hrvatske* ("Narodne novine" br. 113/00), pravo svih građana na lokalnu samoupravu obuhvaća između ostalog i pravo odlučivanja o potrebama i interesima u svezi uređivanja prostora i urbanističkog planiranja. U skladu s tim, *Zakonom o prostornom uređenju* ("NN" br. 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04) utvrđen je sustav prostornog uređenja u Republici Hrvatskoj kojim se propisuje obveza izrade prostornih planova uređenja općina. Temeljem tog *Zakona* i *Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Mala Subotica* ("Službeni glasnik Međimurske županije" br. 13/00) prišlo se izradi ovog Plana.

Ovaj Plan je izrađen u skladu s *Prostornim planom Međimurske županije*, a *Izvješće o stanju u prostoru* i *Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Mala Subotica* korišteni su kao polazna dokumentacija.

Plan utvrđuje uvjete za uređenje općinskog područja, određuje njegovo svrhovito korištenje, namjenu, oblikovanje, sanaciju građevnog i drugog zemljišta, zaštitu okoliša i spomenika kulture, te osobito vrijednih dijelova prirode, u skladu s osnovnim smjernicama *Strategije* i *Programa prostornog uređenja Države*.

Plan je izrađen u skladu s *Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova* (NN 106/98).

Prostorni plan uređenja Općine sadrži:

- *polazišta* – date mogućnosti prostora, stanovništva, gospodarstva
- *ciljeve prostornog razvoja* – razrađuje sustav i razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture, određuje osnove za uređenje i zaštitu prostora
- *plan prostornog razvitka* – utvrđuje mjere i smjernice za gospodarski razvoj, očuvanje i uređenje prirodnih, kulturno – povijesnih i krajobraznih vrijednosti, utvrđuje mjere za unapređenje i zaštitu okoliša, te druge elemente od važnosti za prostor Općine
- *odredbe za provođenje Plana*

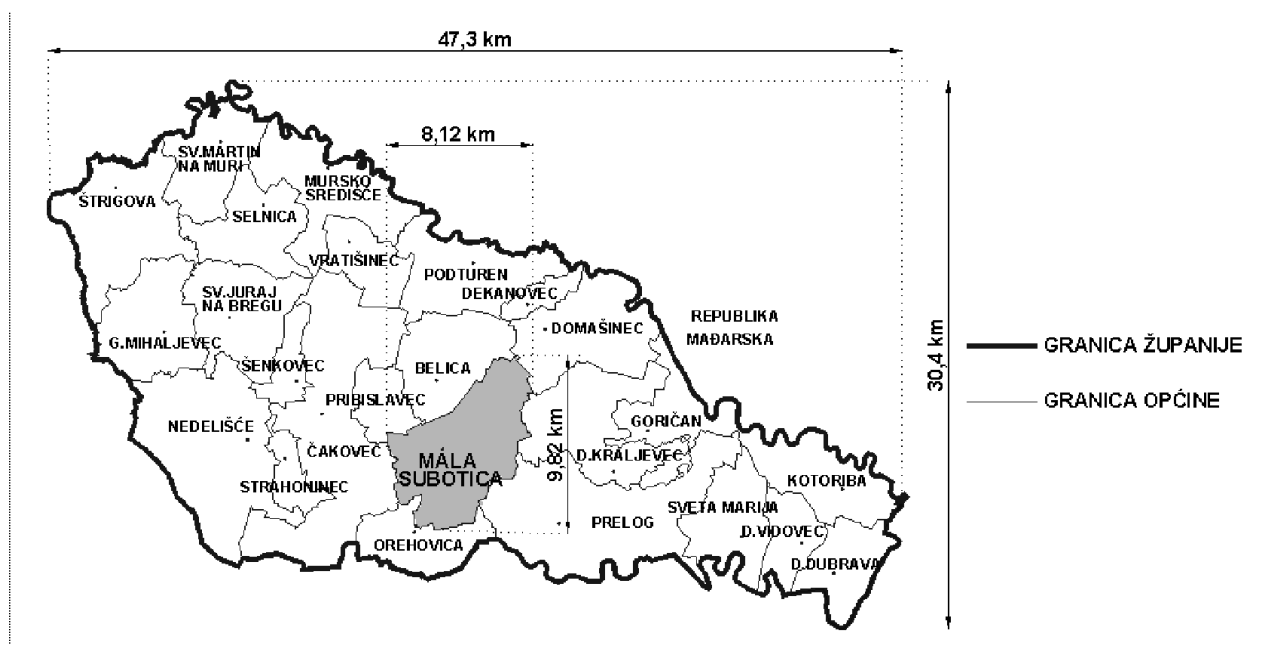
1. POLAZIŠTA

1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Općine u odnosu na prostor i sustave Županije i Države

Općina Mala Subotica nalazi se u sastavu Međimurske županije (jedna od 22 općine i 3 grada). Prostire se na središnjem prostoru Međimurske županije. Općina graniči sa susjednim jedinicama lokalne samouprave i to sa zapadne strane Gradom Čakovcem i Općinom Pribislavec, sa sjeverne strane općinama Belicom i Domašincem, s istočne općinama D. Kraljevcem i Prelogom, te s južne strane Općinom Orehovica.

Položaj Općine u Županiji

Slika 1

Broj stanovnika Općine (popis 2001.g.)	5676
Površina Općine (km ²)	42,5382
Gustoća stanovanja 2001.g. (st/km ²)	133,43 st/km ²
Broj samostalnih naselja	6

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru

Zbirni tablični iskazi (tablica 1, 2 po pravilniku) osnovnih podataka o stanju u prostoru.

Iskaz površina, stanovnika, kućanstava i gustoće naseljenosti Općine Mala Subotica:

Zbirna tablica 1

Općina Mala Subotica	površina		stanovnici				stanovi				kućanstva		gustoća naseljen. 2001. stan/km ²
			popis 1991.		popis 2001.		popis 1991.		popis 2001.		popis 1991.	popis 2001.	
	km ²	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	broj	
Županija ukupno	729,5438	*5,83	119866	*4,75	118426	*4,79	35495	*4,40	40298	*4,02	35343	35688	162,32
Općina M. Subotica	42,5382	100,00	5689	100,00	5676	100,00	1565	100,00	1623	100,00	1511	1536	133,43

* postotak Općine u Županiji

Iskaz površina, stanovnika i gustoće naseljenosti Općine Mala Subotica:

Zbirna tablica 2

Općina Mala Subotica	površina		stanovnici				gustoća naseljenosti	
			popis 1991.		popis 2001.		popis 1991.	popis 2001.
	km ²	%	broj	%	broj	%	stan/km ²	stan/km ²
obalno								
otočno								
kontinentalno granično								
ostalo	42,5382	100	5689	100	5676	100	133,73	133,43
Općina	42,5382	100,00	5689	100,00	5676	100,00	133,73	133,43
Županija	729,5438	*5,83	119866	*4,75	118426	*4,79	164,30	162,32

* postotak Općine u Županiji

1.1.1.1. Površina, stanovništvo, naseljenost

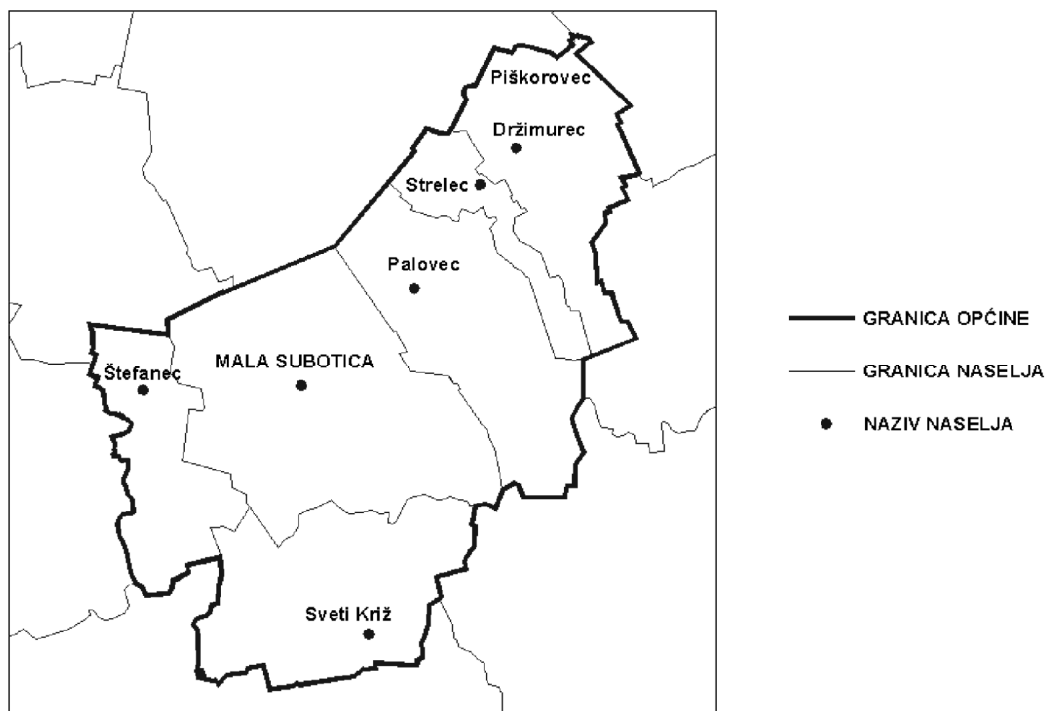
U okviru Međimurske županije Općina Mala Subotica (u daljnjem tekstu Općina) spada u red većih općina, cca. 5,83% od ukupnog prostora Županije, te je po veličini druga općina u Županiji.

U sastavu Općine nalaze se naselja Držimurec, Mala Subotica, Palovec, Strelec, Sveti Križ, Štefanec i naselje Roma Piškorovec.

1 - POLAZIŠTA

Podjela Općine na naselja

Slika 2

Za površinu Općine navode se različiti podaci:

Tablica 3

Površina Općine u km ²		
katastarski podatak*	podatak iz PPMŽ-a**	podatak iz PPUO Mala Subotica***
42,5382	34,3652	42,9045

*Podatak od 42,5382km² iz katastra koristit će se u prvom poglavlju plana 1.1. *Položaj, značaj i posebnosti područja Općine u odnosu na prostor i sustave Županije i Države.*

**Podatak od 34,3652km² iz PPMŽ-a je netočan jer je zaboravljena površina k.o. naselja Sveti Križ koja se nalazi u površini k.o. Podbrest – naselje koje je u sastavu Općine Orehovica.

***Podatak 42,9045km² dobiven je digitalnim postupkom iz kartografske podloge u mjerilu 1:25000 i koristit će se u tabelarnim iskazima drugog i trećeg dijela ovog Plana (2. *Ciljevi prostornog razvoja i uređenja* i 3. *Plan prostornog uređenja*). Površina je veća od katastarske za 0,2517km² zbog prijedloga proširenja granice Općine kod naselja Piškorovec.

Osnovni podaci o teritoriju Općine u odnosu na Županiju:

Tablica 4

km ² /km	Općina	Županija	% Općine u odnosu na Županiju
površina	42,5382	729,5438	5,83
dužina granice – opseg	36,1351	182,3000	-
dužina državne granice	-	110,5000	-
udaljenost krajnjih točaka istok/zapad	8,12	47,3000	-
udaljenost krajnjih točaka sjever/jug	9,82	30,4000	-

Kretanje broja stanovnika na području Međimurja, odnosno Hrvatske možemo kontinuirano pratiti od 1857.g.

Broj stanovnika u Općini Mala Subotica od 1857. – 2001.:

Tablica 5

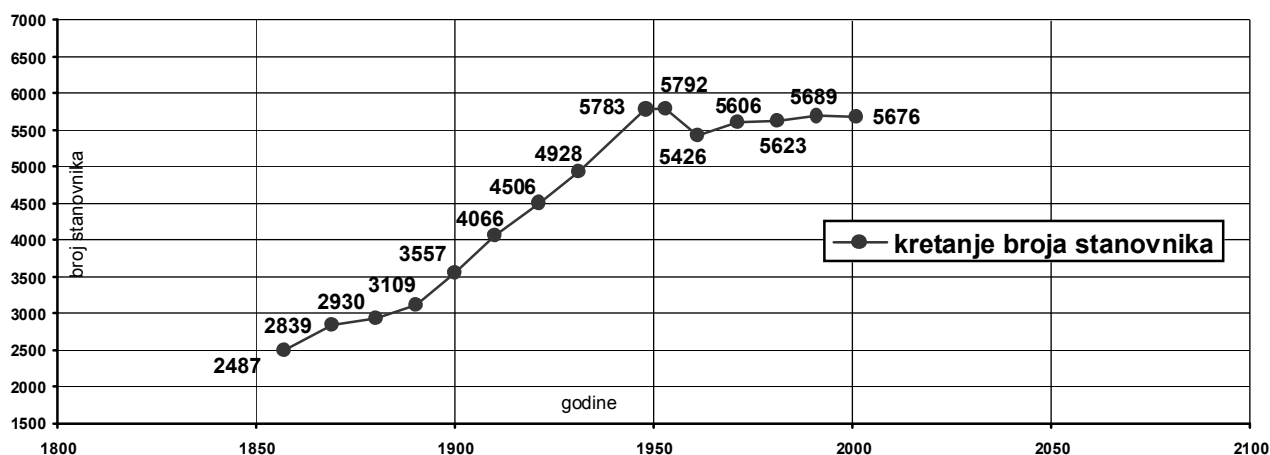
godina popisa	1857	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1931	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2001
---------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

1 - POLAZIŠTA

Općina M. Subotica	2487	2839	2930	3109	3557	4066	4506	4928	5783	5792	5426	5606	5623	5689	5676
-----------------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Kretanje broja stanovnika u Općini Mala Subotica od 1857. – 2001.

Grafikon 1

Kretanje broja stanovnika u Općini Mala Subotica prema popisnim godinama.:

Tablica 6

godina popisa	razdoblje u godinama	broj stanovnika	apsolutni porast	prosječna godišnja stopa
1857	-	2487	-	
1869	12	2839	352	1,179
1880	11	2930	91	0,291
1890	10	3109	179	0,611
1900	10	3557	448	1,441
1910	10	4066	509	1,431
1921	11	4506	440	0,984
1931	10	4928	422	0,937
1948	17	5783	855	1,021
1953	5	5792	9	0,031
1961	8	5426	-366	-0,790
1971	10	5606	180	0,332
1981	10	5623	17	0,030
1991	10	5689	66	0,117
2001	10	5676	-13	-0,023

Promatrajući kretanje stanovništva prema popisnim godinama u Općini Mala Subotica uočava se konstantni rast stanovništva.

Obzirom da je Općina prema podacima posljednjeg popisa stanovništva 2001.g. imala 5676 stanovnika u odnosu na prvi popis 1857.g. broj stanovnika se više nego udvostručio, tj. povećao se za 228%. Ovako relativna visoka dinamika prvenstveno je posljedica utjecaja prirodnog priraštaja i blizine grada Čakovca. Promatra li se razvoj stanovništva ove Općine kroz proteklih stotinjak godina može se izdvojiti nekoliko karakterističnih razdoblja.

1 - POLAZIŠTA

Mala Subotica	m	2.766	180	202	200	218	216	215	199	191	195	185	164	176	135	109	82	53	16	11	2	-	17
	ž	2.910	188	180	209	214	207	173	186	191	201	188	153	155	155	153	148	113	46	24	14	-	12

Kontingenti stanovništva, po gradovima/općinama, popis 2001.g.:

Tablica 9

	Spol	Ukupno	0-6 godina	0-14 godina	0-17 godina	0-19 godina	Fertilno žensko stanovništvo		Radni kontingent žene (15-59) muški (15-65)	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina	Prosječna starost	Indeks starenja	Koeficijent starosti
							svega (15-49) godina	od toga 20-29 godina							
Međimurska županija	sv.	118.426	9.779	21.964	27.130	30.742	-	-	76.703	22.120	16.132	5.678	37,6	72	18,7
	m	58.043	5.033	11.252	13.912	15.775	-	-	40.957	8.328	5.692	1.743	35,8	52,8	14,4
	ž	60.383	4.746	10.712	13.218	14.967	29.383	8.370	35.746	13.792	10.440	3.935	39,3	92,1	22,9
Općine															
Mala Subotica	sv.	5.676	515	1.159	1.423	1.591	-	-	3.562	1.061	771	279	37	66,7	18,8
	m	2.766	255	582	714	800	-	-	1.894	408	273	82	35,2	51	14,8
	ž	2.910	260	577	709	791	1.360	380	1.668	653	498	197	38,6	82,6	22,5

Dobna struktura stanovništva u Općini ne odudara bitno od prosjeka u Županiji, uz napomenu da je u Općini veći udio mlađeg stanovništva (18,80%) u odnosu na županijski postotak 18,70%. Iz tog je razloga i prosječna starost u Općini manja (37,0 godina) u odnosu na županijski prosjek (37,6 godina).

Što se tiče podjele stanovništva prema spolu, udio ženskog stanovništva je nešto veći u ukupnom broju (51,3%) što je rezultat duže životne dobi, tj. u dobi od 60 g. i više gotovo je 76,7% više žena nego muškaraca.

Kućanstva¹⁾ prema broju članova, po gradovima/općinama, popis 2001.g.:

Tablica 10

	Ukupno	Broj članova										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11 i više
Međimurska županija	35.688	6.355	7.161	6.129	7.965	4.163	2.388	943	338	149	59	38
Općine												
Mala Subotica	1.536	227	279	230	310	213	155	65	27	20	5	5

¹⁾ Odnosi se na privatna kućanstva

Kućanstva¹⁾ prema obiteljskom sastavu i obiteljska kućanstva prema broju članova, po naseljima, popis 2001.g.:

Tablica 11

Naselje popisa	Kućanstva																	
	Ukupno	obiteljska kućanstva prema broju članova														neobiteljska kućanstva		
		svega	2	3	4	5	6	7	8 i više		od toga uže obitelji							
									broj kućan.	ukupno članova	svega	bračni par s djece	bračni par s djecom	majka s djecom	otac s djecom			svega
Međimurska županija	35.688	28.851	6.734	6.088	7.958	4.159	2.386	942	584	5.085	33.167	8.450	20.338	3.561	818	6.837	6.355	482
Držimurec	197	174	19	26	27	25	32	17	28	259	219	41	146	27	5	23	19	4
M.Subotica	631	516	116	95	151	68	50	27	9	82	619	178	357	66	18	115	107	8
Palovec	276	252	49	40	42	57	37	14	13	111	326	95	194	31	6	24	22	2
Strelec	81	67	7	9	17	16	14	3	1	8	88	22	57	6	3	14	13	1
Sv. Križ	117	91	22	19	21	16	10	2	1	8	104	21	68	10	5	26	24	2

1 - POLAZIŠTA

Štefanec	234	190	49	39	52	31	12	2	5	43	219	68	127	23	1	44	42	2
Općina M.Subotica	1.536	1.290	262	228	310	213	155	65	57	511	1.575	425	949	163	38	246	227	19

¹⁾ Odnosi se na privatna kućanstva

Broj kućanstava (1536) posljednjih popisnih razdoblja blago raste, a samo domaćinstvo konstantno bilježi postupno opadanje veličine broja članova.

Prosječna veličina kućanstva u Općini za 2001.g. iznosi 3,70 članova (1981.g. – 3,83 članova, 1991.g. – 3,76 članova).

Prema socijalnoj strukturi 1417 kućanstva posjeduje zemlju što je 92,25% od ukupnog broja kućanstava.

Stanovi prema načinu korištenja, po gradovima/općinama, popis 2001.g.:

Tablica 12

		Ukupno	Stanovi za stalno stanovanje				Stanovi koji se koriste povremeno		Stanovi u kojima se samo obavlja djelatnost
			ukupno	nastanjeni	privremeno nenastanjeni	napušteni	stanovi za odmor	u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi	
Međimurska županija	broj	40.298	37.859	34.243	2.967	649	2.332	35	72
	m ²	3.338.897	3.257.301	3.000.684	220.925	35.692	73.871	1.113	6.612
Općine									
Mala Subotica	broj	1.623	1.618	1.496	101	21	5	-	-
	m ²	138.964	138.739	129.535	7.928	1.276	225	-	-

Stambene jedinice prema broju kućanstava, članova kućanstava i ukupnom broju osoba, po gradovima/općinama, popis 2001.g.:

Tablica 13

	Nastanjeni stanovi																
	ukupno			stanovi u kojima stanuju kućanstva						stanovi u kojima stanuju samo priv. prisutne osobe	Ostale nastanjene prostorije i objekti koji nisu stanovi				Kolektivni stanovi		
	broj stanova	m ²	ukupni broj osoba	broj stanova	m ²	broj kućanstava	broj članova kućanstava	ukupni broj osoba	broj stanova	broj osoba	broj prostorija i objekata	broj kućanstava	broj članova kućanstava	ukupni broj osoba	broj	članova institucionalnih i privatnih	ukupni broj osoba
Međimurska županija	34.243	3.000.684	113.857	34.207	2.998.363	35.459	113.315	113.586	36	271	171	173	630	632	15	673	673
Općine																	
M. Subotica	1.496	129.535	5.557	1.496	129.535	1.534	5.547	5.552	-	5	-	-	-	-	-	-	-

Analiza stambenog fonda ukazuje na dobro odmjeran odnos broja kućanstava i stanova za stalno stanovanje koji upućuje da u ukupnom odnosu ne nedostaje stanova, već da ima 87 stanova više nego što je broj kućanstava. Ukupan broj kućanstava je 1536, a ukupan broj stanova je 1623, od čega ih je 101 nenastanjenih i 21 napuštena.

1 - POLAZIŠTA

Na području Općine samo 5 stana se koriste povremeno za odmor.

Osnovni podaci o stanovništvu, gustoći naseljenosti, domaćinstvima i stanovima Općine u odnosu na Županiju:

Tablica 14

	Popis	Općina	Županija	% Općine u odnosu na Županiju
ukupan broj stanovnika	1971	5606	115660	4,85
	1981	5623	116822	4,81
	1991	5689	119866	4,75
	2001	5676	118426	4,79
gustoća naseljenosti (stan/km ²)	1971	131,78	158,53	-
	1981	132,18	160,13	-
	1991	133,73	164,30	-
	2001	133,43	162,32	-
broj kućanstva/kućanstva	1981	1465	32608	4,49
	1991	1506	35343	4,26
	2001	1536	35688	4,30
broj stanova	1981	1347	31397	4,29
	1991	1558	35495	4,39
	2001	1623	40298	4,03

1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke

Prostor Općine Mala Subotica zanimljiv je zbog svojih zemljopisnih obilježja, vrijednih prirodnih resursa, graditeljske i prirodne baštine kao i gospodarskih djelatnosti.

Prohodnost i otvorenost ovog prostora, te blizina mađarske granice važni su elementi u vrednovanju prometno–zemljopisnog položaja Općine koje treba iskoristiti na odgovarajući način kao poticaj daljnjem prostornom razvitku.

1.1.2.1. Zemljopisna obilježja

a/ Reljef i geološka građa

Područje Općine u cijelosti je nizinsko (pridravsko ravnica Donjeg Međimurja), taj je prostor zajednička tvorevina Mure i Drave – aluvija (naplavni nanosi) dviju rijeka.

Teren blago pada u smjeru toka rijeke Drave, i to od zapadne visinske točke 156,0m n.m. prema istoku 150,0m n.m.

Dravska nizina je po postanku aluvijalna. Osnovna značajka geološke građe je prisutnost isključivo sedimentnih naslaga kvartne starosti. U toku pleistocenskih interglacijala i interstadijala,

1 - POLAZIŠTA

te holocena, Drava je donosila velike količine šljunka i pijeska. Debljina istaloženih šljunkovito-pjeskovitih naslaga Drave raste od zapada prema istoku, tako da se debljina kompleksa na području Općine procjenjuje na preko 100m. Danas su sedimenti na površini sačuvani u obliku dviju dravskih terasa.

Po mineraloško-petrografskom sastavu najzastupljenije su valutice kvarca, kvarcnih pješčenjaka, granita, gnajsa i dr. na ovom području.

Sjeverni dio Općine uz Trnavu karakteriziraju starija aluvijalno-močvarna tla na silikatnom šljunku. Ona trpe od suše za nižih vodostaja, dok su za viših previše vlažna. To su najneplodnija tla u Međimurju.

Za seizmičku rajonizaciju značajni su potresi intenziteta jačeg od šestog stupnja po MCS skali (Cvijanović i dr. 1972.). Na osnovi seizmoloških studija, te prostornih i vremenskih analiza seizmičkih aktivnosti na širem području, utvrđeno je da se područje Općine nalazi u zoni maksimalnog seizmičkog intenziteta VII stupnja po Mercalli-Cancani-Sieberg skali. Najvažniji čimbenik za određivanje seizmičnosti nekog područja je utvrđivanje mjesta epicentra potresa, koja se najčešće podudaraju s glavnim tektonskim linijama.

b/ Tlo

Sastav geomorfoloških grupa tala (skup lito–geoloških, reljefnih i hidroloških osobina tla, uz utjecaj klime) bitno utječe na rasprostiranje vegetacije i način iskorištavanja zemljišta. Stoga je pojedine površine potrebno iskorištavati, odnosno na njima uzgajati one kulture koje imaju predispozicije uspijevati na odgovarajućim tlima.

Za analizu pedogenetskog sastava na području Općine utvrđeno je sedam glavnih tipova tla i to :

- humusno silikatno tlo
- euterično smeđe tlo (euterični kambisol)
- umerizirano ili lesivirano tlo (luvisol)
- fluvijalno ili aluvijalno tlo (fluvisol)
- disterično smeđe tlo (distrični kambisol)
- fluvijalno livadsko (humofluvisol)
- močvarno glejno (euglej)

Na starijoj povišenoj aluvijalnoj terasi – središnji dio Općine južno od željezničke pruge – zastupljeni su ranker i distrično smeđe tlo, te aluvijalno karbonatno i nekarbonatno oglejeno i neoglejeno tlo. Matični supstrakt čine ilovača, pretaloženi les i pijesak. Ta su tla izrazito antropogenizirana, odnosno u cijelosti se nalaze pod intenzivnom poljoprivrednom proizvodnjom koju karakterizira sitna parcelacija.

Uz potok Trnavu zastupljeni su amfiglej, hipoglej i semiglej. Tla su nekada bila nepovoljnih hidropedoloških, fizikalnih i kemijskih svojstava zbog zamočvarivanja koje se vršilo pod utjecajem podzemne vode i kratkotrajnih i neredovitih poplava. Danas su ta tla antropogenizirana, na njima je izvršena odvodnja. Ti se dijelovi na sjeveru Općine djelomično nalaze pod šumom, livadama i pod poljoprivrednim površinama slabijeg boniteta.

c/ Hidrografija, hidrogeologija

Na području Općine u hidrografskom smislu prisutne su podzemne vode i tekućice (rječica Trnava i kanali, te stajačice napuštenih eksploatacijskih polja).

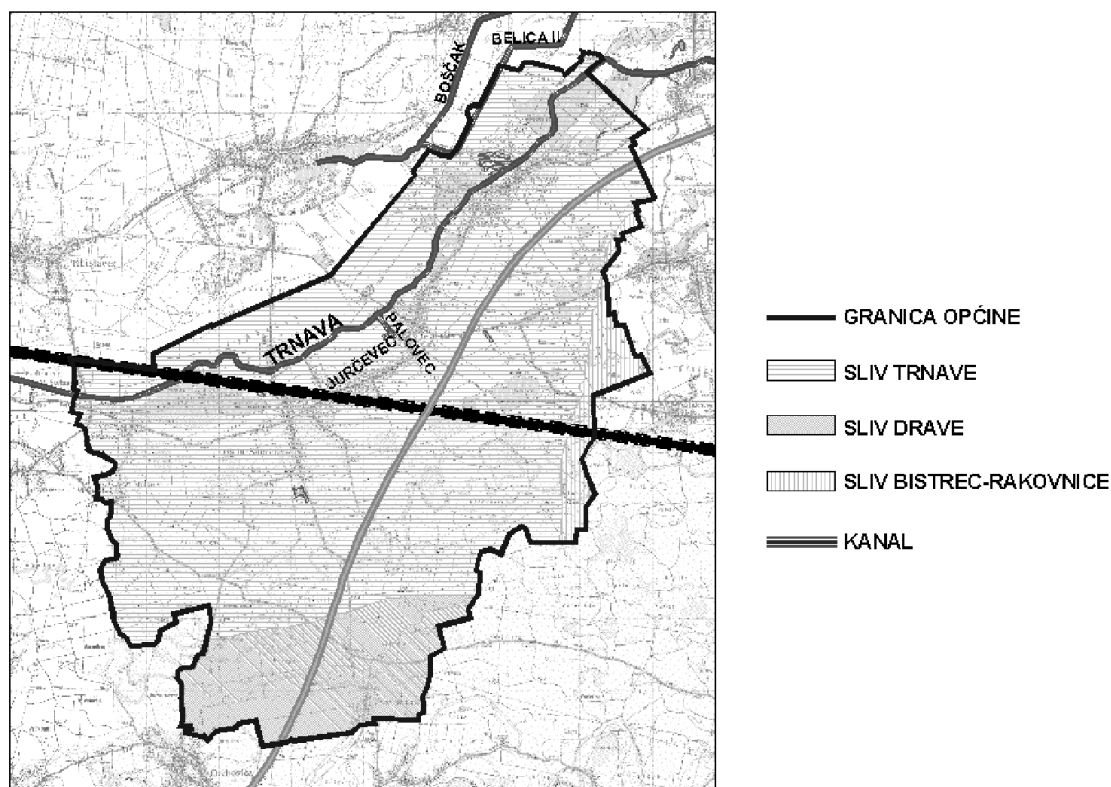
PODZEMNE VODE

Dio oborinskih voda i dio voda iz površinskih vodotoka infiltrira se u podzemlje i tvori značajne zalihe podzemnih voda. Voda se akumulira u aluvijalnom vodonosniku međuzrnske poroznosti koji nadilazi regionalne okvire, to je prostor u međuriječju Mure i Drave koji seže od varaždinskih gorica do prekomurskih prostora u Mađarskoj. Voda je visoke kvalitete i izdašnosti, te predstavlja jednu od najvećih prirodnih vrijednosti.

Čitavo područje Općine je vodonosno područje. Korištenje podzemnih voda detaljnije se analizira u poglavlju d/ "Rezerve pitke vode i mineralne sirovine".

Vode na području Općine

Slika 3

TRNAVA I KANALI

Rječica Trnava dolazi od Čakovca sa zapadne strane na područje Općine, tangira sva naselja sa sjeverne strane i nakon primitka voda kanala Boščaka i Murščaka poslije Turčišća nastavlja tok prema rijeci Muri.

Trnava je na cijelom svom toku, pa tako i u prolazu kroz cijelo područje Općine regulirani kanal s obostranim obrambenim nasipima.

Nažalost, vodotok Trnava na područje Općine Male Subotice dolazi veoma onečišćen brojnim izljevima uzvodno jer služi kao recipijent otpadnih voda za gotovo sva naselja uzvodno od Općine, a na području Općine kod naselja Piškorovec kanal je gotovo zatrpan do vrha nasipa divljom deponijom smeća.

1 - POLAZIŠTA

Trnava spada u sliv rijeke Mure.

MELIORACIJSKA ODVODNJA (KANALI)

Melioracijska odvodnja (kanali) je dio sustava poboljšanja svojstava i sposobnosti tala za poljoprivrednu proizvodnju.

Kako je sustav odvodnjavanja poljoprivrednih površina efikasno odveo suvišne vode, pa u tome ponegdje i preko racionalne mjere, treba uvesti kod svake daljnje namjere intenzivne melioracijske odvodnje zaštitnu mjeru dokazivanja ekološke prihvatljivosti takvih zahvata.

d/ Rezerve pitke vode i mineralne sirovine

Od prirodnih resursa kojima raspolaže Općina najznačajnije su rezerve pitke vode i mineralne sirovine (pijesak i šljunak).

REZERVE PITKE VODE

Glavne rezerve pitke vode čine podzemne vode. Evidentirane rezerve pitke vode su od strateškog značaja. Važnost i nužnost njihove zaštite označena je već u *Strategiji Republike Hrvatske*, a dodatno naglašena u PPMŽ-u.

Gotovo čitavo područje Općine smješteno je na području koje je u hidrogeološkom smislu vodonosnik. U litološkom pogledu vodonosnik se sastoji od šljunaka s različitim postotkom pijeska.

Kompleks šljunkovito-pjeskovitih naslaga izdužen je paralelno toku rijeke Drave. Osnovno obilježje vodonosnika je visoka propusnost šljunaka u koje je usječena hidrografska mreža.

MINERALNE SIROVINE

Aluvij rijeka Drave i Mure predstavlja resurs nemetalne mineralne sirovine šljunka i pijeska.

U značajnim količinama ga nalazimo u sjevernom dijelu Općine – uz tok rječice Trnave, na površini ili ispod tankog siltoznog ili humusnog pokrivača. Mineralna sirovina predstavlja sediment rijeke Drave istaložene tokom pleistocenskih glacijala i interglacijala i hulocena.

Na području Općine postoji nekoliko napuštenih eksploatacijskih polja šljunka i pijeska. Radi se o ilegalnim iskopima za vrijeme gradnje autoceste kroz Međimurje. Najveće takvo je sjeverno od Držimurca i Strelca uz Trnavu.

e/ Klimatska obilježja

Opće klimatske značajke Općine određene su pripadnošću ovog prostora široj klimatskoj regiji – Panonskoj nizini, što se očituje vrućim ljetima i hladnim zimama.

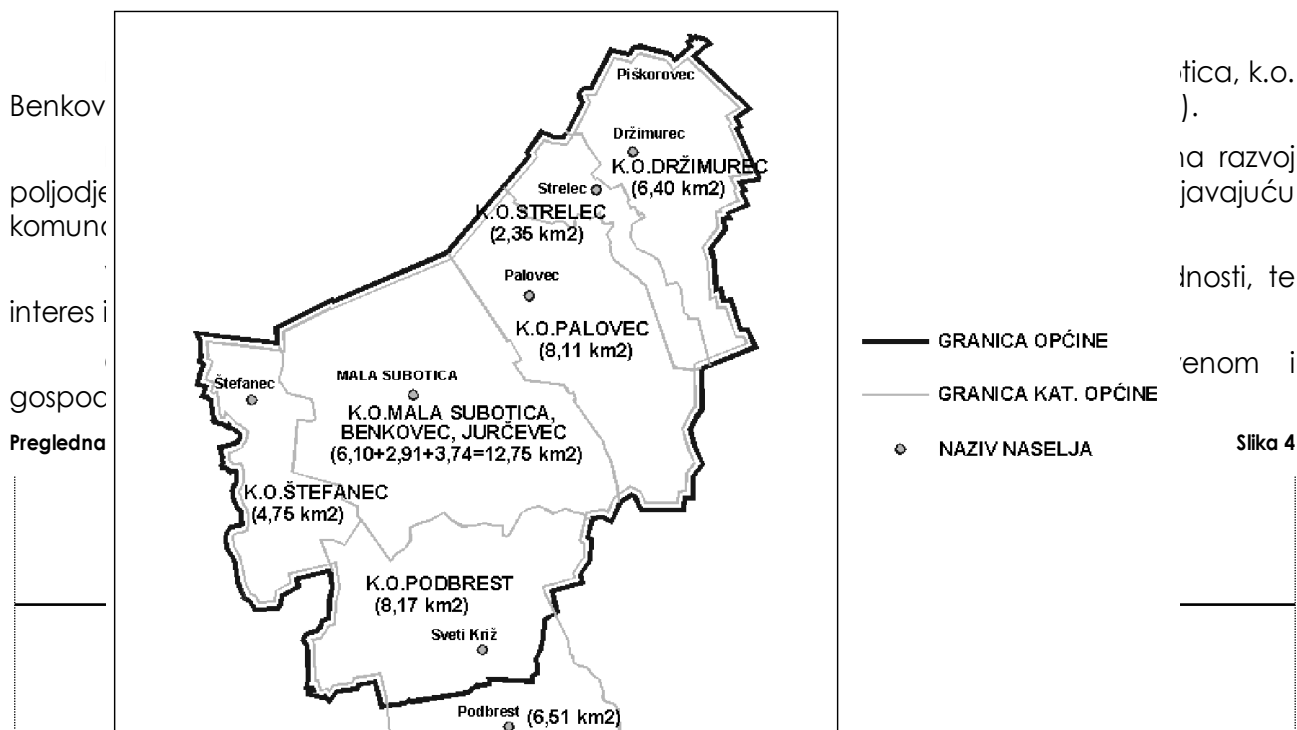
Srednja godišnja temperatura zraka iznosi oko 10°C. Topli dio godine u kojem je srednja temperatura viša od godišnjeg prosjeka traje od sredine travnja do sredine listopada i poklapa se s vegetacijskim razdobljem.

Najtopliji mjesec je srpanj sa srednjom mjesečnom temperaturom od 19°C, a najhladniji siječanj sa srednjom mjesečnom temperaturom od -1°C i jedini je mjesec u godini čija je srednja temperatura niža od 0°C.

Posljednjih godina se primjećuju određene klimatske promjene, vjerojatno ne privremene, te bi najnovija mjerenja i promatranja vjerojatno dala ponešto izmijenjene parametre za područje čitave županije.

1.1.2.2. Područja pretežitih djelatnosti

a/ Osnovne kategorije korištenja zemljišta (katastarski podaci)

1 - POLAZIŠTA

Kategorije korištenja zemljišta:

Tablica 15

ukupna struktura (u ha)							
k.o.	*Poljoprivredno zemljište	Šume	Vode	Zgrade i dvorišta	Ceste i putovi	Ostalo	ukupno površina (ha)
Držimurec	486,21	93,57	6,34	10,84	26,20	16,40	639,56
%	76,02	14,63	0,99	1,69	4,10	2,56	100,00
M. Subotica	473,00	94,34	5,88	17,35	18,33	1,61	610,51
%	77,48	15,45	0,96	2,84	3,00	0,26	100,00
Benkovec	239,57	8,79	1,81	19,36	18,25	3,54	291,32
%	82,24	3,02	0,62	6,65	6,26	1,22	100,00
Jurčevac	294,91	46,41	2,37	14,49	15,55	0,32	374,05
%	78,84	12,41	0,63	3,87	4,16	0,09	100,00
Palovec	655,85	81,30	6,63	21,90	43,28	2,30	811,26
%	80,84	10,02	0,82	2,70	5,33	0,28	100,00
Strelec	171,51	44,48	4,23	5,48	7,75	1,65	235,10
%	72,95	18,92	1,80	2,33	3,30	0,70	100,00
Štefanec	411,16	26,22	3,44	15,49	16,77	1,94	475,02
%	86,56	5,52	0,72	3,26	3,53	0,41	100,00
Sveti Križ	690,65	44,77	0	12,73	31,82	37,04	817,01
%	36,04	2,34	0	0,66	1,66	1,93	100,00
Ukupno Općina	3422,86	439,88	30,70	117,64	177,95	64,80	4253,83
%	80,47	10,34	0,72	2,77	4,18	1,52	100,00

*poljoprivredno zemljište obuhvaća oranice, livade, vinograde, voćnjake, trstike i pašnjake

b/ Poljoprivreda

Prema katastarskim podacima obradive površine u Općini obuhvaćaju oko 80,47% ukupnog teritorija Općine (3422,86ha).

Pregled kultura zemljišta s podjelom na pravne i fizičke korisnike (izvor podataka: Područni ured za katastar Čakovec):

Tablica 16

k.o.	poljoprivredne površine								
		oranica	voćnjak	vinograd	livada	pašnjak	trstik	ukupno	
								ha	%
Držimurec	fizičke	312,85	5,37	3,77	122,95	4,91		449,85	92,52
	pravne	7,08	0,17	0	0,26	28,85		36,36	7,48
	ukupno	319,93	5,54	3,77	123,21	33,76		486,21	100,00
Mala Subotica	fizičke	331,39	10,78	1,10	90,77	2,65		436,69	92,32
	pravne	27,30	0,07	0	2,46	6,47		36,30	7,68
	ukupno	358,69	10,85	1,10	93,23	9,12		473,00	100,00
Benkovec	fizičke	184,75	8,89	1,49	33,21	0,88		229,22	95,68
	pravne	5,05	0	0,24	1,53	3,53		10,35	4,32
	ukupno	189,80	8,89	1,72	34,74	4,41		239,57	100,00
Jurčevac	fizičke	187,42	5,82	2,37	42,88	0		238,49	80,87

1 - POLAZIŠTA

	pravne	48,71	0	0	2,11	5,61		56,43	19,13
	ukupno	236,12	5,82	2,37	44,99	5,61		294,91	100,00
Palovec	fizičke	482,06	12,29	3,74	73,45	6,22		577,76	88,09
	pravne	42,53	0,01	0,08	4,01	31,46		78,09	11,91
	ukupno	524,59	12,30	3,82	77,46	37,68		655,85	100,00
Strelec	fizičke	85,63	3,93	0,99	58,93	4,40		153,88	89,72
	pravne	10,88	0	0,02	0,17	6,57		17,64	10,28
	ukupno	96,51	3,93	1,01	59,10	10,97		171,51	100,00
Štefanec	fizičke	335,98	13,40	0,26	55,67	0,56		405,87	98,71
	pravne	1,02	0	0	0,11	4,17		5,30	1,29
	ukupno	337,00	13,40	0,26	55,78	4,73		411,16	100,00
Sveti Križ	ukupno	613,44	5,92	0	53,22	18,07		690,65	100,00
sveukupno Općina	fizičke i pravne ukupno	2676,08	66,65	14,05	541,73	124,35		3422,86	100,00

Većina poljoprivrednog zemljišta je u privatnom vlasništvu. Osnovno obilježje tog zemljišta je rascjepkanost, tj. usitnjenost posjeda.

Poljoprivredno zemljište koje je ranije imalo status društvenog vlasništva prešlo je u vlasništvo države. To zemljište je donekle okrupnjeno. *Novom zakonskom regulativom* odredit će se novi vlasnici i vlasnici tog zemljišta.

Budući da ne postoje podaci o veličini poljoprivrednog posjeda, kao ni podaci o prosječnoj veličini poljoprivredne (katastarske) čestice, možemo pretpostaviti da oni bitno ne odstupaju od onih koji se odnose na Županiju.

Kućanstva prema ukupnoj raspoloživoj površini zemljišta, prema vrsti poljoprivredne proizvodnje i ukupan broj stoke, peradi i košnica pčela, popis 2001.g.:

Tablica 17

	Broj kućanstava	Broj kućanstava prema vrsti poljoprivredne proizvodnje							Ukupan broj stoke, peradi i košnica pčela						
		uzgoj žitarica, industrijsko g bilja i krmnog bilja	uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja, sjemenja i sadnog materijala	uzgoj voća, grožđa i maslina	uzgoj puževa, kunića, fazana, i činčila i dr.	uzgoj riba	uzgoj i iskorišt. šuma	broj konja	broj mazgi, mula i magaraca	broj goveda	broj ovaca i koza	broj svinja	broj peradi	broj košnica pčela	
Međimurska županija															
Ukupno	35.688	12.532	14.553	9.188	1.083	14	1.828	182	14	12.238	4.666	45.998	771.540	3.263	
Općina M. Subotica															
Ukupno	1.536	655	971	777	69	2	98	4	0	1.234	337	3.733	31.879	192	
bez zemlje	119	2	10	11	-	-	1	1	0	0	0	20	245	50	
do 0,10ha	207	2	105	83	3	-	-	0	0	0	3	34	850	2	
0,11 do 0,50ha	378	43	253	191	20	1	7	0	0	16	47	184	2.022	102	
0,51 do 1,00ha	175	80	126	109	12	-	6	0	0	9	6	305	5.205	0	
1,01 do 3,00ha	417	308	299	245	24	1	46	0	0	290	103	1.326	16.280	38	
3,01 do 5,00ha	159	144	118	95	7	-	25	0	0	332	85	1.314	2.633	0	
5,01 do 8,00ha	59	54	41	30	2	-	8	3	0	142	91	446	1.631	0	
8,01 do 10,0ha	13	13	12	9	-	-	3	0	0	64	0	64	2.766	0	

1 - POLAZIŠTA

preko 10,00ha	9	9	7	4	1	-	2	0	0	381	2	40	247	0
---------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	-----	---	----	-----	---

Slika 5 – kultivirani krajobraz

Klimatski uvjeti osobito pogoduju proizvodnji kukuruza i krumpira, industrijskog bilja i povrća. Klima nije ograničavajući čimbenik za postizanje i vrhunskih prinosa po jedinici površine.

Ograničavajući čimbenici su:

- usitnjenost posjeda,
- veliki udio broja kućanstava s mješovitim prihodom – poljoprivreda kao dodatna djelatnost,
- sitni posjedi staračkih kućanstava koji su bez mehanizacije i koriste usluge drugih.

S obzirom na zaštitu tla i podzemnih voda, te poticanja formiranja eko-zona, daljnji razvoj poljoprivrede treba temeljiti na uzgoju zdrave hrane, uz minimalnu upotrebu kemijskih sredstava u zaštiti i prihranjivanju bilja.

c/ Šumarstvo

Šume u Općini Mala Subotica, kao i sve šume Međimurja predstavljaju ostatak nekad vrlo šumovitog područja, a u prošlosti su bile u posjedu raznih velikaških porodica. Prvi pisani podaci o šumama datiraju iz 13. st. kada se međimurske šume nalaze u posjedu vlastelinske porodice Čak. Po tadašnjem vlasniku međimurskih posjeda dobio je naziv i sam grad Čakovec. Od 13. st. nadalje međimurske šume i posjedi promijenili su mnoge vlasnike, odnosno vlastelinske obitelji, Ban Buzad, Grofovi Celjski, Ban Vitovac. 1473. godine posjede dobiva u zakup od Kralja Matije Korvina, Bankar Ernučt, a 1546. godine vlasnici postaju Knezovi Zrinski. Nakon pogibije Kneza Nikole Zrinskog i pogubljenja Petra Zrinskog u Bečkom Novom Mestu 1671. godine, vlasnik međimurskih posjeda postaje Car Leopold u jednoj polovini, dok je druga polovina pripala Knezu Adamu, sinu Nikole Zrinskog, koji pogiba u borbi s Turcima, pa vlasnik cijelog međimorskog posjeda postaje Car Leopold. Daljnji vlasnici su Markiz de Prie, Grof Ivan Čikulin, da bi na koncu Kralj Karlo VI., međimurski posjed poklonio Grofu Althaniju, čiji nasljednici 1791. godine isti prodaju Đuri Feštetiću. Od prvih vlasnika šuma u Međimurju pa sve do 1923. godine veći dio šuma, unatoč izmjene velikog broja vlastelinskih porodica koje su upravljale tim šumama, ostao je sačuvan, pa je čak jedan dio sačuvao prašumski izgled. Velikim porastom stanovništva, šume su krčene i pretvarane u poljoprivredna zemljišta, a sve većim razvojem drvne industrije počelo se intenzivno sa sječama postojećih šuma.

To je glavni razlog zašto je Međimurje tako siromašno šumama, po stanovniku svega 0,07ha šume. Šumovitost Međimurja je vrlo niska, svega 12%, a Republike Hrvatske iznosi 35%.

1 - POLAZIŠTA

Poslije II. svjetskog rata, međimurske šume kojima su upravljale razne zemljišne zajednice, *Zakonom o Agrarnoj reformi* su podružtvljene i date na upravljanje Šumariji Čakovec, a veći dio šuma koji je bio u privatnom vlasništvu ostao je i dalje u privatnom vlasništvu.

Gospodarenje šumama i šumskim zemljištem je djelatnost od posebnog društvenog interesa koji se realizira na način propisan *Zakonom o šumama*.

Šumskim prostorom u RH gospodari (upravlja) poduzeće "Hrvatske šume" d.o.o. Zagreb. Na području Međimurske županije nadležna je Uprava šuma Podružnica Koprivnica, odnosno Šumarija Čakovec.

Područje Općine Mala Subotica slabo je zastupljeno šumskim pokrovom. Veći kompleksi šuma nalaze se u predjelima poznatim pod nazivima Sobočki gaj, Gaj, Škarje i Velika senokoša. Prema podacima "Hrvatskih šuma" radi se o 441,62ha, što je 10,29% od ukupne površine Općine. Svi ti šumski kompleksi okruženi su poljoprivrednim zemljištem.

Veći dio šuma u ovoj Općini nalazi se u privatnom vlasništvu (oko 64,38% svih šuma- 284,31ha), a dio je pod državnom upravom (oko 35,62% svih šuma – 157,31ha). Državnim šumama na području ove Općine gospodari Šumarija Čakovec.

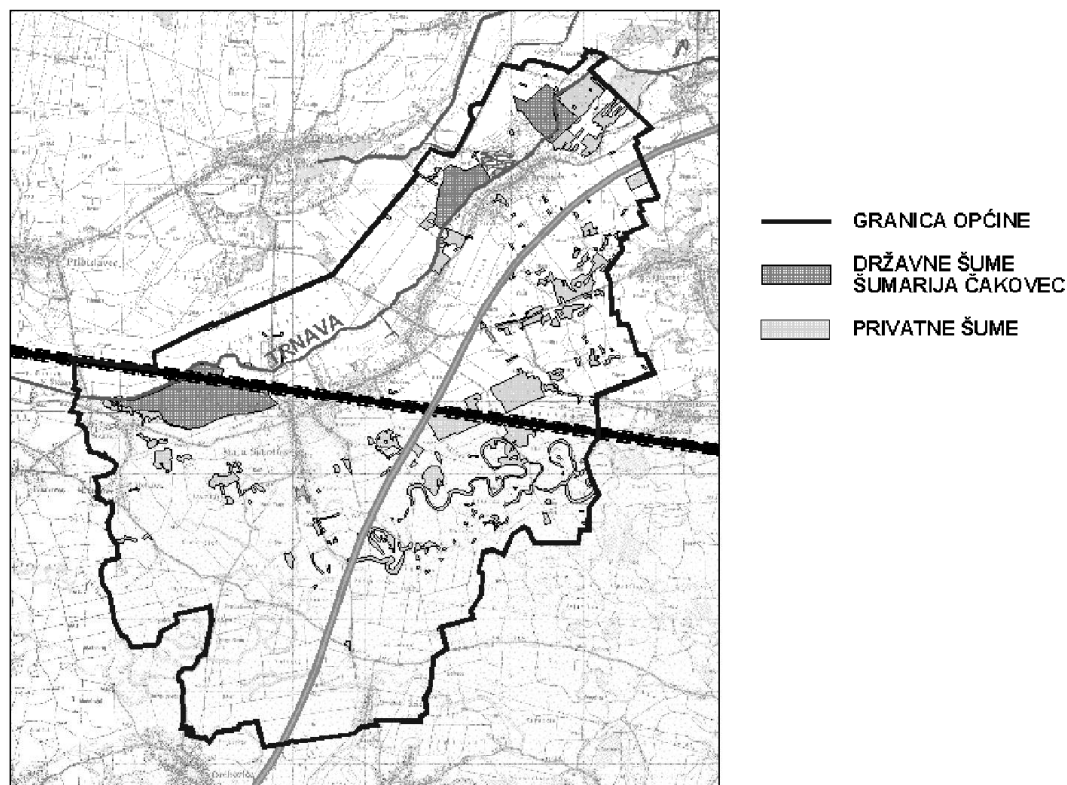
Šume na području Općine (izvor podataka: Hrvatske šume – Uprava šuma Koprivnica):

Tablica 18

	šume na području Općine			šume na području Županije		
	% od ukupno šuma	ha	% od površine Općine	% od ukupno šuma	ha	% od površine Županije
šume u državnom vlasništvu	35,62	157,31	3,67	34,32	3341	4,58
šume u privatnom vlasništvu	64,38	284,31	6,62	65,68	6393	8,76
ukupno šumskih površina	100,00	441,62	10,29	100,00	9734	13,34

Šume na području Općine

Slika 6

1 - POLAZIŠTA

Na temelju fitocenoloških, stanišnih i šumsko-gospodarskih elemenata, formirana je šumsko-gospodarska cjelina (gospodarska jedinica). U obuhvatu ove Općine Šumarija Čakovec upravlja gospodarskom jedinicom "Donje Međimurje".

Državnim šumama, odnosno gospodarskom jedinicom "Donje Međimurje" gospodari Šumarija Čakovec na osnovu programa gospodarenja, odnosno *Gospodarskih osnova*.

Prva *Osnova gospodarenja* za gospodarsku jedinicu "Donje Međimurje" je donijeta 1958. godine, a svake desete godine se vrši *Revizija osnova gospodarenja*. Revizija se sastoji od inventarizacije drvene mase, utvrđivanja prirasta drvene mase, propisivanja sječa glavnog i prethodnog prihoda, propisivanja šumsko-uzgojnih radova, određivanja smjernica za naredno 10-godišnje gospodarenje, zaštita od požara i dr.

Gospodarska jedinica "Donje Međimurje" se proteže na površini od 2923,25ha po većem dijelu Međimurske županije, a u Općini Mala Subotica zauzima 157,31ha. Odjeli i odsjeci koji se nalaze u ovoj Općini su: 12a,b,c,d,e,f,g, 13a,b,c,d,e,f,g,h, 14a,b,c,d, 15a,b,c,d,e,f,g,h,i, 16a,b,c,d,e,f.

Valjanost osnove gospodarenja gospodarskom jedinicom "Donje Međimurje" je 1.1.2002. do 31.12.2011. godine.

Za privatne šume nažalost do danas ne postoje osnove gospodarenja, pa se s istima gospodari loše, jer načini sječe i neizvršavanje uzgojnih zahvata vodi u degradacijske oblike i stadije.

Šume u ovoj Općini (državne i privatne) pripadaju klimazonalnoj šumskoj zajednici hrasta lužnjaka i običnog graba (*Quercus robur* L. - *Carpinus betulus* L.) panonskog sektora ilirske provincije i srednjoevropske vegetacijske regije.

Unutar klimazonalne zajednice lužnjakovo-grabovih šuma prisutne su i brojne šumske zajednice u trajnom razvojnem stadiju, kojima je vodni režim staništa glavni limitirajući faktor rasprostranjenosti i florističkog sastava vegetacije. Šumske zajednice trajnog stadija "traju" na nekom prostoru tako dugo dok na njemu traje određena dugogodišnja i ustaljena dinamika priliva i odliva površinskih, odnosno oborinskih i poplavnih voda, te voda u tlu. Promjenom dinamike u količini ili vremenu trajanja vode na površini ili tlu, mijenja se vodni režim staništa, što se odražava na floristički sastav šumske zajednice. Ako se floristički sastav, uslijed promjene vodnog režima, toliko promjeni da karakteristične vrste fitocenoze zamijene vrste karakteristične za neku drugu fitocenuzu, znači da se iz jedne razvila druga fitocenoza, prilagođena novonastalim prilikama u staništu.

Prijelaz iz jedne fitocenoze trajnog stadija u drugu je prirodan proces, koji se u prošlosti zemlje događao uslijed promjene globalne klime i promjene reljefa nakon tektonskih poremećaja ili jakih erozijskih procesa u višim položajima reljefa, te deponiranjem erozijskog materijala u niže položaje.

U novije vrijeme trajni stadiji vegetacije se, zbog izgradnje hidromeliorativnih i energetske građevine, drastično brzo mijenjaju. Šume ove zajednice su u davnoj i novijoj prošlosti bile izložene jakim antropogenim utjecajima i to intenzivnim sječama lužnjaka i izgradnjom nasipa.

Prirodni uvjeti životne sredine su sada zamijenjeni novonastalim uvjetima.

Na temelju očuvanih prirodnih oblika prirodnu šumsku vegetaciju čine:

- šuma hrasta lužnjaka i običnog graba (*Quercus robur* L. - *Carpinus betulus* L.)
- šuma crne johe s drhtavim šašem (*Carici brizoides-Alnetum glutinosae* Horvat 38)

- umjetno podignute sastojine, na području cijele Općine Mala Subotica nalazimo kulture crnogorice i bjelogorice. Od crnogorice je zastupljena smreka, a od bjelogorice crna joha, crni orah i bagrem.

Ekološko florističke značajke šumskih zajednica:

ŠUMA HRASTA LUŽNJAKA I OBIČNOG GRABA

(*Quercus robur* L. - *Carpinus betulus* L.)

Biljke svojstvene toj zajednici, nalazimo i u šumama crne i bijele johe, a dijelom i u šumama bijele vrbe, topola i dr, na položajima gdje aluvijalne naplavine donose organske tvari i stvaraju blagi humus.

Lužnjak (*Quercus robur*) je dominantna vrsta drveća, a primiješane su: divlja trešnja (*Prunus avium*), poljski brijest (*Ulmus minor*), sremza (*Prunus padus*), jasen (*Fraxinus parvifolia*), bagrem (*Robinia pseudacacia*, unesena) i poljski javor (*Acer campestre*). U postojnoj sastojini je obični grab (*Carpinus betulus*), a u sloju grmlja: kurika obična (*Evonimus europaea*), glog jednokoštčavi (*Crataegus monogyina*), obična kalina – zimolez (*Ligustrum vulgare*), crna bazga (*Sambucus nigra*) i krušina – trušljika obična (*Frangula alnus*).

Prizemno rašće je bujno osobito u sastojinama rjeđeg sklopa: plućnjak (*Pulmonaria officinalis*), broćika (*Galium cruciata*), kopriva (*Lamium purpureum*), *Brachipodium sylvaticum*, *Knautia drymeia*, *Circea lutetiana*, bršljan (*Hedera helix*), puzava ivica (*Ajuga reptans*), *Carex sylvatica*, *Asarum europaeum*, *Galeobdolon luteum*, kosmata zlatica (*Ranunculus lanuginosus*), *Stellaria holostea*, *Viola reichenbachiana* i dr.

ŠUME CRNE JOHE S DRHTAVIM ŠAŠEM

(*Carici brizoides*-*Alnetum glutinosae* Horvat 38)

Šume crne johe zauzimaju povremeno plavljena duboka, vlažna tla, bogata hranjivima. Manje su zastupljene čiste sastojine. U mješovitima, osim crne johe (*Alnus glutinosa*), nalazimo lužnjak (*Quercus robur*), sremzu (*Prunus padus*), bijelu joku (*Alnus incana*), poljski jasen (*Fraxinus angustifolia*), brijest (*Ulmus minor*), vez (*Ulmus laevis*) i bijelu topolu (*Populus alba*).

U sloju grmlja su: kupina ostruga (*Rubus caesius*), kurika obična (*Evonimus europaea*), lijeska obična (*Corylus avellana*), svib (*Cornus sanguinea*), crna bazga (*Sambucus nigra*), s povijušama: *Humulus lupulus* i *Solanum dulcamara*.

U prizemnom rašću, dominiraju biljke grabovih šuma (*Carpinion betuli illyricum*): plućnjak (*Pulmonaria officinalis*), *Geum urbanum*, *Brachipodium sylvaticum*, *Polygonatum multiflorum*, *Glechoma hederacea*, *Geranium robertianum*, *Asarum europaeum*, *Schrophularia nodosa*, *Mercurialis perrenis*, *Circea lutetiana*, *Geranium phaeum* i dr. Osim drhtavog šaša (*Carex brizoides*), zastupljeni su po manjim jače vlažnim nizinama (mikroreljefne udoline): močvarna perunika (*Iris pseudacorus*), *Cirsium palustre*, *Dechampsia caespitosa*, *Peucedanum palustre*, *Urtica dioica*, *Ranunculus repens*, *Carex riparia*, *Typoides arundinacea* i dr.

Za šume Općine Mala Subotica određeni su ekološko-gospodarski tipovi šuma (EGT). Pod ekološko-gospodarskim tipom, smatra se određena površina šume i šumskog zemljišta, koja ima slične ekološke i gospodarske značajke o kojima ovisi normalan način gospodarenja. Ekološko gospodarski tip šume utvrđuje se na temelju geološke podloge, šumske zajednice, vrste tla, klime, uzgojnih značajki, proizvodnih mogućnosti i vrijednosti sastojina.

1 - POLAZIŠTA

Za svaki EGT utvrđuje se najpovoljniji sastojinski oblik, ophodnja, sječiva zrelost, normalna proizvodnja i njezina vrijednost. U šumama Općine utvrđena su dva EGT-a (tipiziranje izvršio Šumarski institut Jastrebarsko, na osnovu tipološkog istraživanja šuma sjeverozapadne Hrvatske).

U šifri ekološko-gospodarskog tipa (EGT) pojedine oznake imaju sljedeće značenje:

II – (rimski broj) označava panonsko područje,

G – zona hrasta lužnjaka i jasena

10; 51 -arapski broj označava broj tipa

EKOLOŠKO-GOSPODARSKI TIP II-G-10

Geološka podloga su deluvijalni i aluvijalni nanosi ilovine, gline, pijeska i šljunka, a manjim dijelom i lesne tvorevine, poznate pod nazivom mramorne ilovače ili šarene obrončane ilovače, močvarni prapor (beskarbonatna ilovača) i izlučeni i u vodi taloženi nekarbonatni eolski nanosi. Karakteristična zajednica toga tipa je šuma lužnjaka i običnog graba (*Quercus robur* L. - *Carpinus betulus* L.), a uključene su i njene subasocijacije: tipična (*subass. typicum*), s drhtavim šašem (lelujavim) šašem (*subass. caricetosum brizoides* Horvat), s rastavljenim šašem (*subass. caricetosum remotae* Horvat) i s busikom (*subass. deschampsietosum caespitosae* Pelsec). Dominantno tlo je pseudoglej obrončani.

Najpovoljniji sastojinski oblik je jednodobna mješovita jednolična sjemenjača normalnog stanja, u stadiju zrelosti. Najpovoljniji omjer smjese mijenja se tijekom razvoja sastojine. U doba sječive zrelosti trebao bi imati 100% vrijednosti normale za čiste sastojine lužnjaka i 20% normale za čiste sastojine običnog graba. Lužnjak treba biti u nadstojnoj, a grab u podstojnoj etaži. Za hrast ophodnja (vrijeme od osnivanja sastojine do sječe) iznosi 140 godina, a za grab 80 godina.

EKOLOŠKO-GOSPODARSKI TIP II-G-40

Geološka podloga su aluvijalni i deluvijalni nanosi ilovine, glinaste ilovine, gline, pijeska i šljunka. Karakteristična zajednica toga tipa je šuma crne johe s trušljikom subasocijacija tipična (*Frangulo-Alnetum glutinosae* Rauš *subass. typicum*), subasocijacija s vezom i poljskim jasenom (*subass. ulmetosum laevis*) i varijanta s lužnjakom (var. *Quercus robur*). Tlo je humozno glejno, amfiglejno i ritska crnica s velikim postotkom organskih materija, te intenzivnim vlaženjem donjom i površinskom vodom.

Najpovoljniji sastojinski oblik je jednodobna čista jednolična sjemenjača crne johe normalnog stanja, u stadiju zrelosti. Osim crne johe, pojedinačno mogu uspijevati lužnjak i vez.

U gospodarskoj jedinici "Donje Međimurje" šume i šumska zemljišta su razvrstana po uređajnim razredima. Uredajni razred se određuje prema namjeni šume i šumskog zemljišta, glavnoj vrsti drveća na temelju koje se određuju cilj gospodarenja, vrijeme ophodnje odnosno promjera sječive zrelosti, bez obzira na to u kojem se omjeru nalazi glavna vrsta drveća u smjesi i prema načinu postanka.

Zakon o šumama dijeli šume prema namjeni na gospodarske, zaštitne i šume s posebnom namjenom. Sve šume u gospodarskoj jedinici "Donje Međimurje" su registrirane kao gospodarske.

U sljedećoj tabeli vidimo prikaz uređajnih razreda u Općini Mala Subotica, njihovu ophodnju, drvenu zalihu, godišnji prirast i površinu.

Prikaz općih podataka za g. jed. "Donje Međimurje" u Općini Mala Subotica:

Tablica 19

uredajni razred	ophodnja	drvena zaloha	godišnji prirast	površina
	godine	m ³	m ³	ha

1 - POLAZIŠTA

hrast lužnjak iz sjemena	140	9078	363	34,95
poljski jasen iz sjemena	80	3574	115	10,57
grab	80	1957	116	10,66
crni orah	60	155	15	8,72
vrba	40	56	4	1,08
smreka	80	588	48	15,34
bagrem iz panja	20	2765	227	72,14
ostalo: prosjeke, sl.				3,85
ukupno		18173	888	157,31

Kao i do sada, tako i ubuduće osnovni cilj gospodarenja, pored općekorisnih funkcija šuma u Općini, je proizvodnja što veće i vrijednije drvne mase za potrebe tržišta, a koja se postiže pravilnim gospodarenjem šumama, ne narušavajući prirodne ekosisteme i izgled cijelog krajobraza.

U budućnosti sastojine hrasta lužnjaka će se prema propisanoj ophodnji od 140 godina obnoviti oplodnim sječama, te sjetvom žira (500kg/ha) ili sadnjom sadnica (10000 kom/ha), a sastojine bagrema će se obnoviti čistim sječama, te sadnjom sadnica hrasta lužnjaka (10000 kom/ha) prevesti u viši uzgojni oblik (konverzijama).

d/ Lov i ribolov

U skladu sa *Zakonom o lovu* na području Međimurske županije ustanovljena su lovišta pod brojevima, u svrhu uzgoja, zaštite, lova i korištenja divljači, odnosno racionalnog korištenja svih prirodnih i drugih potencijala za razvoj lova i lovnog gospodarstva.

Kroz izrađene *Lovno gospodarske osnove* daju se osnovni podaci o pojedinim lovištima (opis prirodnih značajki, prikaz vrsta i broja divljači, tehnička opremljenost) i način gospodarenja s divljači i lovištem u sklopu kojeg su date mjere zaštite divljači, mjere očuvanja i poboljšanja staništa, mjere uređivanja lovišta, briga o životinjskim vrstama.

Sveukupan prostor lovišta se dijeli na zemljište unutar lovišta (šumsko, poljoprivredno) i na vode unutar lovišta (tekućice, stajačice). Površine izvan lovišta su građevinska područja i pojas od 150 – 300m oko njih.

Za površine izvan lovišta izrađeni su *Programi zaštite divljači* koji određuju granice tih područja, procjenu brojnog stanja divljači, mjere zaštite divljači (zabrana lova, preventiva, zdravstveno-higijenske mjere, spašavanje divljači od elementarnih nepogoda i dr.) i mjere za sprečavanje štete od divljači.

Cijelo područje Općine Mala Subotica zajedno s Općinom Orehovica spada u otvoreno zajedničko lovište br. 9 kojim gospodari lovačko društvo "Prepelica". Veličina lovišta je 5600ha.

Lovačko društvo broji 70 članova. Od lovno-tehničkih građevina na području Općine posjeduje Lovački dom površine cca. 180m² na čestici zajedno s remizom za uzgoj fazana površine 10,0ha ograđenog prostora kod Palovca. Druga remiza je u Hobotu 2,5ha, a treća kod M. Subotice 0,50ha. Na prostoru lovišta postavljeno je 18 čeka, 6 hranilišta za visoku divljač i 92 hranilišta za sitnu divljač.

1 - POLAZIŠTA

Slika 7 – Lovački dom Palovec

Lovišta u Općini Mala Subotica spadaju u nizinska panonska lovišta, predviđena prvenstveno za uzgoj obične srne i sitne divljači (zec, fazan, trčka, divlja patka, prepelica i dr.).

Optimalno brojno stanje glavnih vrsta divljači:

Tablica 20

	srna	zec	fazan	trčka	divlja patka	jelen	divlja svinja
prosječni unos (kom)			800	200			
prosječni odstrel (kom)	22	100	800	70	50	1	1
brojno stanje 2001. (kom)	96	350	540	220	80		

Interesantno je napomenuti da u Maloj Subotici postoji i lovački muzej obitelji Ludaš.

Sam zemljopisni položaj i oblik ovog lovišta, konfiguracija terena, ekspozicija zemljišta, bujan biljni pokrov (hrana), povoljne hidrografske prilike (pitka voda), šumske površine i šumarci (zaklon) daju ovom lovištu dobre uvjete za prirodan razvoj i uzgoj raznih vrsta divljači.

Divljač prisutna u šumskom predjelu:

- dvopapkari – srna
- glodavci – zec obični
- ptice – fazan obični, trčka, grlica divlja, divlja patka glavata, patka krljuža, patka gluvara
- sezonske vrste divljači – prepelica pučpura, golub dupljaš, golub grivnjaš, guska lisasta, guska glogovnjača, šljuka bena i šljuka kokošica
- stalne vrste divljači – jelen obični, divlja svinja.

U posljednjih dvadesetak godina, staništa i prirodni uvjeti divljači su se bitno promijenili, a time i uvjeti opstanka i reprodukcije divljači. Intenzivna poljoprivredna proizvodnja i obrada zemlje teškom mehanizacijom, mehanička košnja, upotreba pesticida i herbicida (prekomjerna i nekontrolirana) uništava legla zečeva, gnijezda fazana, trčke i patke, te mladu srneću divljač.

Osnovni cilj gospodarenja lovištem kod svih vrsta divljači je postizanje i održavanje optimalnog gospodarskog kapaciteta (najveći mogući broj divljači koji ne ugrožava gospodarsko stanje), a kod srneće divljači i postizanje dobre starosne strukture.

Razvoj lovstva u narednom razdoblju treba vezati uz razvoj kontinentalnog turizma, za koji na ovom području postoje povoljni uvjeti.

Na području Općine trenutno djeluju športsko-ribička društva "Šaran" Mala Subotica, "Diver" Sveti Križ i Podbrest, "Linjak" Palovec i "Klen" Držimurec-Strelec.

Slika 8 – ŠRD "Šaran" Mala Subotica

Slika 9 – ŠRD "Linjak" Palovec

e/ Eksploatacija mineralnih sirovina - rudarstvo

Na području Općine značajni su prirodni resursi – naslage šljunka i pijeska, nastale taloženjem sedimenata rijeke Drave.

Zapadno od naselja Držimurec uz Trnavu otvorena je prilikom gradnje autoceste Čakovec-Goričan ilegalna šljunčara koja nakon eksploatacije nije adekvatno sanirana. PPMŽ-om planirano je proširenje ove šljunčare kao postojeće iako šljunčara nikada nije bila legalizirana. U postupku je rješavanje zahtjeva za dodjelu eksploatacijskog područja Držimurec-Strelec neposredno uz nekadašnje čemu se energično suprotstavlja lokalna samouprava i stanovnici naselja Držimurec i Strelec.

Iako se kroz sve dokumente vezane uz eksploataciju šljunka naglašava obveza provođenja zaštite i paralelno sanacija, te mjere nisu provedene. Napuštene dijelove iskopa (vodene površine) ukupno četiri lokacije, djelomično koriste ribolovci, a dijelovi eksploatacijskih površina su zapušteni, odnosno prostor je devastiran.

Eksploatacija mineralnih sirovina ima veliki utjecaj na prostor i okoliš, te je osim tržišnih potreba nužno voditi računa i o uklapanju u prostor i okoliš, s nužnim rješavanjem konflikata, osobito s poljoprivredom, vodnim gospodarstvom i okolišem naselja, te stanovništvom.

f/ Malo i srednje poduzetništvo

Općina Mala Subotica ima uvjete za razvoj radnih i industrijskih proizvodnih prostora koristeći svoj položaj na prometnim cestovnim pravcima.

Na razini Županije i Države poduzeto je niz mjera i aktivnosti stvaranja povoljnijeg poduzetničkog okruženja. Osnovan je *Međimurski poduzetnički centar* sa ciljem pružanja usluga za unapređivanje, poticanje i razvoj poduzetništva (malih i srednjih poduzeća i obrta). *Program poticanja poduzetništva* razvija se u suradnji s *Gospodarskom komorom županije* i *Ministarstvom gospodarstva*.

Izmjena ma i dopunama Prostornog plana (bivše) Općine Čakovec iz 1998.g. u naselju Mala Subotica znatno je prošireno građevinsko područje s namjerom "da se osigura prostor – zona za razvoj poduzetništva", zona nije realizirana, ali po donošenju ovog Plana zona će biti realizirana jer je započela i faza pripreme za realizaciju ove zone.

Inače, u nekim dijelovima naselja u Općini Mala Subotica interpolirano u mješovitu, pretežito stambenu gradnju, postupno se razvija malo i srednje poduzetništvo - privatna inicijativa novijeg datuma: građevinski, instalaterski, prevoznički, metaloprerađivački, drvni, tekstilni, prehrambeni obrti i tvrtke, razni servisi, radionice, trgovine i sl.

1 - POLAZIŠTA

Podaci Statističkih izvještaja poduzetnika RH za razdoblje 1.1. do 31.12. 2001. i 2002.g.:

Tablica 21

Nivo županija – Mali, srednje veliki i veliki poduzetnici				
	AOP oznaka	I. – XII. 2001.	I. – XII. 2002.	Indeks
Broj poduzetnika (puni broj): 49				
Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada (puni broj)	165	187	242	129,41
Ukupni prihodi	096	88796	103355	116,40
Ukupni rashodi	120	87312	101881	116,69
Dobit prije oporezivanja	156	1646	2542	154,43
Gubitak prije oporezivanja	157	162	1069	659,88
Porez na dobit	158	1338	2121	158,52
Dobit nakon oporezivanja	160	162	1070	660,49
Gubitak nakon oporezivanja	159-160	1177	1051	89,29

Na području Općine 2001.g. bilo je registrirano 42 (Međimurska županija 2689), a 2002.g. bilo je registrirano 49 trgovačkih društava. To su uglavnom mali poduzetnici, zasnovani na obiteljskom gospodarstvu i tradiciji sitnog obrta, karakterizira ih pokretljivost, prilagodljivost, financijska efikasnost, ekonomičnost i profitabilnost.

Na području Općine postoji nekoliko uzgajivača stoke, peradi i većih poljoprivrednih proizvođača. Ipak, većina radnog stanovništva radi izvan prostora Općine, najviše u Čakovcu i Prelogu.

g/ Turizam i ugostiteljstvo

Uvjete za razvoj turizma na području Općine čine:

- interesantna lovna područja s raznovrsnom divljači,
- kulturna baština,
- manifestacije (proštenja, blagdani, fašnik i dr.).

Svi ti uvjeti su još uvijek prilično slabo iskorišteni, ali kao potencijal mogu predstavljati respektabilni element u planiranju budućeg razvoja.

Dosadašnji razvoj ugostiteljsko-turističke djelatnosti lokalnog je značaja (manje privatne ugostiteljske građevine).

U budućnosti značajnu ulogu u turističkom razvoju može predstavljati seoski turizam u kombinaciji s uzgojem zdrave hrane.

1.1.2.3. Komunalna infrastruktura**PROMETNI SUSTAVI****a/ Cestovni promet**

Sredinom područja Općine prolazi i dijeli Općinu na dva dijela međunarodni prometni pravac *Budimpešta-Rijeka*, tj. autocesta br. D-3 od Goričana do Zagreba. Ovaj državno važan prometni pravac od velike je važnosti i za Međimursku županiju, a budući da je na području

1 - POLAZIŠTA

Općine smješten i ulazno-izlazni čvor na autocestu u Međimurskoj županiji Općina Mala Subotica je neposredno vezana na magistralne cestovne pravce u Hrvatskoj i šire.

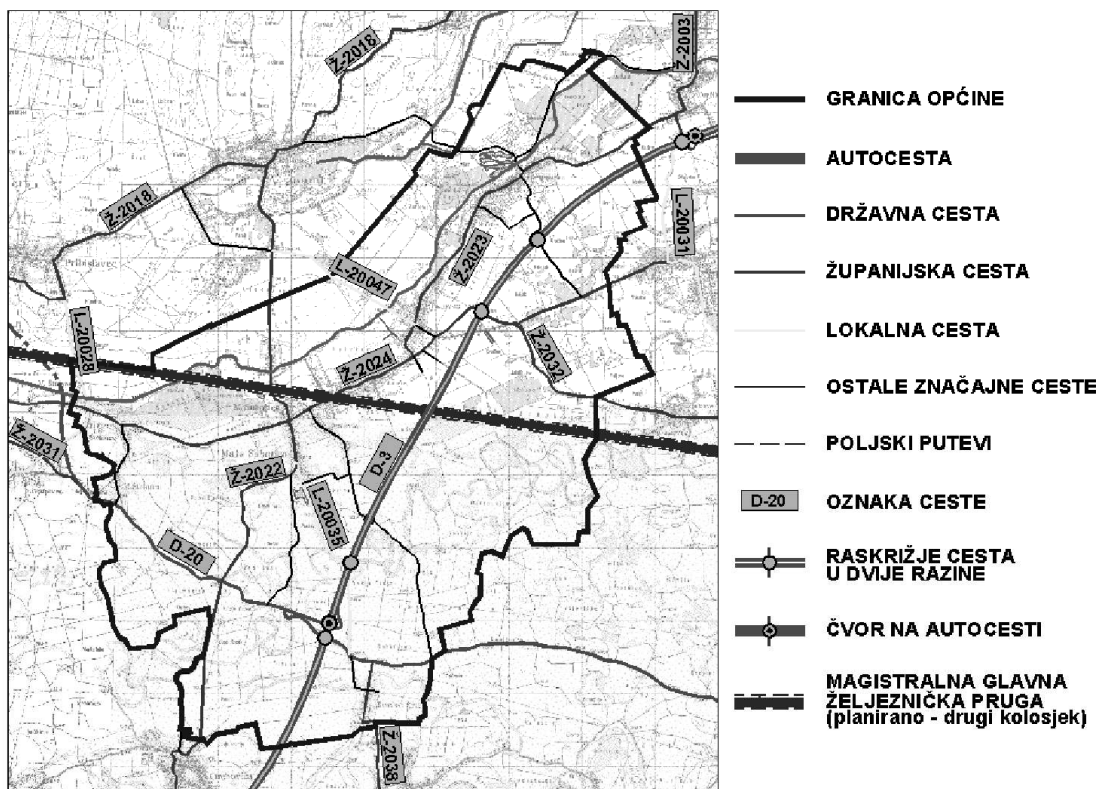
Slika 10 – autocesta D-3 kroz Općinu

Postojeći prometni sustav na području Općine Mala Subotica dio je glavne cestovne mreže Međimurja. Kroz Općinu prolazi državna cesta br. D-20 Varaždin(D-2)-Nedelišće-Čakovec-Prelog-D.Dubrava-Đelekovec-Drnje(D-41). To je cesta koja spaja Općinu sa županijskim središtem, te cesta koja spaja dvije županije – Međimursku i Koprivničko-Križevačku.

1 - POLAZIŠTA

Slika prometa

Slika 11

Razvrstane ceste na području Općine Mala Subotica:

Tablica 22

redni broj	broj ceste	kategorija ceste	relacija ceste	dužina kroz Općinu (km)	*dužina kroz Županiju (km)
1.	D-3	državna autocesta	GP Goričan-Čakovec-Zagreb	9,66	31,67
2.	D-20	državna cesta	Čakovec-Prelog-Donja Dubrava-Đelekovec-Drnje(D-41)	5,71	36,12
3.	Ž-2022	županijska cesta	Belica (Ž-2018)-M. Subotica-Orehovica-D-20	6,83	14,9
4.	Ž-2023	županijska cesta	Turčišće (Ž-2003)-Palovec (Ž-2032)	5,15	5,6
5.	Ž-2024	županijska cesta	Ž-2032-Palinovec	1,34	2,3
6.	Ž-2032	županijska cesta	(D-20) Štefanec-M. Subotica-D. Pustakovec-Hodošan-čvor Goričan D3	8,46	17,0
7.	Ž-2038	županijska cesta	(D-20) Sv. Križ-Podbrest	1,03	1,9
8.	L-20028	lokalna cesta	Pribislavec (Ž-2018)-V. Štefanec-Ivanovec-Prelog	1,02	7,3
9.	L-20035	lokalna cesta	M. Subotica (Ž-2022)-Sv. Križ (D-20)	3,0	3,0
10.	L-20047	lokalna cesta	Belica (Ž-2022)-Palovec (Ž-2023)	1,33	2,3

*podaci iz PPMŽ-a

Na području Općine od cesta u rangu županijskih, veoma je važna cesta br. Ž-2032 koja najkraćim putem spaja sva naselja u Općini osim Sv. Križa s gradom Čakovcem, te naselja međusobno.

Druga po važnosti je županijska cesta br. Ž-2023 koja prolazi i spaja naselja Palovec, Strelec i Držimurec s općinskim središtem M. Suboticom.

Mrežu županijskih cesta koja je na prostoru Općine jako dobro razgranata čine još županijska cesta br. Ž-2022 koja je veza Općine Belice, M. Subotice i Orehovice, županijska cesta br. Ž-2038 veza Sv. Križa i Podbresta, te županijska cesta br. Ž-2024 Palinovec-Palovec.

Od ostale cestovne infrastrukture u Općini postoji još mreža lokalnih cesta i općinskih nerazvrstanih cesta (mjesnih ulica i poljskih putova) tako da je s obzirom na nizinski teritorij Općine njezin prostor međusobno kvalitetno prometno povezan.

U smislu sigurnosti prometa otežana je situacija na državnoj cesti br. D-20 kroz naselje Sv. Križ, te županijskoj cesti br. Ž-2023 kroz naselja Palovec, Držimurec i Strelec zbog nedostatka pješačkih i biciklističkih staza. U pogledu stanja kvalitete cestovne mreže i standarda održavanja situacija je podjednaka kao i na ostaloj cestovnoj mreži u Županiji.

b/ Željeznički promet

Jedna od prvih željezničkih pruga u zemlji bila je pruga *Kotoriba–Čakovec–Pragersko* izgrađena 1860.g. To je i danas glavni magistralni pravac srednje i istočne Europe prema sjevernojadranskim lukama. Željeznička pruga *Budimpešta-Kotoriba–Čakovec-Varaždin-Zagreb* je željeznička pruga I. reda koja bilježi veliki putnički promet, a na kojoj prometuju i međunarodni putnički vlakovi. Kroz Općinu duljina ove pruge iznosi 7,3km, a ukupno kroz Županiju 10km. Na prostoru Općine nalazi se i željeznička postaja M. Subotica za putnički i teretni promet, a od velikog je značaja za putnički promet Općine M. Subotica (dnevna migracija đaka i radnika prema Čakovcu).

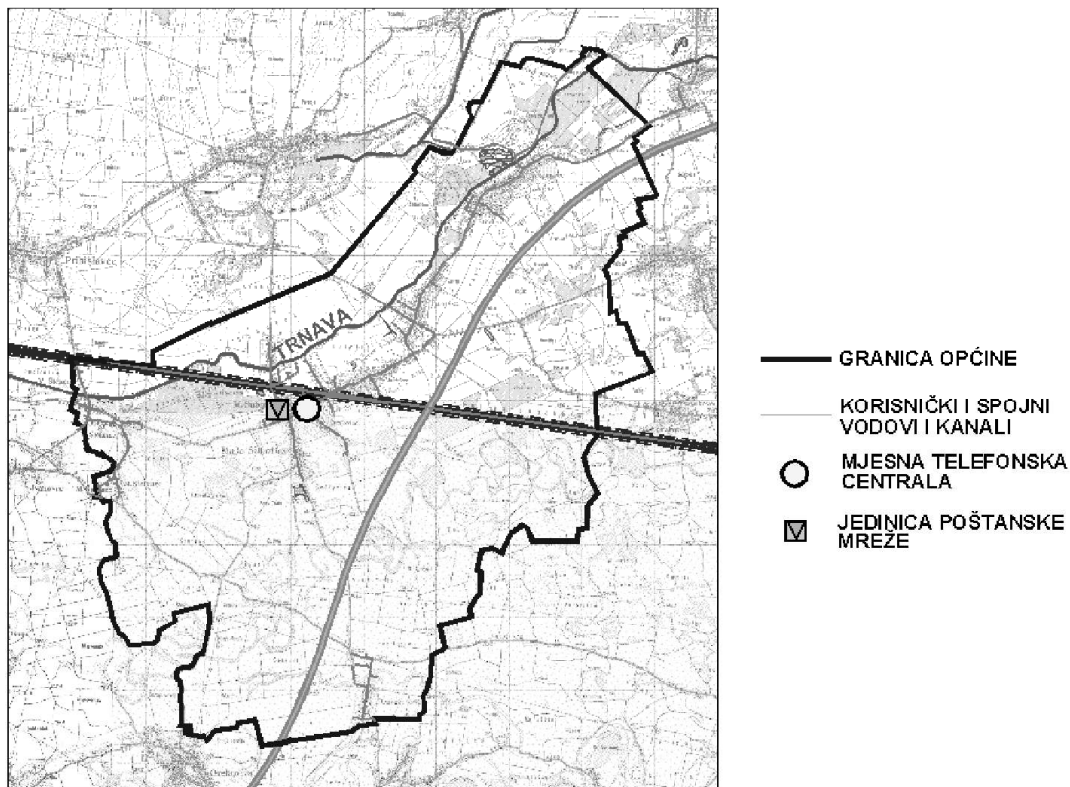

Slika 12 – Željeznička postaja Mala Subotica

c/ Pošta

Slika pošte i telekomunikacija

Slika 13

Na području Općine Mala Subotica poštanski promet organizira i obavlja "Hrvatska pošta" d.d. Središte pošta Čakovec posredstvom Poštanskog ureda Mala Subotica br. 40321 koji pokriva područje Općine sa šest naselja, te poslužuje cca. 5676 stanovnika. Time je osigurana zadovoljavajuća pristupačnost poštanske mreže na tom području i kvalitetno zadovoljenje potreba korisnika u jednom dužem vremenskom periodu.

Slika 14 – Poštanski ured Mala Subotica

d/ Javne telekomunikacije

Na području Općine Mala Subotica telekomunikacijski promet organiziraju i obavljaju "Hrvatske telekomunikacije" d.d. Telekomunikacijski centar Čakovec s osnovnom djelatnošću osiguranja telekomunikacijskog prometa unutar Županije i veza s telekomunikacijskim sustavom Hrvatske.

Naselja Općine obuhvaćena su pristupnom telekomunikacijskom mrežom RSS-a Mala Subotica. Pristupna mreža RSS-a Mala Subotica je u cijelosti izgrađena podzemno. Mjesna telefonska centrala Mala Subotica digitalne je tehnologije i omogućava sve najnovije PSTN i ISDN usluge. Na matičnu centralu AXE-10 vezana je svjetlovodnim kabelom. Korisnički vodovi izgrađeni su od kabela s bakrenim žicama.

Trenutno, od novih usluga, osim ISDN (integrirani sustav širokopojasnih usluga – preko jedne veze biti će omogućen telefonski razgovor, prijenos podataka i slike), pretplatnicima se nudi i ADSL tehnologija (brži i kvalitetniji prijenos govora i ostalih oblika podataka).

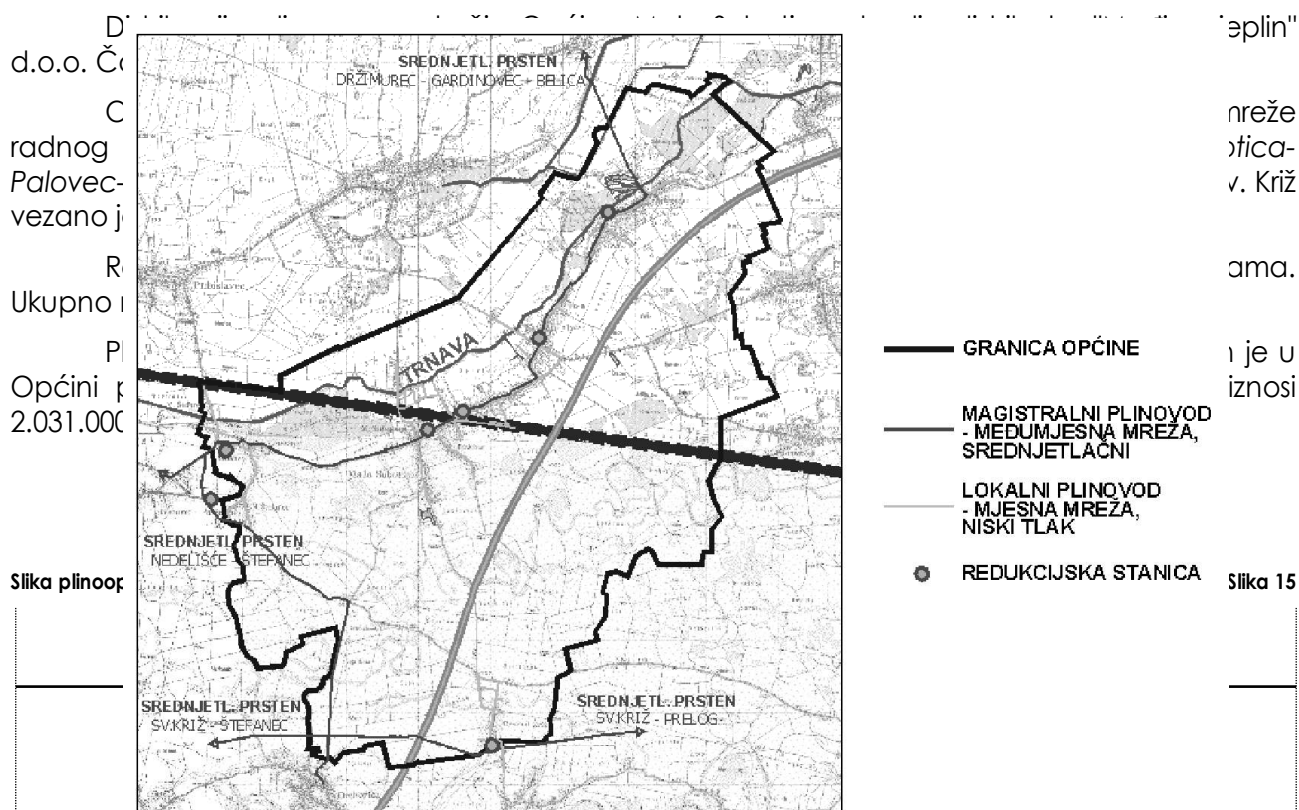
POKRETNE KOMUNIKACIJE

Na području Općine djeluju tri mreže sustava pokretnih komunikacija – mreža CRONET, mreža VIPNET, mreža MOBTEL.

ENERGETSKI SUSTAVI

e/ Plinoopskrba

Ključni dokument koji rješava razvoj plinoopskrbe na području Međimurske županije, pa tako i na području Općine Mala Subotica je *Studija opskrbe plinom Međimurske županije* koja je prihvaćena na razini Županije 1991.g., i u kojoj su objedinjeni svi dotadašnji radovi na projektiranju i razradi plinifikacije pojedinih dijelova Županije.

1 - POLAZIŠTA

Tablica 23

	prikjučak plina		prosječna potrošnja plina m ³
	kućanstva	privreda	
Držimurec	65	5	140.000
Mala Subotica	416	26	884.000
Palovec	186	8	388.000
Štrelec	53	1	108.000
Sveti Križ	46	3	147.000
Štefanec	170	12	364.000
Ukupno Općina Mala Subotica	936	55	2.031.000

f/ Elektroopskrba

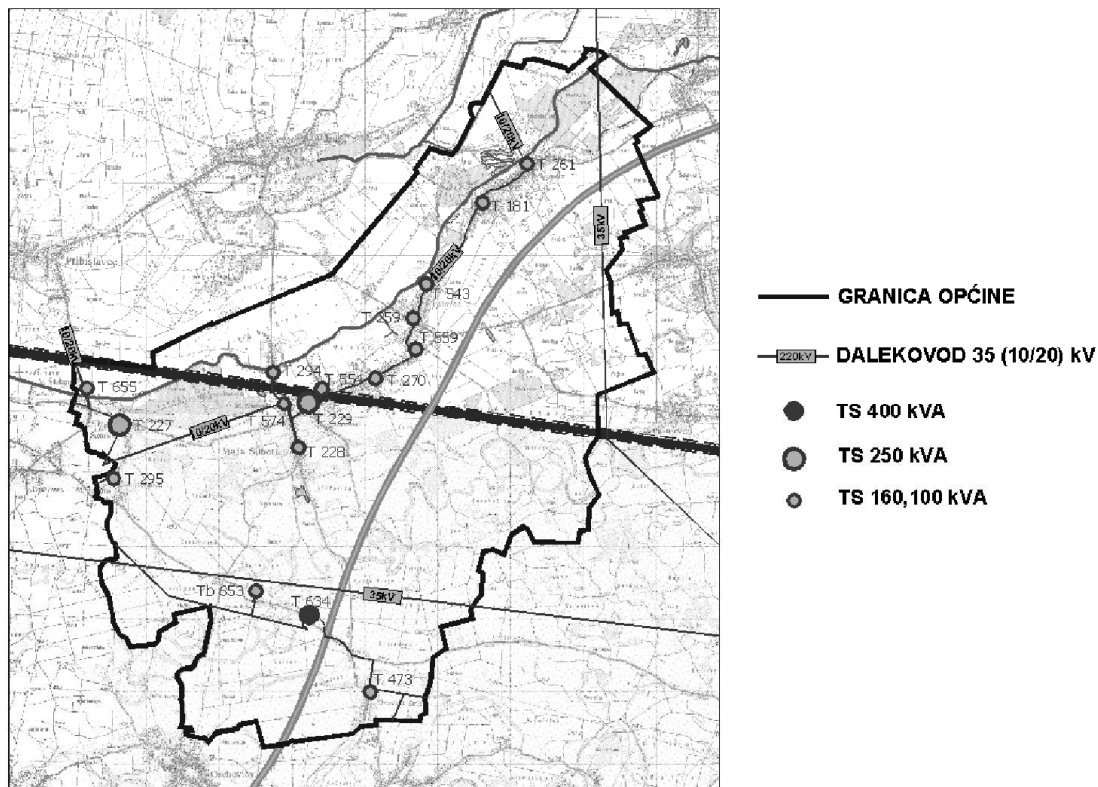
Područje Općine Mala Subotica napajano je električnom energijom od distributera DP "Elektra" Čakovec, preko trafostanica.

Na području Općine razmješteno je 17 trafostanica od čega je jedna 400kVA, dvije 250kVA, četiri 160kVA i deset 100kVA.

Ukupno instalirana snaga postojećih trafostanica na području Općine je 2540kVA. Trafostanice su većim dijelom priključene zračnim 10/20kV vodovima, a manjim dijelom podzemnim kabelskim vodovima.

Slika elektroopskrbe

Slika 16

Područjem Općine prolaze i dva dalekovoda 35kV Prelog-M. Središće i Prelog-Ivanovec.

Postojeće prijenosne mogućnosti za potreban transport električne snage do područja Općine za zahtijevano napajanje potrošača električnom energijom ocjenjuje se zadovoljavajuće, ali ostaje potreba osiguranja kvalitetnog rezervnog napajanja područja unutar Općine, te napajanja planirane gospodarske zone.

g/ Vodoopskrba

Međimurska županija ima značajne vodne resurse koji nadilaze regionalne okvire. Zbog visoke kvalitete vode i izdašnosti postaje jedna od najvažnijih prirodnih vrijednosti.

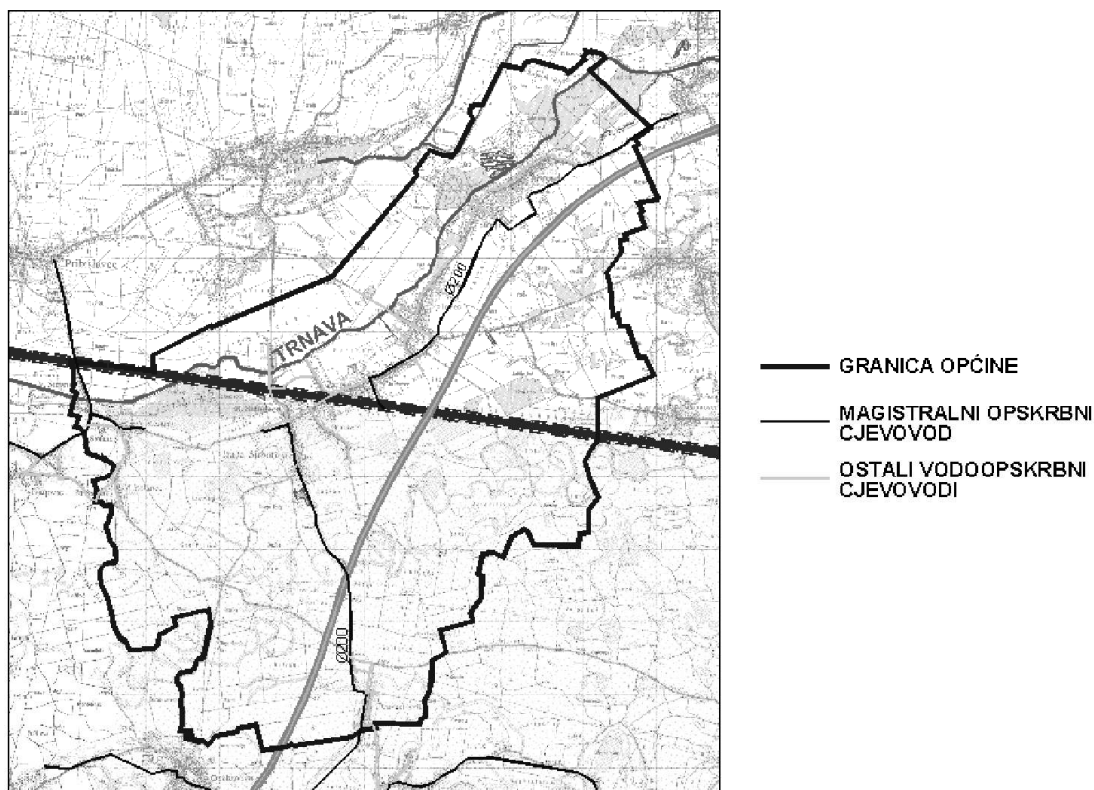
Vodoopskrba Međimurja podijeljena je na četiri vodoopskrbne zone koje se snabdijevaju iz crpilišta Nedelišće (5 bunara) i crpilišta Prelog (1 bunar). Distribuciju vode za sve zone obavljaju "Međimurske vode" d.o.o. Čakovec. Područje Općine Mala Subotica spada u IV. zonu i opskrbljuje se iz crpilišta "Prelog".

Na području Općine izgrađena je razvodna vodoopskrbna mreža. Trase magistralnih opskrbnih cjevovoda naselja u Općini u pravilu se poklapaju s trasama prometnica.

Voda je visoke kakvoće i distribuira se potrošačima direktno iz zahvata bez posebne dorade. U skladu sa zakonskom regulativom, voda se samo klorira u svrhu sprečavanja pojave bakteriološkog zagađenja u cjevovodu. Zdravstvenu ispravnost vode za piće prema *Pravilniku* stalno vrši vlastiti laboratorij "Međimurskih voda".

Slika vodoopskrbe

Slika 17

Tablica 24

1 - POLAZIŠTA

	broj kućanstava popis 2001.	priključena kućanstva	%	kolektivno stanovanje broj priključaka	pravne osobe broj priključaka	ukupna potrošnja	prosječna potrošnja	potrošnja m ³ /god. po kućanstvu			
								0	1-60	61-120	>120
Držimurec	197	83	42,1	-	-	12656	152,48	2	17	19	45
M. Subotica	631	385	61,0	2	-	58334	151,52	33	62	85	205
Palovec	276	152	55,1	-	-	25996	171,03	6	27	34	85
Štrelec	81	68	83,9	-	-	8902	130,91	4	13	13	38
Sv. Križ	117	120	100	-	-	12783	106,53	4	42	25	49
Štefanec	234	111	47,0	-	-	14006	126,18	17	24	26	44
Općina ukupno	1536	919	59,8	2	26	132677	144,37	66	185	202	466

h/ Odvodnja

Problem odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području Općine Mala Subotica dosad nije riješen, odnosno otpadne vode iz kućanstva prikupljaju se putem individualnih septičkih jama (često propusnih). Oborinske vode odvođe se otvorenim jarcima u prirodne vodotoke ili depresije.

Otpadne vode svojim djelovanjem prouzročile su velika onečišćenja vodotoka što bi moglo prouzročiti štetne posljedice za čovjekov okoliš i na zdravlje ljudi, pa se nameće potreba što bržeg rješavanja odvodnje otpadnih voda, kako bi se uz buduće uređaje za pročišćavanje otpadnih voda sanirala već prisutna nepovoljna ekološka situacija. Sa ciljem da se uspostavi cjelovit sustav odvodnje i zaštite voda, te definira dinamika potrebnog i poželjnog etapnog rješavanja, početkom 2002.g. županijska skupština usvojila je *Studiju odvodnje Međimurja* dokument koji predlaže rješenja u načinu zbrinjavanja otpadnih voda sa ciljem zaštite površinskih, a posebno podzemnih voda područja Međimurske županije koje se koriste za vodoopskrbu.

i/ Groblja

Na području Općine M. Subotica postoje četiri mjesna groblja. Sva ova groblja nalaze se izvan građevinskih područja naselja. Groblja su dobro opremljena – izgrađene su grobne kuće novijeg datuma, staze i potrebna infrastruktura. Groblje M. Subotice zajedničko je i za naselje Štefanec. Groblje se smjestilo uz glavnu cestu zapadno od naselja M. Subotice.

1 - POLAZIŠTA

Slika 18 – Mrtvačnica groblja za M. Suboticu i Štefanec

Slika 19 – Mrtvačnica za Benkovec i Jurčevac

Slika 20 – Mrtvačnica groblja za Držimurec i Strelec

Slika 21 – Mrtvačnica za Palovec

Groblje za dijelove naselja M. Subotice (Benkovec i Jurčevac) smjestilo se jugoistočno od naselja. Groblje za naselje Palovec kao i groblje za naselja Držimurec i Strelec smjestila su se također jugoistočno od svojih naselja.

1.1.2.4. Društvena infrastruktura

Društvena infrastruktura, kao skupina uslužnih funkcija, najuže je povezana s razvitkom i razmještanjem svojih korisnika, tj. stanovništvom, a njenim razvojem postiže se viši i bolji standard i kvaliteta života. Čini je niz građevina i ustanova s područja uprave, obrazovanja, zdravstva, kulture, športa i rekreacije.

a/ Javne službe i uprava

Prema ustavnom i zakonskom određenju Općina Mala Subotica je jedinica lokalne samouprave. U lokalnoj samoupravi na području Općine djeluje *općinsko vijeće*.

Sjedište općinske uprave smješteno je u novouređenim prostorima poslovne građevine u središtu Male Subotice.

Na razini Županije obavljaju se poslovi državne uprave i poslovi samoupravnog djelokruga koji su propisani *Zakonom o sustavu državne uprave* i *Zakonom o lokalnoj samoupravi i upravi*. Tijela općinske samouprave dio su županijskog, i šire republičkog sustava i u stalnoj su suradnji. Ustanove državne uprave i lokalne samouprave smještene su u Čakovcu.

b/ Odgoj i obrazovanje

Počeci opismenjivanja stanovništva u Međimurju pa tako i na području Općine započinju početkom prošlog stoljeća. Mreža ustanova s područja osnovnog obrazovanja i srednjeg obrazovanja intenzivnije se formira i upotpunjuje prije tridesetak godina.

Stanovništvo staro 10 i više godina prema spolu, a nepismeni i prema starosti, po općinama, popis 2001.

Tablica 25

	Spol	Ukupno	Nepismeni prema starosti														
			svega		lis. 14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 i više godina	nepoznato
			broj nepismenih	udio u ukupnom(%)													
Međimurska županija	sv.	104.272	911	0,87	39	98	66	62	58	63	66	70	59	59	50	201	20
	m	50.725	294	0,58	17	37	18	21	16	20	24	23	23	14	15	54	12
	ž	53.547	617	1,15	22	61	48	41	42	43	42	47	36	45	35	147	8
Općina Mala Subotica	sv.	4.926	112	2,27	8	21	13	12	7	8	7	11	6	2	4	10	3
	m	2.384	41	1,72	4	7	5	4	2	3	2	4	1	1	1	5	2
	ž	2.542	71	2,79	4	14	8	8	5	5	5	7	5	1	3	5	1

1 - POLAZIŠTA

Stanovništvo staro 15 i više godina prema spolu i završenoj školi, po općinama, popis 2001.

Tablica 26

	Spol	Ukupno	Bez škole	1-3 razreda osnovne škole	4-7 razreda osnovne škole	Osnovna škola	Srednje škole				viša škola, I. (VI.) stupanj fakulteta i stručni studij	Fakulteti, umjetničke akademije i sveučilišni studij	Magisterij	Doktorat	Nepoznato
							svega	škole za zanimanje u trajanju od 1-3 godine i škole za	škole za zanimanje u trajanju od 4 i više godina	gimnazija					
KV i VKV radnike															
Međimurska županija	sv.	96.462	1.221	3.095	12.812	29.060	43.232	28.782	12.269	2.181	2.752	3.411	109	16	754
	m	46.791	432	1.025	4.529	11.180	26.228	20.209	5.136	883	1.245	1.655	67	9	421
	ž	49.671	789	2.070	8.283	17.880	17.004	8.573	7.133	1.298	1.507	1.756	42	7	333
Općina Mala Subotica	sv.	4.517	126	273	883	1.212	1.846	1.328	448	70	74	73	-	-	30
	m	2.184	46	89	324	505	1.136	933	175	28	35	34	-	-	15
	ž	2.333	80	184	559	707	710	395	273	42	39	39	-	-	15

OSNOVNO OBRAZOVANJE

Djelatnost osnovnog školstva provodi se na području Općine u Osnovnoj školi Mala Subotica i Područnom odjelu u Držimurcu.

Tablica 27

osnovna škola	učenika 03/04	odjela	prosječno uč./odj.	zaposleni		
				nastavnici	ostali	ukupno
OŠ Mala Subotica	336	16	21			37
PŠ Držimurec	158	8	20			12
ukupno	494	24	20 - 21			49

Nastava se odvija u dvije smjene. Osim redovne nastave, u školama se organizira izborna nastava, izvannastavne aktivnosti, dopunska nastava i dodatna nastava. U sklopu škole uređena je i knjižnica i čitaonica, te u sklopu škole postoji i školska športska dvorana za potrebe nastave tjelesnog odgoja i vanjski športski tereni (igrališta za košarku, nogomet, rukomet, odbojku i staza za trčanje). Na području Općine nema srednjih škola, kao ni visokoškolskih ustanova.

Slika 22 – OŠ Mala Subotica

Slika 23 – PŠ Držimurec

Stanovništvo prema pohađanju škole, po općinama, popis 2001.

Tablica 28

1 - POLAZIŠTA

	Spol	Ukupno	Osnovna škola			Srednje škole					Dodiplom. st.		Poslijediplom. st.		
			svega	1-4 razreda	5-8 razreda	svega	industrijske i obrtničke	tehničke i srodne	gimnazija	svega	stručni studij	sveučilišni studij	svega	magistarski	doktorski
Međimurska županija	sv.	20.975	12.103	5.679	6.424	5.511	1.747	2.863	901	3.150	970	2.180	160	147	13
	m	10.565	6.223	2.927	3.296	2.760	1.037	1.413	310	1.487	468	1.019	79	72	7
	ž	10.410	5.880	2.752	3.128	2.751	710	1.450	591	1.663	502	1.161	81	75	6
Općina Mala Subotica	sv.	1.023	624	322	302	272	86	149	37	118	40	78	5	5	-
	m	506	320	171	149	135	49	72	14	47	21	26	3	3	-
	ž	517	304	151	153	137	37	77	23	71	19	52	2	2	-

c/ Predškolske ustanove

Na području Općine u Maloj Subotici nalazi se predškolska ustanova Dječji vrtić sa četiri vrtićke skupine s ukupno 90 djece, te u Držimurcu u sklopu Područne škole jedna vrtićka skupina s 28 djece.

Slika 24 – Dječji vrtić "Potočnica" M. Subotica

d/ Vjerske zajednice

Na području Općine djeluje Katolička župa Mala Subotica sa sjedištem u naselju Mala Subotica, s kurijom župnog dvora (iz 1769.g.) koja spada u zaštićenu graditeljsku baštinu i župnom crkvom Porođenja Marijinog (iz 1754.g.). Više o sakralnim građevinama u poglavlju "Graditeljska i kulturna baština".

Slika 25 – Pogled na župnu crkvu Porođenja Marijinog i kapelicu sv. Florijana, Mala Subotica

Slika 26 – Kurija župnog dvora, Mala Subotica

Stanovništvo prema vjeri, po općinama, popis 2001.

Tablica 29

1 - POLAZIŠTA

Postotak	Općina M. Subotica	Postotak	Međimurska županija	Pravoslavna crkva	
				Ukupno	Katolička crkva
100	5.676	100	118.426	7	Grko- katolička crkva
97,37	5.527	95,02	112.529	1	Štaro- katolička crkva
0,02	-	0,01	-	290	svega1)
0,14	8	0,24	-	-	Bugarska pravosl. crkva
-	-	-	-	-	Crnogor. pravosl. crkva
-	-	-	-	-	Grčka pravosl. crkva
-	-	0	1	1	Makedonska pravosl. crkva
-	-	-	-	-	Rumunjska pravosl. crkva
-	-	0	1	1	Ruska pravosl. crkva
-	-	-	-	-	Srpska pravosl. crkva
-	-	0,19	220	-	Islamska vjerska zajednica
-	-	0,01	9	-	Židovska vjerska zajednica
0,02	1	0,03	30	-	Adventistička crkva
0,39	22	0,24	280	-	Baptistička crkva
-	-	0,03	32	-	Evangelistička crkva
0,48	27	0,09	102	-	Jehovini svjedoci
-	-	0	2	-	Kalvinistička crkva
-	-	-	-	-	Metodistička crkva
-	-	0,02	18	-	Kristova pentekostna crkva
-	-	0,14	165	-	Ostale vjere
0,97	55	2,32	2.745	-	Agnostici i neizjašnjeni
0,11	6	1,01	1.195	-	Nisu vjernici
0,51	29	0,68	801	-	Nepoznato

1) Razlika do svega odnosi se na odgovor "Pravoslavna crkva" bez detaljnog specificiranja o pripadnosti kojoj

e/ Zdravstvo i socijalna skrb

Na području Općine djeluje Zdravstvena ambulanta Mala Subotica i stomatološka ordinacija. Zdravstvena ambulanta pruža stanovništvu Općine primarnu zdravstvenu zaštitu (zdravstveno-preventivnu i sanitarnu zaštitu), a za ostale usluge stanovništvo mora odlaziti u Čakovec gdje su zdravstvene usluge organizirane kroz: Dom zdravlja, Opću bolnicu Čakovec, Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije Čakovec.

Socijalna skrb stanovništva organizirana je kroz državne ustanove i različite udruge koje djeluju na području Županije, ali ne i na području same Općine. Centar za socijalni rad ima sjedište u Čakovcu.

f/ Kultura

Općina M. Subotica gravitira gradu Čakovcu i gradu Prelogu koji su najbliži centri kulturnih i športsko-rekreativnih zbivanja.

U Općini društveni, vatrogasni, lovački i ribički domovi koji su povremena stjecišta društvenih zbivanja.

1 - POLAZIŠTA

Slika 27 – Zgrada banke, ambulante i ljekarne, M. Subotica

Slika 28 – Zadrugni dom iz 70-ih godina

Jedan od najznačajnijih nosioca kulture u Općini Maloj Subotici je Kulturno-umjetničko društvo "Tomaš Goričanec", Puhački orkestar Općine M. Subotice i Kulturno-umjetnička udruga "Zvon". U sklopu osnovne škole postoji knjižnica i čitaonica, a organizirane su i razne izvannastavne aktivnosti za djecu kao što su folklor, pjevački zbor, likovna, literarna i druge sekcije.

g/ Šport i rekreacija

Okosnicu športa u Općini čine nogometni klubovi NK "Spartak" M. Subotica, NK "Jadran" Štefanec, NK "Dinamo" Palovec, NK "Omladinac" Strelec-Držimurec, NK "Eko" Sveti Križ sa svojim igralištima i pratećim građevinama. Aktivni su još rukometni klub "Spartak" i šahovski klubovi u M. Subotici i Palovcu.

Glavni nositelj tjelesnog odgoja djece i mladeži je škola, u redovnoj nastavi i izvannastavnim aktivnostima.

Iako su na području športa i rekreacije u proteklom razdoblju u Općini učinjeni neki pomaci, još je uvijek relativno mali postotak stanovništva obuhvaćen tim aktivnostima. Sadašnja situacija i mogućnosti za razvoj ne mogu u potpunosti zadovoljiti potrebe stanovništva.

h/ Udruge građana

Na području Općine djeluju vatrogasna društva u svim naseljima.

Od ostalih udruga građana koje sudjeluju u javnom životu s kulturnim aktivnostima (osim KUD-ova) su:

- Udruga žena, Organizacija umirovljenika, UHVDR ogranak, Udruga obrtnika, Ekološko društvo Sveti Križ, Udruga športske rekreacije "Šport za sve" M. Subotica.

1.1.2.5. Graditeljska i kulturna baština

Na području Općine Mala Subotica Rješenjem o preventivnoj zaštiti bile su zaštićene kao kulturna dobra slijedeće građevine: župna crkva Porođenja Marijinog, kurija župnog dvora (Mala Subotica) i kapela sv. Križa (Sveti Križ). Za navedene građevine u tijeku je donošenje novih Rješenja o zaštiti, nakon čega će ove građevine biti upisane u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske prema važećem Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN69/99).

Osim spomenutih građevina, na ovom području kao i na prostoru čitavog Međimurja, nailazimo na sitnu arhitekturu i javnu plastiku uglavnom sakralnog karaktera (poklonce, pilove i raspela), koja nije zaštićena zakonom, ali je vrlo važna za lokalnu sredinu. Iako skromnih dimenzija, ovi objekti čine vrlo važne likovne i urbanističke akcente unutar ruralne strukture sela.

POPIS BAŠTINE NA PODRUČJU OPĆINE

a/ Zaštićena graditeljska baština

Slika 29 – Župna crkva Porođenja Marijinog, Mala Subotica

Slika 30 – Kurija župnog dvora, Mala Subotica

Slika 31 – Kapela sv. Križa, Sveti Križ

MALA SUBOTICA

1. **Župna crkva Porođenja Marijinog (sl. 29)**– novim Rješenjem o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra čije je donošenje u tijeku, uz crkvu će biti obuhvaćena zgrada župnog dvora te neposredan okoliš ovih dviju građevina. Župna crkva smještena je na uzvisini u naselju na mjestu srednjovjekovne crkve od koje se danas ne zna koliko je ostalo očuvano. To je trobrodna, pravilno orijentirana crkva polukružnog svetišta sa zvonikom uz zapadno pročelje.
2. **Kurija župnog dvora (sl. 30)**– smještena je u blizini crkve s njene sjeverne strane. Ova jednostavna građevina, pravokutnog tlocrta i lijepih proporcija skladno je uklopljena u krajobraz, a zajedno sa crkvom čini vrijedan spomenički kompleks.

SVETI KRIŽ

3. **Kapela sv. Križa (sl. 31)**– smještena je na rubu naselja Sveti Križ, na prostranoj ravnici. Ova jednobrodna građevina s trolisnim svetištem svođenim kupolom izgrađena je sredinom 18.st. Uz sjeverno pročelje smješten je visok, masivan zvonik. Crkva je svojom veličinom i položajem dominantna u ravničarskom krajobrazu Međimurja.

b/ Popis evidentirane graditeljske baštine i javne plastike

MALA SUBOTICA

Slika 32 – Poklonac sv. Imbre,
Mala Subotica

Slika 33 – Kapelica sv. Florijana,
Mala Subotica

Slika 34 – Poklonac sv. Roka,
Subotica - Benkovec

Mala

4. **Poklonac sv. Imbre (sl. 32)** – smješten je u naselju na raskrižju uz glavnu cestu Čakovec–Hodošan. Unutar poklonca je kip sv. Imbre (Emerika) s označenom god. 1711., najstarijom uklesanom godinom u Međimurju. Kip svojim stilom odaje karakteristike svog vremena, a poklonac u obliku kapelice otvorene s tri strane nastao je nešto kasnije. Danas je poklonac stiješnjen između glavne ulice u naselju (frekventne prometnice) i stambene kuće gotovo prislonjene na njega, te ulične ograde.
5. **Kapelica sv. Florijana (sl. 33)** – nalazi se na raskrižju Dravske i Ulice A. Stepinca, južno od crkve. Na bazi skulpture unutar poklonca je uklesana godina 1792. Nekada je to bio poklonac otvoren s tri strane koji je danas zatvoren vratima i prozorima, a dograđen je i tornjić. Kapelica je smještena ispred stambene katnice i ograđena recentnom ogradom.
6. **Poklonac sv. Roka (sl. 34)** – smješten je na južnom rubu naselja u dijelu zvanom Benkovec, a spominje se 1822.g. Krov je dvostrešni nad gotovo kvadratičnim tlocrtom. Poklonac je nekada bio otvoren s tri strane, a danas je recentno obnovljen i zatvoren neprimjerenom plastičnom bravarijom. Nalazi se na maloj travnatoj površini kraj tradicijskih stambenih prizemnica.
7. **Poklonac sv. Trojstva (sl. 35)** – smješten je u dijelu naselja Jurčevac sjeverno od želj. pruge, uz glavnu cestu Čakovec–Hodošan. Kamena grupa Presvetog Trojstva na stupu s reljefom sv. Jurja nastala je ranije od arhitekture koja ju štiti. Recentno je obnovljen i neprimjerenom zatvoren metalnom bravarijom.
8. **Poklonac Gospe Anđeoske (sl. 36)** – podignut je 1930.g. izvan naselja uz cestu, na pola puta između Male Subotice i Štefanca. Pravokutnog je tlocrta i dvostrešnog krovišta, a prednji zabatni zid atikom je izdignut iz krovne ravnine. U ravnici, okružen poljima ovaj poklonac predstavlja važan akcent u prostoru.

1 - POLAZIŠTA

Slika 35 – Poklonac sv. Trojstva, Subotica - Jurčevac

Mala

Slika 36 – Poklonac Gospe Anđeoske, Mala Subotica

Slika 37 – Raspelo iz 1934.g., Mala Subotica - Jurčevac

Slika 38 – Raspelo u polju iz 1802.g., Mala Subotica

Slika 39 – Raspelo na raskrižju, Mala Subotica

Slika 40 – Raspelo na groblju iz 1894.g., Mala Subotica

Slika 41 Raspelo na groblju u Benkovcu iz 1894.g, M. Subotica

9. **Raspelo iz 1934.g. (sl. 37)** – betonsko raspelo smješteno uz glavnu ulicu, u dijelu naselja Jurčevac, ispred zelene površine u blizini osnovne škole. Nema naročite umjetničke ili povijesne vrijednosti, ali okruženo zelenilom, predstavlja lijepi akcent u prostoru.
10. **Raspelo u polju iz 1802.g. (sl. 38)** – smješteno je izvan naselja južno od želj. pruge u Jurčevcu, na rubu šumarka. Na jednostavnom kamenom križu nalaze se rustični kipovi raspetog Krista s Marijom u podnožju. Raspelo je polikromirano i zaštićeno limenim krovčićem.
11. **Raspelo na raskrižju (sl. 39)** – smješteno u polju južno od naselja, na raskrižju cesta Čakovec-Prelog i Orehovica-M.Subotica. Nastalo je vjerojatno u prvoj polovici 20.st. Nema naročite umjetničke vrijednosti (betonski križ na kamenom postamentu novijeg je datuma), ali predstavlja lijepi akcent u prostoru.
12. **Raspelo na groblju iz 1894.g. (sl. 40)** – smješteno je na centralnom groblju u Maloj Subotici. Na visokoj bazi je kameni križ čiji krakovi završavaju trolisno. Podno Kristovih nogu je Marijin lik.
13. **Raspelo na groblju u Benkovcu iz 1894.g. (sl. 41)** – na ovom polikromiranom raspelu Krist je pribijen na križ na romanički način s četiri čavla. U niši baze je Marijin lik. Raspelo je temeljito obnovljeno 1957.g.

1 - POLAZIŠTA

Na povišem platou ispred župne crkve nalazila se grupna, polikromirana kompozicija javne plastike s kraja 18.st. koja se sastojala od likova Immaculate na visokom stupu u sredini, te sv. Ladislava i sv. Stjepana sa strane. Ova, usprkos oštećenjima, vrlo lijepa kompozicija bila je postavljena na podij od kamenih stuba, a zajedno sa crkvom i župnim dvorom činila je jedinstveni spomenički kompleks. Krajem 90-ih godina prošlog stoljeća izvorna kompozicija je uklonjena i zamijenjena betonskom, potpuno novom "sličnom", bez ikakve umjetničke ili oblikovne vrijednosti, s nezgrapnim, neproporcionalnim likovima poput karikatura. Tim činom ovaj je prostor bitno osiromašen, odnosno devastiran.

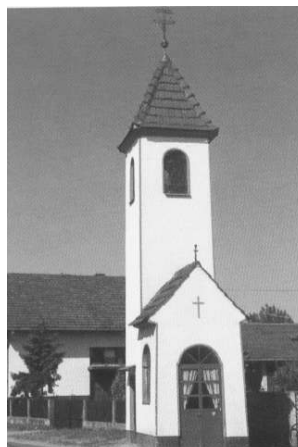
DRŽIMUREC

Slika 42 – Poklonac sv. Križa u naselju, Držimurec

Slika 43 – Poklonac sv. Križa blizu groblja, Držimurec

Slika 44 – Poklonac sv. Ivana Nepomuka, Držimurec

14. **Poklonac sv. Križa u naselju (sl. 42)** – smješten je uz cestu prema Turčišću u istočnom dijelu sela. Unutar poklonca je drveno raspelo. Tijelo Krista i jedna ruka napravljeni od jednog komada drveta, a druga je ruka naknadno spojena. Poklonac je otvoren s tri strane, a nastao je vjerojatno u drugoj pol. 19.st.
15. **Poklonac sv. Križa blizu groblja (sl. 43)** – prvi puta se spominje 1822.g. i vrlo je sličan pokloncu sv. Križa u selu. Ispod Krista je rustični Marijin lik.
16. **Poklonac sv. Ivana Nepomuka (sl. 44)** – ovaj poklonac sa zvonikom smješten je usred naselja uz cestu za Turčišće. Pokloncu kvadratičnog tlocrta otvorenom s tri strane, sagrađenom sredinom 19.st., uz punu stijenu je prigraden visoki zvonik pokriven šatorastim krovom. Prilikom učestalih obnova uklonjeni su mnogi izvorni dekorativni elementi pročelja. Poklonac se vrlo lijepo uočava u prilazu sa sjeveroistoka, od strane Turčišća.

PALOVEC

17. **Poklonac sv. Tri Kralja (sl. 45,46)** – poklonac se nalazi usred naselja uz cestu za Držimurec. Smješten je u blizini raskrižja u liniji građevinskog pravca ulice. Grupna plastika sv. Tri Kralja unutar poklonca datirana je 1800.g. (godina na kapitelu stupa). Poklonac je temeljito obnovljen 1983.g. i zatvoren neprimjerenom aluminijskom bravarijom te staklima zastrtim zavjesama.

1 - POLAZIŠTA

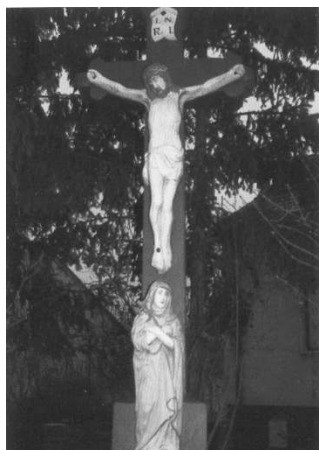
Slika 45 – Poklonac sv. Tri Kralja, Palovec

Slika 46 – Poklonac sv. Tri Kralja, Palovec

Slika 47 – Poklonac sv. Florijana, Palovec

Slika 48 – Raspelo s Marijom od sedam žalosti, Palovec

Slika 49 – Pil s raspelom i Marijom Dolorosom iz 1737.g., Palovec

Slika 50 – Raspelo na groblju iz 1894.g., Palovec

18. **Poklonac sv. Florijana (sl. 47)** – smješten je na raskrižju Glavne i Male ulice u sjeveroistočnom dijelu naselja prema Držimurcu. To je uobičajeni tip poklonca kvadratičnog tlocrta, otvorenog s tri strane. Kip unutar poklonca datiran je 1820.g. Kasnijim intervencijama poklonac je zatvoren neprimjerenom bravarijom, a izvorni dekorativni elementi na pročeljima su uklonjeni. Predstavlja važan povijesni akcent u naselju koji se slijedom okolnosti danas našao "zarobljen i okovan" asfaltnim površinama.
19. **Raspelo s Marijom od sedam žalosti (sl. 48)** – iz 1914.g., smješteno je na raskrižju glavne ceste s cestom koja vodi u centar naselja. Krakovi križa završavaju trolisno, a podno raspetog Krista je Marijin lik.
20. **Pil s raspelom i Marijom Dolorosom iz 1737.g. (sl. 49)** – poznat i kao "križ u polju" smješten je na istočnom rubu sela uz cestu prema Palinovcu. Križ s raspetim Kristom podno kojeg je kip Marije stoji na vrlo visokom oblom stupu. Predstavlja vrlo vrijedan akcent na rubu naselja u ravničarskom krajoliku.
21. **Raspelo na groblju iz 1894.g. (sl. 50)** – jednostavno raspelo bez naročite vrijednosti. Podno raspetog je Marijin lik.

1 - POLAZIŠTA

Slika 51 – Kapela sv. Ane iz 1907.g., Strelec

Slika 52 – Kapela sv. Obitelji,

Štefanec

Slika 53 – Poklonac Štefana Kralja, Štefanec

STRELEC

22. **Kapela sv. Ane iz 1907.g. (sl. 51)** – smještena je usred naselja u ulici prema groblju, u blizini raskrižja s glavnom cestom. To je mala kapela jednostavne vanjštine s neostilskim elementima. Ima polukružnu apsidu, a ispred glavnog pročelja zvonik. Iza apside bliže raskrižju nalazi se stara lipa, spomenik prirodne baštine.

ŠTEFANEC

23. **Kapela sv. Obitelji (sl. 52)** – smještena je na rubu velike zelene površine na raskrižju u naselju. Izgrađena je 1911.g. kao manja kapela s masivnim zvonikom ispred glavnog pročelja i poligonalnom apsidom. Značajno je dograđena 2003.g. čime su izvorni volumeni izgubili svoje proporcije. Ograđena je prefabriciranom betonskom ogradom.
24. **Poklonac Štefana Kralja (sl. 53)** – smješten je uz glavnu Ulicu Zrinskih i Frankopana, na rubu zelene površine malo dalje od kapele sv. Obitelji. Građen je u obliku tipične kapelice otvorene s tri strane. Kip sveca unutar poklonca spominje se u vizitaciji 1768.g. Poklonac je kompletno obnovljen 1997.g., a izvorni postament uništen je betonskim "ojačanjima". Poklonac je ograđen prefabriciranom betonskom ogradom.
25. **Poklonac s raspelom iz 1809.g. (sl. 54)** – smješten je u dijelu naselja Mali Štefanec u Ulici braće Radića. Unutar poklonca je kameno raspelo iz 1809.g. s likovima Krista, Marije i Sv. Barbare. Ovom jednostavnom pokloncu otvorenom s tri strane prilikom intervencija na vanjštini uklonjeni su izvorni elementi i ugrađeni neprimjereni novi, naročito u dijelu krova (pocinčani lim, drvena obloga i dr.).
26. **Raspelo iz 1910.g. (sl. 55)** – smješteno na južnom rubu naselja (Mali Štefanec) uz cestu Čakovec–Prelog. Ovo veliko kameno raspelo ukrašeno neostilskim dekorativnim elementima sa skladno odmjerenim likovima Krista i Marije predstavlja vrijedan likovni akcent u prostoru.
27. **Raspelo iz 1911.g. (sl. 56)** – smješteno na rubu sela uz glavnu cestu, iza dvorišne ograde. Neobično i bogato dekorirana baza križa ima tri niše sa svetačkim likovima, a na uglovima male anđeoske glavice.

1 - POLAZIŠTA

Slika 54 Poklonac s raspelom iz 1809.g., Štefanec

Slika 55 – Raspelo iz 1910.g., Štefanec

Slika 56 – Raspelo iz 1911.g., Štefanec

Slika 57 – Raspelo iz 1860.g., Sveti Križ

SVETI KRIŽ

28. **Raspelo iz 1860.g. (sl. 57)** – raspelo sa starog groblja danas smješteno na raskrižju, na velikoj zelenoj površini blizu kapele sv. Križa. Korpus Krista je uslijed oštećenja gotovo nestao. Zajedno s kapelom čini vrlo važan akcenat u prostoru.

c/ Popis arheoloških lokaliteta i nalazišta

Za popis arheološke baštine korišteni su podaci iz *Registra arheoloških nalazišta i nalaza sjeverozapadne Hrvatske iz 1977.g.*, te podaci Arheološkog odjela Muzeja Međimurja iz Čakovca (J. Vidović).

PODRUČJE NASELJA MALA SUBOTICA

1. **Turnišće** – arheološki lokalitet 2km jugoistočno od današnjeg naselja uz cestu za Orehovicu. Nalaz tumula koji je nedeterminiran. God. 1977. izvršeno je rekognosciranje.
2. **Župna crkva** – blago povišeni teren oko župne crkve, gdje je otkrivena srednjovjekovna nekropola iz 11.st. God. 1977. izvršeno je rekognosciranje.

PODRUČJE NASELJA SVETI KRIŽ

3. **Staro groblje** – 800m zapadno od naselja Sv. Križ u blizini antičkog nalazišta Ferenčica. Radi se o slučajnom nalazu antičkog kamenog spomenika – poklopca urne. Nalaz je otkriven prilikom oranja zemljišta na privatnoj čestici.
4. **Uz crkvu** – srednjovjekovno nalazište oko današnje kapele sv. Križa. Otkrivena je srednjovjekovna keramika i groblje.

Uz navedenu zaštićenu i evidentiranu graditeljsku baštinu na ovom području, potrebno je spomenuti i tradicijsku stambenu arhitekturu, od koje su do danas ostali očuvani tek rijetki primjeri. Sve više prevladava recentna stambena arhitektura koja je u svojim gabaritima veća od skromnijih tradicijskih prizemnica, ali često po kvaliteti oblikovanja zaostaje za tradicijskim ruralnim kućama. Promjene u načinu života ruralnog stanovništva utječu na drugačiju organizaciju individualnih čestica, koja često narušava sklad i miran ritam tradicijskog međimurskog sela.

d/ Popis evidentirane tradicijske stambene arhitekture

MALA SUBOTICA

Slika 58 – Dravska ulica 2,
M. Subotica

Slika 59 – Kuća u Ulici A. Štepinca,
M. Subotica

Slika 60 – Kuća u Ulici A. Štepinca,
M. Subotica

Slika 61 – Benkovec 38,
M. Subotica

Slika 62 – Benkovec 38,
M. Subotica

Slika 63 – Kuća u Ul. Benkovec,
M. Subotica

29. **Dravska ulica 2 (sl. 58)** – visoka prizemnica na uličnom građevinskom pravcu, sa šest prozorskih osi na ulicu. Smještena je na raskrižju u blizini poklonca sv. Florijana, a nastala je vjerojatno početkom 20.st. Iako je prilično dotrajala, ostali su očuvani gotovo svi dekorativni elementi pročelja. Dije je ju dva korisnika.
30. **Kuća u Ulici A. Štepinca (sl. 59,60)** – izgrađena je 1925.g., a nalazi se u blizini poklonca sv. Imbre. Vrlo izduženog je tlocrta, zabatnim pročeljem okrenuta je na ulicu dok se iza nje nižu pomoćne građevine. Očuvani su svi dekorativni elementi uličnog pročelja, kao i dekorirani betonski stupovi ograde iz doba gradnje.
31. **Benkovec 38 (sl. 61,62)** – tradicijska prizemnica iz 1923.g. zabatom okrenuta na ulicu. U dvorištu se na nju nastavljaju pomoćne građevine. Očuvana je betonska ulična ograda iz doba gradnje sa secesijskim dekorativnim elementima.
32. **Kuća u Ul. Benkovec (sl. 63)** – jednostavna niska prizemnica smještena na rubu naselja iza poklonca sv. Roka.
33. **Glavna 49** – tradicijska stambena prizemnica smještena u neposrednoj blizini cestovnog prijelaza preko želj. pruge, sa sjeverne strane.

Osim navedenih, u naselju Mala Subotica možemo spomenuti i nekoliko tradicijskih stambenih prizemnica u Glavnoj ulici i to k.br. 87, 89, 91, 93 i 97. To su uglavnom skromne stambene kuće bez naročite vrijednosti, ali budući da ih je nekoliko u nizu, čine ostatak tradicijskog ambijenta naselja.

1 - POLAZIŠTA

Slika 64 – Kuća s kućnim brojem 164 iz 1922.g., Palovec

Slika 65 – Tradicijska kuća na kbr. 60 blizu kapele sv. Ane, Štrec

Slika 66 – Ul. Zrinskih i Frankopana 55, Štefanec

Slika 67 – Ul. braće Radića 34 i 35, Štefanec

Slika 68 – Kukurušnjaci u Ul. braće Radića 34 i 35, Štefanec

DRŽIMUREC

34. **Dvije kuće u glavnoj ulici u naselju na kbr. 120 i 122.** - tradicijska stambena arhitektura.

PALOVEC

35. **Kuća s kućnim brojem 164 iz 1922.g. (sl. 64)** - Primjera tradicijske ruralne arhitekture u ovom naselju gotovo da i nema. Centralni dio naselja oko poklonca sv. Tri Kralja najvjerojatnije je i najstariji dio naselja u kojem možemo izdvojiti, malu skromnu prizemnicu zabatom okrenutu na ulicu.

STRELEC

36. **Tradicijska kuća na kbr. 60 (sl. 65)** – nalazi se blizu kapele sv. Ane u ulici koja vodi prema groblju. Izgrađena je početkom 20.st., a danas je vrlo trošna.

ŠTEFANEC

37. **Ul. Zrinskih i Frankopana 55 (sl. 66)** – tradicijska prizemnica s tri prozorske osi na ulicu. Nedavno je kompletno i vrlo dobro obnovljena, tako da su sačuvani izvorni tradicijski elementi.
38. **Ul. braće Radića 34 i 35 (sl. 67,68)** – dvije tradicijske kuće smještene u dijelu naselja Mali Štefanec. Dobro su održavane i obnovljene zajedno s uličnom ogradom. Uz njih očuvane su gospodarske i pomoćne građevine (drveni kukurušnjaci i sl.).

1 - POLAZIŠTA

SVETI KRIŽ

Slika 69 – Ulica J. Slavenkog 24, Sveti Križ

Slika 70 – Ulica J. Slavenkog 24, Sveti Križ

Slika 71 – Ulica A. Šenoe 60, Sveti Križ

39. **Ulica J. Slavenkog 24 (sl. 69,70)** – tradicijska stambena građevina iz 1925.g. Zajedno s očuvanim pomoćnim i gospodarskim građevinama čini lijepi tradicijski kompleks koji je danas u vrlo lošem stanju, napušten.
40. **Ulica A. Šenoe 60 (sl. 71)** – tipična stambena prizemnica iz početka 20.st. Danas je napuštena i u vrlo lošem stanju.

1.1.2.6. Prirodna baština

Priroda predstavlja temeljnu vrijednost i jedan je od najznačajnijih resursa ne samo područja obuhvata, već cijelog županijskog prostora čiji je sastavni dio i Općina Mala Subotica. Stoga treba osigurati održivo korištenje prirodnih dobara područja obuhvata na dobrobit sadašnjih i budućih generacija bez bitnog oštećivanja dijelova prirode i uz što manje narušavanja ravnoteže njenih sastavnica.

U prirodi sva su živa bića povezana prehrambenim lancem. Ondje gdje prirodna ravnoteža nije narušena i gdje vlada harmonija, pojavljuju se poremećaji zbog nekih čovjekovih zahvata. Treba vrlo pažljivo zahvaćati u prirodu. Nastojati, gdje god je to moguće, da priroda ostane onakva kakva je bila u prošlosti. Nastojati, što više, sačuvati autohtonu vegetaciju, pa i manje šumarke, grmlje, živice. Zaštita faune mora postati integralni dio zaštite prirode. Nekada je težište bilo na zaštiti vrsta, odnosno jedinki, danas se naglasak stavlja na zaštitu biotopa, staništa i mjesta za prehranu, premda se ne smije zanemariti ni ovaj prvi oblik zaštite. Unatoč svim pozitivnim zakonskim propisima, često zbog neznanja ili olakog shvaćanja dolazi do masovnog uništenja prirodnih vrijednosti.

Kako na području cijele Županije, tako i na području Općine nisu provedena botanička i druga istraživanja, te je teško govoriti o očuvanim staništima biljnih i životinjskih vrsta.

Stoga je potrebno što prije radi ispravnog gospodarenja i zaštite provesti detaljnija biološka istraživanja.

Kako je područje obuhvata Plana siromašno šumskim površinama, samo 10,29% ukupne površine Općine, općenita je konstatacija da možemo govoriti o malom broju prisutnih vrsta.

Tome su uz loše gospodarenje šumskim fondom, urbanizaciju, poljoprivrednu proizvodnju, doprinijeli i hidromelioracijski zahvati rječice Trnave. Trnava je kanalizirana i služi kao recipijent otpadnih voda.

SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE

Rješenjem Zavoda za zaštitu prirode od 24.12.1969.g., a i Mjerama zaštite zaštićenih dijelova prirode Međimurske županije iz 2000.g., na području Općine M. Subotice u naselju Strelec kraj kapele sv. Ane zaštićeno je pojedinačno stablo malolisna lipa (*Tilia cordata*) u kategoriji spomenik parkovne arhitekture.

Predmetni spomenik parkovne arhitekture pojedinačno je stablo koje ima veću estetsku, stilsku, kulturno-povijesnu, ekološku ili znanstvenu vrijednost za dati prostor.

Prema Rješenju o zaštiti iz 1969.g. opseg debla iznosi 6,10m, promjer 1,90m, a visina 15,0m.

Prema Izvješću o zaštićenim dijelovima prirode iz 1999.g. ovo tipično seosko stablo izgleda danas kao poveći grm zbog obavljenog reza u "glavu". Tim je rezom narušen estetski izgled stabla i njegova dotadašnja dominacija u prostoru. Deblo stabla je šuplje i trulo te napadnuto insektima iz grupe podkornjaka. Iz spavajućih pupova na deblu izbijaju prizemni izboji. Unutar krošnje mogu se uočiti suhe, slomljene i odumrle grane. U toku vegetacije primijećen je napad lisnih uši. Više od polovice debla nalazi se u fazi propadanja i odumiranja ("Službeni glasnik Međimurske županije" br. 3/00).

Slika 72 – Spomenik parkovne arhitekture (*Tilia cordata*)

Slika 73 – Spomenik parkovne arhitekture (*Tilia cordata*)

Važno je očuvati i okoliš unutar samih naselja u Općini. Posebno zelene površine uz crkve, javne građevine, kao i sve ostale javne zelene površine, ali i okoliš samih kuća.

Danas je većina tih prostora devastirana, pojedina stabla služe kao oglasni stupovi, a sama zaštita i sanacija oštećenih stabla prepuštena je vremenu i nestručnom orezivanju pojedinih suhih grana. Unutar samih naselja (okućnice kuća) sade se uglavnom crnogorične vrste drveća (smreke, borovi, tuje).

KRAJOBRAZ

Krajobraz je odraz prirodnih i kulturnih obilježja prostora, te prirodnih i antropogenih procesa koji se u njemu odvijaju.

Jedno od općih polazišta zaštite krajobraza je zaštita krajobrazne raznolikosti, na čijoj se zaštiti temelji sveukupno vrednovanje prostora.

Tek se nakon spoznaja o sve većoj ugroženosti čovjekova okoliša, odnosno ugroženosti krajobraza kao njegova dijela počelo ozbiljnije razmišljati i govoriti o vrijednostima krajobraza. U vrednovanju krajobraza nema univerzalnih mjerila, ali se većina ljudi može složiti oko nekih objektivnih vrijednosti krajobraza.

Prirodni krajobraz

Isto tako možemo reći da je očuvan krajobraz jedan od elemenata kvalitete života, a razvitkom turizma dobiva i gospodarsku dimenziju. Kao što je već spomenuto u krajobrazu se osim prirode ogleda prisutnost čovjeka sa svim posljedicama njegova djelovanja (graditeljstvo, obrada i korištenje zemljišta), iako ta raznolikost istovremeno ne mora značiti i veću kvalitetu prostora.

Ono što je posebno važno i značajno za Općinu M. Suboticu je to da je ostalo vrlo malo prirodnih i doprirodnih područja, a sve više prevladavaju poluprirodna i umjetna područja, koja je u većoj mjeri ili potpuno promijenio čovjek. U krajobrazu Općine ogleda se vrijednost i međusobni odnos biološke raznolikosti i kulturne baštine.

Područje Općine karakterizira široka aluvijalna ravan nastala djelovanjem Mure i Drave, koja je ispunjena pleistocenskim glinama i praporom, te recentnim nanosima spomenutih rijeka.

Promatrano s županijske razine područje Općine geografski pripada cjelini Donje Međimurje, koju karakterizira nizinski reljef blago nagnut prema istoku, u smjeru otjecanja glavnih tokova.

Prirodni krajobraz na području Općine prisutan je još i vidljiv u ostacima šuma u zapadnom dijelu Općine između naselja Štefanec i Male Subotice, te u sjevernom dijelu Općine iznad naselja Držimurec.

Istočno od autoceste, dio Općine bez naselja isprepleten je mozaikom šumaraka, živica i pojedinačnih stabala. Iako su pod posrednim i neposrednim utjecajem čovjeka, ti manji lokaliteti predstavljaju važna staništa brojnim biljnim i životinjskim vrstama, doprinose raznolikosti i stabilnosti biološkog sustava.

Korištenje zemljišta, te dijelom izgradnja i širenje naselja najviše su utjecali na krajobraz Općine.

Slika 74 – Prirodni krajobraz, ostaci šuma

Slika 75 – Prirodni krajobraz, ostaci šuma

Slika 76 – Prirodni krajobraz, ostaci šuma

Kultivirani krajobraz

Čitavo područje Općine Mala Subotica smješteno je u ravničarskom dijelu Međimurja, a naselja su se razvijala uz glavne ili sporedne cestovne pravce. Krajobraz kao integralni spoj višestoljetnog prirodnog i ljudskog djelovanja u ovom je dijelu Međimurja u vrlo velikoj mjeri kultiviran. Antropogeni utjecaj vidljiv je u svim dijelovima Općine.

Slika 77 – Kultivirani krajobraz

Slika 78 – Kultivirani krajobraz

Slika 79 – Kultivirani krajobraz

U ovom izrazito ravnom dijelu Međimurja prevladava gotovo ravna linija horizonta koju remete krošnje drveća. Krovovi kuća ne nadvisuju krošnje stabala, pa pogled na sela iz većih udaljenosti pokazuje skladnu uklopljenost u krajobraz. Vrlo veliki doprinos estetskim vrijednostima krajobraza čine snažne vertikale tornjeva crkvi i to Župne crkve u Maloj Subotici i kapele sv. Križa u Svetom Križu.

Snažan urbanistički akcent šireg prostora čini kapela sv. Križa koja je smještena na samom rubu naselja, na kraju prostrane ravnice. Velik i vrlo skladan korpus crkve prepoznatljiv je iz većih udaljenosti i prilaza naselju, a vertikala zvonika dominira širim prostorom.

Slika 80 – Vizura na Sveti Križ

Slika 81 – Vizura na Sveti Križ

Na izgled krajobraza utjecao je i način obrade zemljišta budući da je gotovo sav prostor Općine oko naselja prekriven oranicama, livadama i pokojim šumarkom, dok su šume vrlo rijetke i nešto ih više ima u sjevernom dijelu Općine.

1 - POLAZIŠTA

Autocesta Zagreb-Goričan koja prolazi uzduž čitave Općine u smjeru sjever-jug bitno je utjecala na izgled i doživljavanje krajobraza. Čvorište na autocesti i brojna raskrižja u dvije razine sa cestama nižeg ranga promijenili su dio krajobraza Općine i umanjili kvalitetu i estetske vrijednosti prostora. Trasa željezničke pruge koja prolazi sredinom teritorija Općine utjecala je na razvoj naselja, pa tako i krajobraza.

Slika 82 – Autocesta u krajobrazu

Slika 83 – Autocesta u krajobrazu

Slika 84 – Čvor na autocesti

Izgrađene strukture naselja

Sva su naselja izduženog ili razvedenog tipa, uobičajenog za ovaj dio Međimurja, a razvojem su se širila uz cestovne pravce. Danas su mnoga od njih međusobno spojena – Mala Subotica, Palovec, Strelec, Držimurec.

Slika 85 – Držimurec

Slika 86 – Mala Subotica

Slika 87 – Palovec

Slika 88 – Sveti Križ

1 - POLAZIŠTA

Slika 89 – Strelec

Slika 90 – Štefanec

Starije dijelove naselja karakterizira gušća gradnja na uskim i malim građevnim česticama.

Na rubnim dijelovima naselja pojavljuje se nova gradnja koja zauzima puno veće građevne čestice s građevinama puno većih gabarita, te neusklađenim sa starim dijelovima naselja.

U naseljima Općine Male Subotice gubi se izvorna krajobrazna osobitost i vrijednost, zbog primjene novih tehnologija građenja s istovrsnim materijalima i oblicima. Promjene krajobraza nastale su kao posljedica planskih smjernica kojima se nisu poštivala prirodna obilježja prostora i tradicijski oblici gradnje. Kod nove gradnje uzore bi trebalo tražiti u bogatoj tradiciji arhitekture ovog prostora. Većina tradicijske arhitekture naselja Općine Male Subotice devastirana je neodržavanjem.

Naselja na području Općine su uglavnom zadržala kontinuitet tradicionalnih ruralnih funkcija, ali samo u manjim dijelovima imaju očuvanu povijesnu građevnu strukturu i ambijentalnu vrijednost.

Općenito se može konstatirati da umjesto skladne tradicijske ruralne stambene i gospodarske arhitekture, sve više prevladava nova gradnja koja oblikovanjem i volumenima ne odgovara ambijentu u kojem je nastala.

Gube se građevinski pravci, stare seoske kuće polako propadaju, nestaju i napuštaju se.

Isto tako primjećuje se nestajanje karakterističnih predvrtova ispred kuća, te pergola s vinovom lozom (brajde) vezane neposredno uz ulaz u seosko dvorište i ulaz u kuću.

Prihvaćanjem, sadnjom, odnosno sjetvom stranih vrsta grmlja i drveća (smreka, borova, tuja), cvjetnih sadnica i sjemenja, povrtnih vrsta, zamijenjeni su nekada karakteristični nasadi seoskih vrtova i predvrtova, te im prijeti potpuni nestanak.

1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova

Postojeći dokumenti prostornog uređenja šireg područja za Općinu Malu Suboticu su:

- *Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske*
- *Program prostornog uređenja Republike Hrvatske*
- *Prostorni plan Međimurske županije*
- *Prostorni plan (bivše) Općine Čakovec 1978.g.*
- *Granice građevinskog područja naselja u okviru Prostornog plana (bivše) Općine Čakovec – M. Subotica, Držimurec, Palovec, Strelec, Sveti Križ, Štefanec.*

1.1.3.1. Obveze iz Programa i Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske

Osnovno načelo koje proizlazi iz *Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske* je postizanje održivog (trajnog) razvoja koji treba planirati u granicama prihvatljivog opterećenja prostora, uz pažljivo korištenje prirodnih resursa.

Globalni prioriteti predviđeni *Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske* odnose se na:

- poboljšanje učinkovitosti korištenja već angažiranog prostora,
- iskorištenje raspoloživih potencijala, prvenstveno na lokacijama i kapacitetima koji mogu bez većih ulaganja dati brze, kvalitetne i višeznačne učinke,
- stvaranje kvalitativnih pretpostavki za poboljšanje uvjeta života,
- saniranje kritičnih mjesta ugrožavanja prostora i okoliša,
- otklanjanje nedostataka i poboljšavanje postojećih infrastrukturnih sustava.

Kod izrade PPUO Male Subotice uvažavale su se slijedeće preporuke za pojedine razvojne segmente:

Stanovništvo, naselja i građevinska područja

- uspostaviti optimalan stupanj urbanizacije koji osigurava poboljšanje uvjeta života,
- obnoviti ruralna područja gdje za to postoje objektivne potrebe i mogućnosti, uključujući u to stvarno poboljšanje standarda i kvalitete življenja,
- preispitati održivost dosadašnjih demografskih projekcija i prognoza,
- preispitati postojeće granice građevinskih područja, spriječiti svako daljnje neopravdano širenje građevinskih područja naselja, stimulirati optimalno korištenje postojećih građevinskih područja na nedovoljno ili neracionalno izgrađenim dijelovima naselja (interpolacijom ili dogradnjom i nadogradnjom),
- izvršiti smanjivanje građevinskih područja na dimenzije primjerene potrebama i (ili) preoblikovanje u cilju zaštite visokovrijednog poljoprivrednog zemljišta,
- za novu stambenu gradnju (koja je u naseljima prostorno najzastupljenija) i drugu gradnju, prioritetno treba koristiti dijelove građevinskih područja naselja koja su već opremljena komunalnom infrastrukturom.

Društvena infrastruktura

Radi postizanja većeg stupnja homogenizacije prostora potreban je ekonomičniji i racionalniji razvitak, dimenzioniranje, razmještaj i strukturiranje ovih središnjih uslužnih funkcija infrastrukture.

Program prostornog uređenja Države usmjeren je osiguranju upravne i društvene funkcije regionalnih gradskih središta, u ovom slučaju prvenstveno grada Čakovca.

Komunalni infrastrukturni sustavi

Općenito se kao strateško opredjeljenje postavlja potreba za svekolikim unapređenjem prometnih sustava, uz obvezu objedinjavanja infrastrukturnih pravaca u zajedničke prostorne koridore u svrhu maksimalnog očuvanja prostora.

Prometni sustav

CESTOVNI PROMET

- Postupno rješavati kritične dionice i građevine, prvenstveno na mreži državnih magistralnih cesta, te na prilaznicama i obilaznicama (bez značajnih proširenja cestovnog koridora).
- U gradnji cesta primjenjivati strožije kriterije od onih u Europi kako bi se sačuvale vrijednosti hrvatskog prostora.
- Jedan od najvažnijih magistralnih međunarodnih cestovnih pravaca prolazi i područjem Općine Mala Subotica. Dionica autoputa *Rijeka-Budimpešta* kroz Međimurje puštena je u promet 1998.g.

TELEKOMUNIKACIJSKI PROMET

- Unapređenje postojeće telekomunikacijske mreže kroz povećanje i modernizaciju postojećih kapaciteta u skladu s novim tehnologijama.

Energetski sustav

- Zadržavanje postojećih lokacija energetske građevine kao osnova za širenje i daljnji razvitak – poboljšanje učinkovitosti postojećeg sustava (plinovodi, dalekovodi, transformatorske stanice).
- Stvaranje uvjeta za korištenje dopunskih izvora na općinskoj razini, pri čemu se potencira gradnja malih postrojenja za lokalne potrebe.
- Provođenje mjera štednje, smanjenje gubitaka u sustavu, racionalizacija.

Vodnogospodarski sustav

Nizinsko područje Županije u kojem se nalazi i Općina Mala Subotica predstavlja značajan vodonosnik od strateškog značaja za sjeverozapadnu Hrvatsku.

- potrebno je na lokalnoj i županijskoj razini posvetiti pažnju zaštitnim zonama crpilišta i izvorišta provođenjem osnovnih mjera i radova na zaštiti voda od zagađenja, ali i utvrđivanjem učinkovitosti zaštite (Dugoročni program vodoopskrbe - osiguranje dovoljne količine kvalitetne vode za stanovništvo i gospodarstvo),
- potrebno je uklanjati izvore ili uzroke zagađivanja voda, spriječiti nastajanje zagađenja na postojećim i potencijalnim izvorištima, definirati zone sanitarne zaštite, te težiti centralnim uređajima za zajedničko pročišćavanje voda, a tamo gdje nema opravdanja za istima inicirati individualne uređaje.

Gospodarske djelatnosti u prostoru

ŠUMARSTVO

- potrebno je napredno i potrajno gospodariti šumama, te koristiti šume i šumska zemljišta na način i u takvoj mjeri da se održava njihova biološka raznolikost, produktivnost, sposobnost obnavljanja, vitalnost i potencijal,
- potrebno je održati postojeće šume očuvanjem i pravilnim gospodarenjem, a svaku uništenu šumsku površinu obnoviti pošumljavanjem,
- pravilno razlučivati gospodarske, ekološke i socijalne funkcije šuma na lokalnoj i globalnoj razini,
- potencirati zaštitnu ulogu šuma, ne prenamjenjivati šume ekološke i socijalne funkcije,
- poticati razvoj urbanog šumarstva (npr. ozelenjavanje rubnih dijelova naselja, zona športa i rekreacije, zona industrije).

POLJODJELSTVO

- potrebno je izvršiti transformacije u pravcu razvoja suvremenog, konkurentnog i ekološki čistog poljodjelstva,
- u svrhu zaštite i očuvanja poljodjelskog resursa potrebno je u dokumente prostornog uređenja uključiti racionalno korištenje poljoprivrednog zemljišta, te smanjenje korištenja kvalitetnog zemljišta za nepoljodjelske svrhe,
- u svrhu razvoja poljodjelstva kao gospodarske komponente, potrebno je zaustaviti degradaciju malih seoskih gospodarstava, poticati povećanje zemljišnog posjeda, te započeti s iskorištenjem do sada neobrađenih ili zapuštenih poljodjelskih površina.

INDUSTRIJA

- potrebno je potencirati one industrijske grane koje imaju komparativne prednosti, tj. one za koje postoje prirodni resursi, radna snaga, tržište, kapital i tradicija,
- izvršiti izmještanje pogona iz gradova u adekvatne ili primjerenije prostore (decentralizacija, disperzija manjih jedinica u okolna naselja),
- odrediti veličinu i tip jedinica koje se mogu locirati unutar mješovite namjene, te one koje se mogu locirati samo u gospodarskim zonama,
- voditi brigu o zaštiti okoliša i unapređenju stanja okoliša.

RUDARSTVO

- svaku eksploataciju treba pripremiti u skladu sa zakonima i propisima, osobito s gledišta zaštite okoliša,
- nužno je najstrožim mjerama spriječiti nekontroliranu i nelegalnu eksploataciju,
- potrebno je voditi računa o utjecaju eksploatacije na vodni režim, podzemne tokove voda i ekosustav rijeke,
- svaki plan-projekt eksploatacije mora sadržavati komponentu sanacije tijekom radova, a osobito uređenje prostora nakon završetka eksploatacije.

TURIZAM

- razvijati kontinentalni turizam temeljen na prirodnim uvjetima: šume, jezera, vodotoci, graditeljska baština, lovna/ribolovna područja,
- šport i rekreaciju uključiti u turističku ponudu uz uključivanje poljoprivrede i tradicije,
- gradnju novih građevina ne izvoditi na atraktivnim lokacijama, već tamo gdje je potrebna sanacija terena.

Zaštita posebnih vrijednosti prostora i okoliša

ZAŠTITA OKOLIŠA

- potrebno je sačuvati i unaprijediti postojeću kvalitetu okoliša i otkloniti uzroke zagađenja,
- treba uspostaviti integralni pristup gospodarenju većim cjelinama očuvane prirode (šumski predjeli, rijeke s pritocima),
- korisnike trasa infrastrukture treba usmjeravati u zajedničke koridore, vodeći računa o identitetu i vrijednostima krajobraza,
- kao pretplanske aktivnosti potrebno je utvrditi:
 - stupanj očuvanosti prostora,
 - opremljenost tehničkom infrastrukturom i nedostatke,
 - prirodne i stvorene vrijednosti koje treba zaštititi,
 - propise, sporazume i konvencije koje vrijede za određeno područje i resurse,
- treba riješiti zbrinjavanje komunalnog otpada na lokalnoj razini na načelima granskog i teritorijalnog pristupa.

PRIRODNA BAŠTINA

- potrebno je prepoznati i zaštititi pojedine vrijedne predjele/lokalitete,
- evidentiranu baštinu vrednovati i zaštititi prema *Zakonu o zaštiti prirode*.

GRADITELJSKA BAŠTINA

- zaštita graditeljske baštine na razini države bazira se na *Rezoluciji o obnovi hrvatske kulturne baštine* i *Nacionalnom programu zaštite, očuvanja i obnove kulturnih dobara*,
- potrebno je očuvanje i uspostavljanje uravnoteženog odnosa izvorne povijesne graditeljske baštine i suvremenih graditeljskih pojava u urbanim i ruralnim sredinama,

1 - POLAZIŠTA

- poticati istraživanja, osobito arheoloških lokaliteta, te stručne i znanstvene obrade područja značajnih povijesnih cjelina,
- primjena integralnih oblika zaštite i predstavljanja narodnog stvaralaštva (revitalizacija baštine u originalno bliskom ambijentu s autohtonim biljnim i životinjskim vrstama).

KRAJOBRAZ

- krajobrazno planiranje i planiranje uređenja seoskih područja mora dobiti izjednačen status s urbanističkim planiranjem,
- potrebno je uspostaviti sustav zaštite krajobraza koji bi bio povezan s procesima planiranja razvitka pri izradi dokumenata prostornog uređenja,
- prema *Prostornom planu uređenja Republike Hrvatske* krajobraz čini ukupnost ekoloških, socioloških, ekonomskih i kulturnih odnosa na određenom prostoru,
- osnovne smjernice u smjeru očuvanja postojećeg i ustanovljavanja novih oblika krajobraza odnose se na:
 - osiguranje krajobraza s visokim stupnjem prirodnosti i identiteta,
 - osiguranje krajobraza s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti,
 - osiguranje i vrednovanje nacionalno, regionalno i lokalno svojstvenih i rijetkih uzoraka krajobraza,
- izborom odgovarajućih namjena za pojedine prostore može se usmjeriti razvoj prostora na način da se diferenciraju:
 - područja s karakterističnim uzorcima naselja (tipični oblici naselja, poluurbane i ruralne sredine),
 - područja s naglašenim kulturno-krajobraznim značenjem (razni oblici poljoprivrede),
 - područja izuzetnih vizualnih oblika i područja prirodnih biotopa,
 - građevinska područja manjih naselja treba oblikovati na način da se osigura tradicijska organizacija čestice i način gradnje, te korištenja zemljišta.

1.1.3.2. Obveze iz Prostornog plana Međimurske županije (PPMŽ) - planski pokazatelji koji se odnose na prostor i situaciju u Općini Mala Subotica

Stanovništvo, naselja, žarišta razvoja

PPMŽ konstatira da je prostorni razmještaj gradova, važnijih naselja – nositelja razvitka, u Županiji povoljan, te da će s obzirom na globalna planska opredjeljenja biti nužne poticajne mjere za osnaživanje mreže srednjih i malih gradova i važnijih naselja – nositelja lokalnog razvoja.

PPMŽ dijeli naselja na četiri osnovne skupine centraliteta, sagledavajući naslijeđene uvjete koji su prevladavali u pojedinim razdobljima razvoja naselja kao i današnje prostorne, gospodarske, društvene i druge razvojne karakteristike:

- I. regionalno središte – Čakovec
- II. manje regionalno središte – Prelog, Mursko Središće
- III. lokalno razvojno središte – Nedelišće, Kotoriba, Donji Kraljevec, Štrigova, Domašinec
- IV. područno središte – sva ostala središta Općina i naselja s preko 2000 stanovnika

PPMŽ Malu Suboticu svrstava u skupinu područnih središta isključivo u funkciji razvoja svog općinskog područja.

PPMŽ-om su definirana četiri osnovna tipa žarišta (Z1-Z4) u Županiji. U definiranju žarišta polazilo se od teritorijalnog principa, tj. svako žarište i podžarište formira se unutar granica pojedine teritorijalne jedinice (grada/općine), jer se procjenjuje da ih osim teritorijalno-političkog ustroja na toj osnovi vežu i zajednički gospodarski i drugi interesi.

Tip žarišta Z3 su općinska središta s 3000 – 5000 stanovnika i više od 1000 zaposlenih u kružnom području gravitacijske zone utjecaja $r=2,5$ km, a u to žarište spada naselje Mala Subotica kao općinsko središte.

Gospodarske djelatnosti

Planska određenja PPMŽ-a temelje se na relativnoj razvijenosti i afirmaciji postojećeg gospodarstva koji treba osuvremeniti. Izgradnja odgovarajućih novih kapaciteta je dozvoljena ukoliko postoji ekonomsko opravdanje prema općim ekonomskim i financijskim kriterijima, uključujući socijalne zahtjeve, te uz aktivnu podršku regionalne politike i mobilizaciju vlastitih izvora.

Na području Općine postoji značajan potencijal za razvoj obrtništva i poduzetništva što će omogućiti brži gospodarski razvoj.

Locirati i odrediti tip i veličinu proizvodnih kapaciteta u sklopu zona mješovitih namjena (pretežito poslovnih) u lokalnim središtima, a na čitavom području osigurati uvjete za poticanje obiteljskog poduzetništva.

POLJOPRIVREDA

Na području Međimurske županije i Općine Mala Subotica u cjelini, poljoprivreda ima povoljne uvjete, ali je nužno uvažavati i neka ograničenja koja su uvjetovana usitnjenošću posjeda i zaštitom vodonosnika podzemne pitke vode. Potrebno je zaustaviti daljnje usitnjavanje poljoprivrednog posjeda i poticati okrupnjavanje.

ŠUMARSTVO

Šumski fond Županije ne predstavlja značajni gospodarski resurs. U narednom razdoblju ne mogu se očekivati znatnije promjene u ukupnoj površini, naročito ne povećanje.

Osnovna namjena državnih šuma je gospodarska. U njima se gospodari po principima šumarske struke (mogućnost ulaganja u obnovu, biološka reprodukcija).

Za privatne šume potrebno je također osigurati uvjete stručnog gospodarenja (izrada programa, smjernica i osnova gospodarenja za privatne šume).

Treba naglasiti potrebu sprečavanja svakog širenja poljoprivrednih površina na štetu šumskih.

TURIZAM

U prostornoj i gospodarskoj strukturi Županije turizam mora koristiti kapacitete prostora unutar granica građevinskog područja Županije. Raspoloživi prirodni resursi (krajobraz Mure i Drave), kulturno-povijesno nasljeđe, te revitalizacija graditeljske kulturne, etno baštine upućuju na zaključak da postoje mogućnosti razvitka turizma (seoskog, izletničkog, lovnog i drugih oblika turističke potrošnje) na ovom području. Načela koja je potrebno primijeniti u planiranju prostora za turizam je iskorištavanje postojećih izgrađenih kapaciteta, zaštita prostora, zaštićenog krajobraza od zahvata i aktivnosti koji mogu narušiti vrijednosti zbog kojih su zaštićeni.

Društvena infrastruktura

Sustav društvenih djelatnosti će se nadograđivati, te funkcionalno i strukturno profilirati sukladno potrebama nove etape razvitka Države (što će se reflektirati na Županije, odnosno Općine) s više uključivanja tržišne logike i ponašanja, ali pri tome treba voditi računa o činjenici da u domeni društvenih djelatnosti i društvenog standarda elementi tržišta uvažavaju socijalnu komponentu.

Prema PPMŽ-u potrebno je planirati i urediti u Maloj Subotici polivalentnu dvoranu, knjižnicu te četiri športske dvorane.

Komunalna infrastruktura

PROMETNA INFRASTRUKTURA

Cestovni promet

U dijelu prometne infrastrukture PPMŽ postavlja jedan strateški cilj, koji se posredno odnosi na Općinu Mala Subotica, jer se radi o prometnom pravcu koji prolazi kroz Općinu, te time osigurava Općini kvalitetnu prometnu povezanost:

- Županijska cesta – izgradnja spojne ceste, novoplanirana brza cesta *Štefanec-Mursko Središće*.
- Postojeću mrežu županijskih cesta i lokalnih cesta potrebno je razvijati, unapređivati i modernizirati da bi se osiguralo kvalitetno povezivanje na mrežu državnih cesta, te omogućio policentrični razvoj Županije.

Željeznički promet

Na postojećoj pruzi *Kotoriba-Čakovec-Varaždin* potrebno je osigurati prostor za izgradnju drugog kolosijeka radi povećanja propusne moći.

JAVNE TELEKOMUNIKACIJE

Program razvoja telekomunikacijske mreže temelji se na unapređenju već postignutog relativno visokog stupnja razvijenosti, te praćenju novih dostignuća na tom području u svijetu.

Vodnogospodarski sustav

Vodnogospodarski sustav (korištenje voda, uređenje režima voda i zaštita voda od zagađivanja) na prostoru Međimurske županije u velikoj mjeri diktira uvjete pod kojima se prostor koristi ili se namjerava koristiti, te tu u punom smislu riječi dolazi do izražaja pojam "održivog razvoja".

Zbog zaštite vodonosnika podzemne pitke vode (koji se nalaze i na području Općine Mala Subotica) treba definirati način korištenja i gospodarenja tim prostorom. U cilju osiguranja zdrave pitke vode za vodoopskrbu, potrebno je voditi stalnu brigu o kvaliteti te vode i djelovati u smjeru njene zaštite i poboljšanja njene kvalitete, te istraživati, osiguravati i štititi ležišta i izvorišta kvalitetne pitke vode za koja se procijeni da su potrebna i eksploatacijski isplativa za vodoopskrbu.

Planirani magistralni spojni cjevovod Ø200mm Štefanec-M. Subotica.

ODVODNJA

Izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda najvažnija je zadaća Međimurske županije, pa tako i Općine Mala Subotica.

MELIORACIJSKA ODVODNJA

Prije odluke o izgradnji novih melioracijskih površina i regulacije postojeće mreže prirodnih vodotoka u Županiji potrebno je izraditi studiju ekonomske opravdanosti i studiju utjecaja na okoliš.

Energetski sustav

ELEKTROOPSKRBA

Postojeća izgrađenost elektroenergetskog sustava zadovoljava trenutačne kao i buduće potrebe potrošača električne energije, ali uz uvjet rekonstrukcije. Predviđa se prijelaz na novu transformaciju napona (umjesto 35/10kV) 35/20kV.

PLINOVOD

Međimurska županija u potpunosti je pokrivena srednjetačnim plinovodima, a stupanj plinificiranosti Županije, pa tako i Općine, jedan je od najvećih u zemlji.

POSTUPANJE S OTPADOM

Smanjenje količina otpada i njegovo organizirano i kontrolirano zbrinjavanje, mora postati neodgodiva zadaća cijele Županije i svake jedinice lokalne samouprave.

PPMŽ-om se ukazuje na svrhovitost, gospodarsku i ekološku opravdanost opredjeljenja koje teži uspostavi koncepta zajedničkog zbrinjavanja otpada za sve gradove i Općine. Sukladno zakonskoj regulativi taj koncept morao bi sadržavati odgovarajuće više oblike obrađivanja otpada i tek nakon toga odlaganje otpada koji se ne može iskoristiti. Posebnim studijama obrađeno je i predloženo nekoliko lokacija za deponiju, no nijedna nije na području Općine Mala Subotica.

Općine i gradovi moraju riješiti nezadovoljavajuće stanje na svom području. Sadašnje deponije su lokacije koje ne zadovoljavaju kriterije da budu sanitarna odlagališta. Do iznalaženja konačnog rješenja to mogu biti prikupljališta isključivo korisnog (oporabivog) otpada.

Prirodna i kulturna baština

Cilj zaštite okoliša u ostvarivanju održivog razvoja je očuvanje izvornosti prirodnih zajednica, ekološke stabilnosti, kakvoće žive i nežive prirode, očuvanje i obnavljanje kulturnih i estetskih vrijednosti kulturnog krajobraza.

U obnovi i revitalizaciji graditeljske i kulturne baštine nužna je prisutnost i poštivanje mjera i uvjeta koje propisuju odgovarajuće stručne službe. Da bi to djelovanje bilo učinkovitije nameće se potreba osnivanja adekvatne službe za zaštitu kulturnog nasljeđa u Međimurskoj županiji, sa ciljem efikasnije kontrole i nadzora.

U procesu izrade PPMŽ-a procijenjeno je da na području Međimurske županije (a odnosi se i na Općinu Mala Subotica) posebnu brigu i pozornost zahtijevaju područja vodonosnika, vodotoci, šume i kvalitetno tlo, te da je potrebno poduzimati mjere i aktivnosti za zaštitu zraka, zaštitu od buke, zaštitu ostale prirodne i graditeljske baštine, krajobraza, biljnog i životinjskog svijeta.

Kriteriji za građenje izvan građevinskog područja

Temeljno opredjeljenje planskih postavki PPMŽ-a je da se značajnije ne mijenja bilanca osnovnih kategorija korištenja prostora, posebno ne na štetu prirodnih resursa od osobitog značenja i vrijednosti, nego da se poboljšavaju kvalitativne značajke i racionalno koristi već angažirani prostor.

Prostor za rad i stanovanje, te druge funkcije za zadovoljenje potreba ljudi - prioritetno je prostor građevinskog područja, dok je prostor izvan građevinskog područja, prioritetno prostor poljodjelstva, šumarstva i vodnog gospodarstva.

Kriteriji za građenje izvan građevinskog područja određuju se prvenstveno u odnosu na temeljnu namjenu i zaštitu prostora (vodonosnik i vodne površine, šume, poljoprivredno zemljište, krajobraz, zaštićeno ili posebno vrijedno područje i sl.).

Detaljni uvjeti za gradnju pojedinih vrsta građevina izvan građevinskih područja utvrđuju se *Prostornim planom uređenja Općine* na temelju smjernica iz PPMŽ-a. To osobito vrijedi za ruralno područje koje nije u PPMŽ-u detaljnije analizirano (tipološki, oblikovno, ambijentalno, tradicijski, problemski i sl.), niti su u tom dijelu konkretnije definirani uvjeti gradnje i oblikovanja. Stoga na razini općinskog plana treba definirati ključne odrednice za oblikovanje i ambijentalno uklapanje građevnih struktura.

Što se tiče gradnje građevina kapitalne infrastrukture konstatirano je da su osnovni energetske koridori (temeljna mreža dalekovoda i mreža magistralnih plinovoda) u osnovi

uspostavljeni u prostoru Županije. To znači da za povećanje kapaciteta u pravilu ne treba tražiti nove prostore, već se oni mogu rješavati u okviru postojećih infrastrukturnih koridora.

Važnije obveze iz provedbenih odredaba PPMŽ-a

- Potrebno je definirati detaljnije razgraničenje pojedinih namjena i kategorija, režima korištenja i uređenja.
- U odnosu na osjetljivost prostora, njegovu podobnost i prihvatnost za određene aktivnosti glede prirodnih obilježja i sustava treba pri planiranju zahvata u prostoru voditi računa o razinama dopustivosti gradnje koje definira PPMŽ.
- Industrijski sadržaji, zone malog gospodarstva i poduzetništva, te obrtničke djelatnosti, smještavaju se u naselja, a prvenstveno treba težiti boljem iskorištenju i popunjavanju postojećih industrijskih i drugih zona namijenjenih ovim djelatnostima.
- Potrebno je poticati razvoj malog i srednjeg gospodarstva, poduzetništva i obrtništva, posebice u općinskim središtima i naseljima s više od 1.000 stanovnika, sa ciljem da ta naselja unapređuju svoja razvojna i urbana obilježja i ostvare svoje planirano mjesto i ulogu u mreži naselja i mreži žarišta i podžarišta razvitka u prostoru.
- Planiranje novih radnih zona treba temeljiti na realnom programu i analizi isplativosti u odnosu na troškove pripreme, opremanja i uređenja zemljišta.
- Postojeća eksploatacijska polja moguće je koristiti (proširivati) uz uvjete propisane zakonom, a dijelove i cjeline koji se napuštaju i zatvaraju potrebno je sanirati, revitalizirati ili prenamijeniti u skladu s izrađenom dokumentacijom na načelima zaštite okoliša.
- Gradnja ribnjaka i pratećih građevina za uzgoj ribe moguća je uz uvjete koje PPMŽ propisuje, s tim da općine svojim planovima detaljnije propišu način postupanja s iskopanim materijalom prilikom formiranja ribnjaka.
- Za poljoprivredno tlo koje je smješteno na vodonosniku podzemne pitke vode, potrebno je mijenjati strukturu i uvoditi specijalizaciju poljoprivredne proizvodnje s orijentacijom na smanjenje i prestanak uporabe sredstava koja doprinose povećanju koncentracije štetnih tvari u tlu i vodi.
- U PPUO-u treba definirati kriterije za gradnju stambenih i gospodarskih građevina za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma izvan naselja, sve u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti, uvažavajući težnju prema okrupnjavanju zemljišta u cilju zaštite prostora i sprječavanja neprimjerene gradnje izvan naselja.
- PPUO-om se utvrđuju minimalne udaljenosti od naselja za građevine (farme) za intenzivnu stočarsku i peradarsku proizvodnju koje mogu biti veće ili manje od navedenih u PPMŽ-u (što zahtjeva obrazloženje u Planu), ali se preporučuje da ne budu manje od navedenih.
- Poljoprivredna proizvodnja i uzgoj stoke u seoskom kućanstvu za individualne potrebe, te gradnja na površinama manjim od preporučenih za voćnjake, vinograde, povrtnjake, cvijetnjake i slično, može se planirati unutar naselja u skladu s odredbama koje treba definirati PPUO.
- Šumarstvo kao gospodarska djelatnost ima posebno značenje radi očuvanja i pojačane zaštite šumskog fonda, tj. razvoj šumarstva kao gospodarske djelatnosti potrebno je temeljiti na načelu održivog gospodarenja.

- PPUO-om je potrebno analizirati i u skladu s potrebama i mogućnostima odgovarajuće dimenzionirati prostore za razvitak sustava društvene infrastrukture i građevina u kojima su smješteni pojedini sadržaji, a nalaze se unutar naselja u odgovarajućoj zoni namjene.
- PPUO treba uvažiti i primijeniti osnovne preporuke za određivanje i oblikovanje naselja (prostor za razvoj naselja) koje određuje PPMŽ, ali selektivno i u funkciji optimizacije odnosa razvoj naselja - zaštita prostora.
- Uz kvalitetnu procjenu i provjeru na terenu, te što racionalnije korištenje postojećeg izgrađenog (zaposjednutog) područja treba se voditi temeljnim polazištima koja PPMŽ određuje za pojedine grupe naselja:
 - za naselja s preko 1000 stanovnika se procjenjuje opravdanim planirati prostor za razvoj.
- Unutar naselja, svrhovito je planirati i prikazati osnovne funkcije, namjene i režime korištenja prostora.
- Do izrade detaljnije dokumentacije potrebno je u PPUO-u planirati prostorne rezervate za prolaz prometnih pravaca prema planiranim trasama u PPMŽ-u. Širine koridora državnih, županijskih i lokalnih cesta izvan naselja u pravilu se ne povećavaju u odnosu na postojeće, a potrebna proširenja i prostorne rezervate unutar naselja treba utvrditi PPUO-om.
- Prirodne vodne krajobrazne i vodne ekosustave potrebno je sačuvati u najvećoj mogućoj mjeri kao izuzetno vrijedne i kao nositelje identiteta i prepoznatljivosti.
- Identitet ruralnog krajobrazne potrebno je očuvati na način da se zadrži prepoznatljiva slika sela i zaselaka koji se prepliću i stapaju s prirodnom pozadinom.
- U PPUO-u potrebno je uvažavati, vrednovati i sačuvati strukturne značajke prostora (unutrašnja raščlanjenost, raznolikost, komplementarnost, fizionomija, identitet, ambijentalne značajke, tradicijski čimbenici) na način da se primjene oni modeli prostornih struktura koji neće narušiti, već naglasiti temeljne vrijednosti i osobitosti područja.
- U PPUO-u je potrebno usvojiti konačnu ocjenu o razini zaštite dijelova prirode, odnosno za područja definirana kao osobito vrijedan krajobraz.
- Očuvanje, revitalizaciju i afirmaciju kulturno-povijesnog naslijeđa treba definirati u PPUO-u.
- Posebno se sugerira općinama da iskoriste zakonsku mogućnost izrade *Programa zaštite okoliša za pojedina uža područja* (s obzirom na resurse, značajke i posebnosti dotične sredine).

1.1.3.3. Ocjena postojećih prostornih planova

Na području Općine Mala Subotica, do stupanja na snagu ovog Prostornog plana, na snazi su slijedeći prostorni planovi:

a/ Prostorni plan Međimurske županije (*Službeni glasnik Međimurske županije br. 8/01*)

PPMŽ je novi dokument, pa će se njegove planske postavke moći ocjenjivati po isteku određenog vremena.

b/ Prostorni plan (bivše) Općine Čakovec (Službeni vjesnik grada Čakovca br. 5/78, 12/82, 10/83, 11/83, 5/84, 11/85, 3/89 i 1/96)

Na snazi je Prostorni plan (bivše) Općine Čakovec, koji je kao dokument prostornog uređenja donesen još 1978.g.

Teritorijalno gledano taj Plan pokrio je područje Međimurja koje se kao prostorno-geografska cjelina tada poklapalo s političkim ustrojem Općine Čakovec.

Ovaj Plan je od tada mijenjan, odnosno dopunjavan u više navrata, ali uvijek zadržava osnovnu koncepciju. Ona počiva na ideji ravnomjernog demografskog, gospodarskog i kulturnog razvoja prostora Međimurja kroz hijerarhiju naselja različitih stupnjeva centraliteta i njihovog interaktivnog djelovanja.

Koncepcija Prostornog plana (bivše) Općine Čakovec nalazila je primjenu u općinskom prostornom i društveno-gospodarskom razvoju u proteklih 20 godina (od 1978.), ali ne u potpunosti, jer intenzitet razvoja lokalnih središta u Općini (Županiji) nije pratio intenzitet razvoja Čakovca – općinskog središta. Razlog tomu je u inertnosti dislociranja nekih djelatnosti iz općinskog u lokalna središta, nedostatak stručne radne snage i slaba infrastrukturna opremljenost (komunalna i društvena) lokalnih središta.

Budući da su osnove takve koncepcije bili uvjeti i datosti društveno-gospodarskog sustava sedamdesetih godina 20.st., danas neki elementi te koncepcije ne odgovaraju novonastalim okolnostima i predstavljaju ograničavajući faktor razvoja pojedinih prostornih cjelina.

Prognoze iz Prostornog plana (bivše) Općine Čakovec za gospodarski razvoj, demografska kretanja, razvoj komunalne i društvene infrastrukture bile su smjernice za izradu ostalih prostornih planova (planovi uređenja manjih naselja) čija je izrada kasnije uslijedila.

Prostorni plan (bivše) Općine Čakovec definira granice građevnog područja unutar kojih je dozvoljena gradnja u skladu s gospodarskim mogućnostima razvoja komunalne infrastrukture i na način da se sačuvaju preostali neizgrađeni prostori između naselja.

Kako na prostoru Općine ne postoje drugi prostorno-planski dokumenti osim Prostornog plana (bivše) Općine Čakovec, najveći nedostatak je upravo to nepostojanje provedbenih planova.

Najveći nedostatak tih planova osjeća se u općinskom središtu koje se nalazi na magistralnim prometnicama i nastalo je sjedinjenjem triju prostornih cjelina: Male Subotice, Jurčevca i Benkovca, na koje se nadovezuje naselje Palovec.

Promjenom društvenog uređenja i uspostavom novih odnosa u kojima su temeljni postulati – vlasnički odnosi, postavljen je niz zahtjeva mjesnih odbora za korekciju granica građevinskog područja, što je i učinjeno u rujnu 1998.g. kroz Izmjenu i dopunu za naselja Mala Subotica, Držimurec (naselje Roma – Piškorovec), Palovec, Sveti Križ i Štefanec. Ovom izmjenom građevinske površine naselja u sastavu Općine M. Subotice uvećane su za 51,44ha.

Prostor Općine Male Subotice se u proteklom razdoblju pravilno razvijao u skladu s planskim dokumentima (uz manja odstupanja), prije svega Prostornim planom (bivše) Općine Čakovec. Osnovnu koncepciju ovog Plana, a to je ravnomjerni demografski, gospodarski i kulturni razvoj, zasnovan na hijerarhiji naselja različitih stupnjeva centraliteta i njihovog interaktivnog djelovanja, i dalje treba poštovati.

1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke, te prostorne pokazatelje

Demografski podaci za Općinu, popis 2001.

Tablica 30

	Općina	Županija
broj stanovnika 1991.g.	5689	119866
broj stanovnika 2001.g.	5676	118426
kretanje broja stanovnika 1991 – 2001.g. - indeks	-13	1440
gustoća naseljenosti	133,43	162,30
prosječna starost	37	37,60
dobna struktura stanovništva – indeks starenja	66,7	72,00
broj naselja	7	128
prosječna veličina naselja prema broju stanovnika	810,9	925
broj kućanstava (2001.g.)	1536	35688
broj kućanstava bez poljoprivrednog gospodarstva	119	5570
broj samačkih kućanstava	227	6355
aktivno stanovništvo	2926	61302
% aktivnog stanovništva u ukupnom stanovništvu	51,6	51,76
aktivno poljoprivredno stanovništvo	901	13037
uzdržavano poljoprivredno stanovništvo	289	3259
ukupno poljoprivredno stanovništvo	1190	16317
% poljoprivrednog stanovništva u ukupnom stanovništvu	20,9	13,78
% poljoprivrednog stanovništva u ukupnom aktivnom stanovništvu	30,8	26,61

Mala Subotica spada u red malobrojnih međimurskih općina gdje stanovništvo ne opada već konstantno polako raste. Od popisne godine 1991. do 2001. bilježi se pad broja stanovnika za 13, odnosno 0,22% (Međimurska županija 1,2%). Prosječna starost iznosi 37 godina (Županija 37,6 godina).

Broj kućanstava također raste od 1511 kućanstava 1991. g. na 1536 kućanstava 2001. g. što je rast od gotovo 25 kućanstava, tj. 1,6% (Županija bilježi porast od 1%). Manji udio od 227 kućanstava su samačka 14,8% (Županija 17,8%). Prosječna veličina kućanstva je 3,7 član (Županija 3,32 člana), što je jako dobro.

Prema socijalnoj strukturi 1309 kućanstava (85,22%) posjeduje poljoprivredno gospodarstvo. U ukupnom broju stanovništva Općine poljoprivredno stanovništvo čini 20,9% (Županija 13,78%), od toga aktivno poljoprivredno stanovništvo u ukupnom aktivnom stanovništvu 30,8% (Županija 26,61%).

Stanovništvo prema prisutnosti/odsutnosti u naselju popisa, po naseljima, popis 2001.

Tablica 31

Stanovništvo prema nacionalnosti, samostalnosti i materijalnom popisu, po naseljima, popis 2001.								Tablica 61
Naselje popisa	Ukupno popisane	Ukupno broj stanovnika	Stanovnici naselja popisa					Stanovn. naselja popisa
			svaga	prisutni u vrijeme	svaga	Odsutni iz naselja popisa		
						U zemlji	U inozemstvu	

1 - POLAZIŠTA

						svaga	školoвање	rad	prognanici (odsutni i redistribuirani)	obiteljski razlozi	ostalo	svaga	rad	boravak	diplomat.-konzular. osoblje i upućeni na rad	diplomatsko-konzularnog osoblja i upućenih na rad	izbjeglice	školoвање	ostalo	izbjeglice u Republici Hrvatskoj	privremeno prisutni u naselju popisa
Županija	121533	118426	118368	105513	12855	3992	1553	1333	1	160	945	8863	6607	1795	113	9	-	129	210	17	41
Držimurec	953 *430	946	946	885	61	18	6	6	-	-	6	43	33	10	-	-	-	-	-	-	-
M.Subotica	2.212	2.156	2.156	1.977	179	39	19	15	-	-	5	140	101	32	1	-	-	4	2	-	-
Palovec	1.140	1.129	1.129	949	180	46	15	22	-	-	9	134	104	27	1	-	-	-	2	-	-
Strelec	318	317	317	256	61	5	-	5	-	-	-	56	46	10	-	-	-	-	-	-	-
Sv. Križ	379	375	375	301	74	8	1	5	-	1	1	66	48	14	1	-	-	1	2	-	-
Štefanec	808	753	753	688	65	22	9	7	-	-	6	43	31	11	-	-	-	-	1	-	-
Općina M.Subotica	5.810	5.676	5.676	5.056	620	138	50	60	-	1	27	482	363	104	3	-	-	5	7	-	-

* Romi u izdvojenom naselju Piškorovec, a ubrojeni u naselju Držimurec.

Kontingenti stanovništva, po gradovima/općinama, popis 2001.

Tablica 32

	Spol	Ukupno	0-6 godina	0-14 godina	0-17 godina	0-19 godina	Fertilno žensko stanovništvo		Radni kontingent žene (15-59) muški (15-65)	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina	Prosječna starost	Indeks starenja	Koeficijent starosti
							svaga (15-49) godina	od toga 20-29 godina							
Županija	sv.	118.426	9.779	21.964	27.130	30.742	-	-	76.703	22.120	16.132	5.678	37,6	72	18,7
	m	58.043	5.033	11.252	13.912	15.775	-	-	40.957	8.328	5.692	1.743	35,8	52,8	14,4
	ž	60.383	4.746	10.712	13.218	14.967	29.383	8.370	35.746	13.792	10.440	3.935	39,3	92,1	22,9
Općina															
M.Subotica	sv.	5.676	515	1.159	1.423	1.591	-	-	3.562	1.061	771	279	37	66,7	18,8
	m	2.766	255	582	714	800	-	-	1.894	408	273	82	35,2	51	14,8
	ž	2.910	260	577	709	791	1.360	380	1.668	653	498	197	38,6	82,6	22,5

U ukupnom broju stanovnika nešto je više žena (144), tj. 51,26% žena i 48,74% muškaraca. Pogotovo je puno više žena iznad 60. g. starosti (gotovo 63,8% od ukupnog broja).

Prema popisu 2001. g. na području Općine Romi koji žive u izdvojenom građevinskom području – naselju Piškorovec iskazani su unutar naselja Držimurec. Prema popisu njih je 485 ili 8,54% stanovništva cijele Općine.

Stanovništvo prema narodnosti, po gradovima/općinama, popis 2001.

Tablica 33

		Ukupno	Hrvati	Nacionalne manjine 1)																						
				svaga	Albanci	Austrijanci	Bošnjaci	Bugari	Crnogorci	Česi	Mađari	Makedonci	Nijemci	Poljaci	Romi	Rumunji	Rusi	Rusini	Slovaci	Slovenci	Srbi	Talijani	Turci		Ukrajinci	Vlasi
Županija	118.426	112.746	4.272	185	10	30	3	31	22	73	21	20	3	2.887	37	126	5	6	522	248	4	1	32	-	6	95
Postotak	100	95,2	3,61	0,16	0,01	0,03	0	0	0	0,1	0,02	0,02	0	2,44	0	0,1	0,01	0,01	0,44	0,21	0	0,03	-	0	0,08	

1 - POLAZIŠTA

1) Prema Ustavnom Zakonu o ljudskim pravima i slobodama i o pravima etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina u R.H. (NN,br.105/2000)

Tablica 34

1) Razlika do ukupno odnosi se na nepoznatu aktivnost

Tablica 35

Zaposleni prema pretežitoj aktivnosti po položaju u zaposlenju, djelatnosti i spolu, po gradovima/općinama, popis 2001.

Tablica 36

1 - 68

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE MALA SUBOTICA

1 - POLAZIŠTA

Općina Mala Subotica	sv.	2.587	1.578	35	760	67	1	8	12	125	1
	m	1.358	889	26	349	48	1	2	5	38	-
	ž	1.229	689	9	411	19	-	6	7	87	1
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	sv.	893	6	3	758	-	-	-	1	125	-
	m	394	5	2	348	-	-	-	1	38	-
	ž	499	1	1	410	-	-	-	-	87	-
Prerađivačka industrija	sv.	427	405	7	-	11	-	2	2	-	-
	m	175	159	4	-	10	-	1	1	-	-
	ž	252	246	3	-	1	-	1	1	-	-
Opskrba elektr. energ., plinom i vodom	sv.	9	9	-	-	-	-	-	-	-	-
	m	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	sv.	249	226	5	-	18	-	-	-	-	-
	m	244	221	5	-	18	-	-	-	-	-
	ž	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Trg. na vel. i malo; popr. motor. voz. i motoc. te predm. za osob. upotrebu i ućanstvo	sv.	203	162	10	1	22	1	2	5	-	-
	m	99	73	9	1	12	1	-	3	-	-
	ž	104	89	1	-	10	-	2	2	-	-
Hoteli i restorani	sv.	49	35	-	-	10	-	1	3	-	-
	m	17	12	-	-	5	-	-	-	-	-
	ž	32	23	-	-	5	-	1	3	-	-
Prijevoz, skladištenje i veze	sv.	87	83	4	-	-	-	-	-	-	-
	m	83	79	4	-	-	-	-	-	-	-
	ž	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Financijsko posredovanje	sv.	13	13	-	-	-	-	-	-	-	-
	m	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž	9	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Poslov. nekretn., iznajmlj. i poslov. usluge	sv.	88	79	3	-	5	-	-	-	-	1
	m	33	29	1	-	3	-	-	-	-	-
	ž	55	50	2	-	2	-	-	-	-	1
Javna uprava i obrana; obv. soc. osiguranje	sv.	73	72	-	-	-	-	1	-	-	-
	m	43	42	-	-	-	-	1	-	-	-
	ž	30	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Obrazovanje	sv.	57	55	-	-	-	-	2	-	-	-
	m	14	14	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž	43	41	-	-	-	-	2	-	-	-
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	sv.	30	29	-	-	1	-	-	-	-	-
	m	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž	27	26	-	-	1	-	-	-	-	-
Ostale društ., soc. i osobne uslužne	sv.	27	23	3	-	-	-	-	1	-	-
	m	13	12	1	-	-	-	-	-	-	-
	ž	14	11	2	-	-	-	-	1	-	-
Privat. kućanstva s zaposlenim osobljem	sv.	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	m	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Nepoznata djelatnost	sv.	12	11	-	1	-	-	-	-	-	-
	m	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž	8	7	-	1	-	-	-	-	-	-

1 - POLAZIŠTA

Poljoprivredno stanovništvo prema aktivnostima i spolu, po gradovima/općinama, popis 2001.

Tablica 37

	Spol	Ukupno poljoprivredno stanovništvo	Aktivno poljoprivredno stanovništvo				Udržavano poljoprivredno stanovništvo							
			svega	obavljaju zanimanje na svom poljoprivrednom gospodarstvu i ne zapošljavaju radnike	obavljaju zanimanje na svom poljoprivrednom gospodarstvu i zapošljavaju radnike	pomažući članovi	svega	kućanice	djeca od 0-6 godina	djeca od 7-14 godina koja se ne školuju	učenici		studenti	nesposobni za rad
											osnovnih škola	srednjih škola		
Županija	sv.	16.317	13.037	10.447	30	1.770	3.259	308	751	12	1.064	593	179	274
	m	6.884	5.447	4.502	19	481	1.431	-	383	9	559	266	74	84
	ž	9.433	7.590	5.945	11	1.289	1.828	308	368	3	505	327	105	190
Općine														
M. Subotica	sv.	1.190	901	757	-	125	289	29	53	-	92	64	12	34
	m	510	395	347	-	38	115	-	22	-	53	26	3	7
	ž	680	506	410	-	87	174	29	31	-	39	38	9	27

S obzirom na demografski potencijal, strukturu i razmještaj naselja, te stupanj razvijenosti komunalne i društvene infrastrukture, Općina ima zadovoljavajuće pretpostavke da uz odgovarajuću potporu s viših razina i poticajne mjere (policentrični razvoj naselja, obnova ruralnih područja) stvori dobru osnovu za budući razvoj. Za daljnji razvitak gospodarstva potrebno je postojanje određenih preduvjeta koji su datost ili su stvoreni, a čine ekonomske, socijalne, prostorne i druge čimbenike. Analiza prirodnih preduvjeta, stupnja ekonomske razvijenosti Općine, te akumulativne i reproduktivne sposobnosti ukazuju da ovo područje ima dobre uvjete za razvitak, ali će biti potrebni i dodatni impulsi razvitku s razine Županije i šire. Osnovna orijentacija u gospodarskom razvoju je tržišno gospodarstvo i uvođenje suvremenih tehnologija, ali značajniju pozornost treba posvetiti održivom razvoju koji mora poštivati dostignuća u vrednovanju i zaštiti prostora i okoliša.

Kod definiranja koncepcije gospodarskog razvitka Općine u prvom redu treba uzeti u obzir njene funkcije značajne za širi prostor, tj. za prostor Županije, pa čak i Republike, polazeći od prirodnih uvjeta za razvitak, a zatim treba poticati uklapanje Općine u transformacijske procese što ih donosi sadašnji i budući znanstveno-tehnički napredak, te dopuniti sadašnju strukturu gospodarstva novim djelatnostima.

• *Pretpostavke za brzi i kvalitetan napredak temelje se na:*

- aktiviranju ljudskog potencijala (zadržavanje i korištenje postojećeg kadrovskog potencijala na području Općine, uz veći angažman znanja i kreativnih sposobnosti),
- pravilnom korištenju prirodnih obilježja i zemljopisnih prednosti,
- uravnoteženom razvoju već izgrađenih gospodarskih resursa uz naglasak na daljnjem razvoju malog i srednjeg poduzetništva,
- razvoju poljoprivrede u smislu uzgoja zdrave hrane,
- tržišno-ekonomskom poslovanju uz razvoj marketinga,
- ulaganju u kvalitetu, inovacije i suvremenu tehnologiju,
- povezivanju sa stranim partnerima.

Prostorni pokazatelji

Prirodne karakteristike prostora i resursi čine osnovu i poticaj svake ljudske djelatnosti, a specifičnosti prostora ogledavaju se u specifičnostima gospodarskog razvoja. Prirodne osobitosti, naseljene cjeline i pojedinačne građevine čine kulturno i prirodno nasljeđe prostora. Zaštita tog

nasljeđa, te sprečavanje narušavanja ravnoteže u okolišu polazište su za izradu razvojnih planova i za revitalizaciju prostora. Kontinuiranim naseljavanjem i čovjekovom djelatnošću kroz višestoljetno razdoblje, ovo je područje mijenjalo svoju prirodnu sliku. Građevinska područja naselja Općine Male Subotice formirala su se uz glavni prometni pravac – državnu cestu Čakovec-Goričan. Ova cesta se poklapa i s lokalnom osovinom razvitka koju preko svojih utjecajnih funkcija definiraju grad Čakovec i grad Prelog. Posebno je u novije vrijeme naglašen utjecaj grada Preloga koji proizlazi iz njegovih upravnih funkcija kao utjecajnog središta donjomeđimurskog prostora, koji se podudara s teritorijem Županije istočno od autoceste Goričan-Zagreb.

Ograničenja u razvoju vezana su uz vodne resurse (podzemne vode). Na području Općine akumulirane su znatne količine podzemne vode. Količina i kvaliteta tih voda nije dovoljno istražena, ali se smatra dijelom vodonosnika koji predstavlja značajan potencijal u opskrbi pitkom vodom, kako područja Županije, tako i šireg kontaktnog područja (prema jugu). Podzemne vode ovog vodonosnika vrlo su slabo zaštićene od prodora zagađivanja s površine, pa u tom smislu u budućnosti valja osigurati maksimalnu zaštitu. Može se reći da za područje iznad vodonosnika, kao i njegovih utjecajnih zona, postoji ograničavajući faktor za razvoj određenih namjena i vrsta djelatnosti, odnosno postoji nužnost provedbe odgovarajućih mjera zaštite. Urbaniziranost područja, neriješena odvodnja i neriješeno deponiranje raznih vrsta otpada, kao i intenzivna obrada poljoprivrednog zemljišta uz korištenje kemijskih sredstava za zaštitu i prihranjivanje, te pojava farmi, uzrok su zagađenju tla, pa tako i podzemnih voda.

Od naselja izdvaja se Mala Subotica kao središnje naselje I. stupnja centraliteta koje je ujedno i središte Općine. Naselja Palovec, Strelec, Držimurec i Sveti Križ su u gravitacijskoj zoni Male Subotice, dok naselje Štefanec u većoj mjeri gravitira gradu Čakovcu nego Maloj Subotici. Prostorom Općine Mala Subotica prolaze glavni infrastrukturni pravci cestovnog, željezničkog, TT koridora, plinoopskrbe, elektroopskrbe i vodoopskrbe. Izgrađena je autocesta *Rijeka-Zagreb-Goričan* koja prolazi prostorom Općine u dužini od 12km, što je gotovo 60% od ukupnog prolaza kroz Županiju. Na prostoru Svetog Križa izgrađeni su i ulazno-izlazna točka na autocesti i odvojak regionalne prometnice u pravcu Čakovca i Slovenije te Preloga i Podravine. Pored povoljne strukture veći dio tog poljoprivrednog zemljišta je i visoke bonitetne skupine, napose južno od željezničke pruge, a dio zemljišta uz Trnavu kroz koju najvećim dijelom prolazi i koridor autoceste je slabijeg boniteta šljunkovitih struktura.

Naselje Mala Subotica ima izuzetne uvjete za razvoj radnih i industrijskih proizvodnih prostora koristeći svoj položaj na prometnim cestovnim i željezničkim pravcima te mu je PP-om data uloga središta u koncepciji ravnomjernog policentričnog razvoja. Ovaj položaj još je naglašeniji izgradnjom autoceste i čvora Sveti Križ. Na temelju toga osiguran je znatan prostor na jugozapadnom izlazu iz naselja u pravcu prema Orehovici pogodan za smještaj radne zone s dobrim vezama na autocestu i njezin čvor u Svetom Križu.

Problemi vezani uz prostorne transformacije bitno utječu na neke dijelove prirode i krajobraza. Gradnjom magistralnih infrastrukturnih vodova (naftovod, plinovod, dalekovod), te regulacijom rijeka i potoka, kao i eksploatacijom šljunka došlo je (ili će doći) do velike prostorne transformacije krajobraza i same prirode (nestajanje autohtone vegetacije i faune). Novi i vrlo izraženi prostorni elementi istovremeno utječu i na gospodarske, pa i na društvene osobitosti ovog područja (promjene u sustavu povezivanja i komuniciranja, promjene u funkcijama naselja, biološke promjene, ekološke promjene u najširem smislu) i predstavljaju nova ograničenja u prostoru. Najznačajniji potencijal Općine Male Subotice je kvalitetno poljoprivredno zemljište, visoke vrijednosti krajobraza, skoro potpuna infrastrukturna opremljenost. Jedina negativnost je premalen broj zaposlenih na području Općine i neriješena odvodnja otpadnih voda, te neriješeno odlaganje otpada.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja

Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja definirani su u *Prostornom planu Županije*, a iščitavaju se već u prvom dijelu ovog Plana *Polazišta - točka 1.1.3.* u kojoj se analiziraju planski pokazatelji i obveze iz PPMŽ-a, kao dokumenta prostornog uređenja šireg područja.

PPMŽ je temeljni dokument gospodarenja prostorom, prostornog razvoja i planiranja na razini Županije. PPMŽ-om se razrađuju načela prostornog uređenja i utvrđuju ciljevi prostornog razvoja, te organizacija, zaštita, korištenje i namjena prostora.

Prostorni plan Županije definira osnovnu prostornu i gospodarsku strukturu Županije, sustav središnjih naselja regionalnog značaja, sustav razvojne regionalne infrastrukture, osnove za uređenje i zaštitu prostora, prostorna mjerila i smjernice za gospodarski razvoj, za očuvanje i unapređenje prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti, mjere za unapređenje i zaštitu okoliša, te druge elemente od važnosti za Županiju.

2.1.1. Razvoj naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava

2.1.1.1. Razvoj naselja posebnih funkcija

Urbanizacija naselja koja ide ukorak s razvojem suvremenog tehnološkog društva je nezaustavljiv proces, stvarnost današnjice, a na koju bi trebalo utjecati planskim mjerama.

Najsvrhovitijom prostornom organizacijom smatra se stvaranje policentrične mreže optimalno strukturiranih naselja, gdje treba osobito poticati razvoj manjih gradova i gradova srednje veličine.

U "*sustav središnjih naselja*", odnosno "*sustav razvojnih žarišta*", na području Međimurske županije, uz gradove kao najznačajnija razvojna žarišta, ubrajaju se i općinska središta, s manje ili više izraženom upravnom funkcijom, ovisno o razvijenosti Općine.

- *Ciljevi razvoja naselja posebnih funkcija županijskog značaja su:*
 - poticati razvoj sjedišta jedinica lokalne samouprave (Mala Subotica) u smislu nadopunjavanja i stvaranja skladne polifunkcionalne strukture gradova i žarišta razvitka u Županiji,
 - uravnotežiti razvoj središnjih funkcija u sjedištu, sa ciljem zadovoljavanja raznolikih potreba stanovništva i poboljšanja svakodnevne kvalitete življenja,
 - postići skladnu polifunkcionalnu strukturu naselja, te izbjeći specijalizaciju na samo određene djelatnosti,
 - u procesu decentralizacije proizvodnje u Čakovcu, ali i u drugim gradovima, privući manje i srednje pogone u svoju gospodarsku zonu,
 - zaustavljanje depopulacijskih i emigracijskih kretanja stanovništva,
 - poticanje razvoja gradskog karaktera života u naseljima iznad 2000 stanovnika,
 - sprječavanje daljnjih depopulacijskih procesa u pograničnim područjima Županije, provođenje poticajnih mjera Države za razvoj pograničnih područja.

Osim Čakovca, koji je županijsko središte, gospodarski, upravni, kulturni, prosvjetni i zdravstveni centar, status grada u Međimurju imaju još i Prelog i Mursko Središće. Osim navedenih gradova prema PPMŽ-u žarištima razvoja određeni su još i Domašinec, Kotoriba, Nedelišće i Štrigova.

Ostala općinska središta u koje spada i Mala Subotica su svrstana u kategoriju *naselja IV. stupnja centraliteta – općinsko središte*. Kategoriju Z4 definira 1-3000 stanovnika i do 1000 zaposlenih u kružnom području gravitacijske zone utjecaja $R=2,0\text{km}$.

2.1.1.2. Razvoj infrastrukturnih sustava

PROMETNI SUSTAVI

a/ Cestovni promet

Unutar prostora Međimurske županije nekoliko je prometnih koridora i prometnih građevina od posebnog značaja. Općinom Mala Subotica prolazi državna cesta br. D-20 Čakovec-Prelog-M. Subotica-Đelekovec-Drnje (D-41).

- *Ciljevi od županijskog interesa za prometni sustav:*
 - modernizirati i korigirati loše tehničke elemente na magistralnim pravcima i postojećim regionalnim i lokalnim prometnicama uz uspostavu pješačkih staza kroz naselja, a na dionicama sa intenzivnijim biciklističkim prometom predvidjeti posebne biciklističke putove, naročito na prilazima gradovima i većim naseljima.

b/ Željeznički promet

- *Ciljevi od županijskog interesa za željeznički prometni sustav:*
 - poticati korištenje željeznice planiranjem radnih zona i očuvanjem danih mogućnosti u razvojnim središtima uz željeznicu, ne odustajući od pruženih potencijala koji su možda trenutnim stanjem zapostavljeni,
 - na postojećoj pruzi Kotoriba-Čakovec-Zagreb potrebno je osigurati prostor za izgradnju drugog kolosijeka radi povećanja propusne moći, odnosno omogućavanja velikih brzina, a time i poboljšanja kvalitete prometa.

c/ Telekomunikacije i pošta

Telekomunikacijski sustav doživljava svoj ubrzani razvoj u čitavom svijetu, a nove tehnologije omogućavaju njegov ulazak u sve pore našeg društva. Koristeći te mogućnosti na prostoru Županije intenzivirana je gradnja potrebne infrastrukture.

Naročitu pažnju treba posvetiti brzom razvitku nove tehnike i tehnologije na ovom području, te je primjenjivati, jer zaostajanje u novim trendovima ima nepovoljan utjecaj na sve segmente gospodarskih i društvenih zbivanja. Prema smjernicama razvoja telekomunikacija, odnosno zbog digitalizacije pristupnih telekomunikacijskih mreža potrebno je graditi što kraće pristupne mreže s većim brojem udaljenih pretplatničkih stupnjeva.

- *Smjernice:*

2 - CILJEVI

- modernizirati sustav uvođenjem novih tehnologija,
- uvođenjem tržišne konkurencije u sustav telekomunikacija, omogućiti cjenovno prihvatljivije usluge i time povećanje broja priključaka min. 50 priključaka u fiksnoj i više od 30 priključaka u mobilnoj telefoniji na 100 stanovnika,
- osigurati sigurnost uspostave, trajanja i privatnosti na telekomunikacijskim vezama,
- približiti poštanske usluge mještanima svakog naselja organiziranjem mjesnih ureda u svakom većem naselju.

ENERGETSKI SUSTAVI

d/ Elektroopskrba

Postojeće prijenosne mogućnosti za potreban transport električne energije do područja Općine, za napajanje postojećih i planiranih potrošača su zadovoljavajuće. Postoji potreba osiguranja kvalitetnog rezervnog napajanja za postizanje veće kvalitete opskrbe postojećih potrošača, kao i za elektroopskrbu novih zona.

Program prostornog uređenja Republike Hrvatske navodi mogućnosti korištenja hidroenergetskog potencijala rijeke Mure, ali naglašava potrebu usaglašavanja interesa svih korisnika prostora, te preispitivanje ostalih vrijednosti prostora (prirodnih, ekoloških).

Prostorni plan Međimurske županije ističe vrijednosti riječnog krajobraza Mure i opredjeljuje se za njegovu zaštitu svrstavajući ga u kategoriju *Značajnog krajobraza*.

e/ Plinoopskrba

Zemni plin je u odnosu na ostale konvencionalne izvore energije energent koji sagorijevanjem ostvaruje najmanju emisiju štetnih plinova (spojeva sumpora i dušika). Intenzivnim razvojem tehnologija na području sagorijevanja plinskih goriva za očekivati je još učinkovitiju i čistiju upotrebu zemnog plina.

Na području Županije uspostavljen je temeljni sustav opskrbe plinom koji je potrebno dalje razvijati, jer je uporaba ekološki prihvatljivih energenata, a u takve spada zemni plin, imperativ današnjice i strateški cilj Županije. Provedbu plinifikacije općina i naselja potrebno je nastaviti poticati kroz lokalne programe, kako je predviđeno *Studijom*.

- *Smjernice:*

- za daljnje projektiranje i razvod koristi se kao osnova *Studija opskrbe zemnim plinom Međimurja*, izrađena 1991.g.,
- osigura veći postotak priključenja na plinoopskrbnu mrežu sniženjem troškova,
- osigurati dovoljne količine plina i za ekstremne uvjete.

f/ Vodoopskrba

Područje Međimurske županije – nizinski dio – rezervat je podzemne pitke vode od strateškog značaja, a skoro cijela Općina Mala Subotica smještena je na području koje je u hidrogeološkom smislu sastavni dio međimurskog vodonosnika.

- *Cilj*

- cilj na županijskoj razini je osigurati dovoljne količine pitke vode za stanovništvo i gospodarstvo, što znači posvetiti punu pozornost zaštiti vodonosnika i izvorišta.

- *Smjernice:*

- gradnjom novih vodosprema osigurati sigurno snabdijevanje gdje se za to iskazuju potrebe i tehničke mogućnosti dozvoljavaju,
- trajno raditi na praćenju kvalitete vode, zaštiti njenih izvorišta, održavanju i unapređivanju sustava cjevovoda i uređaja, poticati racionalno korištenje,
- iskorištenje izgrađenih kapaciteta mreže priključivanjem svih kućanstava.

g/ Odvodnja

Studijom odvodnje Međimurja određen je optimalni način odvodnje otpadnih i oborinskih voda.

- *Cilj*

- cilj je primijeniti tehnička rješenja koja će se prilagoditi pravilima struke s mogućom etapnom gradnjom, koja proizlaze iz konkretnih prilika na terenu.

- *Smjernice:*

- u velikim naseljima ili grupi naselja izgraditi lokalne sustave kanalizacije uz obaveznu gradnju lokalnih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, temeljene na projekciji rezultata *Studije*.

2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora

Posebno vrijedni prirodni izvori na razini Županije su pitka voda, autohtone šume, kvalitetna tla i očuvani prirodni i kultivirani predjeli.

- *Cilj*

Strateški ciljevi Županije koji se odnose na zaštitu tih prirodnih izvora, odnose se i na prostor Općine Male Subotice:

- zaštita vodotoka,
- očuvanje i zaštita preostalih šumskih površina (šumarci uz potoke),
- izrada programa gospodarenja privatnim šumama,
- zaštita tla i sprječavanje (ograničavanje) pretvaranja poljoprivrednog tla u građevno.

a/ Racionalno gospodarenje poljoprivrednim zemljištem i zaštita tla

2 - CILJEVI

Kvalitetno plodno tlo, odnosno obradive poljoprivredne površine predstavljaju značajan prirodni izvor Općine. U južnom i istočnom dijelu Općine evidentirano je kvalitetno obradivo tlo već na razini Županijskog plana, tj. površine na kojima je moguće obavljati raznovrsnu poljoprivrednu proizvodnju.

Kvalitetnim plodnim tlom treba gospodariti racionalno, a neobrađeno plodno zemljište potrebno je privesti svrsi i namijeniti ga za proizvodnju hrane.

Klimatske prilike i drugi ekološki uvjeti nisu ograničavajući čimbenici za poljoprivrednu proizvodnju. Ograničenje predstavlja zaštita vodonosnika, tj. treba daleko više pozornosti posvetiti uporabi gnojiva i pesticida u smislu vrste i količine.

b/ Racionalno gospodarenje šumama i šumskim zemljištem

Na području Općine posebno treba naglasiti zaštitu i vrednovanje šuma i šumskog zemljišta kroz slijedeće ciljeve županijskog značaja:

- spriječiti daljnje smanjenje šuma šumskih zemljišta, njihovu prenamjenu u poljoprivrednu ili drugu namjenu, a postojeće šumske površine sačuvati minimalno na sadašnjoj razini, uz težnju za poboljšanjem stanja,
- očuvati postojeću ekološku stabilnost šuma uvažavajući osjetljivost prostora i raznolikost zahtjeva koji se tu pojavljuju,
- povećati površine državnih šuma otkupom zapuštenih privatnih šuma, radi kvalitetnijeg gospodarenja šuma po principima šumarske struke,
- racionalno gospodariti šumskim resursom kroz pristup održivog razvoja,
- poticati izradu programa, smjernica i osnova za gospodarenje privatnim šumama,
- donijeti programe o zaštiti šuma od požara.

c/ Racionalno gospodarenje mineralnim sirovinama

Županijski interes u odnosu na eksploataciju mineralnih sirovina odnosi se na eksploataciju šljunka i pijeska na području postojeće šljunčare "Držimurec".

- eksploatacija mineralnih sirovina ima veliki utjecaj na prostor i okoliš, te je osim o tržišnim potrebama nužno voditi računa i o uklapanju u prostor i okoliš, s nužnim rješenjem konflikata osobito s poljoprivredom, vodnim gospodarstvom i okolišem naselja,
- svaki plan-projekt eksploatacije mora sadržavati komponentu sanacije tijekom radova, a osobito uređenje prostora nakon završetka eksploatacije.

d/ Racionalno gospodarenje vodnim resursima, te zaštita podzemnih rezervi pitke vode od državnog značaja

Danas su podzemne vode preko dopustive granice opterećene dušičnim spojevima, što je negativna posljedica urbanizacije, industrijalizacije, moderne poljoprivrede i intenzivnog prometa, pa je zaštiti od onečišćenja potrebno posvetiti posebnu pažnju.

Zaštitu voda od onečišćenja moguće je postići provođenjem propisanih mjera zaštite, identifikacijom onečišćivača i hitnim rješavanjem odvodnje i zbrinjavanja otpadnih voda gospodarskih subjekata, a posebno farmi. Identificirani onečišćivači obvezni su provoditi monitoring otpadnih voda i rezultate ispitivanja dostavljati nadležnim državnim tijelima.

Zaštita pitke vode treba se provesti zabranom ispuštanja otpadnih voda u tlo, uključujući i oborinskih voda sa prometnica, kontroliranim pražnjenjem vozila za odvoz fekalija, kontrolom količina i vrste zaštitnih sredstava u poljoprivrednoj proizvodnji.

Ciljevi za očuvanje ovog resursa poklapaju se sa ciljevima postavljenim u prethodnoj točki ovog Plana 2.1.1. "*Razvoj infrastrukturnih sustava za vodoopskrbu i odvodnju*".

ZAŠTITA VODA

Vodotoci su najugroženija kategorija okoliša, od potoka i kanala do Trnave, jer se najčešće koriste kao otvoreni kanali za ispuštanje otpadnih voda iz naselja i stočarskih farmi.

- *Cilj*

- u cilju zaštite vodotoka, ugradnja pročistača na mjestu upuštanja u recipijent trebala bi biti obaveza svakog zagađivača, bez obzira na količinu otpadnih voda,
- trajni monitoring nad kvalitetom vode i kontrolom zagađenja od ispiranja prometnih površina, posebno magistralnih pravaca, upotrebe poljoprivrednih zaštitnih sredstava i svakog drugog mogućeg oblika zagađenja, pored zatvaranja i saniranja divljih odlagališta otpada,
- usklađivanjem aktivnosti pojedinih subjekata koji bi mogli utjecati na zagađenje podzemne vode, s odredbama iz *Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o vodama, Zakona o prostornom uređenju*, te njihovih podzakonskih akata ostvarena je više nego dovoljna pravna podloga zaštite podzemnih voda, odnosno građevina za njihovu eksploataciju.

2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša

Zaštitom okoliša osigurava se cjelovito očuvanje okoliša, očuvanje prirodnih zajednica, racionalno korištenje prirodnih izvora i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet zdravog i održivog razvoja. Trajno očuvanje izvornosti, biološke raznolikosti te očuvanje ekološke stabilnosti samo su neki od ciljeva zaštite okoliša u ostvarivanju uvjeta za održivi razvoj. Ekološka stabilnost sposobnost je okoliša da prihvati promjene prouzročene vanjskim utjecajem i da zadrži svoja prirodna svojstva. Svako trajno ili privremeno djelovanje čovjeka koje može narušiti ekološku stabilnost ili biološku raznolikost okoliša ili na drugi način može nepovoljno djelovati na okoliš predstavlja zahvat u okoliš.

2 - CILJEVI

Da bi se postigli osnovni ciljevi zaštite okoliša potrebno je provoditi sustavno mjerenje emisija, imisija, praćenje prirodnih i drugih pojava, praćenje kakvoće okoliša i promjena stanja okoliša, odnosno provoditi monitoring.

Očuvanje vrijednih dijelova okoliša, primjena osnovnih načela i standarda zaštite okoliša osnovni su kriteriji kojima se rukovodi u procesu planiranja područja obuhvata. Suvremeno planiranje razvoja prostora temelji se na očuvanju prirodnih dobara, bioraznolikosti i ukupne ekološke ravnoteže i stabilnosti prostora. Usklađenost gospodarskog rasta s korištenjem prirodnih ekosustava i resursa osnovne su sastavnice koncepta održivog razvoja. Razvoj u prostoru mora biti usklađen s korištenjem prirodnih dobara i ekosustava. Stoga je neprihvatljiv svaki oblik ekonomske aktivnosti kojim se narušava bogatstvo resursa.

Najveću vrijednost područja Općine predstavljaju vodotoci, odnosno voda, jedna od najvažnijih sastavnica cjelokupnog života na kopnu. U upravljanju vodama mora se prihvatiti potreba zaštite cjelovitosti vodnih ekosistema te spriječiti njihovo degradiranje na razini slivnog područja. Zaštita vode trebala bi uključivati i preventivni pristup, radi sprječavanja, smanjivanja i nadziranja onečišćenja. Održivo upravljanje vodama nužnost je u uvjetima povećanih pritiska na vodne resurse. Takvo upravljanje uravnotežuje raspoložive količine vode s potrebama za vodom različitih korisnika. Pritisci koji se javljaju na vodene resurse na području obuhvata izazvani su porastom broja ljudi i promjenama u poljoprivrednoj proizvodnji.

Vodotoke na području obuhvata plana posebno opterećuju otpadne vode kućanstva, obrada poljoprivrednih površina neposredno do samih vodotoka, neriješen problem gospodarenja otpadom. Ovi su problemi u prvom redu štetni za biocenu vodotoka, stoga je većina vodotoka izgubila funkciju staništa vodenih biljaka i životinja. Kako bi se poboljšalo stanje kvalitete vodotoka potrebno je poboljšati postojeći, potpuno neprihvatljiv način odvodnje, izgradnjom uređaja za pročišćavanje, odnosno uređenjem cjelokupne mreže odvodnje otpadnih voda. Otpadne nepročišćene vode uništavaju ponajprije mikroorganizme, o čijoj aktivnosti ovisi biološka ravnoteža i snaga biološkoga samočišćenja svake vode.

Kakvoća okoliša predstavlja stanje okoliša izraženo fizikalnim, kemijskim, estetskim i drugim pokazateljima. Da bismo mogli odrediti kakvoću okoliša potrebno je provoditi monitoring odnosno pratiti stanje okoliša. Da bi se izbjegli rizici ili opasnosti po okoliš, pri planiranju ili izvođenju zahvata treba primijeniti sve prethodne mjere zaštite okoliša. Svaki zahvat u okoliš treba biti planiran i izveden tako da što manje onečišćava okoliš, te treba voditi računa o racionalnom korištenju prirodnih izvora i energije. S obzirom da se na području Općine ne provode mjerenja kvalitete osnovnih sastavnica okoliša (tla, vode, zraka) teško je utvrditi stupanj očuvanosti kvalitete okoliša.

Uz gore spomenuti neprihvatljiv način odvodnje, opterećenje za okoliš na području obuhvata predstavlja i nekontrolirana primjena biljnovuzgojnih zahvata (obrada tla, gnojidba tla, vapnjenje tla, njega usjeva). Posebno je ugroženo poljoprivredno zemljište, te vodotoci do čijih se obala vrši obrada zemljišta. Površinska oborinska voda u vodotoke odnosi više ili manje razgrađene tvari iz najgornjih slojeva tla. Povećanjem obradivih površina, odnosno krčenjem šuma i njihovim pretvaranjem u poljoprivredno zemljište, njihov je unos postao sve veći.

Često je uzrok povećanih koncentracija, inače korisnih i uobičajeno korištenih tvari u poljoprivredi, nestručna primjena, prekomjerne količine, pogrešno vrijeme korištenja, te korištenje na neprikladnom tlu. Stoga je kod primjene bilo zaštitnih kemijskih sredstava ili mineralnih i organskih gnojiva potrebno koristiti savjete stručnih službi.

Otpadne vode poljoprivrednog gospodarstva pripadaju jako onečišćenim vodama s obzirom na količinu organskog opterećenja, stoga posebnu pozornost treba posvetiti njihovoj obradi.

Poželjno bi bilo da se u okviru većih farmi (posebno svinjogojskih) izgrade uređaji za pročišćavanje tekućeg gnoja s uporabom plina. Odvoženje tekućeg stajskog gnoja bez obrade direktno na oranice, uzrokuje u prvom redu pojavu neugodna mirisa, te dodatno zakiseljava tlo i onečišćuje vode. Posljedica lošeg uskladištenja i obrade mjesta za odlaganje gnoja najčešće su: emisija štetnih plinova, neugodni mirisi, onečišćenje voda. Poljoprivredno zemljište treba zaštititi od onečišćenja, te očuvati i poboljšati plodnost poljoprivrednog zemljišta. Važno je održivo gospodariti agroekosustavom, odnosno gospodariti na načelima prilagodbe bilinogojstva stanišnim čimbenicima.

Ugroženosti i ranjivosti područja doprinosi i neadekvatno odlaganje otpada na području Općine. Rizik je tim veći jer se Općina nalazi unutar vodonosnog područja Županije, a šljunkovito i porozno tlo još više doprinosi procjeđivanju procjednih voda od neadekvatno odloženog otpada u podzemlje. Osim izravne opasnosti za ljudsko zdravlje i zdravlje drugih bića, neuređena odlagališta degradiraju okoliš, stoga je potrebno što prije sanirati takve prostore, bilo da se radi o napuštenim eksploatacijskim poljima ili o drugim onečišćenim i degradiranim sredinama na području obuhvata. Uz sanaciju degradiranih i onečišćenih sredina potrebno je pristupiti izgradnji uređenog odlagališta (regionalnog), te uvesti ostale mjere zaštite zdravlja ljudi i okoliša (organiziran odvoz otpada, odvojeno skupljanje otpada, nadzor od strane komunalnog redarstva).

Uz spomenute mjere, te praćenje stanja okoliša potrebno je izraditi dokumente iz područja zaštite okoliša (*Izvešće o stanju okoliša*, *Program zaštite okoliša*). Općina treba uspostaviti sustav praćenja stanja u okolišu, te utvrditi osjetljive površine (posebno vodene površine, poljoprivredne površine, ostatke nizinskih šuma).

Šumski pokrov na području obuhvata u prošlosti je posječen. Stoga treba očuvati preostali šumski fond na području Općine i poljske živice unutar poljoprivrednih površina. Šumske površine ispunjavaju važne ekološke i krajobrazno-estetske zadaće u datom prostoru, pridonose vlažnosti tla, usporavaju vjetar, sprečavaju eroziju vjetrom, te su staništa za mnogobrojne biljne i životinjske vrste.

Kao vrijedan dio okoliša na području Općine potrebno je izdvojiti i "prirodne šume". U šumama je zastupljena autohtona vegetacija, odnosno tipične zajednice šumskog drveća koje odražavaju reprezentativni ekološki sustav. Šuma je specifičan ekosustav koji gubitkom makar jedne populacije postaje ekološki nestabilan, zbog nedostatka važne karike u prehrambenom lancu. Nestankom drveća ogoljeni prostor postaje ograničavajući faktor razvoja, jer određene životinjske populacije koriste upravo drveće kao stanište. Nestankom drveća kao najvišeg sloja prema vertikali (prizemni sloj - sloj grmlja - sloj drveća), nestat će i svi ostali slojevi koji žive u međusobnoj ovisnosti uz utjecaj biotičkih i abiotičkih faktora.

Nestankom drveća narušila bi se dinamička ravnoteža, a što bi se zbog nepostojanja fizičkih prepreka strujanju zraka dodatno odrazilo na mikroklimu (pojačan propuh, vjetar, niža temperatura), kao i na pojačanu eroziju tla u ogoljelom prostoru.

Ono što je posebno važno odnosi se na očuvanje autohtonih šuma hrasta lužnjaka i običnog graba, te crne johe s drhtavim šašem i šuma vrbe i topole. Poseban naglasak kod podizanja novih šumskih površina treba dati opće korisnim funkcijama šume, a manje gospodarskim.

Važno je očuvati rubove šuma, odnosno pojas između šume i poljoprivrednog zemljišta, granica između ta dva biotopa ne smije biti preoštro povučena. U takvim se prijelaznim zonama nastanjuje raznovrsni biljni i životinjski svijet. Poseban problem na području obuhvata predstavljaju privatne šume, koje sve više gube na "prirodnosti".

Uništenjem šumskog pokrova nastaju nesagledive posljedice u ekosistemu i općenito za opstanak živoga svijeta. Posljedica uništenja šumskog pokrova drastičan je pad razina

2 - CILJEVI

podzemnih voda, što uzrokuje česte suše, ogolijevanje terena i pust krajobraz. Šuma je nepresušan izvor sirovina ako se njome pažljivo gospodari.

Osim šume, kao što je već spomenuto, i naoko nevažno grmlje uz putove i oranice od velike je važnosti za održavanje prirodne ravnoteže. Živice su ujedno i vjetrobran na poljima i znatno povećavaju prinose žitarica, a mnogobrojnim životinjskim vrstama pružaju siguran zaklon, mjesto gdje se prehranjuju i odgajaju mladunčad.

U novije doba sve je češća biološka zaštita šuma, naseljavanjem izumrlih vrsta divljači, kukaca, ptica, jer je to ujedno i najbolji i najjeftiniji način zaštite šuma i uspostavljanja kakve-takve biološke ravnoteže.

Priroda je u svom razvoju stvorila specifične biotope i uvjete koji u njima vladaju. To je kompliciran uhodani mehanizam i svako narušavanje i istrebljenje ma i jedne vrste može imati katastrofalne posljedice. Zatiranjem jedne vrste nastaju teške posljedice u prehrambenom lancu.

2.2. Ciljevi prostornog razvoja općinskog značaja

2.2.1. Demografski razvoj

Stanovništvo je značajan čimbenik dugoročnog društveno-gospodarskog razvitka i korištenja prostora. Problematika vezana uz demografsku obnovu spada u prioritetne i dugoročne zadaće na razini Države i Županije, pa tako i na području Općine Mala Subotica. Potrebno je sveobuhvatno sagledati i valorizirati situaciju, a za rješavanje problema potrebno je postaviti ciljeve i donijeti programe mjera i akcija.

Demografski procesi odvijaju se sporo, a uvjetovani su: biološkim, društveno-gospodarskim, kulturno-obrazovnim, zdravstveno-socijalnim, psihološkim, političkim, etničkim, migracijskim i drugim čimbenicima. Stvaranje pozitivnog okruženja za djelovanje i promjenu tih čimbenika omogućuje zaustavljanje negativnih demografskih trendova i postizanje željenih promjena i rezultata. Pod utjecajem veoma složene društvene i gospodarske situacije u zemlji u prošlom društvenom sustavu (zbog čega je određen broj stanovnika ovog područja s boravkom u inozemstvu), uz eventualna iseljavanja ili useljavanja u ovaj kraj, nije jednostavno procijeniti postojeće stanje, ni predvidjeti demografske promjene na duži rok.

Doseljavanje izbjeglica i prognanika s namjerom da se tu stalno nastane i zadrže nije bila izrazita pojava na ovom prostoru, kao što nije bilo ni iseljavanja stanovnika drugih nacionalnosti u tijeku i nakon Domovinskog rata (prema popisu iz 2001.g. 91,6% stanovništva u Općini su Hrvati). Za pretpostaviti je da je većina stanovnika koja je godine 1991. radila i živjela u inozemstvu, tamo i ostala živjeti.

Iako je u RH ponovno prisutan trend iseljavanja mladih ljudi iz zemlje iz egzistencijalnih razloga, u Općini Mala Subotica taj trend nije prisutan (eventualno pojedinačni slučajevi) jer se u posljednje vrijeme u Općini otvorilo dosta novih radnih mjesta, a realno je za očekivati i daljnji pozitivan gospodarski razvoj.

Pregled kretanja broja stanovnika u Općini po naseljima i demografska predviđanja:

Tablica 38

naziv naselja	Broj stanovnika				Popis 2001.		Suvremena stopa 81/00	Prognoza		
	ukupno 1981.	ukupno 1991.	ispis 5/2000	ukupno 2001.	stanovi	kućanstva		2011. po stopi 81/00	2015 po stopi 81/00	2021. po stopi 81/00

2 - CILJEVI

Držimurec	728	793	1003	946	212	197	1,7	1207	1314	1429
M. Subotica	2301	2269	2258	2156	632	631	-0,10	2233	2222	2211
Palovec	1129	1132	1168	1129	300	276	0,18	1191	1202	1213
Štrelec	325	341	322	317	89	81	-0,05	320	319	319
Sveti Križ	349	347	397	375	132	117	0,68	428	443	458
Štefanec	791	807	811	753	258	234	0,13	823	828	834
ukupno Općina	5623	5689	5959	5676	1623	1536		6202	6328	6464

Projekcije za 2011. i 2021. g. predviđaju rast broja stanovnika u Općini.

Treba naglasiti da zaustavljanje negativnih demografskih procesa i rast teško može biti ostvareno bez strateški postavljenih, koordiniranih i usmjeravanih aktivnosti, kako na razini Države, tako i na razini Županije i Općine. Buduće demografske promjene u znatnoj mjeri zavisiti će o budućem društveno-gospodarskom razvitku i nastavku suvremenih procesa preobrazbe u prostoru Međimurske županije, ali i u širem okruženju.

Nadalje, deagrarizacija u ovom prostoru nema za posljedicu iseljavanje stanovništva, jer se postupno osigura zapošljavanje dotadašnjeg agrarnog stanovništva u novim neagrarim djelatnostima.

Uz to treba očekivati mogućnost zadržavanja mlađeg stanovništva na području Općine otvaranjem novih gospodarskih zona i novih radnih mjesta. Samo primjenom dugoročne aktivne populacijske politike i uslijed toga zadržavanjem pozitivnih prirodnih i migracijskih tokova, uz nužan gospodarski i društveni razvitak, moguće je u dužem vremenskom razdoblju očekivati ublaženo negativno, a onda i pozitivno kretanje demografskih trendova i procesa u naseljima na području Općine i Županije.

Lokalna inicijativa kojom se potiču pozitivne demografske promjene (ciljevi i mjere na općinskoj razini) su:

a) Poticanje razvoja karakteristika urbanog naselja u sjedištu Općine

- nastojati da se naselje Mala Subotica, koje već sadrži naznake urbanih obilježja i dalje u tom pravcu razvija, te da utječe na postizanje višeg standarda življenja u čitavoj Općini,
- otvaranje novih stambenih zona u svim naseljima Općine unutar postojećih građevinskih područja kroz izradu manjih DPU-a (*detaljnih planova uređenja*),
- iskoristiti politiku ublažavanja migracijskih pritisaka na Čakovec i druge gradove, tj. zaustaviti emigraciju mlađeg i visokoobrazovanog stanovništva kroz politiku zapošljavanja, kreditiranja i stipendiranja,
- poboljšati obrazovnu strukturu, vezano uz gospodarski razvoj,
- gospodarski razvoj, životni standard uvjeti su za ostanak mladog i obrazovanog stanovništva, što će poboljšati starosnu strukturu,
- uz komunalne i druge olakšice razvijati gospodarske djelatnosti - pretežno manje poduzetništvo, uz oslanjanje na lokalne resurse i domaću radnu snagu,
- potaknuti nužnu parcelaciju i opremanje zemljišta u gospodarskoj zoni, tj. osigurati ponudbeni materijal za ulaganje domaćih ili stranih ulagača,

2 - CILJEVI

- razvijanje centralnih funkcija u domeni obiteljskog života, socijalne i zdravstvene zaštite, materinstva, odgoja, obrazovanja i sl.

b) Obnavljanje ruralnih naselja

- zadržati i obnoviti tradicijska obilježja naselja uz poboljšanje standarda i kvalitete života, te nastojati postići uravnoteženi sustav čovjek-priroda koji je osnova kvalitete života na selu,
- osiguravanje komunalne i društvene infrastrukture,
- primjena suvremene tehnologije u poljodjelstvu i orijentacija poljoprivredne proizvodnje na kvalitetu,
- razvijanje nepoljodjelskih djelatnosti u seoskim obiteljima/domaćinstvima kao što je seoski turizam, razne kooperacije, prerada poljoprivrednih proizvoda na tradicionalan način, tradicionalni obrti i sl.,
- poticati obiteljski način života (obiteljsko poduzetništvo),
- otkupiti neobrađeno plodno zemljište i pašnjake od sadašnjih vlasnika i zajedno sa zemljištem koje je u vlasništvu države dodijeliti, prodati ili dati u zakup zainteresiranom poljoprivrednom stanovništvu koje će ga kultivirati i koristiti,
- očuvanje zdravog okoliša.

2.2.2. Odabir prostorno razvojne strukture

Prostorno razvojnu strukturu Općine obilježava:

- razvoj (urbanizacija) centralnog naselja,
- razvoj malog i srednjeg poduzetništva osiguranjem dovoljnih prostora,
- revitalizacija poljodjelstva ruralnih naselja, uz racionalno gospodarenje prostorom u korist očuvanja vrijednih poljoprivrednih površina,
- provođenje sustavnih mjera unapređenja okoliša s osobitom pažnjom na očuvanje šuma, uređenje voda, odvodnju i zbrinjavanje otpada,
- utjecaj urbanizacije na resurse i krajobraz.

Položaj naselja Mala Subotica – općinskog središta, je povoljan i daje dobru osnovu za policentrični razvoj. U njegovoj strukturi potrebno je ulagati i posvetiti pažnju na neke funkcije centralnih sadržaja dostatnih za vlastiti razvoj.

2.2.2.1 Gospodarstvo

Gospodarstvo u smislu srednjeg poduzetništva je najvećim dijelom vezano uz Malu Suboticu, ali i uz druga naselja u Općini.

- potrebno je osnovati i opremiti gospodarsku zonu, te locirati i odrediti tip i veličinu proizvodnih kapaciteta u toj zoni i zonama mješovite namjene, uz uvažavanje ekoloških načela i primjenu suvremene tehnologije.

Razvoj gospodarske zone treba prvenstveno osigurati dva cilja:

- izdvajanje proizvodnih i prerađivačkih, djelomično trgovačkih i uslužnih djelatnosti iz pretežito stambenih dijelova naselja,
- osiguranje ekonomske osnove razvoja naselja, odnosno Općine u cjelini.

2.2.2.2 Poljodjelstvo

Poljodjelstvo na području Općine Male Subotice, s obzirom na korištenje prostora, podijeljeno je na gospodarski učinkovito i poljodjelstvo koje nije usmjereno k postizanju značajnih gospodarskih rezultata.

U gospodarski učinkovite poljodjelske površine svrstavaju se površine koje se nalaze južno i jugoistočno od naselja M. Subotice, Palovca, Strelca i Držimurca.

Prostornim planom Općine potrebno je:

- diferencirati poljoprivredne površine u odnosu na gospodarski učinak i za različite grane poljoprivrede,
- diferencirati područja specifičnih uvjeta korištenja u poljoprivredi (radi zaštite naselja i prirodnih resursa),
- specificirati prostore koji su po prostornim karakteristikama prihvatljivi za organiziranje uzgoja životinja,
- iskoristiti pašnjake i livade za stočarstvo – povećanje stočnog fonda (koji je gotovo nestao),
- osnovni cilj politike u poljodjelstvu je razvijanje suvremenog, djelotvornog i ekološki čistog, te ostvarivanje poljodjelskih proizvoda na način da se u najvećoj mjeri zaštite prirodni potencijali zemlje,
- s obzirom da će poljodjelstvo i dalje biti jedna od značajnih gospodarskih grana, te zbog rastuće potražnje za zemljištem, valja štititi vrijedna obradiva zemljišta od moguće nekontrolirane gradnje. Stoga treba u najvećoj mogućoj mjeri čuvati i koristiti zemljišta za poljodjelsku svrhu, a trenutačno neobrađene i zapuštene poljodjelske površine privesti njihovoj svrsi.

2.2.2.3 Šumarstvo

Obzirom na manji udio šumskih površina u ukupnoj površini Općine, od posebnog je interesa zaštita tih šuma, te održavanje njihove višenamjenske funkcije. Uništene šumske površine, tamo gdje je to moguće, treba obnoviti pošumljavanjem.

Na području Općine posebno treba naglasiti zaštitu i vrednovanje šuma i šumskog zemljišta kroz slijedeće ciljeve općinskog značaja:

- spriječiti daljnje smanjenje šuma, šumskih zemljišta, njihovu prenamjenu u poljoprivrednu ili drugu namjenu, a postojeće šumske površine sačuvati minimalno na sadašnjoj razini, uz težnju za poboljšanjem stanja,
- očuvati postojeću ekološku stabilnost šuma uvažavajući osjetljivost prostora i raznolikost zahtjeva koji se tu pojavljuju,
- povećati površine državnih šuma otkupom zapuštenih privatnih šuma, radi kvalitetnijeg gospodarenja šumama po principima šumarske struke,
- racionalno gospodariti šumskim resursom kroz pristup održivog razvoja,

2 - CILJEVI

- poticati izradu programa, smjernica i osnova za gospodarenje privatnim šumama,
- donijeti programe o zaštiti šuma od požara.

2.2.2.4 Rekreacija i turizam

Za razvoj prvenstveno rekreacije, a uz to i afirmaciju seoskog i lovnog turizma na području Općine interesantan je širi prostor Općine, pogotovo dijelovi koji obuhvaćaju vodne površine na napuštenim eksploatacijskim površinama.

Ciljevi razvoja djelatnosti turizma:

- turizam vezati uz lovstvo i šport,
- koristiti ugostiteljske usluge i smještaj u naseljima Općine,
- prepoznati i koristiti atraktivne prostore u naseljima, autohtone ambijente (tradicijska gospodarstva, tradicijska ruralna arhitektura) u turističke svrhe (smještaj, ugostiteljska namjena uz prezentaciju autohtonog načina života – putem izložaka etnomaterijala i sl.)

Ciljevi razvoja djelatnosti rekreacije od lokalnog značaja prvenstveno se odnose na uređenje rekreacijskih i športskih zona izvan građevinskih područja naselja, što podrazumijeva gradnju, odnosno uređenje prostora u svrhu:

- uređenja športskih igrališta u produžetku školskih športskih sadržaja,
- uređenja ribičkih prostora i okupljanja sportskih ribolovaca – na napuštenim eksploatacijskim površinama - sanacija.

2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture

2.2.3.1. Razvoj naselja

Preobrazba naselja najintenzivnije se događa u okolici gradova i duž značajnih prometnih pravaca. Ulogu razvojnog središta s izraženim centralnim i radnim funkcijama poprima jedino naselje Mala Subotica.

Daljnji razvoj naselja treba temeljiti na gradnji kvalitetne infrastrukture i uz poticanje postojećeg i budućeg uspješnog poduzetništva na lokalnoj razini, kao i uz politiku decentralizacije gospodarskih struktura, tj. privlačenjem manjih pogona iz većih gradova na svoje područje.

U Općini prema zadnjem popisu iz 2001.g. ima 2926 radno aktivna stanovnika, od toga 2587 zaposlena (88,4%) i 339 nezaposlena (11,6%). Još uvijek je prisutan visok postotak aktivnog poljodjelskog stanovništva (34,5% ili 893 stanovnika) u ukupnom broju radno aktivnog stanovništva.

Pregled zaposlenog stanovništva u Općini prema djelatnostima koje obavlja:

Tablica 39

	djelatnost	zaposleni	udio u % u ukupnom radno aktivnom stanovništvu
1	poljoprivreda, lov, šumarstvo	893	34,5
2	prerađivačka industrija	427	16,5
3	opskrba el. energijom, plinom, vodom	9	0,3
4	građevinarstvo	249	9,6
5	trgovina	203	7,8

2 - CILJEVI

6	ugostiteljstvo	49	1,9
7	prijevoz, veze	87	3,4
8	financijsko posredovanje	13	0,5
9	poslovanje nekretninama	88	3,4
10	javna uprava	73	2,8
11	obrazovanje	57	2,2
12	zdravstvena zaštita, socijalna skrb	30	1,2
13	ostale društvene, socijalne i osobne usluge	27	0,1
14	nepoznata djelatnost	382	14,8
	ukupno	2587	100,0

Za očekivati je da će se na prostoru Općine daljnji razvoj naselja odvijati u dva različita pravca. Naselje Mala Subotica će se i dalje brže urbanizirati dok će ostala naselja u Općini uz manji stupanj urbanizacije zadržati agrarni karakter kao dominantan. Oba procesa prati adekvatna modernizacija rada i života.

Ovakva kretanja poželjno je planski poticati i usmjeravati.

Ciljevi razvoja naselja na općinskoj razini su:

- razvijati optimalan stupanj urbanizacije, primjeren društvenoj i gospodarskoj razvijenosti naselja,
- opremiti naselja komunalnom i društvenom infrastrukturom, te njihovom opremljenošću utjecati na povoljnija demografska kretanja i cjelokupan razvitak,
- poticati razvoj naselja Male Subotice kao općinskog središta,
- oformiti, urediti i naglasiti središta naselja kao mjesta identiteta s uklapanjem tradicijske arhitekture i uvođenjem novih funkcija usluge, kulture, stanovanja i vjerskih sadržaja,
- planirati prostore gospodarskih aktivnosti odvojeno od funkcije stanovanja (proizvodnja, prerađivački pogoni, skladišta, servisi),
- unutar naselja omogućiti smještaj onih djelatnosti koje ne ometaju stanovanje (poljoprivredna gospodarstva, uslužne djelatnosti, servisi i sl.),
- održavanje ruralne organizacije čestica i ruralnog prostora kao tradicijsko naslijeđene vrijednosti u dijelovima naselja (postojeći),
- poticati ruralnu ekonomiju u integraciji sa suvremenim tehnološkim dostignućima (organsko-biološki proizvedena i prerađena hrana).

2.2.3.2. Razvoj društvene infrastrukture

Sukladno razvoju urbanizacije i povećanju gospodarske moći potrebno je predvidjeti jačanje razvoja i podizanje razine društvene infrastrukture kako u samoj Maloj Subotici, tako i u ostalim naseljima, a orijentaciju na grad Čakovec i Prelog svesti na kapitalnu infrastrukturu (srednje, visoke i specijalizirane škole, bolnica, centar za socijalni rad, kazalište)).

Ciljevi razvoja društvene infrastrukture po naseljima u Općini su:

DRŽIMUREC I STRELEC

- uz školu izgraditi športsku dvoranu za razvoj športa i urediti igrališta za manje športove.

MALA SUBOTICA

2 - CILJEVI

- budući da prostor centra još uvijek nije u potpunosti uređen, trebalo bi taj prostor, tj. uređenje užeg centra naselja planirati kroz plansku dokumentaciju užeg područja,
- u širokom spektru djelatnosti kulture potrebno je urediti u okviru postojećeg Zadružnog doma polivalentnu dvoranu (kazalište, kino, multimedija, koncerti i sl.),
- za razvoj športa izgraditi športsku dvoranu uz školu,
- za potrebe malih športova – športske klubove i nogometni klub – urediti i izgraditi novi športsko-rekreacijski centar,
- izgraditi i urediti manju tržnicu.

PALOVEC

- izgraditi za vjerske potrebe crkvu,
- za razvoj športa urediti igrališta za manje športove (rukomet, košarka, tenis).

PIŠKOROVEC

- izgraditi društveni dom,
- urediti igralište za nogomet i male športove.

SVETI KRIŽ

- izgraditi športski teren za nogomet s igralištima za male športove.

ŠTEFANEC

- izgraditi manju športsku dvoranu i terene za male športove.

U osnovnom obrazovanju razvoj djelatnosti treba nastaviti i permanentno unapređivati zapošljavanjem stručnog kadra, uvođenjem novih naprednih programa (informatika, strani jezici, razne izvanškolske aktivnosti).

Potreba za predškolskim odgojem se povećava s povećanjem radne aktivnosti stanovništva, stoga treba osigurati nove kapacitete u organizaciji Općine u svim naseljima, stimulirajući bilo privatnu, bilo društvenu inicijativu.

Postojeća osnovna zdravstvena zaštita za potrebe stanovnika (ljekarna i ambulanta opće medicine sa stomatologom) uglavnom zadovoljava potrebe stanovnika Općine.

2.2.3.3. Razvoj prometne i komunalne infrastrukture

a/ Prometni sustav

Osnovni ciljevi razvoja prometnog sustava Općine vezani su na unapređenje postojeće cestovne mreže.

Interesi i ciljevi Općine su da sa svoje razine prati, pomaže i doprinosi podizanju kvalitete i sigurnosti prometnog sustava koji prolazi njenim područjem, a čija je gradnja i održavanje u državnoj i županijskoj nadležnosti (poglavito kroz naselja gradnjom i uređenjem pješačkih staza, odvodnje i javne rasvjete).

2 - CILJEVI

Za dio prometnog sustava koji je u nadležnosti Općine potrebno je odrediti prioritete i dinamiku provedbe unapređenja stanja cestovne mreže, pri čemu treba voditi računa o značenju i važnosti cesta unutar područja Općine i naselja, stanju sigurnosti, stanju kvalitete cesta (postojanje ili nepostojanje suvremenog kolnika) i drugim elementima koji mogu utjecati na listu prioriteta u odnosu na financijska sredstva, kao što je npr. otvaranje novih zona namjena unutar pojedinih građevinskih područja.

Ciljevi od značaja za jedinicu lokalne samouprave u razvoju prometne infrastrukture usmjereni su na:

- rekonstrukciju i modernizaciju svih državnih i županijskih cesta u smislu osiguranja sigurnosti svih sudionika prometa gradnjom biciklističkih staza u dijelovima dionica s frekventnim prometom, prioritet uz državnu cestu *br. D-20 Čakovec-Prelog* i županijske ceste *br. Ž-2032 Štefanec-Goričan* i *br. Ž-2023 Palovec-Turčišće*.
- odvajanje pješačko-biciklističkih staza uz županijske i državne prometnice od kolnika zelenim pojasom, na svim mjestima gdje je to moguće (trasa prema školi i radnoj zoni),
- gradnja pješačkih staza uz sve stambene ulice u naseljima,
- lokalne ceste i poljski putovi atraktivni su za turističke staze i uključivanje u sustav biciklističkih staza-putova kroz Međimurje.

b/ Pošta i telekomunikacije

- zbog budućih telekomunikacijskih potreba u novim građevinskim područjima Općine potrebno je u detaljnim planovima osigurati koridore za polaganje podzemne telekomunikacijske infrastrukture,
- omogućiti veće korištenje informacijske tehnologije omogućavanjem konkurencije u ponudi telekomunikacijskih usluga,
- u svim naseljima provesti zamjenu zračne podzemnom instalacijom.

c/ Energetski sustav – elektroopskrba i plinoopskrba

U novonastaloj situaciji, kad Općina dobiva nove sadržaje u svom prostoru (gospodarsku zonu, zonu rekreacije i športa na vodi, nove stambene zone i dr.), potrebno je izraditi detaljniju dokumentaciju elektroopskrbe, barem za najvitalnija područja.

U ovoj fazi planiranja mogu se naznačiti slijedeće mjere koje treba poduzeti u cilju ostvarivanja kvalitetnije elektroopskrbe područja Općine:

- izvršiti interpolaciju novih trafostanica 10/0,4kV i rekonstrukciju niskonaponskih mreža,
- izvršiti rekonstrukciju odnosno zamjenu postojećih stupnih trafostanica 10/0,4kV trafostanicama kabelskog tipa,
- napajanje novih zona riješiti sukladno optimalnom rješenju napajanja područja tj. izgraditi potreban broj TS 10/0,4kV i priključiti ih u 10kV kabelsku mrežu područja.

U skladu sa ciljem Županije potiče se uporaba plina kao najekonomičnijeg i ekološki najprihvatljivijeg energenta.

Cilj je:

- težiti ostvarenju 70%-tnog priključenja kućanstava na plinski sustav (široka potrošnja),
- maksimalno, uz podršku Općine, povećati opću potrošnju (prateće i javne građevine),
- u gospodarskoj zoni forsirati ovaj energent u cilju zaštite okoliša.

d/ Vodno gospodarstvo

VODOOPSKRBA

- Cilj razvojnog programa vodoopskrbe na nivou Općine je da svaki stanovnik Općine treba u doglednoj budućnosti biti opskrbljen dovoljnim količinama kvalitetne pitke vode, tj. svako kućanstvo priključeno na vodovodnu mrežu.
- Trajno raditi na praćenju kvalitete vode, zaštititi njenih izvorišta, održavanju i unapređivanju sustava cjevovoda i uređaja, poticati racionalno korištenje.
- Iskorištenje izgrađenih kapaciteta mreže priključivanjem svih kućanstava.

ODVODNJA

Za cijelo Međimurje, pa tako i za Općinu Malu Suboticu, izrađena je jedinstvena *Studija odvodnje Međimurja* kojom je određen optimalni način odvodnje otpadnih i oborinskih voda.

- Ciljevi općinskog značaja kod odvodnje – ubrzati gradnju lokalnog sustava kanalizacije uz obaveznu izgradnju lokalnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, temeljene na projekciji rezultata *Studije*.

ZAŠTITA PODZEMNIH VODA

- Ciljevi koji se odnose na zaštitu podzemnih voda isti su onima na razini Županije, s tim da se Općina mora aktivno uključiti u njihovu realizaciju.

2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

2.2.4.1. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti

Sveukupno vrednovanje prostora temelji se na zaštiti krajobrazne raznolikosti. Krajobrazna raznolikost predstavlja prostornu strukturiranost prirodnih i od čovjeka stvorenih krajobraznih sastavnica (bioloških, ekoloških, geoloških, geomorfoloških i kulturnih vrijednosti). Zaštita krajobrazne raznolikosti predstavlja opće polazište zaštite krajobraza.

Krajobraz je zapravo određeni prostor, viđen ljudski okom, čije su osobitosti rezultat djelovanja i međudjelovanja prirodnih i/ili ljudskih čimbenika. Unutar krajobraza odvijaju se prirodni i antropogeni procesi, koji mu s jedne strane donose određena priroda i kultivirana obilježja, ali i sve veću ugroženost. Ne postoje univerzalna mjerila vrednovanja krajobraza, ali u svakom području postoje neke objektivne vrijednosti krajobraza.

Najveće obilježje krajobrazu donosi prisutnost čovjeka i njegovo djelovanje u krajobrazu, a posebno graditeljstvo, te obrada i korištenje zemljišta. Iako samo djelovanje čovjeka donosi veću raznolikost krajobraza, to istovremeno ne mora donijeti i veću kvalitetu datom prostoru. Čovjek sve više mijenja prirodna i doprirodna područja i stvara nova, umjetna i poluprirodna.

Područje obuhvata geografski pripada cjelini Donje Međimurje, kojeg karakterizira nizinski reljef blago nagnut prema istoku, u smjeru otjecanja glavnih rijeka Mure i Drave.

Na području obuhvata dominira kultivirani krajobraz s ostacima doprirodnih područja, posebno područje uz Trnavu. Područje Općine dio je aluvijalne ravni koja je nastala djelovanjem Mure i Drave, a ispunjena je pleistocenskim glinama i praporom te recentnim nanosima spomenutih rijeka.

Treba istaći i promjene koje su nastale korištenjem prirodnih resursa, odnosno eksploatacija šljunka i pijeska. Međutim, upravo su takva napuštena eksploatacijska polja danas postala biološki vrijedna područja, odnosno utočišta za neke biljne i životinjske vrste.

Važno je istaći da iako na područjima napuštenih šljunčara može nastati biološki bogati biotop, a ujedno takva područja i estetski obogaćuju krajobraz, ni u kojem slučaju se to ne smije zlorabiti kao izlika da se šljunak vadi na svim mogućim mjestima.

Sliku i izgled nekog područja čini međusobno djelovanje ljudskih i prirodnih čimbenika. Rezultat brojnih čimbenika i procesa koji su se odvijali ili se odvijaju u prostoru daje nam sliku krajobraza područja. Krajobraz sadrži u sebi važnu kulturnu, društvenu i gospodarsku funkciju, koje nam otkrivaju nekadašnji i sadašnji odnos čovjeka prema svim sastavnicama okoliša.

Današnji razvoj i nove tehnologije uglavnom nepovoljno utječe na kvalitetu života samog stanovništva, a s njima opada sama kvaliteta i raznolikost krajobraza.

Stoga je u postupku izrade prostorno planske dokumentacije važno zaštititi krajobraz područja obuhvata. Krajobraz je najčešće prepušten razvojnoj sukcesiji, uglavnom procesima degradacije, te neprikladnim postupcima sanacije.

KULTIVIRANI KRAJOBRAZ

Osnovni način korištenja zemljišta na području obuhvata određen je poljoprivrednom proizvodnjom. Osobit proizvodni ciklus, tehnološke promjene, višenamjenska uporaba, te splet antropogenih i prirodnih čimbenika oblikovali su kultivirani krajobraz područja obuhvata.

Najveću vrijednost unutar poljoprivrednog krajobraza područja obuhvata predstavljaju poljske živice, potezi vegetacije dužine i preko dvjestotinjak metara, te širine na pojedinim mjestima i do deset metara. Upravo su potezi poljskih živica prave oaze unutar obrađivanog krajobraza koji sadrže značajan udio prirodnih elemenata, očuvanu biofizičku strukturu i predstavljaju relativno stabilan ekosustav.

Bez obzira što je šumski pokrov ustupio mjesto poljoprivrednim površinama, upravo je poljodjelstvo, posebno obrada tla, različite kulture, najviše doprinijelo skladnosti prostora te formiranju slike predmetnog kultiviranog krajobraza Općine.

Na oranicama, nitrofilnim ekološkim sustavima, koji se odlikuju povećanom količinom dušika, posebno je ugrožena biološka raznolikost. Stoga u poljoprivrednoj proizvodnji treba insistirati na mjerama kojima će se ovo štetno djelovanje svesti na najmanju moguću mjeru.

S druge strane, uz oranične, a posebno travnjačke ekološke sustave vezane su neke od rijetkih i ugroženih životinjskih vrsta (kosac, trčka, prepelica, skakavci, leptiri).

Ono što je nepovoljno, a iz godine u godinu poprima sve veće značenje, je sve veća specijalizacija u poljodjelstvu. Upravo je to proces koji vodi ka jednostavnosti krajobraza s nepovoljnim posljedicama za prirodnu ravnotežu.

Kao posljedica promjena korištenja zemljišta i procesa urbanizacije javlja se sve veća osjetljivost i ugroženost krajobraza područja obuhvata.

Stoga treba njegovati tradicionalnu obradu tla, održati izmjenu poljoprivrednih površina, oranica, livada, voćnjak s ostalim prirodnim elementima: šuma, šumarak, poljska živica, pojedinačno stablo. Na taj način očuvat će se visoka doživljajna vrijednost krajobraza područja obuhvata i bogatstvo svih sastavnica okoliša na području Općine.

Poljoprivredne površine sastavni su elementi krajobraza i kao takve doprinose očuvanju krajobraznih vrijednosti Općine.

Djelatnosti kao što su komasacija, melioracije, sječa živica doprinose ponajprije ugroženosti krajobraza. Vrijedni prostori unutar kultiviranog krajobraza najčešće se nepovratno gube zbog osuvremenjivanja poljoprivredne proizvodnje, povećanja produktivnosti i prinosa, uvođenja novih agrotehničkih mjera.

Upravo je u tom području potrebno uskladiti razvojne i zaštitne vrijednosti područja obuhvata. Osim samog poljodjelstva, čija je najvažnija funkcija proizvodnja hrane, ugroženosti krajobraza na području obuhvata doprinijele su vodnogospodarske građevine (regulacija vodotoka, kanaliziranje, energetske građevine).

U dogovoru sa službama koje se bave održavanjem vodotoka trebalo bi očuvati zajednice trske i širokolisnog rogoza, koje se redovito kose u okviru održavanja vodnogospodarskih građevina.

2.2.4.2. Zaštita kulturno-povijesnih cjelina

Razvoj prostora svake općine, pa tako i ove, mora uvažavati naslijeđeni identitet i specifičnosti krajobraza. Da bi mogli sačuvati prostorne vrijednosti bilo kojeg mjesta ili kraja, prije svega ih je potrebno uočiti i prepoznati. U "Polazištima" ove planske dokumentacije naveden je popis zaštićene i evidentirane graditeljske i arheološke baštine te tradicijske arhitekture na području Općine Male Subotice. Navedenu baštinu moramo sagledavati u kontekstu neposredne okoline, ali i šireg prostora budući da je baština nedjeljivo vezana za prostor u kome je nastala. Tako dolazimo do pojma prostorne baštine kao sinteze integralnih vrijednosti kulturne i prirodne baštine. Jedan od osnovnih ciljeva upravo je zaštita tih integralnih vrijednosti.

- *Ciljevi zaštite graditeljske baštine i javne plastike su:*

- prije svega očuvati u izvornom ili zatečenom stanju kulturna dobra koja su zaštićena Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Zaštitu je potrebno provoditi u skladu sa važećim zakonima i propisima,
- spriječiti svaku radnju kojom bi se izravno ili neizravno mogla promijeniti svojstva, oblik, značenje i izgled kulturnog dobra i time ugroziti njegova vrijednost,
- za svu graditeljsku baštinu i javnu plastiku koja je navedena u "Polazištima" ove planske dokumentacije potrebno je izvršiti detaljniju analizu i vrednovanje na temelju čega se može izvršiti revizija postojeće evidencije. Za onu baštinu za koju se ustanovi da ima svojstvo kulturnog dobra, može se donijeti *rješenje o zaštiti* (što je u nadležnosti Uprave za zaštitu kulturne baštine – Konzervatorskog odjela u Varaždinu). Evidentirana baština za koju se ustanovi da nema spomenuta svojstva, ali ima značajnu vrijednost za lokalnu sredinu, može se zaštititi na lokalnoj razini (prema Članku 17. važećeg Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara), što je u nadležnosti lokalne zajednice, tj. predstavničkog tijela Općine,
- revitalizirati zapuštenu ili napuštenu graditeljsku baštinu (naročito stambenu arhitekturu) osuvremenjivanjem postojeće namjene ili uvođenjem drugih primjerenih sadržaja, npr. turističkih, odgojno-obrazovnih, kulturnih,
- sačuvati neposredan okoliš, odnosno ambijent u kome je nastala navedena graditeljska baština i javna plastika. U nekim slučajevima, gdje je to moguće, potrebno je vratiti izgubljene ambijentalne vrijednosti,
- očuvati identitet, izvorna obilježja i prepoznatljivost kraja njegovanjem tradicija, sprečavanjem neprimjerene nove gradnje ili uvođenja neprimjerenih sadržaja unutar tradicijskih ruralnih struktura naselja,
- uključiti lokalno stanovništvo u procese zaštite.

- *Ciljevi zaštite arheološke baštine su:*

- revizijom obuhvatiti sve do sada registrirane i evidentirane arheološke lokalitete i nalazišta, upotpuniti postojeću dokumentaciju, valorizirati lokalitete, provesti gdje je to potrebno pravnu i zakonsku zaštitu, te odrediti prioritete za arheološka istraživanja,
- zaštitom obuhvatiti prije svega nalazišta unutar građevinskih područja i ona ugrožena nedozvoljenim radnjama,
- ovisno o rezultatima istraživanja i vrsti nalaza predvidjeti mogućnosti prezentacije *in situ* (na licu mjesta) značajnijih lokaliteta, sa ciljem obogaćivanja lokalne sredine i oplemenjivanja kultiviranog krajobraza.

2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području Općine

2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora

Racionalnim korištenjem prostora naselja postiže se učinkovitija funkcionalna organizacija prostora i štednja resursa kroz:

- racionalno dimenzioniranje i oblikovanje građevinskih područja,
- lociranje gospodarskih djelatnosti prvenstveno u već formirane zone, uz nužna (opravdana) proširenja, ili u nove zone tamo gdje za to postoji realan interes (program) i mogućnost opremanja infrastrukturom bez prevelikih zahvata u prostoru,
- maksimalno iskorištavanje postojećih infrastrukturnih koridora uz stalno održavanje i poboljšavanje uvjeta, a u slučaju odabira novih koridora potrebno je izbjegavati zauzimanje površina vrijednih resursa,
- unapređivanje svih postojećih djelatnosti u prostoru u cilju postizanja što više razine zaštite okoliša, a u slučaju da se ne mogu postići zadovoljavajući uvjeti, planirati izmještanje.

Uz funkcionalno uređenje prostora naselja planiranjem se moraju obuhvatiti i sve vrste pojava okoliša unutar tog prostora (vode, zrak, tlo, vegetacija, mineralne sirovine) i to ne samo kao površine, već kao supstance s međusobnim prožimanjem.

Posebnu pažnju treba posvetiti potocima (kanalima) koji prolaze kroz izgrađeni dio naselja i koji su zbog štetnih utjecaja čovjeka znatno zagađeni. Potoke treba na lokalnoj razini štiti, tj. treba zabraniti upuštanje otpadnih voda u njihove vodotoke, izgraditi kvalitetan sustav odvodnje otpadnih voda, a do tog trenutka provoditi prikupljanje putem individualnih sustava, uz dosljedno poštivanje mehanizama zaštite okoliša. Također je potrebno planskim rješenjima udaljiti gradnju od vodotoka, gdje god je to moguće, te osigurati im zeleni pojas.

Općenito je važno prilagoditi želje i zahtjeve uvjetima prostora kroz selektivan pristup i poštivanje procjena o dopustivosti pojedinih zahvata.

2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja

Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobrazu, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina.

Postojeća planska dokumentacija osigurala je više nego dovoljno prostora za smještaj i razvoj naselja. Stoga je potrebno spriječiti svako daljnje neopravdano širenje građevinskih područja i smanjiti ga na dimenzije primjerene potrebama.

U "Polazištima" ovog Plana u točki 1.1.3. izvršena je ocjena oblikovanja i namjene postojećih građevinskih područja.

- Za novu stambenu i drugu gradnju treba koristiti dijelove građevinskih područja naselja koja su već opremljena komunalnom infrastrukturom. Novu gradnju treba provoditi na nedovoljno ili neracionalno izgrađenim dijelovima naselja (interpolacijom, dogradnjom, nadogradnjom ili zamjenom).
- Obzirom na trend smanjenja broja članova kućanstva, odnosno povećanja broja kućanstava u odnosu na broj stanovnika, treba osigurati potreban prostor za gradnju stambenih jedinica.
- Potrebno je unutar građevinskih područja predvidjeti površine potrebne za organiziranje zona malog i srednjeg poduzetništva.
- Iz utvrđenih dosad važećih građevinskih područja isključiti znatne poljoprivredne, te površine namijenjene za strukture koje se *Zakonom o prostornom uređenju* mogu graditi izvan građevinskog područja.
- Spriječiti linearni rast naselja duž županijskih cesta, te poticati razvoj naselja po dubini prostora.
- Mjerama porezne politike potrebno je stimulirati korištenje zemljišta opremljenog infrastrukturom unutar građevinskih područja kao građevno, a ne kao poljoprivredno ili ono neprivedeno osnovnoj namjeni, tj. doprinijeti svrsishodnijem korištenju građevinskog zemljišta, prometne i komunalne infrastrukture unutar granica građevinskih područja.
- Svrhovitim zoniranjem spriječiti negativne efekte koji utječu na kvalitetu života i rada u naseljima.
- Pri utvrđivanju građevinskih područja voditi računa o očuvanju i zaštiti vrijednih i osobito vrijednih poljoprivrednih površina.
- Uvođenje novih djelatnosti mora biti uvjetovano zadovoljavanjem *Kriterija zaštite okoliša* i prihvatnim mogućnostima prostora. U slučaju da to nije moguće treba planirati izmještanje, dok se postojeće lokacije ne bi smjele proširivati.
- Općenito, pri utvrđivanju građevinskih područja treba voditi računa o slijedećim ograničavajućim faktorima:
 - nepovoljni mikroklimatski uvjeti stanovanja,
 - zemljišta slabe nosivosti, tektonski rasjedi,
 - poplavna zemljišta i zemljišta s visokom podzemnom vodom,
 - zone obuhvaćene zagađenjem od nekih gospodarskih ili drugih aktivnosti,
 - infrastrukturni koridori.

Prema PPMŽ-u, pri utvrđivanju građevinskih područja za naselja Općine treba:

- sagledati potrebe za prostorom, uvažavajući postojeća i planirana demografska kretanja, procjenu gospodarskih potencijala i potreba, te drugih obilježja i posebnosti značajnih za dotično naselje,
- precizno inventarizirati infrastrukturne datosti (prometnice, vodovod, energetska mrežu, telekomunikacije, odvodnju i dr.) i procijeniti potrebne (ili poželjne) infrastrukturne zahvate u cilju poboljšanja kvalitete i standarda življenja, kao i stvaranja pretpostavki za razvitak gospodarskih djelatnosti,

2 - CILJEVI

- vrednovati značajke prostora i okoliša sa ciljem da se zaštite i sačuvaju vrijedni predjeli unutar naselja, odnosno da se ne obezvrijede temeljni resursi (vode, šume, poljoprivredni prostor i dr.),
- procijeniti vlasničko stanje i realne mogućnosti imovinsko-pravnog sređenja,
- procijeniti financijske mogućnosti pripreme i uređenja građevinskog zemljišta (lokalni proračun, sufinanciranje iz drugih izvora) kako bi se programi i potrebe uravnotežili sa stvarnim mogućnostima.

Na osnovu rezultata tih analiza moguća su eventualna manja proširenja građevinskih područja.

Prilikom utvrđivanja građevinskih područja naselja u obzir treba uzeti i vrijednosti krajobraza i prirodnih cjelina.

Nije moguće, a ni svrhovito, granice građevinskih područja smatrati ograničavajućim faktorom za postavljanje ciljeva unapređenja i zaštite krajobraza i prirodnih vrijednosti.

Detalnija razrada građevinskih područja nije predmet ovog Plana, ali se na osnovi općih ciljeva zaštite okoliša unutar naselja definiraju smjernice i preporuke koje je potrebno poštivati prilikom izrade planova užeg područja:

- zadržati skladnu sliku gradnje unutar i izvan naselja na način da se ograniči katnost i maksimalna izgrađenost čestice,
- uvažavajući postojeću rahlu i uglavnom stambenu gradnju, u najvećoj je mogućoj mjeri potrebno zadržati udio postojećih zelenih i slobodnih površina unutar naselja,
- osigurati nove javne zelene površine kako prilikom otvaranja novih ulica ne bi došlo do maksimalne izgrađenosti, odnosno definiranja isključivo građevnih čestica.

2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

Unapređenje uređenja naselja

- Voditi aktivnu politiku uređenja centralnog naselja Male Subotice s povećanjem stambenih, komunalnih i drugih standarda.
- Obnoviti i uređivati građevine graditeljske baštine i njihovu okolicu.
- Uređivati središta naselja kao mjesta tradicijskog graditeljskog identiteta s funkcijama usluga, kulture, kvartalnih djelatnosti i stanovanja.
- Usmjeravati novu stambenu i drugu gradnju u nedovoljno i neracionalno izgrađene dijelove naselja, već opremljene komunalnom infrastrukturom i građevinama društvenog standarda.
- Osigurati prostorne preduvjete za gradnju pretežito obiteljskih građevina s racionalnim gustoćama naseljenosti primjerenim prijelaznom tipu naselja.

Komunalna infrastruktura

Ciljevi za unapređenje prometne infrastrukture u naseljima se prvenstveno odnose na podizanje kvalitete i sigurnosti prometnog sustava koji prolazi kroz naselja, a čija je gradnja i održavanje u općinskoj nadležnosti. Dinamiku otvaranja i uređenja novih ulica u cilju stvaranja

pretpostavki za stambenu i drugu gradnju treba predvidjeti i uskladiti s *Programom komunalnog uređenja Općine*, a na temelju planskih postavki u ovom Prostornom planu.

Potrebno je povećati iskorištenost postojećih instaliranih telekomunikacijskih kapaciteta, a što se može ostvariti ukapčanjem novih pretplatnika, odnosno ukapčanjem drugog (trećeg) telekomunikacijskog priključka u kućanstvu. Iskoristivost instaliranih telekomunikacijskih kapaciteta se može povećati zamjenom postojećih telekomunikacijskih priključaka za ISDN–BRA priključak.

Iako su naselja Općine Male Subotice elektrificirana, stanje u pogledu napajanja električnom energijom nije zadovoljavajuće jer nema dovoljno rezervi.

- Izražena je potreba za detaljnijom elaboracijom ovog segmenta infrastrukturne opremljenosti, ali i razradom optimalnog snabdijevanja naselja električnom energijom u planovima užeg područja.
- Za kvalitetnu distribuciju električne energije potrebna je rekonstrukcija nekih postojećih 10/0,4kV trafostanica, dijela niskonaponske mreže, te kućnih niskonaponskih priključaka.
- Pojavljuje se potreba osposobljavanja pojedinih novih zona, a za stvaranje pretpostavki gradnje u tim zonama potrebno je prilagoditi elektroenergetska postrojenja (rekonstrukcijom i dogradnjom).
- Napajanje gospodarskih zona treba riješiti sukladno optimalnom rješenju napajanja područja, tj. izgraditi potreban broj TS 10/0,4kV (jedna ili više) i priključiti ih u 10kV kabelsku mrežu podzemnim 10kV kabelima.
- S obzirom da proširenje mreže ili gradnja trafostanica značajno opterećuju cijenu pripreme zemljišta i komunalnog uređenja, potrebno je razraditi optimalna rješenja snabdijevanja dijelova naselja.
- Podzemni vodovi ne predstavljaju ograničenje pri gradnji jer su polagani uzduž postojećih prometnica, dok se o zračnim vodovima pri gradnji unutar građevinskih područja mora voditi računa, tj. moraju se poštivati minimalne propisane udaljenosti.
- Postojeće zračne 10kV vodove treba postupno zamijeniti podzemnim energetske kabelima sukladno konfiguriranju nove 10kV kabelske mreže i usklađeno s namjenom prostora na način, da novi podzemni kabeli ne predstavljaju ograničenje kod realizacije plana, za građevinska područja i prometnice.
- Plinski distributivni sustav je uglavnom definiran, te u cilju unapređenja opremljenosti naselja potrebno je težiti povećanju broja priključaka.
- Rekonstruirati stare čelične plinovode ugradnjom PE cijevi, te preurediti sustav srednjeg tlaka prema novim uvjetima preuzimanja s novog visokotlačnog državnog plinovoda.
- Za planirana građevinska područja naselja opskrba vodom biti će osigurana preko postojećih vodoopskrbnih cijevnih sustava. Potrebno je poticati razvoj vodoopskrbe u naselju u smislu postizanja cilja, tj. 100%-tne opskrbljenosti pitkom vodom.
- Prioritetno je izvođenje sustava za odvodnju otpadnih voda i centralnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Prikaz prostornog razvoja na području Općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu Županije

Prostor Međimurske županije, pa tako i Općinu Malu Suboticu, zahvatio je proces deagrarizacije i urbanizacije, te razvoj poduzetništva i tercijarnih djelatnosti, pod utjecajem općeg razvitka središnje Hrvatske (Zagreb, Varaždin, Koprivnica), te susjedne Slovenije i Mađarske.

Posljednjih 10-ak godina dolazi do jačeg razvitka same Male Subotice kao lokalnog centra. To se osobito odnosi na razvitak neagrarne djelatnosti (malog i srednjeg poduzetništva). Iako još uvijek nedostaju neke faze društvene djelatnosti, a tercijarne i kvartalne djelatnosti se još nisu u dovoljnoj mjeri razvile, svojim razvojem ovo naselje vrši posredno utjecaj na društveno-gospodarsku preobrazbu čitave Općine. Prema PPMŽ-u Općina Mala Subotica spada u red ruralnih općina po stupnju urbaniziranosti.

U naseljima, a pogotovo u centralnoj M. Subotici, se zapravo miješaju elementi i funkcije urbanog i seoskog načina života, a intenzitet preobrazbe ovisi o deagrarizaciji.

Unutar ovog područja ističe se naselje M. Subotica s 2156 stanovnika kao središnje naselje IV. stupnja centraliteta koje je ujedno i središte Općine. Naselje se postupno počelo preobražavati od ruralnog prema slabije urbaniziranom.

Naselja Palovec, Strelec, Držimurec, Sveti Križ, Piškorovec su u gravitacijskoj zoni M. Subotice, dok se za naselje Štefanec može reći da u većoj mjeri gravitira gradu Čakovcu nego M. Subotici.

Od ukupnog broja stanovnika 5676 na radno aktivno stanovništvo otpada 2926 stanovnika (51,5%). U Općini je trenutno od 2587 (zaposlene osobe) 1694 (65,5%) zaposleno izvan sektora poljoprivrede, a 901 (30,8%) je poljoprivrednog aktivnog stanovništva. U ukupnom broju stanovnika (5676) prisutno je 1190 (20,9%) poljoprivrednog stanovništva.

Iz navedenog je razvidno da u Općini postoji značajan potencijal za brži prostorni i gospodarski razvoj, te da ovom prostoru predstoji faza urbanizacije (prerastanje naselja u urbani tip naselja, stvaranje optimalnih uvjeta života i rada na području naselja i Općine) kojom bi se pozitivno valorizirao dio teritorija Općine.

Ovim Planom prioritetno su se nastojale osigurati prostorno-planske pretpostavke za:

- a/ daljnji razvoj agrarnih djelatnosti - kroz očuvanje vrijednih poljoprivrednih površina,
- b/ za razvoj poduzetništva formiranjem gospodarske zone, tj. proširenjem i rezervacijom prostora,
- c/ sva planska usmjerenja u prostornom razvoju područja Općine su zasnovana na principu "održivog razvoja". Zbog vodonosnika podzemne pitke vode, te značajnih vrijednih obradivih površina, (područja koja imaju značajan udio u prostornoj i gospodarskoj strukturi), prvenstveno se vodi briga o očuvanju prirodnog okoliša, te provođenju sustavnih mjera za unapređenje okoliša s osobitom pažnjom na uređenju voda, odvodnji i zbrinjavanju otpada.

3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

3.2.1. Osnovna organizacija prostora

Općina je blago izduženog oblika u smjeru sjever-jug (dim. cca. 8,12x9,82km). Organizacija njenog prostora sagledavana je kroz dvije prostorne cjeline: sjeverozapadnu i jugoistočnu.

Sjeverozapadni dio Općine karakterizira kultivirani krajobraz – prvenstveno građevinska područja svih naselja osim Svetog Križa koje se nalazi na krajnjem jugu i Štefanca koji se smjestio na samoj istočnoj granici Općine.

Građevinska područja naselja Male Subotice, Palovca, Strelca i Držimurca spojena su u jednu cjelinu uz glavnu prometnicu i kanal Trnavu koji čini sjeverozapadnu granicu navedenih naselja.

Tu je koncentracija gospodarskih subjekata, centralnih sadržaja, prometnih tokova i ostale značajne infrastrukture.

Jugoistočni dio Općine je prostor južno od naselja Male Subotice i istočno od autoceste Zagreb-Goričan.

Ovaj prostor karakterizira kultivirani krajobraz s prirodnim elementima. To je prostor s velikim površinama vrijednog obradivog tla visoke bonitetne skupine, napose južno od željezničke pruge.

Kulturno-krajobrazne vrijednosti rezultat su dugotrajnog gospodarskog korištenja prostora: uzorci parcelacije, oranice, mreže poljskih putova, prisutnost poljskih živica, ostataka osiromašenog šumskog fonda ekološke su vrijednosti predmetnog krajobraza.

Prema osnovnoj namjeni prostora područje Općine se dijeli na:

a/ građevinska područja naselja

1. izgrađena područja
2. neizgrađena područja za razvoj naselja
3. izdvojeno građevinsko područje – naselje Roma Piškorovec

b/ izgrađene površine izvan građevinskog područja

c/ neizgrađene površine izvan građevinskog područja.

3.2.2. Građevinska područja naselja

Građevinska područja naselja utvrđivana su u skladu s obvezama iz planova šireg područja i ciljevima prostornog razvoja i uređenja ovog prostora, a u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobrazna, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina.

Pri rješavanju problematike građevinskih područja naselja Općine Male Subotice izvršene su slijedeće aktivnosti:

- ocjena oblikovanja i namjene građevinskih područja prema dosad važećoj prostorno-planskoj dokumentaciji ("Polazišta", točka 1.1.3.),
- kvalitetna provjera na terenu s utvrđivanjem stvarne zaposjednutosti prostora,
- analiza demografskih, socio-kulturnih i prostorno-planskih procesa,
- procjena demografskih mogućnosti za popunjavanje kapaciteta,
- analiza lokalnih osobitosti, socijalnih i kulturnih potreba stanovništva, infrastrukturne opremljenosti, gospodarskog stanja i financijskih mogućnosti,
- analiza i vrednovanje postojećeg stanja i mogućnosti u odnosu na željeno stanje uvažavajući lokalne interese i potrebe.

U rad su bile uključene sve zainteresirane strukture (stanovništvo, mjesni odbori, općinska tijela, gospodarski subjekti, subjekti društvenih struktura i dr.) uz poštivanje viših interesa (ciljevi razvoja i zaštite Općine).

Kao polazišta kod definiranja novih granica građevinskog područja uzeta su dva podatka: izgrađeni (zaposjednuti) dio građevinskog područja i postojeće (dosad važeće) granice prema *Prostornom planu (bivše) Općine Čakovec*, čije postojanje nije moguće zanemariti.

Analizom izgrađenosti i iskorištenosti dosadašnjih građevinskih područja zaključeno je da u naseljima Općine postoje rezerve u građevinskom području za više stanovnika od planiranog broja. Obzirom na navedeno, utvrđeno je da se postojeće granice u načelu ne smiju proširivati za potrebe stanovanja.

Ovim Planom izvršene korekcije građevinskih područja, odnose se na njihovo smanjenje uglavnom u cilju očuvanja vrijednog poljoprivrednog zemljišta, te krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti (tamo gdje ista još nisu zaposjednuta), te na proširenja građevinskog područja u slučaju utvrđene potrebe za proširenjem gospodarske zone i manjih zona mješovite pretežito stambene namjene.

U izgrađenoj tradicionalnoj strukturi naselja Općine Male Subotice, uočeno je da građevne čestice svojom dimenzijom, a osobito širinom, ne zadovoljavaju današnjim uvjetima za stanovanje i rad. Uz predviđenu pojačanu gospodarsku aktivnost (malo i srednje poduzetništvo, poljoprivreda, uslužne djelatnosti) javlja se potreba za izmještanjem takvih sadržaja iz pretežito stambenih zona i formiranjem zone isključivo za navedene sadržaje ili pak objedinjavanjem stanovanja i rada na jednoj čestici prikladnije veličine. Stoga se pojedina povećanja građevinskog područja predložena ovim Planom odnose upravo na navedeno, tj. osiguravanje prostora za razvoj naselja jedna je od mjera predviđenih za razvoj gospodarstva, a što je preduvjet za cjelokupni razvoj Općine.

Analizom dosadašnjih demografskih kretanja i prognoza uočena je tendencija sve većeg smanjenja broja članova po kućanstvu, tj. povećava se broj kućanstava u odnosu na ukupan

3 - PLAN

broj stanovnika. Stoga je za očekivati i smanjenje gustoće stanovnika u građevinskim područjima, odnosno zauzimanje većih površina s manjim brojem stanovnika.

U slijedećoj tablici daje se numerički prikaz površina ovim Planom utvrđenih građevinskih područja za naselja Općine Male Subotice, komparativno s prikazom površina prema dosadašnjem prostornom planu.

Numerički prikaz površina utvrđenih građevinskih područja:

Tablica 40

naziv naselja	Broj stanovnika			Građevinska područja naselja						Gustoća stanovanja	
	2001.	prognoza		građeni dio (ha)	% 5 od 7	Planirana površina PPUO (ha)	Neizgrađeni dio (ha)	Ukupno prema bivšem PPO (ha)	Smanjenje Povećanje (ha)	2/5 stan./ha	4/7 stan./ha
		2011.	2021.								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Držimurec	516	1207	1429	22,88	97,24	23,53	0,65	24,54	-1,01	22,55	36,27
Piškorovec	430			11,69	73,66	15,87	4,18	9,12	+6,75	36,78	
M. Subotica	2156	2233	2211	146,38	69,52	210,56	64,18	198,45	+12,11	14,73	10,50
Palovec	1129	1191	1213	60,23	73,44	82,01	21,78	82,36	-0,35	18,74	14,79
Strelec	317	320	319	19,69	69,90	28,17	8,48	22,03	+6,14	16,10	11,32
Sveti Križ	379	428	458	25,21	67,93	37,11	11,90	36,93	+0,18	15,03	12,34
Štefanec	808	823	834	56,10	71,36	78,62	22,52	80,87	-2,25	14,40	10,61
ukupno Općina	5676	6202	6464	342,18	71,91	475,87	133,69	454,30	+21,57	16,59	13,58

Detaljnim obilaskom terena ustanovljeno je da se građevinska područja mogu zadržati u granicama bivšeg Plana s neznatnim korekcijama.

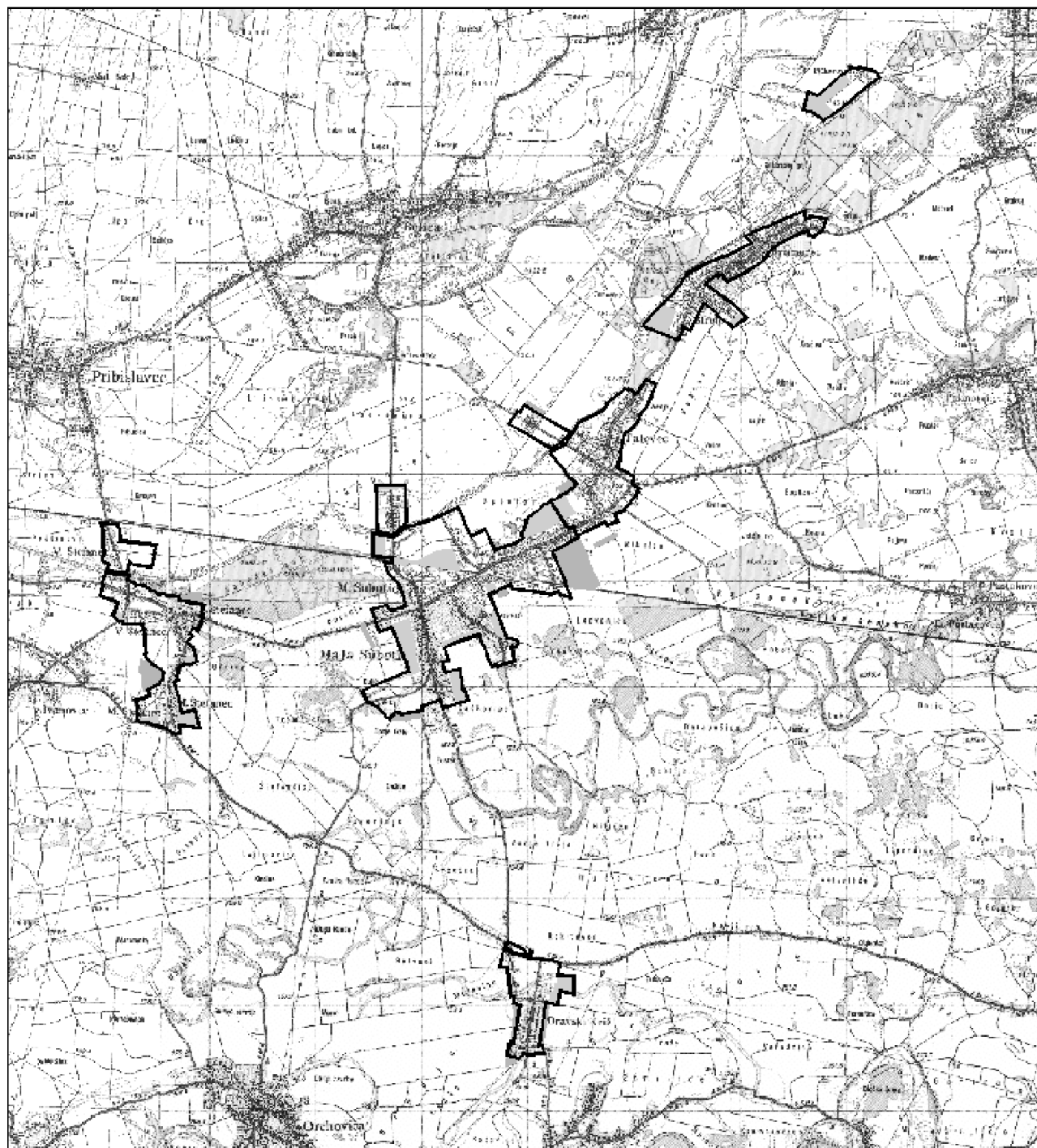
Ovim prijedlogom Plana povećana su građevinska područja za 4,75%, tj. za 21,57ha. Povećanjem građevinskog područja, udio zaposjednutog građevinskog zemljišta u planiranom se s dosadašnjih 75,32% smanjio na cca. 71,91%.

Uzevši u obzir ovim Planom predviđeni broj stanovnika za 2021. godinu (6464 stanovnika), predviđena gustoća stanovanja u Općini će biti 13,58 stanovnika/ha građevinskog područja, odnosno prosječno na jednog stanovnika otpast će 736m² građevinskog zemljišta, što je znatno više od preporuka PPURH, ali ovaj je podatak posljedica pretežito poljoprivredne strukture naselja.

3 - PLAN

Građevinska područja naselja Općine Male Subotice:

Slika 91

- GRANICA GRAĐEVINSKOG PODRUČJA PREMA PPUO
- SMANJENJE GRAĐEVINSKOG PODRUČJA
- ▨ PROŠIRENJE GRAĐEVINSKOG PODRUČJA

U nastavku je dato obrazloženje utvrđivanja građevinskih područja svih naselja Općine Male Subotice.

DRŽIMUREC I STRELEC

Postojeća zaposjednutost iznosi 91,41% (zauzeto je 42,57ha od planiranih 46,57ha) obzirom na PP (bivše) Općine Čakovec.

Budući da je broj stanovnika u porastu za ova dva naselja i bez romske populacije iz susjednog Piškorovca je narastao za 98 stanovnika u posljednjih 10 godina (13,4%) – 1991.g. 735 stanovnika, 2001.g. 833 stanovnika.

Građevinsko područje je prošireno u južnom dijelu naselja Strelec između Trnave i postojećeg građevinskog područja uz cestu za 5,08ha, te manje proširenje u nastavku uz cestu prema groblju za 1,05ha. Ukupno proširenje – povećanje građevinskog područja za ova dva naselja iznosi 5,13ha što je 11,02% u odnosu na bivši plan.

MALA SUBOTICA

Postojeća zaposjednutost iznosi 73,76% (zauzeto je 146,38ha od planiranih 198,45ha) obzirom na PP (bivše) Općine Čakovec.

Centralno naselje Općine M. Subotice bilježi gubitak stanovnika od 113 osoba u zadnjih 10 godina (5,0%).

Korekcija granica građevinskog područja naselja obzirom na granice definirane PP (bivše) Općine Čakovec su slijedeće:

- smanjeno je građevinsko područje na krajnjem istoku naselja između pruge i građevinskog područja uz glavnu cestu za cca. 12,85ha, izvan građevinskog područja su stavljena i groblja.

Povećano, tj. prošireno je građevinsko područje na slijedećim lokacijama:

- manje proširenje iznad pruge u Ulici braće Radić – zbog već izgrađenih sadržaja firme "Start" i želja za daljnjim proširenjem,
- proširenje sjeverno od pruge "Gornje trate",
- proširenje – korekcija granica istočno od Ulice V. Nazora,
- korekcija granica s proširenjem južno od pješačke staze od Benkovca prema crkvi,
- proširenje istočno od građevinskog područja Ulice A. Stepinca,
- proširenje južno od Ulice M. Gupca – već izvedena infrastruktura za 5 čestica.

Sva ova proširenja od ukupno cca. 29ha odnose se na mješovitu namjenu pretežno stambenu.

Ukupno proširenje – povećanje građevinskog područja za naselje Malu Suboticu iznosi 12,11ha što je 6,10% u odnosu na bivši plan.

PALOVEC

Naselje u produžetku Male Subotice. Postojeća zaposjednutost iznosi 73,13% (zauzeto je 60,23ha od planiranih 82,36ha) obzirom na PP (bivše) Općine Čakovec.

Naselje Palovec bilježi porast stanovništva za 3 osobe u 10 godina.

Korekcija granica građevinskog područja naselja obzirom na granice definirane PP (bivše) Općine Čakovec su slijedeće:

3 - PLAN

- smanjeno je građevinsko područje korekcijom dubine građevinskih čestica uz cestu *Palovec-Belica*, a smanjenje se odnosi i na površinu groblja koje je stavljeno u izgrađene površine izvan građevinskog područja.
- korigirana je i granica građevinskog područja sjeverno od postojećeg građevinskog područja uz cestu *Čakovec-Hodošan*.

Ukupno je za naselje Palovec građevinsko područje smanjeno za 0,35ha, odnosno 0,42% u odnosu na bivši plan.

SVETI KRIŽ

Naselje bilježi u zadnjih 10 godina porast broja stanovnika za 28 osoba, odnosno 8,0%.

Postojeća zaposjednutost iznosi 68,26% (zauzeto je 25,21ha od planiranih 36,93ha) obzirom na PP (bivše) Općine Čakovec.

Budući da naselje ima dovoljno rezervi prostora za širenje, korekcija granica u vidu smanjenja izvršena je za čestice koje su bile duže od 90m, a proširenje građevinskog područja je namijenjeno za sportsko igralište – nogometni klub istočno od naselja.

Ovo proširenje iznosi 2,80ha, a u odnosu na bivši plan građevinsko područje je povećano za 0,18ha, tj. 0,49%.

PIŠKOROVEC

Naselje Roma bilježi u postotku najveći porast broja stanovnika u 10 godina – 31 osoba što je 7,8% prema popisu iz 2001.g., no podaci s terena govore o znatno većoj demografskoj eksploziji.

Postojeća zaposjednutost je veća od granica građevinskog područja za 2,57ha ili 28,18%. Do zaposjedanja je došlo na područje druge Općine Belica pa se ovim Planom predlaže izmjena granica općina Male Subotice i Belice.

Naselje je prošireno ukupno za 6,75ha, tj. 74,01% u odnosu na bivši plan, a proširenje građevinskog područja jednim dijelom je namijenjeno za centralne sadržaje i sportske sadržaje.

ŠTEFANEC

Naselje Štefanec, kao i naselje M. Subotica bilježi pad u 10 godina od 54 stanovnika ili 6,7%. Postojeća zaposjednutost iznosi 69,37% (zauzeto je 56,10ha od planiranih 80,87ha) obzirom na PP (bivše) Općine Čakovec.

Budući da je broj stanovnika u opadanju, a postoje i velike rezerve nezauzetih površina, primijenjena je jedna od prioriternih smjernica iz Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske koja ukazuje da je potrebno spriječiti svako daljnje neopravdano širenje građevinskog područja naselja i stimulirati optimalno korištenje postojećeg građevinskog područja naselja i njegovo smanjivanje na dimenzije primjerene potrebama.

Ovim Planom smanjene su građevinske površine za 2,25ha, tj. 2,78% obzirom na bivši plan.

Smanjenje se odnosi na površinu jugozapadno od Velikog Štefanca – područje koje teritorijalno pripada drugoj Općini.

Namjene unutar građevinskih područja

S obzirom da važeći *Pravilnik o sadržaju i načinu izrade prostornih planova* ne obavezuje zoniranje, tj. određivanje namjena unutar građevinskih područja u PPU općina/gradova, ovim Planom definirane su samo rezervirane zone za pojedine namjene, prioritetne za organizaciju i razvoj naselja. Na taj način se štite određene zone (uglavnom općinskog zemljišta i već dosad definiranih zona) od neželjene prenamjene, odnosno usmjerava se određena namjena u određene zone. Ovim Planom definirane su slijedeće rezervirane zone:

- zone centralnih sadržaja,
- zone zelenila, športa i rekreacije,
- gospodarska zona – industrija, malo i srednje poduzetništvo.

Sve ostale površine unutar granica građevinskog područja se smatraju zonama mješovite, pretežito stambene gradnje. Definiranje namjena unutar tih zona vršit će se u skladu s provedbenim odredbama PPMŽ-a i ovog Plana, po potrebi putem posebnih dozvola (prema zakonskoj regulativi), a uvažavajući zakonske propise i pravila struke, ali i objektivne i realne interese vlasnika zemljišta.

Rezervirane zone za centralne sadržaje (uz crkve, škole, društvene domove, trgovine i sl.) i rezervirane zone za zelenilo, šport i rekreaciju (uz igrališta, uz vodotoke, slobodne zelene površine u centru naselja i sl.) se uglavnom poklapaju s postojećim stanjem.

Gospodarska zona (zona malog i srednjeg poduzetništva) rezervirana je na rubu naselja M. Subotice. Osim u toj zoni, poduzetništvo se može razvijati i unutar zona mješovite pretežito stambene namjene svih naselja u Općini, uz određena ograničenja.

Namjene unutar građevinskih područja:

Tablica 41

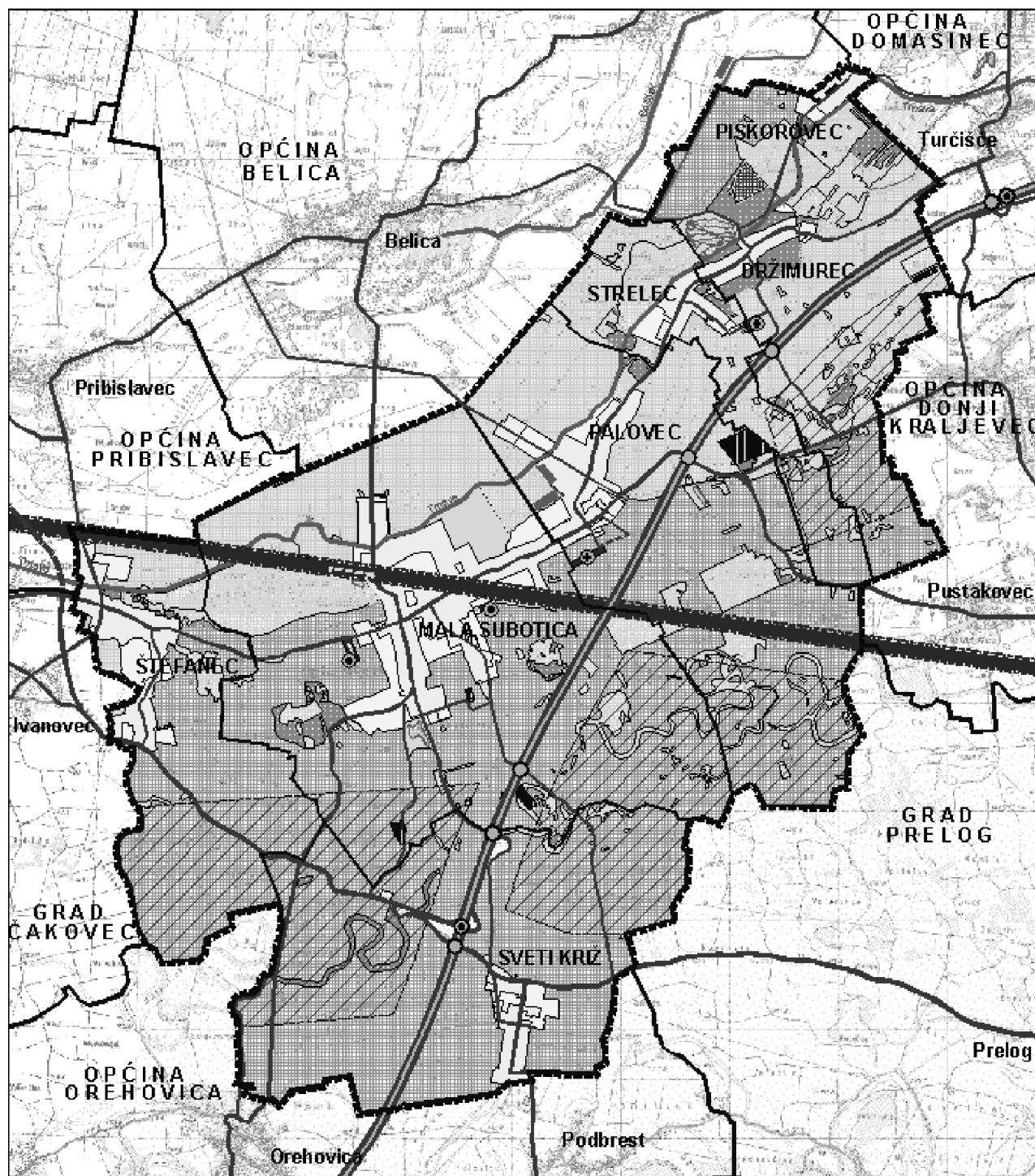
Naselje	mješovita	centralne funkcije	zelenilo, šport i rekreacija	gospodarska namjena	ukupno (ha)
Držimurec	22,72	0,40	0,41	-	23,53
Mala Subotica	183,84	3,98	8,37	14,37	210,56
Palovec	75,76	0,74	5,51	-	82,01
Piškorovec	13,48	0,92	1,47	-	15,87
Štrelec	26,00	0,56	1,61	-	28,17
Sveti Križ	32,23	0,56	4,32	-	37,11
Štefanec	71,33	0,80	4,27	2,22	78,62
ukupno Općina	425,36	7,96	25,96	16,59	475,87

Ovakvo rezerviranje i zaštita prostora poželjna je jer do donošenja planova užeg područja (DPU-a) neće postojati druga dokumentacija koja bi definirala namjene unutar granica građevinskog područja. Detaljnije korištenje prostora unutar tih rezerviranih zona određeno je ovim Planom kroz provedbene odredbe.

3 - PLAN

Korištenje i namjena površina:

Slika 92

IZGRAĐENI DIO GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA	VRIJEDNO OBRADIVO TLO	VODNE POVRŠINE (vodotoci)
NEIZGRAĐENI DIO GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA	OSTALA OBRADIVA TLA	OSTALO POLJOPRIVREDNO TLO, ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE
GROBLJE	ŠUMA GOSPODARSKE NAMJENE	POVRŠINE INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA
POVRŠINE NA KOJIMA SE MOGU GRADITI FARME	UZGAJALIŠTE DIVLJACI	POVRŠINA ZA ISKORIŠTAVANJE MINERALNIH SIROVINA
ŠPORTSKO-REKREACIJSKA NAMJENA	LOVNI TURIZAM	

3.2.3. Izgrađene strukture van građevinskog područja naselja

Odredbama Zakona o prostornom uređenju (čl. 42 NN br. 30/94, 68/98) određene su građevine koje je moguće graditi izvan građevinskog područja. To su građevine infrastrukture (prometne, energetske, komunalne i dr.), zdravstvene i rekreacijske građevine, građevine obrane, građevine za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina, te stambene i gospodarske građevine za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma, a sve u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti.

U skladu s opredjeljenjem Prostornog plana Županije prostor za rad i stanovanje, te druge funkcije za zadovoljenje potreba ljudi prioritetno se rješavaju unutar građevinskog područja, dok je prostor izvan građevinskog područja, prioritetno prostor poljodjelstva, šumarstva i vodnog gospodarstva.

Ovim Planom je postojeća i planirana gradnja izvan građevinskog područja uglavnom definirana na već angažiranom prostoru, u skladu s planskom postavkom da se značajnije ne mijenja bilanca osnovnih kategorija korištenja prostora, posebno ne na štetu poljoprivrednog i šumskog zemljišta.

3.2.3.1. Postojeće namjene izgrađenih struktura izvan građevinskih područja naselja

Postojeće namjene izgrađenih struktura izvan građevinskih područja naselja su:

- 1/ groblja (u M. Subotici, Jurčevac-Benkovec, Palovec, Strelec-Držimurec) površine cca. 5ha,
- 2/ lovni turizam – lovački dom i lovačke remize površine cca. 13,5ha,
- 3/ površine infrastrukturnih sustava – čvor na autocesti, benzinska postaja kod čvora Sv. Križ, odmorišta uz cestu površine cca. 12,7ha,
- 4/ rekreacija na vodi - ribički domovi i ribnjaci površine cca. 8,6ha,
- 5/ površina za iskorištavanje mineralnih sirovina – eksploatacija šljunka "Držimurec".

3.2.3.2. Planirane namjene izvan građevinskih područja naselja

Planirane namjene izvan građevinskog područja su:

- 1/ športsko-rekreacijska namjena – športski centar M. Subotica, Držimurec - rekreacija na vodi,
- 2/ planirane površine infrastrukturnih sustava (parkirališta uz groblja, pročistač otpadnih voda),
- 3/ gradnja u funkciji poljoprivrede – farme,
- 4/ površina za iskorištavanje mineralnih sirovina – proširenje eksploatacijskog polja "Držimurec".

1/ Površine za šport i rekreaciju s pratećim ugostiteljsko-turističkim sadržajima

3 - PLAN

Uz već izgrađene i planirane površine za šport i rekreaciju unutar pojedinih naselja predviđene su i one izvan građevinskih područja naselja.

Predviđene su slijedeće zone na području Općine ukupne površine cca. 42,6ha. Unutar ovih zona, za potrebe športsko-rekreativnih i turističkih sadržaja, moguća je izgradnja pratećih građevina koje su u funkciji športa i rekreacije (ugostiteljska, spremišta, sanitarije), ali ne može biti turističko-smještajna i stambena – bilo stalna ili povremena (vikend).

1/ ŠPORTSKO-REKREACIJSKA ZONA MALA SUBOTICA

Budući da su sadašnje površine za šport u centru naselja M. Subotice nedovoljne - za širenje, zauzete su nogometnim igralištem, a prostor je nedostatan i skučen za razvoj ostalih športova i rekreacijskih površina, ovim Planom se predlaže veća zona uz već izgrađene športske površine za potrebe osnovne škole.

Nova zona bi bila površine cca. 26ha. Smještaj zone je za cijelu Općinu - sva naselja vrlo povoljan, između Trnave, osnovne škole i kuća uz glavnu cestu koja spaja građevinska područja četiriju naselja.

Zona je predviđena za preseljenje nogometnog igrališta, gradnju igrališta za male športove - rukomet, košarka, odbojka, tenis, te prateće građevine.

Također je moguće objediniti šport i turizam u ovoj zoni gradnjom vanjskih bazena ili hipodroma.

Uređenje zona odvijat će se u fazama, stoga je potrebno, u sklopu projekta uređenja okoliša, obavezno za sve ove komplekse izraditi urbanistička istraživanja i planiranja u svezi s pripremom i provedbom razvojnih mjera potrebnih za uređenje budućih športsko-rekreacijskih centara, koji će sadržavati terene za športske sadržaje s pratećim sadržajima, te prateće ugostiteljsko-turističke sadržaje za turiste, izletnike, športaše i rekreativce svih uzrasta.

2/ ŠPORTSKO-REKREACIJSKA ZONA DRŽIMUREC - REKREACIJA NA VODI

Nalazi se sjeverno od naselja Držimurec, a nastat će saniranjem nekadašnjeg eksploatacijskog polja šljunka.

Dio površina već koriste ribolovci. Zona je prvenstveno namijenjena za ribolov i rekreaciju na vodi i športove na vodi, te za druge športske sadržaje i prateće ugostiteljsko-turističke sadržaje za turiste, izletnike, športaše i rekreativce svih uzrasta.

Površina ove zone iznosi 16,5ha zajedno s vodenim površinama.

3/ Osim gore navedene rekreacije na vodi na području Općine predviđene su još tri manje površine prvenstveno za potrebe športsko-ribolovnih klubova - rekreacija u slobodno vrijeme.

Radi se o površinama koje se već koriste u te namjene, a ribičko-športska društva uređuju ih na nekadašnjim iskopima šljunka i pijeska. Lokacije su slijedeće:

- Rekreacijska površina na vodi Palovec uz autocestu, u blizini se nalazi Lovački dom i lovačka remiza. Radi se o napuštenoj eksploataciji šljunka za potrebe gradnje autoceste *Goričan-Varaždin*. Zona je poluuređena, izgrađen je ribički dom, uređeni prilazi i okoliš obale umjetnog jezera. Površina ove zone je 2,6ha.

- Rekreativna površina na vodi M. Subotica jug- na krajnjoj južnoj strani uz lokalnu cestu prema Sv. Križu. Zona je poluuređena s izgrađenim ribičkim domom i prilazima. Površina ove zone je 6,2ha.
- Rekreativna površina na vodi M. Subotica sjever - uz prugu na istočnoj strani naselja. Površina je također napuštena i nesanirana eksploatacija šljunka starijeg datuma. Koristi se za ribolov i još je uvijek neuređena. Površina ove zone je 6,8ha.

Ovim Planom dozvoljava se mogućnost organiziranja manjih površina za igru, šport i rekreaciju izvan građevinskih područja naselja (iako nisu grafički prikazane u Planu), uz uvjet da se ne devastira šumsko zemljište, kao ni poljoprivredno zemljište I-II. klase.

2/ Površine infrastrukturnih sustava

U površine infrastrukturnih sustava ubrojene su površine koje zauzimaju prometnice s prometnim građevinama (benzinska postaja), te građevine komunalne infrastrukture (plinske mjerno-redukcijske postaje, pročistač otpadnih voda) izvan građevinskih područja naselja.

Za komunalne infrastrukturne sustave (dalekovodi, plinovodi, vodoopskrba, odvodnja) nisu definirane površine iz razloga što su za koridore istih predviđeni određeni uvjeti korištenja prostora, a ne i namjena (površina).

Infrastrukturne građevine (trafostanice i sl.) mogu se graditi izvan građevinskih područja prema kartografskim prikazima 2a-e/ *Infrastrukturni sustavi* i Odredbama ovog Plana.

GROBLJA

Na području Općine nalaze se četiri zone predviđene za izgradnju groblja:

- groblje u Maloj Subotici uz županijsku cestu površine 1,76ha,
- groblje Benkovec-Jurčevac južno od pruge u M. Subotici površine 0,68ha,
- groblje Palovec južno od naselja površine 1,93ha,
- groblje Držimurec-Strelec južno od naselja površine 0,71ha.

Navedena groblja su već postojeća, a unutar ovih zona predviđen je prostor za njihovo proširenje i osiguranje parkirališnih površina.

3/ Gradnja u funkciji poljoprivrede

Moguća i zakonom dopuštena gradnja u funkciji poljoprivrede treba prije odobrenja biti vrednovana kroz objektivne programe koji dokazuju svrhovitost, gospodarsku opravdanost i učinkovitost namjeravanog zahvata i njegovu usklađenost s elementima zaštite i očuvanja prostora i okoliša. Grafički se lokacije (površine) za ovu namjenu ne prikazuju jer se pojavljuju u sklopu poljoprivrednih površina, osim postojećih površina.

U grafičkom dijelu Plana kartografskom prikazu *br.1/ Korištenje i namjena površina* označene su površine na kojima se mogu graditi farme za intenzivni uzgoj životinja. Radi se o površinama koje su pogodne za takvu namjenu. To su površine istočno od autoceste Goričan-Zagreb i površina južno od naselja Štefanec i Male Subotice na udaljenosti minimalno 500m od naselja, 300m od autoceste D-3 i državne ceste D-20.

Gradnja u funkciji poljoprivrede detaljnije je definirana kroz Odredbe ovog Plana.

4/ Površina za iskorištavanje mineralnih sirovina

Na području Općine, izvan građevinskog područja, nalazi se napušteno eksploatacijsko polje šljunka i pijeska "Držimurec" ukupne površine 16,43ha. Ovim Planom se navedena lokacija za proširenje verificira, budući da je Prostorni plan Županije plan šireg područja s kojim moraju biti usklađeni prostorni planovi uređenja općina, a PPMŽ-om se opravdava ovaj zahvat u prostoru, tj. dokazana je isplativost iste, uz određena ograničenja provediva je (i obavezna) zaštita okoliša, a u budućnosti je moguće ovaj prostor urediti kao športsko-rekreativni centar.

Uz "Rudarski projekt" potrebno je izraditi i "Projekt uređenja okoliša" (u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša) s razrađenim mjerama zaštite okoliša i programom tehničke i biološke sanacije.

Ukupna maksimalna površina planiranog eksploatacijskog polja iznosi cca. 6,55ha. Po završetku eksploatacije obavezna je sanacija koju bi trebalo započeti i ranije, u skladu s navedenim projektima.

Ovim Planom ne predviđaju se druge lokacije za eksploataciju šljunka na području Općine.

3.2.4. Neizgrađene površine van građevinskog područja naselja

U ove površine ubraja se:

- poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene,
- šume isključivo osnovne namjene,
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište,
- vodne površine.

3.2.4.1. Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene

Za potrebe Plana izvršena je prostorno-planerska analiza tla na području Općine sa ciljem da se spriječi neracionalno ili neodgovarajuće korištenje najvrjednijeg poljoprivrednog tla u druge svrhe (npr. za širenje građevinskog područja).

Analizirani su podaci o poljoprivrednom zemljištu (obrađiva tla) i njegovoj pogodnosti korištenja za poljoprivrednu proizvodnju. Ukupna površina obradivih tla isključivo osnovne namjene u Općini je 3110,83ha, a što je 72,51% od ukupne površine Općine.

Obradiva tla su:

- a/ vrijedno obradivo tlo: zemljište pogodno za poljoprivrednu proizvodnju (2255,65ha),
- b/ ostala obradiva tla: zemljište ograničeno pogodno za poljoprivrednu proizvodnju (855,18ha).

Ove površine imaju isključivo poljoprivrednu namjenu, a na njima je moguće graditi samo građevine određene člankom 42. Zakona o prostornom uređenju.

Poljoprivredne površine čija je prioritetna funkcija proizvodnja hrane, uglavnom zadržavaju postojeću namjenu, pri čemu treba voditi računa o nužnosti zaštite vodonosnika.

3.2.4.2. Šume isključivo osnovne namjene

Na području Općine šume zauzimaju 10,25% površine (439,72ha). Najznačajnije šumske površine se nalaze u sjevernom i zapadnom dijelu Općine. To su nizinske šume koje imaju značaj gospodarskih šuma.

3.2.4.3. Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište

Ovu namjenu predstavlja "mozaik" poljoprivrednog i šumskog zemljišta niže proizvodne vrijednosti, koji zauzima 144,08ha, tj. 3,36% površine Općine.

To su neobrađive površine, manji šumarci-gajevi, koji se ovim Planom i dalje zadržavaju radi zaštite identiteta vrijednog prirodnog krajobraza.

3.2.4.4. Vodne površine

Najveća vodena površina na području Općine je površina vodotoka Trnave.

Osim Trnave na području Općine vodene su površine i umjetna jezera – jame napuštenih eksploatacijskih polja.

Na vodne površine prema ovom Planu otpada 11,24ha ili 0,26% površine Općine.

3.2.5. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture van naselja, poljoprivredne, šumske, vodne i ostale površine)

Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (tablica 3 prema Pravilniku)

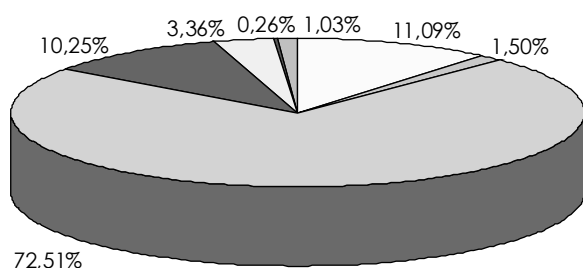
Tablica 42

redni broj	naziv Županije - Međimurska županija naziv Općine - Općina Mala Subotica	oznaka	ukupno ha	% od površine Općine	stan./ha ha/stan.*
1.0.	Iskaz prostornih pokazatelja				
1.1.	Građevinska područja ukupno	GP	475,86	11,09%	11,93
	Izgrađeni dio GP	G	342,12	7,97%	16,59
	Neizgrađeni dio GP	P	133,74	3,12%	42,44
1.2.	Izgrađene strukture izvan građevinskih područja ukupno		64,46	1,50%	88,05
	Eksplatacijsko polje (šljunčara)	E3	6,55	0,15%	866,56
	Športsko-rekreacijska namjena	R1,R2,R3,R4	42,58	0,99%	133,30
	Lovni turizam	T1	1,24	0,03%	4577,42
	Lovačka remiza	Lo	14,09	0,33%	402,84
1.3.	Poljoprivredne površine ukupno	P	3110,83	72,51%	*0,55
	Vrijedno obradivo tlo	P2	2255,65	52,57%	*0,40
	Ostala obradiva tla	P3	855,18	19,93%	*0,15
1.4.	Šumske površine	Š	439,72	10,25%	*0,08
	Šuma gospodarske namjene	Š1	439,72	10,25%	*0,08
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine	PŠ	144,08	3,36%	*0,03
1.6.	Vodne površine (vodotoci, jezera)	V	11,24	0,26%	*0,002
1.7.	Ostale površine ukupno	-	44,26	1,03%	*0,01
	Groblja	G	5,08	0,12%	*0,001
	Infrastruktura	IS	39,18	0,91%	*0,01
Općina ukupno			4290,45	100,00%	1,32

Napomena: - Podaci o površinama dobiveni su digitalnim postupkom iz kartografske podloge u mj. 1:25 000 "Korištenje i namjena površina"

- Broj stanovnika u Općini prema popisu 2001.g. iznosi 5676 stanovnika.

Grafikon 2

- 1.1. Građevinsko područje naselja
- 1.2. Izgrađene strukture izvan građevinskih područja
- 1.3. Poljoprivredne površine
- 1.4. Šumske površine
- 1.5. Ostale poljoprivredne i šumske površine
- 1.6. Vodne površine (vodotoci, jezera)
- 1.7. Ostale površine

3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti

Gospodarstvo koje se razvija na području Općine Mala Subotica dijeli se na djelatnosti vezane za korištenje prirodnih ili stvorenih resursa na prostoru Općine. Ovo određuje i bitnu razliku između definiranja prostora koji će biti zauzet za obavljanje jednih i drugih.

3.3.1. Gospodarske djelatnosti

Ovim Planom definirane su unutar građevinskog područja gospodarske zone za smještaj poslovnih građevina, industrijskih pogona (proizvodnja s pratećim sadržajima), servisnih i zanatskih radionica, pilana, skladišta, te ostalih pratećih građevina.

Malo i srednje poduzetništvo

Unutar građevinskog područja naselja M. Subotice smještena je jedna rezervirana zona gospodarske namjene – srednje i malo poduzetništvo.

Naselje Mala Subotica ima izuzetne uvjete za razvoj radnih i industrijskih proizvodnih prostora koristeći svoj položaj na prometnim cestovnim i željezničkim pravcima, te mu je PPU-om data uloga središta u koncepciji ravnomjernog policentričnog razvoja. Ovaj položaj još je naglašeniji izgradnjom autoceste i čvora Sveti Križ.

Na temelju toga osiguran je znatni prostor na jugozapadnom izlazu iz naselja u pravcu prema državnoj cesti br. D-20 i Orehovici pogodan za smještaj radne zone s dobrim vezama na autocestu i njezin čvor u Svetom Križu. Veličina ove zone je 14,4ha. Zbog eksponiranosti položaja (ulaz u naselje) i kompleksnosti mikrolokacije (splet kapitalne infrastrukturne mreže) za daljnje uređenje ove zone obavezno je izraditi detaljni plan uređenja kojim će se riješiti komunalni priključci, parcelacija, kao i svi drugi elementi (građevinski pravci, zelenilo, maksimalne visine i gabariti građevina). Unutar poduzetničke zone mogu se locirati i trgovački centri ili veleprodaje. Unutar te zone nije dozvoljeno stanovanje, a uz obavezno uređivanje i zelenih površina predviđena je jedna čestica za reciklažno dvorište.

Osim u navedenoj zoni ista namjena, ali u manjem obimu, moguća je i unutar mješovitih pretežito stambenih zona u naselju. Radi se uglavnom o tercijarnim i kvartalnim djelatnostima, primjerenima za obavljanje u bilo kojem prostoru. Bitno je da se njihov udio u ukupnom gospodarstvu povećava i da se u tom smislu funkcije stanovanja i rada mogu slobodno miješati bez značajnog utjecaja na smanjenje kvalitete prostora.

Detaljniji uvjeti priključenja ove zone na potrebnu infrastrukturu obrađeni su u dijelu Plana 3.5. "Razvoj infrastrukturnih sustava". Detaljniji uvjeti građenja u ovoj zoni definirani su *Provedbenim odrednicama* ovog Plana (II. dio), kao i uvjeti lociranja iste namjene unutar mješovitih zona u naselju.

Razvijanje sekundarnog sektora na području Općine prvenstveno se planira kroz graditeljstvo i prateću proizvodnju, te obrte i servisiranje vezano uz autoindustriju, elektroindustriju, drvoprerađivačku industriju i sl. Osim osiguravanja prostornih uvjeta za razvoj ovih djelatnosti, preostale potencijalne mogućnosti Općine nalaze se u prisutnoj koncentraciji stanovništva i u raspoloživoj radnoj snazi koja bi se, na temelju planske analize razvoja pojedinih djelatnosti mogla usmjereno obrazovati.

Rudarstvo – eksploatacija šljunka

3 - PLAN

Na području Općine, izvan građevinskog područja, nalazi se napušteno eksploatacijsko polje šljunka i pijeska "Držimurec" ukupne površine 16,43ha. Ovim Planom se navedena lokacija za proširenje verificira, budući da je Prostorni plan Županije plan šireg područja s kojim moraju biti usklađeni prostorni planovi uređenja općina, a PPMŽ-om se opravdava ovaj zahvat u prostoru, tj. dokazana je isplativost iste, uz određena ograničenja provediva je (i obavezna) zaštita okoliša, a u budućnosti je moguće ovaj prostor urediti kao športsko-rekreativni centar.

Uz "Rudarski projekt" potrebno je izraditi i "Projekt uređenja okoliša" (u skladu sa *Zakonom o zaštiti okoliša*) s razrađenim mjerama zaštite okoliša i programom tehničke i biološke sanacije. Ukupna maksimalna površina planiranog eksploatacijskog polja iznosi cca. 6,55ha. Po završetku eksploatacije obavezna je sanacija koju bi trebalo započeti i ranije, u skladu s navedenim projektima.

Ovim Planom ne predviđaju se druge lokacije za eksploataciju šljunka na području Općine.

Poljoprivreda

Za razvoj Općine poljoprivreda predstavlja značajnu gospodarsku djelatnost.

POLJODJELSTVO

Velik dio područja Općine zauzimaju obradive poljoprivredne površine: 72,51% područja Općine spada u poljoprivredna tla isključivo osnovne namjene, a 3,36% područja je "mozaik" mješovitog poljoprivrednog i šumskog zemljišta (šumarci, manje oranice, livade i pašnjaci).

U svrhu razvoja poljodjelstva kao gospodarske komponente, potrebno je:

- okrupniti poljoprivredne površine, provoditi komasaciju i druge organizacijske oblike (zakup, otkup i drugo),
- započeti s iskorištavanjem dosad neobrađenih ili zapuštenih poljoprivrednih površina,
- unaprijediti proizvodnju osnovnih ratarskih proizvoda (žitarice, uljarice, stočna hrana), kao i povrća, voća i cvijeća,
- osposobiti obradive površine za ostvarivanje visokih prinosa putem hidromelioracijskih zahvata, odvodnjavanja i navodnjavanja, korištenjem novih tehnologija i znanstvenih dostignuća na području biotehnologije.

U sadašnjem trenutku, koji karakterizira usitnjena i nespécializirana poljoprivredna proizvodnja i nerazvijeno tržište, nužno je koncipirati strateške proizvodne programe koji će omogućiti razvoj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i poduzetništva razvijajući suvremeno, djelotvorno, konkurentno i ekološki čisto poljodjelstvo, uz organiziranu suradnju s gospodarskim subjektima prehrambene industrije.

Nepostojanje kanalizacije u naseljima, a osobito divlje deponije otpada predstavljaju zagađivače koje treba ukloniti i sanirati, odnosno riješiti.

Na području Općine postoje preduvjeti za osnivanje eko-zona. Proglašavanje područja eko-zonom znači kontrolu svih sredstava koja bi se koristila u poljoprivrednoj proizvodnji (sjemeni, gnojiva, zaštitnih sredstava i sl.), ali i izdavanje certifikata kojima se potvrđuje da su proizvodi, prvenstveno hrana, proizvedeni na biološko-dinamički način.

3 - PLAN

Takav bi program morao imati podršku s državne i županijske razine, jer su u prvoj fazi takve proizvodnje potrebna velika ulaganja. Stoga će se vjerojatno u većem dijelu zadržati klasičan, uobičajeni način uzgoja, ali uz dodatna ograničenja zbog prisutnosti vodonosnika.

STOČARSTVO

Postojeće farme koje se nalaze u građevinskom području ili u njegovoj neposrednoj blizini ne mogu se dalje širiti, već ih ovisno o kapacitetu treba dislocirati na propisnu udaljenost od prometnica i zona stanovanja. Daljnje bavljenje uzgojem stoke (u manjem obimu) unutar individualnih kućanstava u građevinskom području moguće je uz uvjete definirane Provedbenim odredbama ovog Plana. Odredbama ovog Plana posebno su definirani uvjeti za gradnju farmi izvan građevinskog područja.

Poželjno je otvaranje atraktivnih farmi (konji, fazani, patke), koje bi se uklopile u ponudu lovnog i seoskog turizma, također i uzgoj muznih krava uz držanje stoke na otvorenim pašnjacima.

ŠUMARSTVO

Na području Općine šume zauzimaju oko 10,25% površine, i to su uglavnom šume gospodarske namjene u privatnom i državnom vlasništvu. Šumarstvo na području Općine zbog obujma i kvalitete šumskog fonda nije značajna gospodarska djelatnost.

Državne šume su općenito bolje kvalitete, jer se u njima gospodari po principima šumarske znanosti (mogućnost ulaganja u njihovu obnovu, biološka reprodukcija šuma). Stoga je i za privatne šume potrebno voditi ispravnu šumarsku politiku kako bi se osigurali uvjeti da se i u njima stručno gospodari (izrada programa, smjernica i osnova gospodarenja).

To znači da se mora organizirati služba za stručni rad i nadzor nad privatnim šumama, te riješiti njezino financiranje.

Kad se realizira zaštita prirodne baštine u smislu *Zakona o zaštiti prirode*, za područja koja se nalaze pod šumom (značajni krajobraz), daje se preporuka da se njima i nadalje gospodari kao državnim šumama kako bi zaštićeni prostor imao stručnog gospodara.

Lovišta i uzgajanje divljači

Ova gospodarska grana je opširnije obrađena u "Polazištima" ovog Plana u poglavlju 1.1.2.2. "Područja pretežitih djelatnosti u odnosu na prirodne resurse" – d/ "Lov i ribolov".

Lovištima treba i nadalje gospodariti u skladu s *Lovnogospodarskim osnovama i Programima zaštite divljači izvan lovišta*, a koje treba redovito obnavljati i po potrebi dopunjavati.

Razvoj lovstva u narednom razdoblju treba vezati uz razvoj kontinentalnog turizma, za koji na ovom području postoje povoljni uvjeti.

Turizam i ugostiteljstvo

U "Polazištima" ovog Plana (1.1.2.2. "Područja pretežitih djelatnosti u odnosu na prirodne resurse") analizirane su mogućnosti za razvoj turizma koje postoje na području Općine.

Područje ima predispozicije za razvoj izletničkog, športsko-rekreacijskog, seoskog i lovnog turizma. Pretpostavlja se posjet individualnih posjetitelja, za koje treba organizirati ponudu sitnijeg mjerila.

Dosadašnjim razvojem turizma i ugostiteljstva na području Općine nije dostignuta razina prometa koja bi bila od većeg gospodarskog značaja. Nedovoljno su iskorišteni postojeći potencijali, osobito se to odnosi na razvoj lovnog i seoskog turizma, za koje je uputno izraditi projekte i programe razvoja. Poželjno je povezivanje seoskog turizma s prirodnim atrakcijama prostora.

Mogućnost primjerene prezentacije kulturno-povijesnih vrijednosti Općine zahtijeva značajna ulaganja, koja bi kroz konkretne programe uređenja, korištenja i održavanja trebalo planirati u budućnosti.

3.3.2. Društvene djelatnosti

Dugoročni razvitak društvenih djelatnosti (središnjih uslužnih funkcija) treba biti prvenstveno usmjeren prema svojim korisnicima, tj. u pravcu podizanja standarda života stanovnika naselja Male Subotice, te tako utjecati na cjelokupni razvitak Općine.

Dosadašnji razvitak središnjih funkcija na području Općine u skladu je s dostignutim stupnjem društveno-gospodarskog i kulturnog razvitka. Njihov će se budući razvitak temeljiti na zahtjevima novog društvenog uređenja i političko-teritorijalnog ustrojstva, na postavljenim ciljevima razvitka u prostoru, na politici sprječavanja negativnih demografskih trendova, ravnomjernijeg regionalnog razvitka i razvitka policentričnog urbanog sustava, te na težnji za podizanjem kvalitete života lokalnog stanovništva.

Prostorna dispozicija uspostavljene mreže društvenih djelatnosti u Općini neće doživjeti bitnije izmjene, dok u funkcionalnom smislu treba očekivati daljnji razvoj i strukturne promjene, uvažavajući socijalnu komponentu, tj. materijalni razvoj i životni standard stanovništva.

Ovim Planom rezervirane su (i zadržane postojeće) unutar građevinskog područja naselja Općine Male Subotice centralne zone za smještaj društvenih djelatnosti ukupne površine 7,96ha i to:

- Držimurec i Strelec – postojeće površine 0,74ha, planirane površine 0,22ha (za kapelu u Strelcu) – ukupno 0,96ha,
- M. Subotica – postojeće površine 3,50ha, planirane površine 0,48ha (za tržnicu) – ukupno 3,98ha,
- Palovec – postojeće površine 0,31ha, planirane površine 0,43ha (za crkvu) – ukupno 0,74ha,
- Piškorovec – planirane površine 0,92ha (za društvene prostorije),
- Sveti Križ – postojeće površine 0,56ha,
- Štefanec – postojeće površine 0,80ha.

Središnje uslužne funkcije podižu obrazovnu i kulturnu razinu, zdravstvenu kulturu i standard cjelokupnog stanovništva, pridonose povećanju socijalne sigurnosti i skrbi stanovništva, ostvaruju kvalitetnije ustrojstvo opskrbe, servisa i drugih usluga, te osiguravaju uvjete za rekreaciju i odmor stanovništva.

a/ Javne službe i uprava

Poslovi uprave i pravo na lokalnu samoupravu znatno su se približili građanima i tako se osiguralo njihovo pravo odlučivanja o potrebama i interesima lokalnog značenja. Područje Općine Male Subotice, kao i nove općine i gradovi u njenom susjedstvu, čine dio nove hijerarhijske mreže, ispunjavaju potrebne i zadane kriterije za optimalno djelovanje u skladu s brojem svojih stanovnika i veličinom teritorija, gospodarskom razvijenošću i izvorima prihoda, prometnom povezanošću i udaljenošću od susjednih središta nižeg, istog ili višeg ranga.

3 - PLAN

U organizaciji lokalne samouprave primjećuje se potreba za dopunjavanjem profesionalnog kadra.

b/ Odgoj i obrazovanje

PREDŠKOLSKI ODGOJ

Postizanje dovoljnog kapaciteta za smještaj sve zainteresirane djece, u direktnoj je funkciji poboljšanja standarda i povećanja radne aktivnosti stanovništva, pri čemu važnu ulogu ima Općina stimulirajući bilo privatnu, bilo društvenu inicijativu otvaranja novih ustanova predškolskog obrazovanja (dječji vrtići, jaslice).

OSNOVNO OBRAZOVANJE

Obzirom da se bilježi porast broja školske djece, u Maloj Subotici planira se dogradnja škole. Kapacitet postojeće građevine može podnijeti i određeno povećanje broja djece, a eventualni značajniji porast broja djece ili potreba za povećanjem prostora uslijed reorganizacije u smislu podizanja standarda – prijelaz na devet odnosno desetogodišnje osnovno školovanje i cjelodnevni boravak djece u nižim razrednim odjeljenjima, mogao bi se riješiti proširenjem škole.

I dalje treba podizati razinu pedagoškog standarda zapošljavanjem stručnog kadra i uvođenjem novih naprednih programa (informatika, strani jezici, razne izvanškolske aktivnosti), vodeći računa pri tome o osiguranju kvalitete radnih uvjeta kroz uređenje i održavanje, ali i suvremeno opremanje školske građevine.

Mreža osnovnih škola i optimalni normativi osnovnog i srednjeg obrazovanja:

Tablica 43

Teritorijalna jedinica	Osnovno obrazovanje 6-14 god.					Srednje obrazovanje			
	Broj područnih škola	Broj OŠ	Školsko obavez. populacija	Optim. veličina RO = 25 uč.	Optim. veličina - 32 uč.	Broj srednjih škola	Populacijska dobna skupina	Optim. veličina RO = 30 uč.	Optim. veličina srednje škole
Mala Subotica	-	1	336	14	16	-	432	14	Čakovec, Prelog
Držimurec-Strelec	1	-	158	7	8	-			Čakovec, Prelog
Općina ukupno	1	1	494	21	24	-	432	14	Čakovec, Prelog

SREDNJE I VISOKO OBRAZOVANJE

Zbog blizine gradova Čakovca i Preloga koji zadovoljavaju potrebe srednjeg obrazovanja u Općini zasad nije racionalno planirati tu razinu obrazovanja.

c/ Vjerske zajednice

Na području Općine djeluje Katolička župa Mala Subotica (stanovništvo Općine je 97,37% katoličke vjere – popis 2001.g.).

U naselju Palovec planira se gradnja nove crkve, a ovim Planom planirana je lokacija i površina za tu namjenu.

Više o sakralnim građevinama u poglavlju "Graditeljska i kulturna baština" ovog Plana. Potrebno je s lokalne razine poticati akcije koje bi brigu o ovim građevinama uključile u programe zaštite i održavanja nadležnih državnih i županijskih institucija.

3 - PLAN

d/ Zdravstvo i socijalna skrb

Primarna zdravstvena zaštita (opća medicina, zubna ambulanta) postoje u Zdravstvenom domu. Eventualno bi zdravstveni tim trebalo nadopuniti još ginekološkom ambulantom, školskom ambulantom, pedijatrijskom ambulantom i patronažnom službom. Ostale usluge stanovništvo dobiva u Čakovcu gdje su zdravstvene usluge organizirane kroz – Dom zdravlja, Opću bolnicu Čakovec, Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije.

Socijalna skrb stanovništva organizirana je kroz državne ustanove i različite druge koje djeluju na području Županije sa sjedištem u Čakovcu (Centar za socijalni rad).

e/ Kultura

Potreba za kulturnim sadržajima, bilo kao korisnika ili aktivnog sudionika, treba biti trajna i uvijek rastuća potreba svih stanovnika Općine bez obzira na dobni uzrast. Podizanje općeg obrazovanja utječe na porast potreba za svim vrstama kulturnih, umjetničkih, informacijskih i tehničkih aktivnosti.

U naselju Mala Subotica potrebno je podići nivo društvenih prostora, odnosno urediti u sklopu Društvenog doma polivalentnu dvoranu za zadovoljavanje sve složenijih uvjeta kvalitetnog provođenja kulturnih aktivnosti i manifestacija kao što su: uspješno funkcioniranje amaterskih KUD-ova, koncerti, predstave, manje izložbe i predavanja. Brigu o zaštiti prostora u smislu zaštite spomenika kulture i prirode Općina mora poticati kroz suradnju s državnim institucijama.

Tablica 44

redni broj	naselje	mjesni odbor	školstvo	zdravstvo	vjerski objekti	pošta	trgovina	šport i
1	Držimurec-Strelec	MO	PŠ	-	K	-	T	NK, šrc
2	Mala Subotica	MO	OŠ	DZ	RKŽC	PU,TC	T	NK, šrc
3	Palovec	MO	-	-	rkc	-	T	NK
4	Piškorovec	mo	-	-	-	-	†	nk
5	Sveti Križ	MO	-	-	RKC	-	T	nk
6	Štefanec	MO	-	-	K	-	T	NK, šrc

Napomena: Malim slovima označeni su planirani sadržaji.

MO – ured mjesnog odbora,

OŠ – osnovna škola, PŠ – područna škola,

DZ – dom zdravlja,

RKC - rimokatolička crkva, RKŽC – rimokatolička župna crkva, K- kapela,

PU – poštanski ured, TC – telefonska centrala,

T – trgovina,

ŠRC – športsko-rekreacijski centar, NK – nogometni klub s igralištem.

f/ Šport i rekreacija

U okviru športa, rekreacije, zabave i odmora već djeluju, a trebaju se razvijati i nova društva i klubovi raznih športskih grana lokalnog ranga, a iznimno i višeg županijskog ranga, s odgovarajućim građevinama, igralištima, športskim natjecanjima i priredbama, kao i drugi sadržaji tehničke i fizičke kulture potrebni za edukaciju, odmor i zabavu svih uzrasta stanovništva, bilo samostalno ili u zajedništvu sa školom i pojedinim tvrtkama. Ovim Planom osigurane su dovoljne površine za šport, rekreaciju, zabavu i odmor. Osim postojećih sadržaja unutar građevinskog područja, moguće je osnivanje novih unutar mješovitih, pretežito stambenih zona. Uz postojeće športsko-rekreacijske sadržaje izvan građevinskog područja, moguće je osnivati i nove uz uvjete prema Odredbama ovog Plana.

3 - PLAN

Optimalni broj športsko-sadržajnih jedinica po normativima:

Tablica 45

Športski sadržaji	Š. dvorana	Zatvoreni bazeni	Otvoreni bazeni	Zračna streljana	Streljane ostale	Kuglana	Klizalište	Atletika	Nogomet	Mali sportovi (košarka, rukomet, odbojka)	Tenis	Boćanje
Općina M. Subotica	4 ^o	-	1 ^o	3 ^o	1 ^o	4 ^o	-	-	2 ^o , 4*	15 ^o	3 ^o	2 ^o

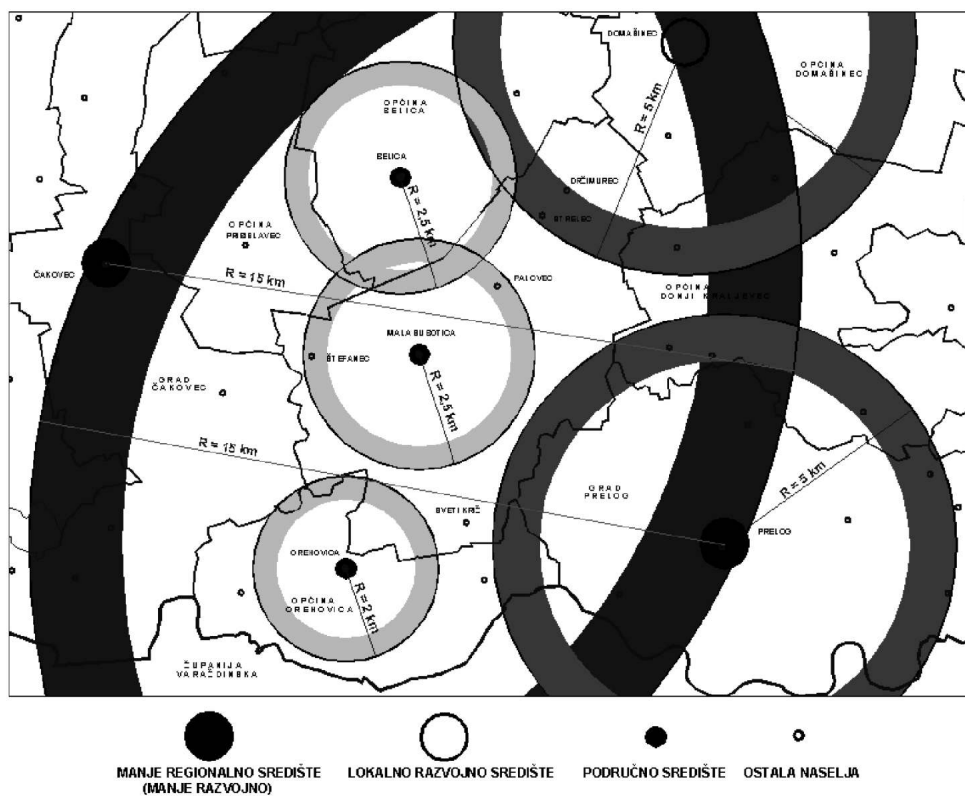
Legenda: 1 - optimalni broj, 1° - potrebno uspostaviti športski sadržaj, 1* - športski sadržaj postoji

SUSTAV SREDIŠNJIH NASELJA - MREŽA SREDIŠNJIH USLUŽNIH FUNKCIJA

Na području Općine svojim centralnim funkcijama se izdvaja naselje Mala Subotica (upravno središte) IV. stupnja centraliteta, koje se uklapa u koncept sustava središnjih naselja i mrežu središnjih uslužnih funkcija cjelokupne Županije. U ostalim naseljima u Općini će se razvijati pojedinačne uslužne ili radne funkcije koje uglavnom služe stanovništvu dotičnog naselja.

Sustav središnjih naselja i gravitacijske zone naselja:

Slika 93

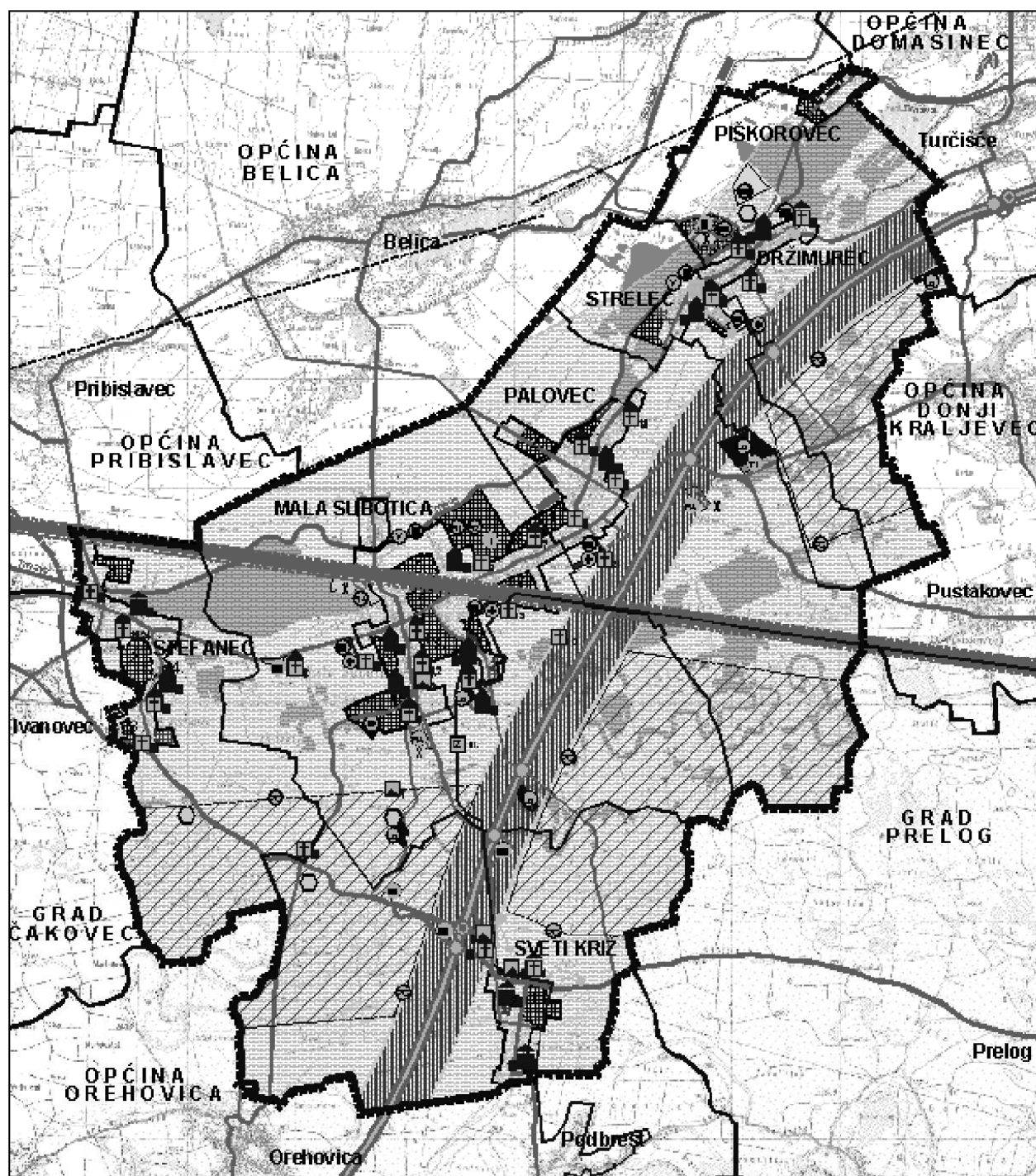

3.4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora

3 - PLAN

Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora:

Slika 94

Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora moraju uravnotežiti razvojne komponente s jasno definiranim opredjeljenjima zaštite i očuvanja prostora.

Sukladno postavljenim planskim ciljevima i smjernicama valja poduzimati mjere koje će:

- voditi računa o očuvanju, zaštiti i unapređenju kvalitete voda i vodonosnika,
- spriječiti gradnju u posebno vrijednim dijelovima prostora,
- uvažavati prirodne značajke: prilagoditi poljoprivrednu proizvodnju biološkim ciklusima, bez zagađivanja,
- uvažavati strukturne značajke: očuvati krajobraznu fizionomiju Općine,
- racionalno koristiti i upravljati u područjima planiranim za zaštitu prema *Zakonu o zaštiti prirode* (utvrditi način, uvjete, ograničenja i mjere korištenja prostora),
- očuvati i postupno obnoviti i revitalizirati građevine graditeljske baštine.

3.4.1. Područja posebnih uvjeta korištenja

1/ Prirodna baština

Područje Općine, ukupno gledajući odražava relativno dobru ekološku cjelovitost i različitost područja, pa sve intervencije u prostoru zahtijevaju primjenu visokih kriterija zaštite prostora i okoliša i krajnje racionalno zauzimanje prostora za gradnju i eksploataciju.

U tom smislu se ovim Planom:

- zadržava raznolikost u pogledu namjene površina izvan građevinskog područja,
- ne dozvoljava gradnja neposredno uz vodotoke i šumu, unutar i izvan građ. područja,
- ukazuje na nužnost hitnog rješavanja i nadziranja odvodnje otpadnih voda svih subjekata što je najbolje provesti na lokalnoj razini,
- naglašava potreba preispitivanja svakog planiranog vodnogospodarskog zahvata,
- predlaže orijentacija na poljoprivrednu proizvodnju prilagođenu biološkim ciklusima, a u smislu očuvanja okoliša i dobivanja zdrave hrane.

Budućnost poljoprivrednih površina u smislu što boljeg iskorištavanja za proizvodnju hrane, potrebno je promatrati i u kontekstu istovremenog očuvanja vodnih resursa – spriječiti prekomjernu upotrebu umjetnih gnojiva i zaštitnih sredstava.

Sve nizinske šume imaju izrazito zaštitnu funkciju, te je potrebno spriječiti svako smanjenje

 SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE malolista tipa (Tilia cordata)	 PODRUČJE NAJVEĆEG INTENZITETA POTRESA (VII STUPANU MCS LJESTVICE - područje cijele Općine)	 OZELENUJANJE
 ARHEOLOŠKI POJEDINAČNI LOKALITET - KOPNENI	 UZGAJALIŠTE DIVLJACI - LOVAČKA REMIZA	 POSTOJEĆE ŠUME
 CIVILNA GRAĐEVINA	 PLOVRSINE NA KOJIMA SE MOGU GRADITI FARME	 PREPARCELACIJA
 SAKRALNA GRAĐEVINA (kapelice, poklonici)	 GROBLJE	 PODRUČJE UGROŽENO BUKOM
 JAVNA PLATIKA (pilovi, raspele)	 PLOVRSINE INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA	 NAPIŠTENO EKSPLOATACIJSKO POLJE
 TOČKE I POTEZI ZNAČAJNI ZA PANORAMSKÉ VRIJEDNOSTI KRAJOLRA	 VODONOSNO PODRUČJE	 RECIKLIZNO DVORIŠTE
	 VODOZAŠTITNO PODRUČJE vodonosilišta "Prelog"	 ODLAGALIŠTE OTPADA (potrebna sanacija)
	 VODOTOK II. KATEGORIJE	 OBUHVAT OBAVEZNE IZRADE PROSTORNOG PLANA DETALJNI PLAN UREĐENJA

njihovih površina, uključujući i najmanje šumarke.

Treba naglasiti da zaštita prirodne baštine nije vezana samo uz zakonsku proceduru već i

na ocjenu lokalne sredine, odnosno mogućnost da se na druge načine (*Program zaštite okoliša Općine, Prostorni plan uređenja Općine, odluke Općinskog vijeća*) zaštite oni predjeli koji su sačuvali najviše prirodnih obilježja.

SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE – STABLO MALOLISNE LIPE (*Tilia cordata*)

Zaštićene dijelove prirode (Spomenik parkovne arhitekture – stablo malolisne lipe) zabranjeno je mijenjati ili tako zapustiti da izgubi dio svoje vrijednosti. Posebno je zabranjena sječa, dopušta se sječa bolesnih grana ili ako od njih prijeti opasnost za život ljudi, uz prethodno ishođenje *Uvjeta zaštite*. Zabranjuje se ograđivanje, postavljanje električnih vodova, reklama i pričvršćivanje predmeta na zaštićenom dijelu prirode. Zabranjeno je nasipavanje i iskopavanje zemljišta u širem okruženju zaštićenog objekta, te odlaganje bilo koje vrste.

Uklanjanje suhih, bolesnih i oštećenih grana provodi se u okviru sanitarne rezidbe, time se uklanja opasnost od izloma i povređivanja stabla, te pruža sigurnost prolaznicima. Orezivati se smiju samo odumrle, suhe i slomljene grane, a stabilnost krošnje osigurati, ukoliko je potrebno, podupiranjem i vezivanjem grana, a ne uklanjanjem zdravih grana. Sve radnje na zaštićenom objektu mora izvršiti stručna osoba (ili osobe) kojoj je to redoviti posao i koja posjeduje višegodišnje iskustvo u sanaciji stabala.

Sve radnje koje se obavljaju na zaštićenom objektu potrebno je vršiti uz nadzor stručnjaka (javna ustanova). Kad se namjerava poduzeti neka radnja kojom se ne oštećuje i ne mijenja vrijednost zaštićenog objekta, to se može učiniti samo na temelju posebnog akta (uvjeti zaštite prirode).

2/ Graditeljska baština

Od 1969. godine, tj. od kada traje kategorizacija kulturnih dobara u Hrvatskoj, popis zaštićene, odnosno preventivno zaštićene graditeljske baštine više je puta nadopunjavan i prilagođavan. U tijeku je revizija *Registra kulturnih dobara* i preventivno zaštićenih kulturnih dobara za područje čitave Republike Hrvatske, koja će obuhvatiti i kulturna dobra na području Općine Mala Subotica.

Od zaštićene, odnosno preventivno zaštićene graditeljske baštine i javne plastike na području Općine nalaze se: **župna crkva Porodenja Marijinog (sl. 29) i kurija župnog dvora u Maloj Subotici (sl. 30) i kapela sv. Križa u naselju Sveti Križ (sl. 31)**. Za navedene građevine u tijeku je donošenje novog *Rješenja o zaštiti*, nakon čega će se one upisati u *Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske*.

Na temelju podataka iz "*Registra arheoloških nalazišta i nalaza sjeverozapadne Hrvatske*" iz 1977.g., te podataka iz dokumentacije Arheološkog odjela Muzeja Međimurja iz Čakovca (J. Vidović) izrađen je popis arheoloških lokaliteta i nalazišta na području Općine Mala Subotica, koji je dan u "*Polazištima*" ovog Plana pod točkom 1.1.2.6. "*Graditeljska baština*".

Na osnovi analize dostupne dokumentacije, obavljenog obilaska terena i mišljenja struke izrađena je lista evidentirane baštine uključujući i evidentiranu stambenu arhitekturu na području Općine koja je također dana pod spomenutom točkom u poglavlju "*Polazišta*" ovog Plana.

3 - PLAN

Ovim Planom predlaže se, u skladu s važećim Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN69/99), provesti postupak zaštite za **poklonac sv. Imbre u Maloj Subotici (sl. 95)** i **pil s raspelom i Marijom Dolorosom iz 1737.g. u Palovcu (sl. 96)**.

Slika 95 – Poklonac sv. Imbre,
Subotica

Mala Slika 96 – Pil s raspelom i Marijom Dolorosom iz 1737.g., Palovec

Unutar poklonca sv. Imbre nalazi se kip sv. Imbre (Emerika) s označenom godinom 1711. što je najstarija uklesana godina u Međimurju. Svojim stilom kip odaje karakteristike svog vremena.

Poklonac u obliku kapelice otvorene s tri strane sagrađen je nešto kasnije. Danas je poklonac stiješnjen između glavne ulice u naselju, vrlo frekventne prometnice i stambene kuće s ogradom koja se gotovo prisanja na njega. Zbog svojih povijesnih i stilskih vrijednosti ovaj poklonac je jedan od rijetkih primjera sakralnih objekata ove vrste u Međimurju očuvanih do danas.

Pil s raspelom i Marijom Dolorosom iz 1737.g. u Palovcu poznat je i kao "križ u polju". Smješten je na istočnom rubu sela uz cestu prema Palinovcu. To je ranobarokni pil s vrlo visokim oblim stupom (kolumnom) na koji je postavljen križ s raspetim Kristom podno kojeg je Marijin lik. Postavljen na samom rubu naselja prema poljima, predstavlja izrazito vrijedan likovni akcent u ravničarskom krajoliku.

Zbog navedenih vrijednosti, za spomenuti poklonac i pil potrebno je provesti postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra (utvrditi stanje izvornih elemenata, valorizirati, utvrditi prostorne međe), nakon čega se može privremeno donijeti rješenje o preventivnoj zaštiti, a zatim (ovisno o rezultatima istraživanja) i konačno rješenje o zaštiti i upis u *Registar kulturnih dobara*.

Svu ostalu evidentiranu baštinu na području Općine, koja nema svojstva kulturnog dobra i zaštitu prema važećem Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, prema Članku 17. tog Zakona, lokalna zajednica, tj. predstavničko tijelo Općine može proglasiti zaštićenom.

3 - P L A N

Općinsko će tijelo svojom odlukom odrediti koja dobra proglašava zaštićenim, te uz suglasnost Konzervatorskog odjela u Varaždinu odrediti način zaštite.

Ovim Planom predlaže se na lokalnoj razini zaštititi svu baštinu navedenu u popisu evidentirane graditeljske baštine i javne plastike, a to je:

- u Maloj Subotici - **kapelica sv. Florijana (sl. 33), poklonac sv. Roka (sl. 34), poklonac sv. Trojstva (sl. 35), poklonac Gospe Anđeoske (sl. 36), raspelo iz 1934. (sl. 37), raspelo u polju iz 1802. (sl. 38), raspelo na raskrižju (sl. 39), raspelo na groblju iz 1894. (sl. 40), raspelo na groblju u Benkovcu iz 1894 (sl. 41).**
- u Držimurcu - **poklonac sv. Križa u naselju (sl. 42), poklonac sv. Križa blizu groblja (sl. 43), poklonac sv. Ivana Nepomuka (sl. 44)**
- u Palovcu - **poklonac sv. Tri Kralja (sl. 45,46), poklonac sv. Florijana (sl. 47)**
- u Strelecu - **kapela sv. Ane iz 1907. (sl. 51)**
- u Štefancu - **kapela sv. Obitelji (sl. 52), poklonac Štefana Kralja (sl. 53), poklonac s raspelom iz 1809. (sl. 54), raspelo iz 1910. (sl. 55), raspelo iz 1911. (sl. 56)**
- u Svetom Križu - **raspelo iz 1860. (sl. 57).**

Svi navedeni poklonci, kapelice i raspela koji predloženi za zaštitu na lokalnoj razini vrlo su značajni za užu zajednicu i za doživljavanje naselja i prostora Općine. Sami za sebe imaju određenih kulturno-povijesnih i likovnih vrijednosti, a također su važni kao urbanistički elementi naselja i njihove okolice.

Na žalost, mnogi od njih su neprimjereno održavani.

Poklonci koji su građeni u obliku otvorenih kapelica čuvaju vrijedne plastike, danas su u pravilu zatvoreni neprimjerenom bravarijom, a prilikom obnove uklonjene su izvorne profilacije itd.

Osim toga promjenom urbanističke situacije u naseljima npr. asfaltiranjem i širenjem cesta, novom izgradnjom (poklonac sv. Imbre u M.Subotici, poklonac sv. Florijana u Palovcu) izmijenjen je okoliš u kome su nastali i narušen njihov integritet. Stoga se ovim Planom predlaže prilikom njihovog održavanja, obnove ili bilo kakvih radova u njihovoj neposrednoj okolini, konzultirati stručnjake nadležnog Konzervatorskog odjela.

Za evidentiranu tradicijsku stambenu arhitekturu koja je navedena u "Polazištima", ovim se Planom daje preporuka da lokalna zajednica bude inicijator i nositelj izrade programa obnove i revitalizacije zapuštenih građevina, kako bi se ovi preostali rijetki primjeri očuvali.

Vrlo dobre primjere i poticaj za obnovu preostalih zapuštenih građevina nalazimo **u Maloj Subotici (kuća u Ul. A. Štepinca iz 1925, sl. 59, 60) i Štefancu (kuće u Ul. Zrinski i Frankopana 55 - sl. 66 i Ul. braće Radića 34 i 35 - sl. 67, 68).**

Uz stambene građevine, revitalizacijom treba uključiti i pomoćne i gospodarske građevine.

Osim toga potrebno je negovati tradicijske zanate, naročito gradnju kukurušnjaka od šibe, jer oni pridonose ljepoti ambijenta i očuvanju identiteta ovog kraja.

Ovim su Planom uređeni uvjeti za izgradnju novih struktura koje, osim uvažavanja postojeće graditeljske baštine i javne plastike moraju poštivati ambijentalne vrijednosti, tradiciju i specifičnosti u oblikovanju, organizaciji i korištenju prostora te primjereno uklapanje u krajobraz.

3.4.2. Područja posebnih ograničenja u korištenju

Krajobraz

PRIRODNI KRAJOBRAZ

Osim zaštićenih i za zaštitu predloženih dijelova prirode koji su obrađeni u prethodnom poglavlju, potrebno je očuvati i prirodne značajke nezaštićenih dijelova prostora, odnosno osobito vrijednih predjela prirodnog krajobraza na području Općine.

Za očuvanje prirodnog krajobraza od izuzetne je važnosti zadržati preostale manje šumarke, živice, skupine stabala i pojedinačna stabla s raskošnim krošnjama usred krajobraza ove izrazito nizinske Općine. Oni danas ispunjavaju važne krajobrazno-estetske i ekološke zadaće (sprječavaju eroziju vjetrom, pridonose povećanju vlažnosti tla i zraka itd.), a utočište su i uporište mnogim biljnim i životinjskim organizmima u izgrađenom i intenzivno obrađivanom poljodjelskom krajobrazu.

KULTIVIRANI KRAJOBRAZ

Kultivirani krajobraz Općine vrednovan je kao skladan spoj antropogenih struktura i prirodne okoline. Poljodjelsko korištenje u ovom prostoru ostvaruje učinak skladnosti, srodnosti i povezanosti prirodnih i kultiviranih sustava. Prepoznatljivost i vizualna raznolikost zadržat će se kroz očuvanje strukture postojeće parcelacije u smislu sprječavanja većeg okrupnjavanja ili dodatnog usitnjavanja posjeda, te održavanjem ekoloških vrijednosti i očuvanosti prirodnih elemenata.

Izvornost i raznolikost ovakvog krajobraza treba zadržati u najvećoj mjeri, a eventualne izmjene dozvoliti u smislu uređenja sadržaja koji neće narušiti postojeći sklad i prostorni identitet. U tu se svrhu ovim Planom propisuju odredbe za gradnju novih struktura.

Izgrađenom dijelu krajobraza posvećena je u ovom Planu posebna pozornost. Prilikom utvrđivanja građevinskih područja za naselja Općine M. Subotice uzete su u obzir vrijednosti i posebnosti krajobraza i prirodnih cjelina s tim da su promjene i utjecaji na krajobraz promatrani sveobuhvatno, ne samo unutar izgrađenog dijela naselja već i na širem području.

Nova gradnja mora se provoditi na način da se prvenstveno popuni neizgrađeni građevinski rezervat. Kroz odredbe za provođenje nastojalo se gradnju novih građevina lokacijom i arhitekturom uskladiti s fizionomijom krajobraza, definirati vrstu djelatnosti, građevinski pravac, visine građevina, poteze zelenila, zabraniti gradnju na kontaktu sa šumom i vodotocima, definirati uvjete za rekonstrukciju i zaštitu izvornih građevina, očuvati ambijentalne vrijednosti, tj. tradiciju i iskustva u korištenju, organizaciji i oblikovanju prostora.

NASELJA

Unutar građevinskog područja naselja Općine M. Subotice definirane su zone centralnih sadržaja, gospodarske zone i zone zelenila, športa i rekreacije. Ovim se Planom daju smjernice za uređenje tih zona s posebnim naglaskom na zadržavanje postojećih i formiranje novih slobodnih i zelenih površina (okoliš javnih građevina, društvenog i vatrogasnog doma, školskog dvorišta, crkve, nogometnog igrališta, groblja, križanja cesta, površine uz potoke, zaštitne zone zelenila u gospodarskim zonama i sl.).

Najveći naglasak treba staviti na formiranje visokih vegetacijskih masa unutar naselja zbog njihove izuzetne važnosti u smislu organizacije prostora, reprezentativnosti, povoljnog mikroklimatskog učinka, psihološke uloge i dr.

Tlo

Posebna ograničenja u korištenju tla, a osobito se to odnosi na gradnju, ovise o fizičko-mehaničkim značajkama tla.

Čitavo područje Općine spada u zonu potresa jačine 7° po MCS skali. Potresi te jačine predstavljaju elementarnu nepogodu o kojoj treba voditi računa. U svrhu efikasne zaštite od potresa neophodno je konstrukcije svih građevina planiranih za gradnju na području Općine uskladiti sa zakonskim propisima za predmetnu seizmičku zonu.

Za sva područja na kojima se planira intenzivnija gradnja (u bilo kojem dijelu Općine) potrebno je izvršiti pravovremeno detaljnije specifično ispitivanje terena kako bi se utvrdio sastav tla, a s njim i svi geotehnički parametri potrebni za određivanje stabilnosti i nosivosti tla.

Na područjima gdje je podzemna voda na dubini manjoj od 3,0 m ne preporuča se gradnja podrumskih etaža.

Intenzivna poljoprivredna djelatnost zahtijeva primjenu agrotehničkih sredstava u cilju poboljšanja prinosa, suzbijanja štetnika i poboljšanja kvalitete poljoprivrednog zemljišta. No, prekomjernom uporabom takvih sredstava dolazi do zagađenja tla i podzemlja.

Obzirom da se čitava Općina nalazi iznad vodonosnika koji ima vrlo tanki zaštitni površinski sloj, potrebno je na poljoprivrednim površinama uvesti kontrolu agrotehničkih sredstava.

Vode

Najugroženija kategorija okoliša od zagađenja su vodotoci. Stalnim praćenjem stanja kakvoće vode valja istu održati u željenoj kategoriji, tj. treba pravovremeno reagirati na prve znakove pogoršanja. Ukupna ljudska djelatnost nije do sada ugrozila ekološku ravnotežu ovog prostora osim vodotoka Trnave koja na područje Općine dolazi onečišćena do III. kategorije.

Prema uredbi o kategorizaciji vodotoka, za sve vodotoke kao granična vrijednost kakvoće vode propisana je II. kategorija.

Čitavo područje Općine je vodonosnik, detaljno opisan u prethodnim dijelovima ovog Plana ("Polazišta"). Zbog zaštite vodonosnika treba strogo ograničiti korištenje otvorenih vodnih površina i vodotoka obzirom na mogućnost zagađenja, jer ukoliko dođe do njega to je najbrži put da se onečiste velike rezerve podzemnih voda.

Prvenstveno radi zaštite voda, za sve predviđene gradive strukture na ovom području, potrebno je iznaći siguran i trajni način pročišćavanja otpadnih voda.

3.4.3. Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite

Uređenje zemljišta

Ovim Planom posebno se naglašava potreba pošumljavanja na područjima prorijeđene ili oštećene šume i sanacija površine odlagališta otpada, a prema kartografskom prikazu br. 3/ *Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina*.

U građevinskim područjima, te u zonama predviđenim za gradnju izvan građevinskih područja treba planiranu parcelaciju, koliko je moguće, prilagoditi postojećoj da se izbjegnu eventualni veći imovinsko-pravni procesi. Međutim postojeća parcelacija se često ne može uklopiti u suvislu plansku razradu, te je potrebno prići preparcelaciji kako bi se stvorili osnovni preduvjeti za uspostavu određenog komunalnog standarda.

Zaštita posebnih vrijednosti i obilježja

Na području Općine, nedaleko od naselja Male Subotice nalazi se i privremeno odlagalište komunalnog otpada koje je potrebno sukladno *Rješenju* Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja o sanaciji i konačnom zatvaranju odlagališta sanirati i dovesti ga na onu razinu koja neće predstavljati opasnost po okoliš. Odlagalište nije uređeno i otpad se odlaže u napuštene jame i šumarak na površini od oko 1,8ha. Takvo neuređeno odlagalište otpada degradira floru i okoliš. Osim nekontroliranog širenja neugodnih mirisa, opasnosti od požara i nekontroliranih eksplozija, tu je veoma značajno zagađenje podzemnih voda i vizualno zagađenje krajobraza.

Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite

Izrada *Detaljnih planova uređenja* obavezna je za neizgrađene dijelove građevinskih područja naselja koji su veći od 2ha, ukoliko za te prostore ne postoji potrebna infrastruktura za formiranje građevinskog zemljišta, tj. nije osiguran logičan slijed parcelacije i gradnje u odnosu na kontaktnu zonu. Izrada detaljnog plana uređenja obavezna je i za športsko-rekreacijske zone s turističkim sadržajima koje se planiraju izvan građevinskog područja na lokaciji kod osnovne škole u Maloj Subotici i Držimurcu.

Obveza provođenja *Postupka procjene utjecaja na okoliš* utvrđuje se za građevine i zahvate u prostoru prema *Zakonu o zaštiti okoliša* i pratećim podzakonskim aktima i odredbama PPMŽ-a, a to su:

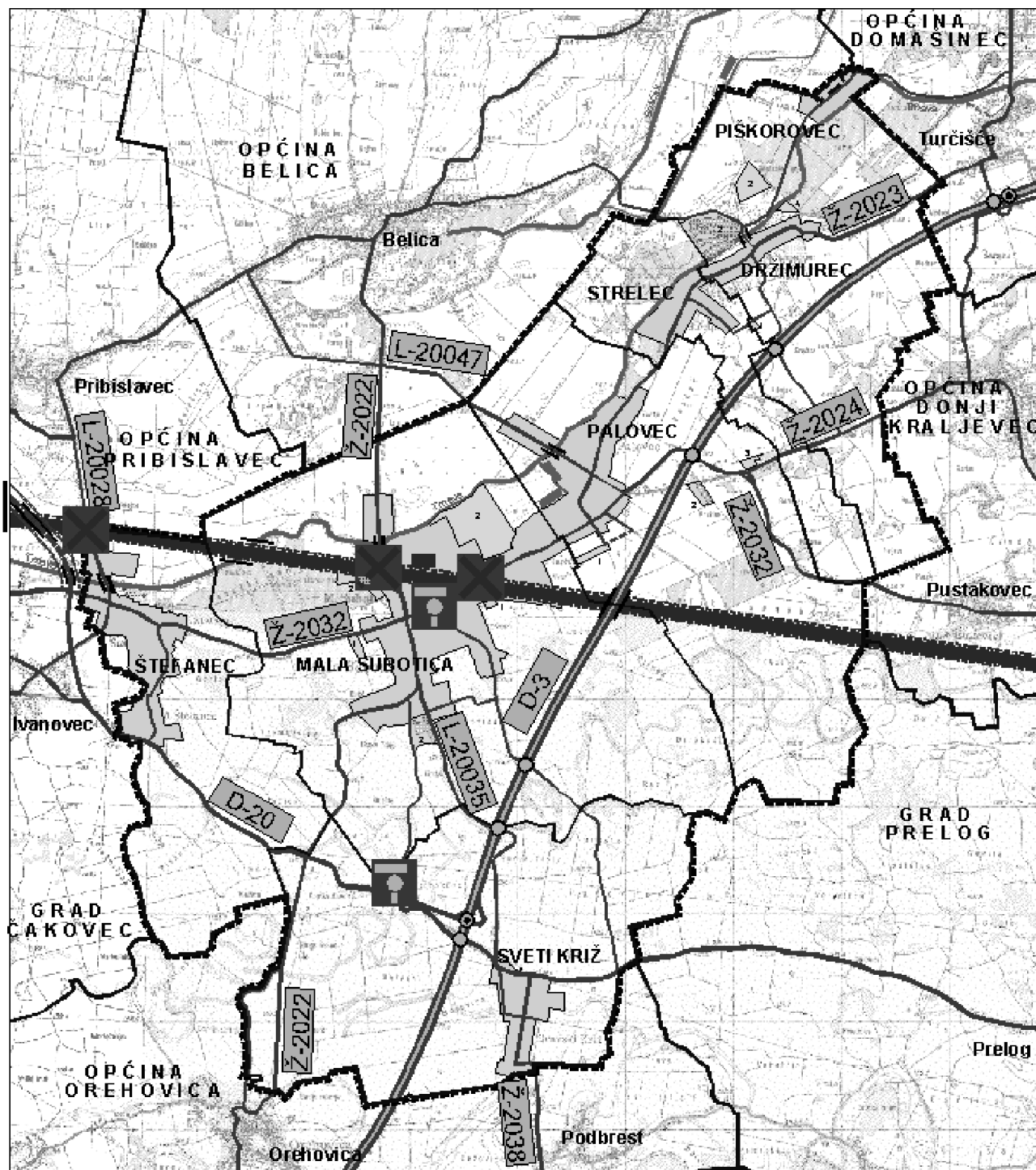
- gospodarska građevina za uzgoj životinja (tovilišta) kapaciteta preko 500 grla,
- proširenje postojeće eksploatacije šljunka u Držimurcu.

Za ostala područja koja su ovim Planom naglašenije vrednovana, a nisu obuhvaćena zaštitom kroz zakonsku regulativu, niti kroz odredbe prostornih planova bilo bi svrhovito:

- izraditi manje ekološke studije (korištenje poljoprivrednog zemljišta),
- bilo bi svrhovito za područje Općine izraditi dokumente zaštite okoliša:
 - 1/ *Izvješće o stanju okoliša* tj. pregled postojećeg stanja okoliša (tlo, voda, zrak), prirodne sredine (biljni i životinjski svijet) i prostora općenito, utvrđuje vrstu i količinu poremećaja, odnosno zagađenja, te analizira do sada provedene aktivnosti.
 - 2/ *Program zaštite okoliša* kojim bi se utvrdili ciljevi zaštite okoliša u svrhu uspostavljanja učinkovitog sustava zaštite.

Najučinkovitija provedba zaštitnih mjera je ona na razini subjekata, a uspješan nadzor proističe iz lokalne sredine.

3 - PLAN

GRAĐEVINSKO PODRUČJE NASELJA	DRŽAVNA AUTOCESTA	MAGISTRALNA GLAVNA ŽELJEZNIČKA PRUGA (planirano - drugi kolosijek)
IZGRAĐENE POVRŠINE IZVAN GRAD. PODR. NASELJA	SABIRNE DRŽAVNE CESTE	STA JALIŠTE - Mala Subotica
MOST	ŽUPANIJSKA CESTA	CESTOVNI PRIJELAZ U JEDNOJ RAZINI
BENZINSKA POSTAJA	LOKALNA CESTA	MOST
RASKRŠĆE CESTA U DVIJE RAZINE	OSTALE CESTE (mjesne ulice i važnije općinske ceste)	
ČVOR NA AUTOCESTI	OSTALI PUTEVI (poljski i šumski putevi)	

OBAVEZA IZRADE SANACIJSKIH PROJEKATA

Korisnici prostora koji su devastirali prostor dužni su ga i sanirati. Ovim Planom određuje se obaveza sanacije:

- odlagalište-deponiju komunalnog otpada kod Male Subotice. Projekt sanacije dužna je izvršiti jedinica lokalne samouprave, a sanacija mora sadržavati ispitivanje ugroženosti tla i podzemne vode, obavezu otklanjanja otpada – ukoliko se ne mogu isključiti štetni utjecaji na okoliš, prekrivanje deponije humusom i ozelenjavanje - pošumljavanje.
- šljunčare "Držimurec" nakon eksploatacije, odnosno po fazama, a nakon što će cca. 25% polja biti iskorišteno, započeti paralelnu sanaciju. Pravna osoba koja vrši eksploataciju mineralnih sirovina dužna je prema *Zakonu o rudarstvu* izraditi projekt sanacije i postupiti prema tom dokumentu, a također je dužna osigurati praćenje utjecaja sanacijskih mjera na stanje okoliša.

Buduća namjena i korištenje prostora može biti višestruka (rekreacija, šport, ribolov). U uređenju prostora mora se voditi računa o budućem krajobrazu i primijeniti krajobrazne elemente koji pridonose biološkoj raznolikosti i estetskoj vrijednosti, te primijeniti isključivo autohtone biljne vrste (visoke i niske vegetacije).

3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava

3.5.1. Prometni sustavi

Cestovni promet

Budući razvoj prometnog sustava Općine orijentiran je na razvoj i unapređenje postojeće cestovne prometne mreže.

PPUO-om Male Subotice predlaže se i poželjno je tehnički urediti (asfaltirati) poljske ceste:

- prema naselju Piškorovec u duljini od 3400m i povezati je sa cestom br. Ž-2003 kod Turčišća,
- cestu Držimurec-Belica u duljini 3600m.

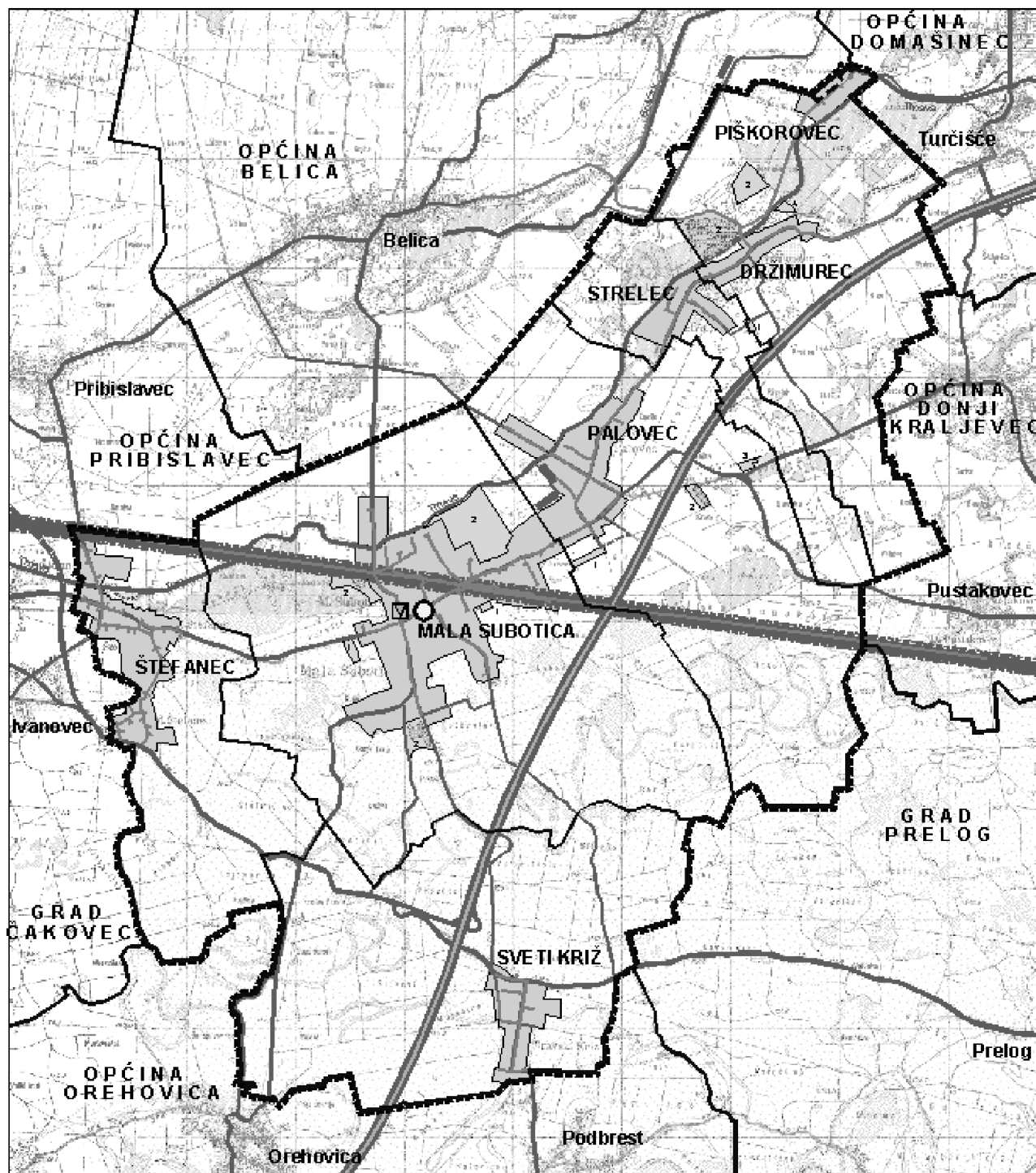
U budućnosti je nužno posvetiti maksimalnu pozornost održavanju, uređenju i poboljšanju kvalitete postojeće mreže javnih cesta.

Posebnu pozornost potrebno je usmjeriti unapređenju sigurnosti prometa ne samo na javnim cestama nego i važnijim nerazvrstanim cestama naročito unutar područja naselja, jer će se porastom broja vozila postupno javljati potrebe za postavom nove i unapređenjem postojeće prometne signalizacije, uređenjem javne rasvjete i općenito za kvalitetnijim uređenjem središnjih dijelova naselja.

Prilikom uređenja naselja treba uređivati i pješačke staze, a svrhovito je urediti i biciklističke s obzirom da je u cijelom području tradicionalno razvijen i biciklistički promet.

Biciklistički promet inače zaslužuje zasebni tretman i razradu u svrhu promocije i poticanja razvoja turističkih i rekreativnih sadržaja, obzirom da se na području uz Muru nalazi niz izuzetno atraktivnih destinacija posebno interesantnih za rekreaciju i izletništvo u prirodi.

3 - PLAN

GRAĐEVINSKO PODRUČJE NASELJA	JEDINICA POŠTANSKE MREŽE	TK KORISNIČKI I SPOJNI VODOVI I KANALI
IZGRAĐENE POVRŠINE IZVAN GRAĐ. PODR. NASELJA	MJESNA TELEFONSKA CENTRALA	

Razvoj i uređenje naselja postupno će zahtijevati otvaranje novih ulica i uređivanje i poboljšavanje stanja na postojećim, prije svega asfaltiranjem još neasfaltiranih ulica te

uređenjem nogostupa i zelenila. Zahvati na gradnji i otvaranju novih ulica i modernizaciji postojeće općinske cestovne infrastrukture razrađivati će se odgovarajućim općinskim programima, a po potrebi i na temelju detaljnih planova.

Prilikom uređenja postojeće ulične mreže, kao i otvaranja novih ulica, potrebno je voditi računa da minimalna širina koridora između uličnih ograda omogućuje gradnju u pravilu dvosmjernog kolnika i pješačkih staza, a na križanjima osigura izvedbu minimalnog radijusa od 6.0 m, a u slučaju teretnog i/ili autobusnog prometa i više.

Detaljnijom razradom (detaljni plan, projekt i sl.), potrebno je definirati položaj instalacija komunalne infrastrukture u koridoru ulice, a po potrebi i prostoru između ulične ograde i građevinskog pravca ulične građevine. U slučaju da se ne izrađuje detaljnija planska ili projektna razrada, načelno se komunalne instalacije polažu izvan kolnika (osim eventualno kanalizacije) ispod nogostupa ili u pojasu između ulične ograde i građevinskog pravca ulične građevine.

Raspored instalacija komunalne infrastrukture u pravilu se utvrđuje tako da se jednom stranom ulice polažu instalacije elektroopskrbe i telekomunikacija, te eventualno kanalizacije (u koliko se ona ne polaže ispod kolnika), a drugom stranom ulice polažu se vodovodne i plinske instalacije.

Raspored autobusnih postaja i uloga javnog prometa također je od velike važnosti u povezivanju dijelova Županije. Postaje je potrebno opremiti nadstrešnicama, vizualno usklađenim s okolišem.

Željeznički promet

Koridor pruge Zagreb-Čakovec-Kotoriba rezerviran je prostor koji je potreban za moguću realizaciju pruge s velikom propusnom moći, odnosno za dogradnju drugog kolosijeka kako bi se mogle postići velike brzine (do 160km/h).

Pošta

Osnovni ulazni podaci za planiranje što bolje pristupačnosti poštanskoj mreži, a time i boljoj kvaliteti poštanskih usluga, su broj stanovnika i površina prostora koji pokrivaju elementi poštanske infrastrukture.

Praćenjem demografskog razvoja Općine procjenjuje se da bi se na navedenom području zadržao postojeći broj stanovnika, tj. da bi došlo do povećanja u demografskom razvoju Općine. To znači da bi se u skladu s tom procjenom u Maloj Subotici zadržao poštanski ured, čime bi se osigurala pristupačnost poštanske mreže na tom području i kvalitetno zadovoljenje potreba korisnika u jednom dužem vremenskom periodu.

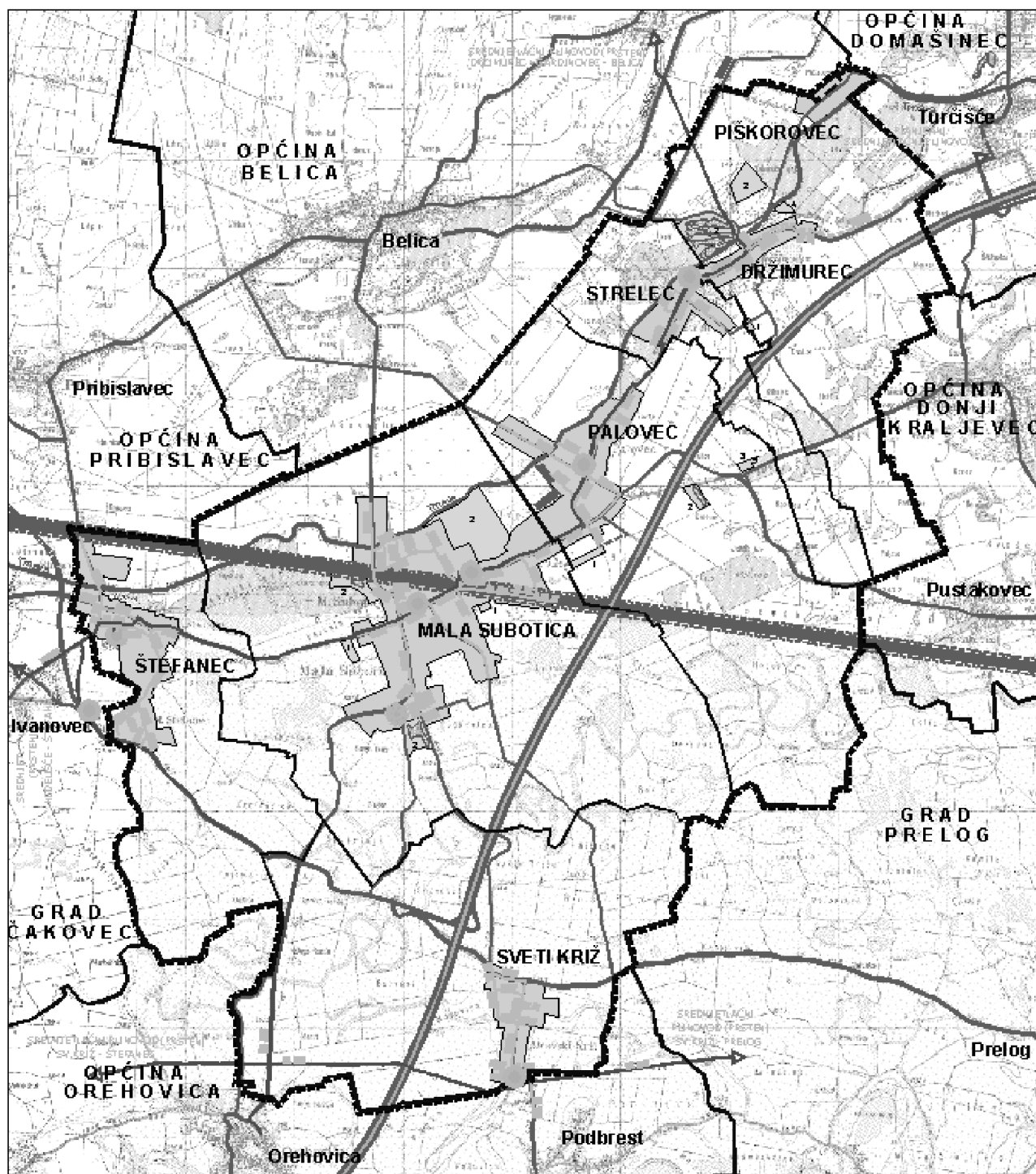
Javne telekomunikacije

Kod planiranja javnih telekomunikacija na određenom području potrebno je poslužiti se postojećim podacima o izgrađenosti telekomunikacija, postojećom dokumentacijom o planiranoj gradnji, te naročitu pažnju posvetiti brzom razvitku nove tehnike i tehnologije iz područja telekomunikacija. Demografska kretanja i planovi razvoja Općine (kao i Županije) također su podaci, odnosno dokumenti koji se moraju uzeti u obzir.

Plinoopskrba i naftovod:

Slika 99

3 - PLAN

GRAĐEVINSKO PODRUČJE NASELJA	REDUKCIJSKA STANICA	MAGISTRALNI PLINOVOD - MEĐUMJESNA MREŽA, SREDNJETLAČNI
IZGRAĐENE POVRŠINE IZVAN GRAD. PODR. NASELJA	REDUKCIJSKA STANICA - PLANIRANO	MAGISTRALNI PLINOVOD - MEĐUMJESNA MREŽA, SREDNJETLAČNI
		LOKALNI PLINOVOD - MJESNA MREŽA, NISKI TLAK
		LOKALNI PLINOVOD - MJESNA MREŽA, NISKI TLAK - PLANIRANO

Iako instalirani kapaciteti telekomunikacijskih (telefonskih) priključaka na području Općine Mala Subotica zadovoljavaju postojeće potrebe, kao što bi mogli zadovoljiti uz neznatna proširenja i sve buduće potrebe (do 2020.godine) potrebno je planirati decentralizaciju postojećih mreža, uz rekonstrukciju i eventualna proširenja postojeće telekomunikacijske infrastrukture. Prema smjernicama razvoj telekomunikacija, tendencija je gradnje što kraćih pristupnih mreža s većim brojem udaljenih pretplatničkih stupnjeva. U budućnosti telekomunikacijski operateri će korisnicima osim klasične telefonije (prijenosa govora) nuditi usluge kablске TV, kao i druge širokopojasne usluge. Zbog toga treba planirati postupno građenje širokopojasne infrastrukture. U prvoj etapi treba svjetlovodnu nit dovesti do RSS-a, to jest do pristupnog čvora smještenog blizu pretplatnika. U drugoj fazi trebat će prići postupnoj izgradnji pasivne svjetlovodne pristupne mreže s konačnim ciljem dovođenja svjetlovodne niti do prostorija samih pretplatnika.

U okviru ovog Plana planirana je gradnja svjetlovodne mreže s nazivom FTTR (fibre-to-the-remote), što znači svjetlovodna nit do udaljenog komutacijskog stupnja. U budućnosti daljnja izgradnja pasivnih svjetlovodnih mreža (PON-passive optical network) ići će preko raznih sustava FTZ, (fibre-to-the zone / nit do područja), FTTC (fibre-to-the curb / nit do blizine zgrade), FTO (fibre-to-the office / nit do ureda ili kućne centrale), FTTB (fibre-to-the-building / nit do zgrade) do konačne ciljane verzije FTTH (fibre-to-the home / nit do stana), a rješavat će se planovima užeg područja i projektima.

Na čitavom području Općine planirana je gradnja kablске televizije i rekonstrukcija postojeće telekomunikacijske mreže (npr. na način da postojeći "zračni" priključci budu zamijenjeni podzemnim).

Na području Općine planirana je gradnja pokretnih telekomunikacijskih mreža, kao i radio i TV sustava, a prema ukazanim potrebama. Razvitak sustava bežičnih veza, TV i radio difuzije ne postavlja posebne prostorne zahtjeve i realizacija je uglavnom moguća bez posebnih prostornih ograničenja.

Zbog budućih telekomunikacijskih potreba na novim građevinskim područjima naselja potrebno je u detaljnijoj planskoj ili projektnoj dokumentaciji osigurati koridore za polaganje podzemne telekomunikacijske infrastrukture.

3.5.2. Energetski sustavi

Plinoopskrba

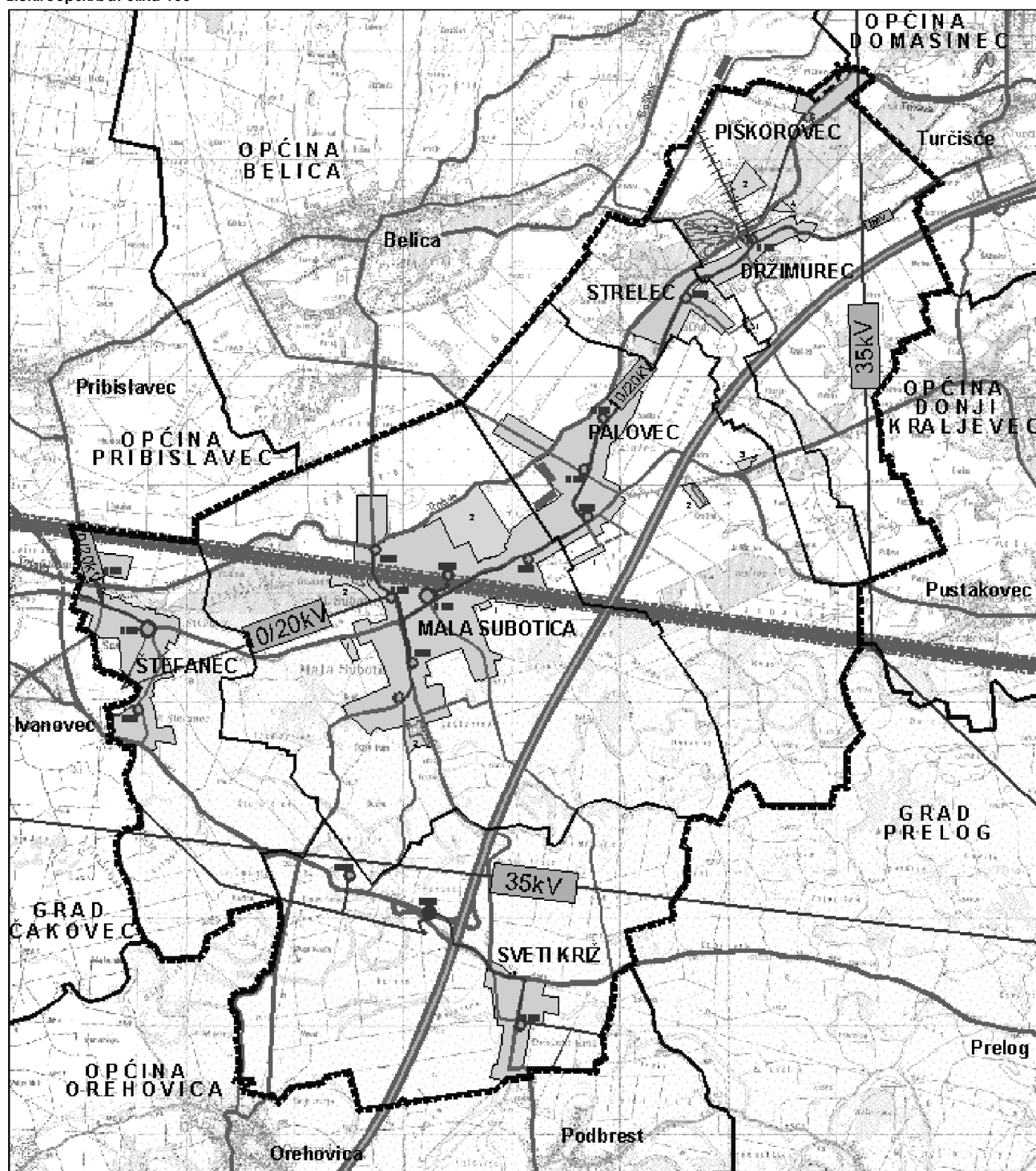
Pri planiranju opskrbe plinom potrebno je uvažiti postojeće podatke o izgrađenosti plinske mreže, kao i postojeću dokumentaciju o planiranoj izgradnji. Također je potrebno uzeti u obzir najnovije podatke s obzirom na demografska kretanja i postojeće planove razvoja Općine i Županije. Podaci o trenutnom stupnju izgrađenosti sustava za opskrbu zemnim plinom Općine Male Subotice dobiveni su od strane distributera zemnog plina "Međimurje-plin" d.d. Čakovec.

Podaci o demografskim kretanjima na području Općine uzeti su iz popisa stanovništva od 1961.-2001. g., dok su prognoze o očekivanom razvoju preuzete iz ovog Plana. Proračunski uvjeti za planiranje razvoja plinskog sustava su:

- što se tiče strukture potrošnje u obzir je uzeta široka potrošnja (kućanstva), opća potrošnja (prateće i javne građevine), te industrija i ostali veći potrošači,

3 - PLAN

Elektroopskrba: Slika 100

- GRADEVINSKO PODRUČJE NASELJA
- IZGRADENE POVRŠINE IZVAN GRAD. PODR. NASELJA

- TS 400 kVA
- TS 250 kVA
- TS 160, 100 kVA

- DALEKOVOD 35 (10/20) kV
- DALEKOVOD 35 (10/20) kV - ukida se

3 - PLAN

- za prosječno kućanstvo je pretpostavljena ukupna priključna potrošnja od 5,2 odnosno 5,6Nm³/h, s time da je uz primjenu faktora istovremenosti, prosječna trenutna maksimalna potrošnja plina 1,2Nm³/h po kućanstvu,
- za opću potrošnju je pretpostavljena prosječna potreba za toplinskom energijom od 45-55W/m³ predviđenog prostora što iznosi do 0.007Nm³/h zemnog plina po jedinici prostora,
- maksimalna potreba plina je definirana za 70%-tno priključenje na plinski sustav.

Prema predviđenom kretanju broja stanovnika nema potrebe za dodatnim intervencijama u smislu proširenja postojeće plinske mreže, odnosno povećanja njene transportibilnosti.

Eventualne veće potrebe za plinom u planiranoj poduzetničkoj zoni moguće je osigurati direktnim priključnim plinovodom na srednjetlačni plinovod (prsten).

Na nivou Općine nadležni distributer planira povezivanje Općine od Držimurca do Turčišća na srednjetlačni plinovod (prsten) *Držimurec-Gardinovec-Belica*.

Svi ostali zahvati na proširenju plinskog sustava su manjeg obima i mogu se izvoditi prema trenutnim zahtjevima za priključenjem, u skladu s programima Općine i distributera.

Elektroopskrba

U ovoj fazi planiranja (PPUO) ne obavlja se planska razrada napajanja potrošača el. energijom na razini 10kV mreže, jer za to ne postoje relevantni podaci (ovim Planom se ne određuju točni sadržaji građevinskih područja).

U grafičkom prilogu ovog Plana su kao planirani prikazani samo oni zahvati za koje već postoje planski dokumenti.

Za planiranu mrežu elektroopskrbe na temelju analize dosadašnjeg razvoja pretpostavlja se rast vršnog opterećenja po stopi od 3,5% godišnje. Točno određivanje elemenata elektroopskrbe (broj trafostanica, točne lokacije trafostanica, te odgovarajuća elektroenergetska mreža s odgovarajućim koridorima) vršit će se kroz planove užeg područja ili kroz projektnu dokumentaciju koja će detaljnije elaborirati prostor.

Osobito se to odnosi na novu gospodarsku zonu (malo i srednje poduzetništvo) za koju je potrebno prethodno utvrditi približu ili točnu namjenu prostora. Načelno, na osnovi raspoloživih saznanja o sadržaju te zone, u ovoj fazi planiranja moguće je naznačiti mogućnost rješenja elektroopskrbe iz postojećih trafostanica (TS 10/0,4kV) u naselju, s obzirom na postojeće prosječno opterećenje tih trafostanica od cca. 65-75%.

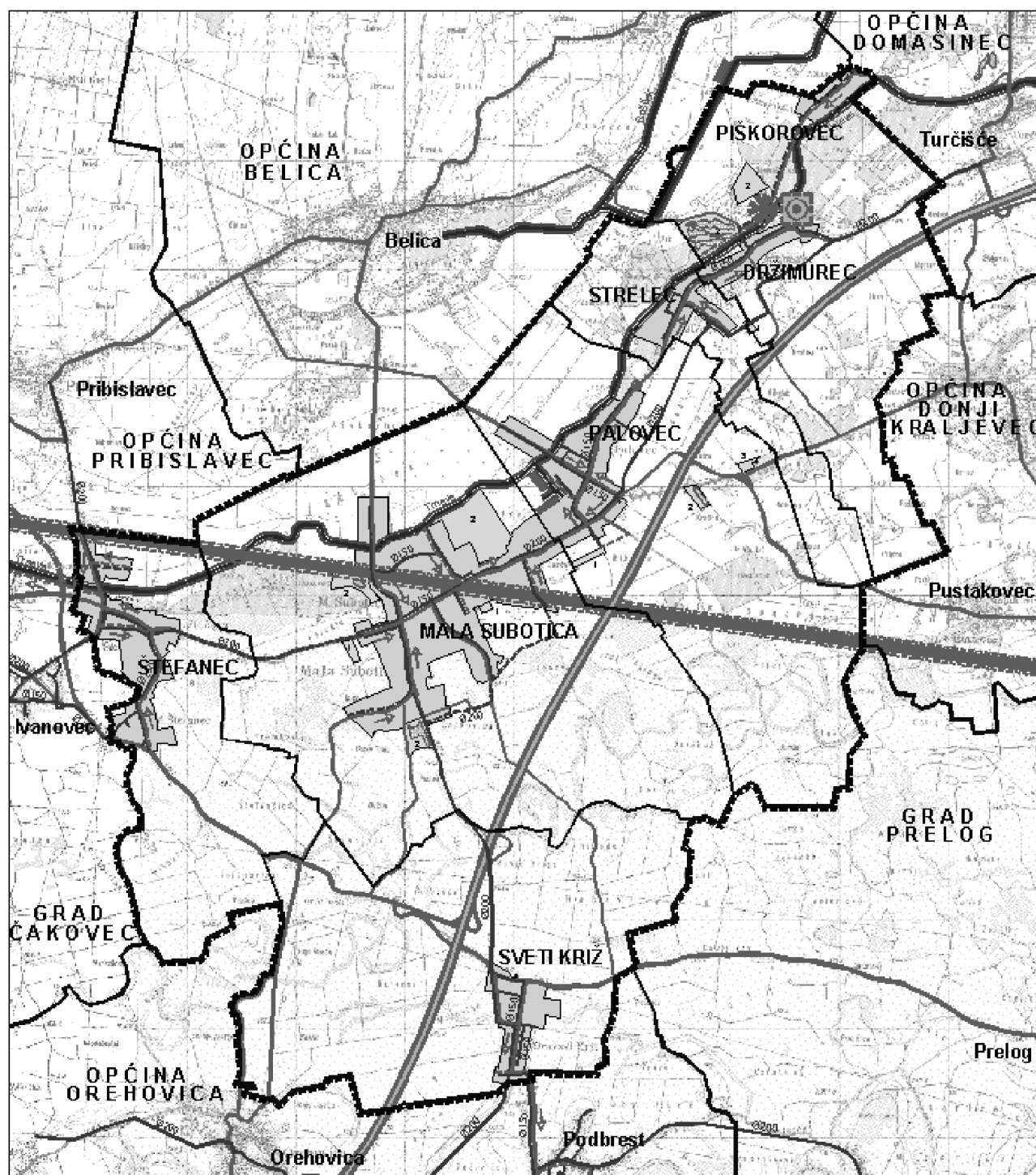
Ako se pokaže potreba za većom snagom od raspoložive rezerve u snazi postojećih trafostanica, rješenje elektroopskrbe je u izgradnji jedne ili više novih TS 10/0,4kV u zoni, a koje bi se povezale u 10kV mrežu naselja.

Na nivou Općine nadležni distributer planira ukinuti zračni vod od Držimurca prema Gardinovcu i zamijeniti ga podzemnim kabelom od 20kV od Držimurca do Turčišća.

3.5.3. Vodnogospodarski sustav

Vodnogospodarski sustav:

Slika 101

GRAĐEVINSKO PODRUČJE NASELJA	CRPNA STANICA (TLAČNA STANICA) - PLANIRANO	SMJER ODVODNJE
IZGRADENE POVRŠINE IZVAN GRAD. PODR. NASELJA	GLAVNI DOVODNI KANAL (KOLEKTOR) - PLANIRANO	UREĐAJ ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA - PLANIRANO
MAGISTRALNI OPSKRBNI CJEVOVOD - PLANIRANO	OSTALI DOVODNI KANALI - PLANIRANO	ISPUST OTPADNIH VODA - PLANIRANO
OSTALI VODOOPSKRBNI CJEVOVODI	TLAČNI VOD - PLANIRANO	KANAL (ODTERETHI, LATERALNI)
OSTALI VODOOPSKRBNI CJEVOVODI - PLANIRANO		

Vodoopskrba

Kod planiranja vodoopskrbe vodilo se računa o postojećim podacima, tj. postojećem stanju vodoopskrbe na navedenom području, a isto tako i o verificiranoj dokumentaciji o planu gradnje, kako kapitalnih hidrotehničkih objekata tako i pojedinih opskrbnih vodova i na širem području.

Vodoopskrba gospodarske (poduzetničke) zone rješavat će se izvedbom priključaka na postojeće vodoopskrbne cjevovode u naselju, tj. proširivanjem postojećih vodovodnih mreža.

Sa stanovišta izgradnje vodoopskrbnog sustava u svrhu vodoopskrbe šireg područja od Općine, tj. izgradnje vodoopskrbnog sustava na razini Županije, planira se gradnja kapitalnih hidrotehničkih građevina (izvan područja Općine), po realizaciji kojih će se promijeniti režim vodoopskrbe i na području Općine Mala Subotica.

Nadležni distributer planira na području Općine izvesti magistralni spojni cjevovod Štefanec-M. Subotica promjera 200mm i na području naselja M. Subotice spajanje dviju uličnih slijepih grana promjera 200mm u južnom dijelu naselja s magistralnim cjevovodom koji spaja naselja Sveti Križ i Malu Suboticu.

Potrebno je kontinuirano pratiti kvalitetu vode u izvoru, vodoopskrbnom sustavu, zaštitnim zonama izvorišta, te poduzimati potrebne radnje.

Stupanj tehničke opremljenosti potrebno je podizati u cilju povećanja kvalitete vodoopskrbe i racionalnog korištenja vode.

Odvodnja

Studija odvodnje Međimurja je prostor Međimurja podijelila u četiri zone – prema prijamniku otpadnih voda. Općina Mala Subotica nalazi se prema toj Studiji u Srednjenizinskom području odvodnje, i to u sustavu odvodnje "Mala Subotica". Sustav odvodnje "Mala Subotica" obuhvaća slijedeća naselja:

- Mala Subotica,
- Držimurec,
- Strelec,
- Piškorovec,
- Palovec,

Predviđa se izgradnja kanalizacijskih mreža razdjelnog tipa odvodnje.

Sustav odvodnje "Mala Subotica" nalazi se u središnjem dijelu Srednjenizinskog područja odvodnje. Karakterizira ga smještaj na ravničarskom terenu s manjim padovima koji se generalno protežu od zapada prema istoku, prateći tok vodotoka Trnave na tom području. Kako se naselja obuhvaćena predloženim sustavom odvodnje nalaze na širem području, bit će neizbježna upotreba dodatne energije u pogonu sustava, jer se neće moći u svim kanalima osigurati gravitacijsko tečenje.

Dakle, iskoristavajući u što većoj mjeri prirodne padove terena, smjerovi odvodnje u kanalizacijskom sustavu "Mala Subotica" idu od sjeverozapada prema sjeveroistoku.

Uređaj za pročišćavanje bio bi smješten sjeveroistočno od Držimurca, pored vodotoka Trnave u koju je i predviđeno konačno ispuštanje pročišćenih otpadnih voda.

3 - PLAN

Kako je već spomenuto, udaljenost između pojedinih naselja uvjetuje izvedbu tlačnih spojno-transportnih cjevovoda. Takav tlačni cjevovod izvodio bi se između naselja Palovec i naselja Strelec.

Zbog veće udaljenosti od susjednih naselja praktički nema daljnjih mogućnosti spajanja i objedinjavanja većeg broja naselja u jedan veći sustav odvodnje tako da naselje Štefanec zbog blizine Čakovca spaja se na kanalizacijski sustav grada Čakovca, a naselje Sv. Križ će s naseljima druge Općine Orehovicom i Podbrestom činiti sustav odvodnje Pridravskog područja.

Pri dimenzioniranju kanalizacijskog sustava i uređaja za pročišćavanje neophodno je što točnije definirati količinu otpadnih voda, koje će se pojavljivati u kanalizacijskom sustavu u pojedinim etapama razvoja i izgradnje predmetnog područja.

Kanalizacijskim sustavom vršiti će se odvodnja triju različitih vrsta otpadnih voda:

- oborinskih voda,
- sanitarnih otpadnih voda,
- tehnoloških otpadnih voda.

U pravilu, svako korištenje vode mijenja njene karakteristike. S obzirom da se vodni resursi koriste kao izvorišta za vodoopskrbu, ali istovremeno i kao prijamnici upotrijebljene (otpadne vode), to je mogućnost promjena kakvoće vode sve veća, kod čega kao faktor promjene najveću ulogu ima čovjek sa svojim aktivnostima.

Čista i sanitarno ispravna voda korištenjem u kućanstvu se zagađuje i postaje otpadna voda. Ta voda skuplja se kanalizacijskim sustavom i odvodi na uređaj za pročišćavanje na kojem se pročišćava do najmanje razine propisane zakonom (slično dolazi do promjene kakvoće vode u industriji i poljoprivredi).

Za razliku od promjena kakvoća voda koje se odvijaju nekontrolirano kruženjem vode u prirodi, promjene koje se odvijaju na području urbanih i industrijskih sredina mogu se kontrolirati – prije svega izgradnjom kanalizacijskog sustava. Osnovni zadatak ovog sustava je da upotrijebljene i oborinske vode skuplja i odvodi na uređaje za pročišćavanje pomoću kojega se kontrolira kakvoća voda koje se ispuštaju u vodne resurse, a time i njihovo zagađenje. U tome je uloga kanalizacije od temeljne važnosti za zaštitu okoliša i provođenje koncepta održivog razvoja.

OBORINSKE VODE

Oborinske vode koje nastaju nisu čiste vode. Njihova kakvoća rezultat je ispiranja čestica iz zraka iznad naselja i ispiranja taloga i površina preko kojih voda otječe, tj. rezultat je aktivnosti koje se odvijaju u naselju s kojeg se oborinska voda prihvaća i odvodi. Kako zagađenje zraka i površina nije svugdje isto, tako i sastav i zagađenje oborinskih voda nisu isti. U prirodnim sredinama i manjim industrijskim naseljima bez industrije, oborinske vode su razmjerno čiste, dok u većim gradovima s industrijskim pogonima ove vode mogu biti zagađene. Za razliku od komunalnih i industrijskih otpadnih voda kod kojih su količine i sastav prepoznatljive, odnosno imaju determinističke karakteristike, oborinske vode i njihov sastav imaju tipično stohastičke karakteristike. To znači da se radi o vjerojatnim količinama i sastavu. Razlog su oborine koje su tipična stohastička pojava. Ovo je bitna karakteristika oborinskih voda o kojoj treba voditi računa kad se analiziraju njihove količine i sastav, te pri određivanju mjerodavnih oborina.

PREGLED SANITARNIH OTPADNIH VODA PODRUČJA

Voda se u kućanstvu troši radi održavanja svih životnih funkcija, sanitarnih potreba, kao i za komunalne potrebe vezane za stanovanje u urbanim sredinama. Sastav i količine upotrijebljenih voda (otpadnih voda) biti će rezultat ovih aktivnosti. Slične aktivnosti odvijaju se u cijelom nizu javnih ustanova, tako da će sastav upotrijebljenih voda iz ovih ustanova biti sličan.

3 - PLAN

Svako naselje živi svojim specifičnim životom u skladu sa svojim položajem, kulturom, tradicijom, standardom, klimatskim i drugim prirodnim karakteristikama. Glede toga, sastav kućanskih otpadnih voda nije nikad isti, ali nije ni bitno različit kada se gleda šira regija ili područje.

Sastav i količine otpadnih voda su promjenjivi tijekom vremena i rezultat su stanja, aktivnosti i intenziteta korištenja voda. Promjene su godišnje, dnevne (mjesečne) i satne, a ovise o nizu faktora: klimatskim uvjetima, temperaturama, godišnjem dobu, rasporedu radnog vremena zaposlenih, navikama stanovništva i sl. sve promjene moraju se na odgovarajući način uključiti u proračun, kako bi sustav mogao zadovoljiti sve potrebe za vrijeme eksploatacijskog razdoblja. Te promjene u proračun uključujemo pomoću koeficijenata oscilacije potrošnje.

TEHNOLOŠKE OTPADNE VODE

U naseljima postoji cijeli niz industrijskih i zanatskih aktivnosti koje troše vodu u svom tehnološkom procesu, ali i za potrebe radnika. Tehnološke vode su rezultat određenog tehnološkog procesa i bitno su različite jedna od druge u ovisnosti o vrsti industrije. Mogu biti manje ili više zagađene, ali i zagađene izrazito opasnim tvarima. Tehnološke otpadne vode prikupljaju se zasebnom kanalizacijom ukoliko njihov sastav bitno odstupa od sastava tipično kućanskih odnosno sanitarnih otpadnih voda. Koristeći vodu u svakodnevnom životu za boravka u poduzećima, restauracijama i sl., djelatnici stvaraju otpadne vode koje imaju sastav sličan kućanskim otpadnim vodama i one se izravno priključuju na gradski kanalizacijski sustav tamo gdje je to moguće.

Bitno je napomenuti da postoje industrijske otpadne vode – tehnološke vode koje u svom sastavu mogu imati i tvari koje štetno djeluju na kanale i kanalizacijske objekte ili toksično djeluju na biološke aktivnosti na uređaju za pročišćavanje ili ugrožavaju zdravlje radnika koji rade na održavanju kanalizacijskog sustava. Zbog toga se ove vode nikada ne spajaju na kanalizacijsku mrežu komunalnih otpadnih voda ukoliko njihov sastav nije sličan ili bolji od sastava komunalnih otpadnih voda s obzirom na sve zahtijevane komponente. Osim toga, objekti i kanali kanalizacije industrijskih pogona (vrsta cijevnog materijala) moraju se prilagoditi karakteristikama otpadnih voda kako bi se osiguralo kvalitetno i trajno funkcioniranje kanalizacijskog sustava.

Bitno je napomenuti da je kanalizacijskim sustavima u Međimurskoj županiji predviđen direktan prihvrat sanitarnih otpadnih voda stanovništva i industrije, dok se industrijske tehnološke vode, te tehnološke vode farmi i industrijsko-prerađivačkih objekata mogu upustiti u kanalizaciju tek nakon odgovarajućeg predtretmana. Stupanj potrebite obrade tehnoloških voda ovisit će o konkretnoj potrebi odnosno stupnju zagađenja pojedinih pogona.

Uređenje vodotoka i voda

Na području Općine obrana od poplava je u potpunosti riješena kanaliziranjem rječice Trnave, s time da je potrebno dijelove izgrađenog sustava pratiti i održavati.

Pri rekonstrukciji kanala potrebno je voditi računa o što manjem narušavanju bioloških vrijednosti prostora.

Melioracijska odvodnja

Melioracijska odvodnja je dio mjera za poboljšanje svojstava i sposobnosti tala za poljoprivrednu proizvodnju.

Izvedeni sustav kanala na području Općine zadovoljava potrebe odvodnje poljoprivrednog zemljišta i oborinskih voda pa bi za daljnju izgradnju melioracijskih kanala bilo potrebno utvrditi ekonomsku i ekološku prihvatljivost takvih zahvata.

3.6. Postupanje s otpadom

Okosnicu za postupanje s otpadom čine ciljani propisi po kojima jedinice lokalne samouprave (gradovi/općine) trebaju organizirano provoditi mjere postupanja s komunalnim otpadom, te uređivati odlagališta/skladišta ili građevine za obradu otpada. Na županijskoj razini postupanje s otpadom je regulirano i PPMŽ-om. Istim su, a na temelju *Studije izbora potencijalnih lokacija za odlaganje otpada* označene potencijalne lokacije odlagališta. Niti jedna od tih lokacija se ne nalazi na području Općine Male Subotice.

Iako je *Zakon o otpadu* kao i *Pravilnik o uvjetima za postupanje s otpadom* na snazi od 1995.g. odnosno 1997., isti na području Općine Male Subotice u praksi nisu u primjeni. To je rezultiralo neuređenim odlagalištem komunalnog otpada nedaleko naselja Male Subotice. Sadašnji način uklanjanja otpadaka bazira se isključivo na slobodnom odlaganju otpadaka na odlagalištu, bez potrebnih higijensko-tehničkih mjera za uredno sanitarno odlaganje.

Tehnologija odlaganja otpadaka ne zadovoljava. Otpaci se slobodno istovaruju na površini odlagališta, često se pale, a dolazi i do samozapaljenja zbog čega se na odlagalištu povremeno pojavljuje vatra, vjetar raznosi smrdljivi dim. Ogromne količine otpadaka s ostacima hrane pogodne su za prisustvo i razmnožavanje različitih glodavaca, insekata i ptica koje dolaze i povremeno odlaze s deponije i na taj način mogu raznositi zarazu na širi prostor. Lagani otpaci se vjetrom nekontrolirano raznose s deponije.

Ovako je donekle, odnosno provizorno, riješeno pitanje uklanjanja kućnih, uličnih, glomaznih i industrijskih otpadaka i građevinske šute, premda treba sadašnji sustav odlaganja smatrati kao neodrživu improvizaciju kako po pitanju tehnologije tako i po pitanju kapaciteta. Neriješeno pitanje odlagališta predstavlja vrlo ozbiljan higijensko-sanitarni, epidemiološki i urbanistički problem Općine Male Subotice.

Sve su to neupitni razlozi da se ovo odlagalište sanira sukladno *rješenju Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja o sanaciji i konačnom zatvaranju odlagališta (Ur. broj: 531-05/01-JM-02-9, od 7.8.2002.)* i konačno dovede na onu razinu koja neće predstavljati opasnost po okoliš. Najbitnija kvaliteta sanitarnog odlagališta u odnosu na sadašnje nekontrolirano odlaganje je u tome da se korištenjem odgovarajućih tehnoloških procesa i sanitarnih mjera obavlja trajna zaštita okoliša od onečišćenja voda, tla i zraka.

Za prognozu budućih količina i sastavka otpadaka valja uzeti u obzir slijedeće kriterije:

- podaci o kretanju broja stanovništva i prognoza,
- podaci o stanovništvu uključenom u odluku o obaveznom odvozu otpadaka i
- trendovi povećanja količine otpadaka po stanovniku.

Velika nepoznanica je budući obujam recikliranja otpadaka. Ukoliko dođe do recikliranja u većem obujmu opterećenje deponije biti će odgovarajuće smanjeno.

Uvažavajući zakonske odredbe, po kojima jedinice lokalne samouprave organiziraju postupanje s komunalnim otpadom, te sukladno tome i osiguravaju sredstva u proračunu za tu namjenu, Općina bi slijedom ponajprije zakonskih odredbi morala organizirati mjere postupanja s otpadom koje po gospodarskim načelima i načelima zaštite okoliša podrazumijevaju: skupljanje, skladištenje, obrađivanje, odlaganje, uvoz, izvoz i prevoz otpada, zatvaranje i saniranje građevina namijenjenih odlaganju otpada i drugih otpadom onečišćenih površina.

S obzirom da je čitavo područje Općine M. Subotice vodonosnik, Općina je prirodnim predispozicijama ograničena u pogledu cjelovitog pristupa postupanju s otpadom koji podrazumijeva i odlaganje neobrađenog otpada i skladištenje, obrađivanje i dr. Nužno je da u cilju rješavanja problematike zbrinjavanja otpada Općina organizira prikupljanje otpada, odvoz komunalnog i glomaznog otpada na odlagalište izvan njenog teritorija, a sva postojeća odlagališta, sukladno propisima, zatvori i sanira. Zaključak je da postojeće stanje treba

3 - PLAN

unaprijediti prioritetnom uspostavom organiziranog prikupljanja i odvoza otpada s odlaganjem izvan granica Općine. Ovim Planom se ukazuje na svrhovitost, gospodarsku i ekološku opravdanost uspostave zajedničkog koncepta zbrinjavanja otpada za sve gradove i općine na razini Županije.

Ovim Planom određena je lokacija reciklažnog dvorišta za potrebe Općine na lokaciji gospodarske zone uz cestu prema Orehovici, mjesto za skupljanje i privremeno skladištenje otpada – sekundarne sirovine.

Sukladno važećim zakonima, problem zbrinjavanja otpada potrebno je riješiti do propisanog roka, ali uvažavajući mogućnosti Općine (financijske, prostorne, kadrovske...) problem treba rješavati postupno.

Mjere za provođenje planskih postavki o zbrinjavanju otpada:

- Potrebno je izbjegavati i smanjivati nastajanje otpada.
- Svako kućanstvo treba prikupljati komunalni otpad u tipizirane posude za otpad (kante, kontejnere, vreće).
- Potrebno je postaviti na preglednom mjestu osiguranom za nesmetan kolni i pješački promet kante/kontejnere za prihvrat vrijednih frakcija otpada (staklo, papir).
- Veći gospodarski subjekti, u cilju smanjenja vizualne degradacije okoliša trebaju osigurati prostor za smještaj kontejnera ograđen zelenilom.
- Upravno tijelo Općine dužno je voditi očevidnik o prikupljenim količinama komunalnog otpada, te na propisan način i u propisanom roku podatke dostavljati Uredu državne uprave u Međimurskoj županiji – Službi za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Čakovec.
- Povremeno (prema ukazanoj potrebi) treba organizirati prikupljanje i odvoz glomaznog otpada.
- Obzirom da je cijelo područje Općine na vodonosniku, kojeg treba prioritetno čuvati, lokaciju za odlaganje otpada Općina treba riješiti dogovorom s drugim jedinicama lokalne samouprave.
- Proizvođači tehnološkog otpada dužni su skupljati ga i predati ovlaštenim sakupljačima i obrađivačima, voditi prateću dokumentaciju koju treba na propisan način i u propisanom roku dostavljati Uredu državne uprave u Međimurskoj županiji – Službi za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Čakovec.
- Potrebno je sanirati divlja odlagališta otpada i otpadom onečišćene površine.
- Općina treba restriktivnim i poticajnim mjerama onemogućiti divlje odlaganje otpada.
- Odluku o komunalnom redu i Odluku o odvodnji treba dosljedno provoditi.

3.7. Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš

Prostorno planiranje je jedan od značajnijih instrumenata zaštite okoliša; pravilno planiranje i usmjeravanje ukupnih aktivnosti na određenom prostoru bitno smanjuje nepovoljne utjecaje na okoliš, odnosno pospješuje njegovo unapređenje.

Plan se bavi korištenjem prostora, gospodarenjem prostorom, razvojem u prostoru, zaštitom i očuvanjem prostora. Čitav Plan je prožet brigom o okolišu i usmjeren na smanjivanje postojećih, odnosno sprječavanje budućih nepovoljnih utjecaja na okoliš.

Neki zahvati i neke građevine na području Općine koji vrše ili bi mogli vršiti značajan (nepovoljan) utjecaj na okoliš su:

- postojeća i buduća radna zona,
- budućí športsko-rekreacijski centar (rekreacija na vodi) – ugroženi okoliš,
- općenito građevine koje proizvode ili u svojem proizvodnom procesu koriste opasne tvari – strogo se trebaju pridržavati zakona i propisa,
- farme većeg kapaciteta,
- pročištač otpadnih voda – zbrinjavanje mulja na način kao i komunalni otpad,
- postojeće (do sanacije) odlagalište komunalnog otpada,
- eksploatacija šljunka – buka, devastacija okoliša, opasnost za djecu.

Prostor treba planirati i koristiti tako da se u njemu osigurava življenje i gospodarski razvoj uz istovremenu brigu za trajno očuvanje razvojnih potencijala.

Stoga je potrebno:

- sanirati i ublažiti nepovoljne učinke koji nastaju eksploatacijom šljunka,
- trajno očuvati izvornost, biološku raznolikost i ekološku stabilnost,
- očuvati kakvoću žive i nežive prirode, te racionalno koristiti prirodna dobra,
- očuvati i obnavljati kulturne i estetske vrijednosti krajobraza, unaprijediti stanje okoliša i osiguravati bolje uvjete života.

Nepovoljne utjecaje na okoliš treba pratiti, sprječavati, ograničavati i uklanjati. Da bi se moglo kontinuirano i kvalitetno pratiti stanje okoliša i poduzimati pravovremene mjere za unapređivanje stanja poželjno je izraditi *Izješće o stanju okoliša* (inventarizirati i ustanoviti postojeće stanje) i *Program zaštite okoliša*.

Gospodarski subjekti koji postupaju s opasnim tvarima dužni su izraditi *Operativne planove intervencija u zaštiti okoliša*. Općina je dužna izraditi *Plan intervencija u zaštiti okoliša*.

Ovaj Prostorni plan utvrđuje ciljeve i interese koji se na području obuhvata trebaju ostvariti vodeći računa da korištenje prostora osigura sanaciju, zaštitu i unapređenje stanja okoliša.

U procesu planiranja uz zaštitu okoliša, u svezi sa svim budućim aktivnostima, utvrđuju se mjere zaštite od utjecaja do sada korištenih građevina, te mjere za zaštitu tla, vode, zraka, biljnog i životinjskog svijeta, krajobraza, kulturnih i prostornih vrijednosti od svih vidova već prisutnog i eventualnog budućeg onečišćenja.

U procesu izrade Plana procijenjeno je da na području Općine posebnu brigu i pozornost zahtijevaju područja vodonosnika, vodotoci, šume i kvalitetno tlo.

Ovaj temeljni stav ugrađen je u smjernice Plana za razvoj naselja, komunalne infrastrukture, poljoprivredne proizvodnje, šumarstva i gospodarskog razvoja, a posebno je naglašen u rješavanju problematike gospodarenja i zbrinjavanja otpada, te u odnosu prema zaštiti kulturne i prirodne baštine kao posebnih vrijednosti ovog prostora.

Pored ovih općenitih stavova i opredjeljenja, potrebno je naglasiti specifičnosti i zaštitu svakog pojedinog segmenta okoliša i sprječavanje nepovoljnih utjecaja na svakog pojedinačno.

Vode

3 - PLAN

Čitavo područje Općine je vodonosnik, tj. rezervat podzemne pitke vode od strateškog značaja za Državu i Županiju. To područje je pod velikim utjecajem ljudskih aktivnosti, tj. izloženo je brojnim negativnim utjecajima. Septičke jame, gnojnice i crne jame, procjedne otpadne vode (osobito s poljoprivrednih površina) direktni su zagađivači. Porastom standarda i razvojem gospodarstva doći će do još veće potrošnje vode i povećanja količine otpadnih voda različitog sastava.

Nužno je osigurati maksimalnu zaštitu vodonosnika kroz slijedeće mjere i aktivnosti:

- radi smanjenja količine nitrata u vodi poljoprivrednu proizvodnju na području vodonosnika treba prilagoditi uvjetima zaštite (npr. kontrola upotrebe količine i vrste zaštitnih sredstava, orijentacija na proizvodnju zdrave hrane),
- započeti aktivnosti na rješavanju odvodnje oborinskih i otpadnih voda naselja,
- riješiti odvodnju i zbrinjavanje otpadnih voda gospodarskih subjekata, a posebice farmi (identifikacija zagađivača, njihovo uklanjanje ili provođenje zaštitnih mjera s naglaskom na dugoročno rješavanje problema gradnjom uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i/ili uvođenjem "čiste" tehnologije u proizvodne procese),
- svi proizvodni i drugi gospodarski subjekti, postojeći i budući, koji ispuštaju onečišćene otpadne vode u sustav javne odvodnje ili u septičke jame, obvezni su izvršiti predtretmane otpadnih voda,
- pojedinačne građevine za stalno i povremeno stanovanje trebaju imati izgrađene propisne septičke jame, a kroz službe komunalnih redara treba identificirati kućanstva-zagađivače koji upuštaju otpadne vode u potoke i kanale za odvodnju oborinskih voda,
- ukloniti divlja odlagališta otpada i spriječiti nastajanje novih, te se u potpunosti uključiti u sustav organiziranog prikupljanja, odvoza i deponiranja otpada.

Prema *Uredbi o kategorizaciji vodotoka* vodotok Trnave je II. kategorije.

Budući da su ti vodotoci posredno ili neposredno recipijenti otpadnih sanitarnih, tehnoloških i oborinskih voda, treba svim navedenim mjerama spriječiti unošenje štetnih i opasnih tvari u vodotoke, prioritetno uvesti nadzor nad onečišćivačima, te uspostaviti, odnosno unaprijediti sustav praćenja kvalitete voda kako bi se osigurala postojeća ili postigla propisana kvaliteta voda.

Prije upuštanja otpadnih voda u vodotoke iste moraju proći propisani tretman pročišćavanja za II. kategoriju vodotoka.

Poseban naglasak se stavlja na zaštitu vodnih ekosustava, tj. vodnog krajobraza - šireg vegetacijskog pojasa uz rijeke i potoke. Sa stanovišta zaštite okoliša potrebno je preispitati svaki namjeravani zahvat unutar tog pojasa. Ne preporuča se pretvaranje vlažnih livada u njive i oranice, jer materijalna dobit ostvarena na njima premalena je da bi opravdala gubitak vlažnog staništa i prirodne ravnoteže.

Šume

Šumski fond na prostoru Općine Male Subotice nije podložen smanjivanju, ali ipak osnovna zadaća treba biti očuvanje postojećeg stanja uz stalno poduzimanje mjera za poboljšanje.

Potrebno je provoditi zajedničku politiku gospodarenja državnim i privatnim šumama, te sukladno tome korištenje privatnih šuma uskladiti s postojećim osnovama gospodarenja državnim

3 - P L A N

šumama kroz *Programe gospodarenja privatnim šumama*. Državnim šumama se gospodari po pravilima struke, dok se u privatnima uglavnom gospodari prema potrebama.

Ovim Planom se posebno ukazuje na potrebu zabrane krčenja privatnih šumskih prostora, šumaraka i živica sa ciljem prenamjene prostora.

Poželjno je pošumljavanje slijedećih površina u Općini:

- nekvalitetno poljoprivredno zemljište nižih razreda i "mozaik" tla,
- predjeli uz potoke,
- područja uz gospodarske zone,
- sanacija odlagališta otpada,
- područja uz šljunčaru.

Tlo

Zaštita tla od onečišćavanja mora se provoditi u funkciji zaštite poljoprivrednog zemljišta i posredno vodonosnika, čime se štiti zdravlje ljudi, životinjskog i biljnog svijeta.

U tu je svrhu potrebno racionalno koristiti zaštitna sredstva u poljoprivredi, a posebno se preporuča proizvodnja zdrave hrane bez upotrebe štetnih sredstava, uz savjetodavnu stručnu pomoć i nadzor. Preporuča se zapuštene poljoprivredne površine privesti poljoprivrednoj proizvodnji. Zakon zabranjuje prenamjenu vrijednog obradivog zemljišta u nepoljoprivredno, a posebice u građevne svrhe.

Tlo se onečišćuje i neriješenom odvodnjom i neprimjerenim odlaganjem otpada, te u tom smislu važe iste mjere zaštite kao i za vodonosnik.

Zrak

Kakvoća zraka na području Općine zasad nije značajnije ugrožena. Na manja onečišćenja su utjecali promet, ložišta na kruta i tekuća goriva, šljunčara. Potrebno je ložišta na kruta i tekuća goriva koristiti racionalno i upotrebljavati goriva s dozvoljenim postotkom sumpora.

U gospodarskim zonama i u zonama mješovite namjene dozvoljava se gradnja onih građevina koji, ako zagađuju zrak, imaju u svom tehnološkom procesu uređaje za pročišćavanje zraka, sukladno *Zakonu o zaštiti zraka*.

U tehnologiji eksploatacije šljunka treba voditi računa o smanjenju zagađenja zraka prašinom i bukom. Osobito se to odnosi na transport šljunka.

Provedbenim odredbama Plana definirani su osnovni uvjeti gradnje koji štite ostali prostor od eventualnih zagađivača zraka (npr. zaštitne udaljenosti od stambenih zona).

Nadalje, potrebno je uspostaviti područne mreže za praćenje kakvoće zraka.

Buka

Područje Općine zasad nije ozbiljnije ugroženo bukom.

Krajobraz

Po prirodnim elementima i vrijednostima područje Općine je vrlo zanimljivo i bogato.

Karakteristična prirodna obilježja treba sačuvati, pogotovo autohtono raslinje. Dužnost je zaštititi prirodnu baštinu neovisno o tome što izuzetno vrijedni predjeli krajobrazu nisu proglašeni kao zaštićeni dijelovi prirode.

Gospodarski razvoj, promjena načina života, povećanje stupnja urbaniziranosti, mogli bi narušiti kvalitetu krajobrazu. Iz tog razloga potrebno je spriječiti:

- unošenje tehnologija koje izazivaju nepovoljne učinke na okoliš,
- prolaz infrastrukturnih koridora kojima bi se ugrozile šume, vrijedno poljoprivredno zemljište, struktura i identitet naselja,
- gradnju građevina koje bi svojim gabaritom, načinom oblikovanja, položajem mogle narušiti strukturu naselja i ruralnu graditeljsku baštinu.

Graditeljska baština

Za buduće oblikovanje naselja trebalo bi unaprijediti svijest o vrijednosti postojećih prostora, te pažljivo i odmjereno planirati novu gradnju (novim i suvremenim materijalima, značajkama i idejama) tako da ista bude uravnotežena s već postojećom kvalitetnom gradnjom i da čini kontinuitet u razvoju i oblikovanju naselja i šireg područja.

Sustav obnove i revitalizacije kulturno-povijesne baštine treba razraditi i uspostaviti ga na način da bude učinkovit. Taj cilj moguće je postići propisivanjem oblikovnih smjernica u

3 - P L A N

planovima užeg područja, izradom posebnih studija, projekata i programa, ali i učinkovitom kontrolom buduće gradnje.

U obnovi i revitalizaciji graditeljske i kulturne baštine nužna je prisutnost i poštivanje mjera i uvjeta koje propisuju odgovarajuće stručne službe.

Prirodna baština

Za biljne i životinjske vrste čija brojnost opada, staništa nestaju ili im prijete izumiranje potrebno je odrediti mjere zaštite i očuvanja, te educirati lokalno stanovništvo o aktivnostima kojima se narušava kvaliteta pojedinih dijelova okoliša.

U svrhu zaštite prirode potrebno je izdvojiti i druge vrijedne dijelove okoliša kao što su specifični biotopi, rijetki ili stari primjerci ili skupine stabala i sl. Potrebno je također educirati širu lokalnu zajednicu (npr. kroz različite izlete u prirodi, seminare, itd.) o vrijednostima i značajkama prirodne baštine na ovom području.

Provođenje dokumenata *Lovnogospodarske osnove za otvorena zajednička lovišta* i *Programa zaštite divljači za površine izvan lovišta* značajno doprinosi brizi o divljači i njihovim staništima, osjetljivom ekosustavu, danas sve više ugroženom.

Način, uvjete i mjere korištenja prostora (bilo to zaštitna, razvojna ili kombinirana namjena) treba utvrditi na osnovi jasnih programa (ciljeva, projekcija, želja i mogućnosti) lokalne sredine, a uz puno uvažavanje ocjene struke. Dužnost je štititi krajobraznu i biološku raznolikost, neovisno o tome da li je pojedinici dio proglašen zaštićenim dijelom prirode.

Značajna unapređenja u sprječavanju nepovoljnih utjecaja na okoliš mogu se postići malim zahvatima i pomacima, mjerama bolje organiziranosti subjekata unutar svojih područja nadležnosti i unutar lokalnih zajednica. Takve mjere, ako se sustavno provode i podupiru imaju strategijsko značenje i dugoročne učinke. Naglasak se stavlja na subjekte koji na bilo koji način koriste prostor kao resurs i svojom djelatnošću vrše utjecaj na okoliš.

Mjere racionalnog korištenja prostora, zaštite okoliša i zaštite prirodne i graditeljske baštine postižu svoju operativnu učinkovitost provedbom zakonskih propisa kojima se regulira zaštita prostora i okoliša: *Zakon o prostornom uređenju*, *Zakon o zaštiti okoliša*, *Zakon o otpadu*, *Zakon o zaštiti zraka*, *Zakon o zaštiti od buke*, *Zakon o vodama*, *Zakon o šumama*, *Zakon o poljoprivrednom zemljištu*, *Zakon o zaštiti prirode*, *Zakon o zaštiti kulturnih dobara*, *Pravilnik o procjeni utjecaja na okoliš*, te odgovarajući podzakonski akti.

Osim zakona, osnovni dokument namjene i korištenja, uređenja i zaštite područja Općine, a kojeg se također treba dosljedno pridržavati je ovaj Prostorni plan.

PREGLED KORIŠTENJA RELEVANTNIH DOKUMENATA

I. PLANOVI:

1. Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno planiranje, Zagreb, 1997.
2. Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno planiranje, Zagreb, 1998.
3. Prostorni plan (bivše) Općine Čakovec – GK "Međimurje" – Projektni biro, 1978. (Sl. vjesnik Općine Čakovec br. 12/82, 11/85, Sl. glasnik MŽ br. 7/98, 7/01)
4. Prostorni plan Međimurske županije, Čakovec, prosinac 2001. (Sl. glasnik MŽ br. 8/01)

II. STUDIJE:

1. Geološka i hidrogeološka studija Međimurja, Rudarsko naftno geološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1992.
2. Strategija poljoprivrednog razvitka Međimurja, Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999.
3. Vodoprivredna osnova slivnog područja Međimurja – JVP Hrvatska vodoprivreda (E. Flajšman dipl. ing. biolog.), 1996.
4. Studija utjecaja na okoliš dalekovoda 2x400 kV Žeravinec – Mađarska, Dalekovod d.d. Zagreb, Zagreb 1995.
5. Studija odvodnje Međimurja – "Hidroprojekt-ing" d.o.o. Zagreb/Osijek, veljača 2002..
6. Vodnogospodarska osnova za slivno područje Međimurja, Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za vodno područje slivova Drave i Dunava Osijek, 1999.
7. Odlagalište otpada u Međimurskoj županiji, Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja, Uprava za inspekcijske poslove, Klasa 351-04/01-08/5047 Čakovec 2001.

III. OSTALI DOKUMENTI:

1. Izvješće o stanju u prostoru Međimurske županije, Zavod za prostorno uređenje Međimurske
2. Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Međimurske županije, Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije
3. Izvješća o stanju u prostoru i programi mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine M. Subotica od 20.6.2000.g. br. 13/00
4. Osnove korištenja i zaštite prostora za područje (bivše) Općine Čakovec, Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije, 1995.
5. Pregled podataka o Županiji međimurskoj, Županija međimurska, Čakovec 1994.
6. Pregled podataka o Županiji međimurskoj, Županija međimurska, Čakovec 1995.
7. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001., Državni zavod za statistiku, HTML izdanje, kolovoz 2002.
8. Statistički ljetopis hrvatskih županija 1993., Državni zavod za Statistiku, Zagreb 1994.

9. Nacionalna strategija zaštite okoliša i Nacionalni plan djelovanja za okoliš, NN br. 46/2002
10. Poviest Međimurja, Rudolf Horvat, Matica Hrvatska Čakovec, 1993.
11. Spomenici arhitekture i likovnih umjetnosti u Međimurju, Anđela Horvat, Konzervatorski zavod u Zagrebu, Zagreb 1956.
12. Registar arheoloških nalaza i nalazišta sjeverozapadne Hrvatske, Muzejsko društvo Bjelovar, 1997.
13. Razvoj naseljenosti Međimurja, Silvester Laci, Geografski glasnik, 1982.
14. Vodič stalnim postavom arheološkog Muzeja Čakovec, Josip Vidović, Željko Tomičić, Vladimir Kalšan, Muzej Međimurja Čakovec, 1989.
15. Zaštita okoliša u pravnom sustavu Republike Hrvatske, Sabor Republike Hrvatske, Zastupnički dom, Odbor za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, zbirka propisa, Zagreb 1995.
16. Prostorno uređenje, građenje i zaštita okoliša u Republici Hrvatskoj na lokalnoj razini, zbirka sa Stručnog skupa NP Brijuni 2000., Hrvatsko udruženje za promicanje skrbi o prostoru, Općina Vodnjan i Urbis 72, Pula, Pula 2000.

IV. ZAKONI:

1. Zakon o prostornom uređenju (NN. br. 30/94, 68/98, 61/00, 32/02, 100/04)
2. Zakon o vodama (NN. br. 107/95)
3. Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN. br. 66/01, 87/02)
4. Zakon o javnim cestama (NN. br. 180/04)
5. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN. br. 69/99, 151/03, 157/03)
6. Zakon o otpadu (NN. br. 178/04)
7. Zakon o zaštiti od požara (NN. br. 58/93, 33/05)
8. Zakon o zaštiti od buke (NN. br. 20/03)
9. Zakon o šumama (NN. br. 52/90, 5/91, 61/91, 26/93, 76/93, 29/94, 76/99, 8/00, 13/02)
10. Zakon o zaštiti okoliša (NN. br. 82/94, 128/99)
11. Zakon o zaštiti zraka (NN. br. 178/04)
12. Zakon o zaštiti prirode (NN. br. 162/03)
13. Zakon o rudarstvu (NN. br. 93/95)
14. Zakon o grobljima (NN. br. 19/98)
15. Zakon o obrani (NN. br. 33/02)
16. Zakon o gradnji (NN. br. 175/03, 100/04)
17. Zakon o područjima županija, gradova i općina u RH (NN. br. 10/97)
18. Zakon o telekomunikacijama (NN. br. 122/03, 158/03, 177/03, 60/04)
19. Zakon o zaštiti na radu (NN. br. 59/96, 114/03)
20. Zakon o komunalnom gospodarstvu (NN. br. 26/03, 82/04, 110/04, 178/04)
21. Zakon o zaštiti i spašavanju (NN. br. 174/04)

V. PRAVILNICI:

1. Pravilnik o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (NN. br. 106/98, 39/04, 45/04, 163/04)
2. Pravilnik o uvjetima za vatrogasne pristupe (NN. br. 35/94, 55/94, 142/03)
3. Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN. br. 145/04)
4. Pravilnik o procjeni utjecaja na okoliš (NN. br. 59/00, 136/04)
5. Pravilnik o grobljima (NN. br. 99/02)
6. Pravilnik o zaštiti i tajnosti podataka obrane (NN. br. 112/97)
7. Uredba o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova (NN. br. 101/98)
8. Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o uređivanju šuma (NN. br. 11/97, 121/97, 132/97, 52/01, 150/03, 194/03, 55/04)
9. Uredba o klasifikaciji voda (NN. br. 77/98)
10. Uredba o opasnim tvarima u vodama (NN. br. 78/97)
11. Državni plan za zaštitu voda (NN. br. 8/99)
12. Plan za zaštitu voda Međimurske županije (NN. br. 7/02)

VI. SURADNJA TIJELA, USTANOVA I SUBJEKATA:

1. Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije
2. Ured državne uprave u Međimurskoj županiji, Služba za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i graditeljstvo
3. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Varaždinu
4. Vodnogospodarski odsjek Varaždin, Vodnogospodarski odsjek Čakovec
5. Hrvatske šume, Uprava šuma Koprivnica
6. "Hrvatske pošte" Čakovec
7. "Hrvatske telekomunikacije" Čakovec
8. "Međimurjeplin" Čakovec
9. "Međimurske vode" Čakovec
10. Hrvatska uprava za ceste, Županijska uprava za ceste Čakovec
11. Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Čakovec
12. Hrvatska elektroprivreda – distribucijsko područje "Elektra" Čakovec
13. Ured za gospodarstvo Međimurske županije
14. Ured za prosvjetu, kulturu, informiranje, šport i tehničku kulturu Međimurske županije
15. Ured za rad, zdravstvo i socijalnu skrb Međimurske županije
16. ZAP Čakovec
17. Policijska uprava međimurska

18. Gradski Muzej Čakovec – arheološki odjel